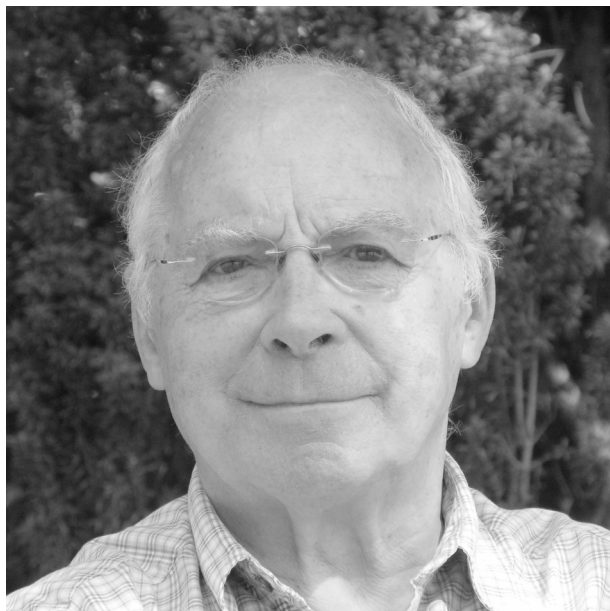

SCHAAKSTUDIESPINSELS

**VERZONNEN EN GESPONNEN DOOR
IGNACE VANDECASTEELE**

Voorwoord

A thing of beauty is a joy forever
(Keats)

Is een eindspelcomponist een kunstenaar? Onder de velen die zich met deze vraag hebben bezig gehouden, was de grote Hongaarse schaakmeester Géza Maroczy, een wereldtopper in het begin van de twintigste eeuw. Hij schreef daarover in zijn beroemd geworden Morphy-boek en benaderde de vraag in de vorm van een sprookje. Dat kwam ongeveer neer op het volgende:

Toen de Schepper zijn groot werk volbracht had, kwam het schaakspel zich beklagen over het feit dat het geen onderdak had. Noch in het ernstige paleis der wetenschappen, noch in de tempel der schone kunsten werd toegelaten. Het wilde echter geen genoegen nemen met een plaats tussen de spelletjes van elke dag.....!

Het schaakspel kreeg op deze klacht een schitterend antwoord: *“Ik heb u geen bepaalde plaats gegeven omdat uw gebied niet duidelijk te begrenzen is. Maar zowel met de wetenschap als met de kunst zult u duidelijke verbindingen onderhouden. De wetenschap kunt u voorhouden dat ze nauwelijks strenger logisch denken kan en tot de kunst kunt u zeggen dat u kenners en liefhebbers op uw gebied een ongeëvenaard genot schenkt bij het naspelen van mooie partijen en fragmenten. Ik zal u grote vertegenwoordigers zenden, die u nu eens tot de wetenschap, dan weer tot de kunst zullen brengen. Bevrediging moet u vooral bij uzelf zoeken. En met dit lot moet u zich verzoenen.”*

De geschiedenis heeft geleerd dat deze voorspellingen uitgekomen zijn. Mensen als Steinitz, Lasker, Capablanca, Euwe, Botwinnik en Karpov benaderden en beoefenden het schaakspel wetenschappelijk. Anderen, zoals Aljechin, Bronstein, Tal en Kasparov, deden de wereld verbaasd staan door hun manier van spelen, die getuigde van hun grote fantasie en creativiteit. En dan een man als Richard Réti, die behalve een groot schaakspeler ook een schitterend eindspelcomponist was. Toch heeft men in deze mensen nooit grote geleerden of grote kunstenaars kunnen zien. Zo blijft het schaakspel altijd een soort stiefkind, maar de logica en de schoonheid ervan zullen door de eeuwen heen bewondering oogsten.

Vooral in de eindspelstudie zijn wetenschap en schoonheid verenigd. Wie voor het eerst kennis maakt met een mooie compositie zal niet op dezelfde manier ontroerd raken, als bij het aanschouwen of beluisteren van kunstwerken, maar wel zal hij of zij soms de adem inhouden als de rijkdom aan fineses van een mooie studie tot het brein, het grootste fenomeen van de schepping, doordringt.

Ruim vijftig jaar geleden maakte ik een verzameling van studies, die mij zeer aan het hart lagen en die ik hoopte te gebruiken voor mijn schaakvoordrachten en trainingssessies. Tot mijn eigen verbazing had een uitgever er belangstelling voor. Het boekje verscheen onder de naam *Schaakstukken spelen U voor*. Het kwam toevallig in Antwerpen in de handen van Ignace Vandecasteele. Hij was als binnenhuisarchitect vertrouwd met de schoonheid in vorm en kleur en kende de regels van het schaakspel. Overigens had hij, hoe merkwaardig, nooit een werkelijke schaakpartij gespeeld. Maar de studies van grote componisten als R  ti, Troitzki, Liboerkin moeten inspirerend gewerkt hebben, want Ignace begon met liefde en hartstocht mooie eindspelen te maken. Inmiddels heeft hij een eerbiedwaardig oeuvre op zijn naam staan. Het heeft in de schaakwereld indruk gemaakt.

“Je hebt me heel wat slapeloze nachten bezorgd”, zei hij tegen me bij de eerste kennismaking. Deze heeft uiteindelijk geleid tot een uiterst waardevolle vriendschap. Vandaar dat ik dit voorwoord als een eervolle opdracht heb beschouwd. Dat dit boek in handen moge komen van duizenden liefhebbers en kenners is de oprechte wens van

Hans Bouwmeester
Internationaal Meester

Ten Geleide

*Daar ik het bordschaken meer
als pure proza zie,
en openingen dan weer
als gekende theorie,
zijn eindspelen soms veeleer
onverhoopte poëzie.
Als liefhebber dan, waardeer
ik een schone schaakstudie*

Een **schaakeindspelstudie** is een willekeurige opstelling van de schaakstukken, door de componist bedacht, waarbij hij tracht winst of remise te bereiken op een technisch unieke, maar vooral artistieke wijze.

Uniek, zodat tijdens het gehele oplossingsverloop wit **telkens slechts één zet** kan spelen die naar het doel leidt, wat zwart ook antwoordt.

En kunstzinnig, liefst in een sobere stelling met **buitengewone inhoud**, waarin de stukken harmonisch samenspelen.

De kans om tot iets iets moois te komen is niet zo vanzelfsprekend, al beschikt de componist over verrassende wendingen en scherpe pointes. Hij kan gebruik maken van blokkades, penningen, interferenties, obstructies, dominaties, minorpromoties, magneetoffers enzovoort. Ook wederzijdse zetdwang, eeuwig schaak, oppositie, vestingbouw of een onverwacht pat maken een studie aantrekkelijk.

De schoonheid ligt in het creatieve verweven van deze componenten tot een diepzinnige combinatie, die de oplosser aangenaam verrast en verheugd.

Toen ik de boeiende kunstwerkjes van soms onvergankelijke eenvoud uit het boek *Schaakstukken spelen U voor* van Hans Bouwmeester naspeelde, vijftig jaar geleden, bevredigde dit mijn gevoel voor schoonheid dusdanig, dat ik, aangetrokken door hun esthetische uitstraling, zelf begon met kleine werkjes ineen te knutselen. Want al was ik geen schaker, ik kende toch de regels van het spel. Tot heden toe is componeren van studies voor mij een verslavende hobby gebleven.

De eerste borelingen heb ik bijeengebracht in het boek **64 Studies op 64 Velden** (1994). Een tweede uitgave, in samenwerking met Julen Vandiest en Roger Missiaen, verscheen in het Engels onder de titel: **Flemish Miniatures** (1997). Dit derde boek nu, bevat omzeggens mijn hele oeuvre qua gepubliceerde eindspelstudies, plus verscheidene recente originele composities.

Want componeren blijft mijn *never-ending-stokpaardje*.

SchaakStudieSpinsels is ingedeeld in de rubrieken: op bladzijde:

Voorwoord	5
Ten Geleide	9
Enkele voor- en nabeschouwingen	13
You feel at ease in your command of English	21
Een Fidele Boel	25
Manke maljutka's = verbeterde 5 stukkenstudies.....	31
Maljutka's = 4 of 5 stukkenstudies.....	63
Mini-studies = 6 stukkenstudies.....	87
Miniaturen = 7 stukkenstudies.....	131
Bijna-miniaturen = 8 stukkenstudies.....	193
Studies = 9 of meer stukkenstudies.....	241
Het wilde westen	297
Index = GBR code.....	301
Colofon	305

Omdat ik niet anders kan dan mijn enthousiasme voor deze tak van het nobele spel over te brengen aan de lezer van dit boek, volgen hieronder dan een tweehonderdtal van mijn scheppingen, waaronder meer dan vijftig originelen, zowel minder geslaagde als betere, door kenners wel eens als vernuftig bestempeld, die ik alle hier te boek stel voor U, beste eindspel-liefhebber, beginnening of fanaat, ter lering en vermaak. En dit in de stille hoop dat vele jongeren zullen volgen, want schaakeindspelcomponisten lijken me eerder een uitstervend ras in Vlaanderen. Ik wens U allen vele aangename uren bij het naspelen.

Tot slot, dank ik vooreerst mijn lief vrouwtje Eveline voor het engelengeduld dat zij moest ondergaan tijdens het samenstellen van dit boek, dat ik opdraag aan haar en aan mijn drie schattige dochters: Ingeborg, Manuela en Dominique. Daar ik ook veel steun kreeg door de welwillende inzet van Hans Bouwmeester, Julien Vandiest, Piet en Rik De Lombaerde, en Jan Van Goey, verdienen ook zij mijn oprechte dank voor hun medewerking. Maar vooral gaat mijn diepe erkentelijkheid, voor de professionele technische hulp bij het opmaken van dit boek, naar Jeroen Van Goey en Luc Palmans.

Palman qui meruit ferat
(Die den palmtak verdient heeft drage hem.)

Enkele voor- en nabeschouwingen

De eindspelcompositie is de poëzie van het schaakspel
(Ignace Vandecasteele)

Wat brengt een mens ertoe te blijven volharden in het componeren van eindspelstudies? Want daar gaat menige ontgoocheling mee gepaard, de geïnvesteerde tijd en energie niet te na gesproken. Verantwoorde ramingen blijven inderdaad uitwijzen dat circa een derde van alle reeds gepubliceerde studies na enige tijd (en zelfs vrij spoedig) mankementen vertonen, vaak dan nog van de onherstelbare soort. En dan heeft er iemand voor niks al die moeite gedaan.

Alors?

Zo te zien is de enige zinnige uitleg die men van dit verschijnsel geven kan te zoeken in het feit dat vele afgedwaalde stervelingen gebrand blijven op het scheppen van schoonheid. Of het nu gaat om beeldende kunsten, muziek, literatuur, of wat dan ook, aardig wat geesten voelen zich maar goed in hun huid voor zover ze hun medemensen kunnen trakteren op een of ander verblijdend scheppingsproduct. Anders dan de bordspeler, die wel moet blijven aansturen op *dat punt*, wil hij zich niet dra onteerd voelen, wil de eindspelcomponist collega's en lekenfreaks denkbeeldige stellingen voorhouden waarvan de inhoud toegespitst is op het verwekken van verbazing, verrassing en vooral bewondering voor de interne logica van het ganse gebeuren. In dit opzicht is elke studiecomponist een estheet. Zoals meermaals gezegd door de auteur van dit boek: *“De eindspelcompositie is de poëzie van het schaakspeel”*.

Zelf zweefde me iets dergelijks voor de geest, zij het dan onbewust, toen ik op mijn zesentwintig toevallig op kunstwerken van befaamde finalisten stootte en daardoor méér dan goesting kreeg om iets dergelijks op het bord te zetten. In afwachting publiceerde ik wekelijks in de krant Volksgazet, waarvan ik de schaakredacteur was, de prachtigste stukjes uit het eindspelrepertorium. Kwestie van mijn gewekte gevoeligheid voor het genre wat af te reageren terwijl ik schaamteloos nieuwe kandidaat-verslaafden kon in het leven roepen.

Dit is dan een van de zeldzame instanties geweest waarin ik een wat heimelijke deugd heb zien belonen. Amper had ik enkele maanden mijn propagandapolitiek gevoerd, of daar ontving ik ter publicatie een stukje, ineengestoken door ene Ignace Vandecasteele, van beroep interieurarchitect, maar die gebeten leek door hetzelfde virus als ik. Niet bepaald een hoog-

vlieger, dat eerste miniatuurtje, maar bepaald prettig om op te zetten en blijk gevend van een reeds stevige techniek. Men voelde er het talent als het ware van afdruipe.

Niet veel later mocht ik iets dergelijks ervaren bij het naspelen van een andere *originele* inzending, dit keer afkomstig van Harelbekenaar Roger Missiaen. In tegenstelling tot Ignace, die zich nooit erg had aangetrokken gevoeld door het wel en wee van de schaakpartij, was Roger al een sterke speler, die wat later zelfs wist door te dringen tot het kampioenschap van België, waarin hij eervol zou presteren. Maar ook zag hij zijn interesse voor *praktijk* stilaan verflauwen ten gunste van de eindspelcompositie.

En daar waren we dan gezamenlijk vertrokken naar toernooi-avonturen: Ignace, Roger en schrijver dezes. Al gauw waagden we ons, om beurten zou men zeggen, op het internationale competitieterrein en mochten we daar spoedig méér dan bevredigende resultaten boeken. Na een tijdje kwam daar trouwens zulk een regelmaat bij te pas, dat men in studiekringen begon te refereren aan *de drie Vlaamse musketiers*. In menig toernooi lieten die zich zien van welk stevig staal hun degens waren gemaakt.

Niet verwonderlijk, zal men beamen, dat we weldra de beste vrienden werden, die elkaar hun jongste geesteskinderen ter inspectie voorleggen, daarbij gebeurlijke onreinheden signaleren, nuttige suggesties doen en dies meer. Tot op heden hebben die verheugde relaties stand gehouden, en het ziet er niet naar uit dat er ooit van enige onderlinge naijver zal sprake zijn.

Wél blijven we elk ons eigen uitverkoren werkterrein bewaren. Onze gezamenlijke productie overschouwend, kan men zeggen dat we niet erg gebeten zijn op pionneineindspelen (zoals Grigoriev), of op eindspelen met wederzijdse torens en pionnen (zoals de gebroeders Platov), al hebben we af en toe ook met dit materiaal al eens succes geboekt. Zo heb ik het persoonlijk haast altijd moeten hebben van de clash, min of meer brutaal, tussen vijandelijke dames, al dan niet te paard of te looper. Zulks in aansluiting met de ideeën van mijn historische mentor, de grote Nederlandse dameseindspelcomponist (oef!) C.W.W. Mann. Vermoedelijk in de hand gewerkt, die voorliefde, door leute die ik beleef lange biljartstoten.

Nu hebben Ignace en Roger ook enkele voortreffelijke damesstudies tot stand gebracht, maar beider ware kracht komt het sterkst tot uiting in het hanteren van de lichte stukken: loper(s) en/of paarden tegen collega's uit het andere kamp, of subtiele belagingen door die stukken van een vijandelijke toren met of zonder pionnen. Op dit gebied hebben ze ware meesterwerken tot stand gebracht. Roger's specialiteit, in het grijpen naar dit soort materiaal, is het thema *dominatie*. Dit heeft hem stukjes doen componeren die tot de fijnste van het genre behoren sinds het afzwaaien van Henri Rinck, en die dan ook naar behoren werden gelauwerd. (Hoewel niet altijd!).

Van zijn kant blijft Ignace zijn geprivilegieerd werkterrein vinden in een soort van inspiratie leidende improvisatie. Hij gooit achteloos enkele witte en zwarte stukken op het bord, en ziet dan welke verdoken muziek er kan opduiken bij het wat blijven rondschuiven van het hout. Misschien kan men dat een *geestelijke Rorschach* noemen: ogenschijnlijk is er niet veel aan de hand, maar plots *ziet* de componist iets merkwaardigs. Een bepaalde constellatie van stukken, vaak niet nagestreefd, inspireert tot een veelbelovende gedachtengang. Na nog wat corrigeren, bijschaven en verder afwerken, is het plots zover: een nieuwe studie ziet het daglicht. Dan nog valt er binnen die specialiteit verdere specialisatie waar te nemen. Ignace is inderdaad befaamd om zijn *carrousels*. dit zijn stellingen waarbij een paard lustig blijft voorthuppelen rondom een centraal neuralgisch punt dat uiteindelijk een moordende hoefslag gaat incasseren. Sinds dit thema op het menu verscheen in de vermaarde Mattison uit 1929 (een Rinck veredelend), kan men gerust neerpennen dat Ignace's verwezenlijkingen ervan nog steeds ongeëvenaard zijn.

Wat echter alle drie gemeen hebben, is ons begaan zijn met uiterste economie in de opstelling. Zeker 90 percent van onze gezamenlijke output bestaat uit miniatuurtjes en *almost miniatuurtjes*, liefst zes tot zeven, en hooguit acht stukken op het bord. Hoe Ignace daarbij te werk gaat, heeft hij uiteengezet, al jaren geleden, tijdens een causerie voor de Nederlands-Vlaamse studievereniging ARVES. Onder de titel van *Hoe ik miniatuurtjes maak* kreeg die causerie veel applaus, niet het minst omdat de humor er nooit ver uit wegbleef. Ignace is trouwens bestuurslid van de soos geweest en werd er na zijn *uittreden* erelid van. (Ook hier, veelbetekende eensgezindheid: Roger en schrijver dezès zijn dat laatste ook).

Tot op heden is Ignace een imponerende hoeveelheid prijzen, eervolle vermeldingen en aanbevelingen blijven binnen rijven. Soms, heb ik kunnen merken, tot spijt van wie het benijdt. Vraagt men zich nu af wat het meest kenmerkend is voor zijn *stijl* van componeren, dan komt men tot de slotsom dat hij een *klassieke Bohemer* is. De grote voorganger waar hij het meest naar opkijkt is Bron, maar daarnaast bevinden zijn studies zich in de lijn van de grote Tsjechen, zoals Pachman, Fritz, Prokop, Prokes, Hasek, Kopac en Soukup-Bardon. *In de lijn van*, maar absoluut geen navolging.

Zijn basisideeen zijn helemaal niet ontleend aan welke voorganger ook, maar waarin hij velen onder hen is bijgetreden, dat is zijn zin voor *elegantie*. Zeker, een Ignacestudie bezit diepgang, maar die komt ons voornamelijk toe vanuit de commentaar. De tekst zelf is zo sierlijk dat hij soms iets non-chalants heeft, iets jongensachtigs. In tegenstelling tot de stoere verschijning die mijn vriend nog steeds is op zijn tachtig, komt hij als componist over als een dandy-zonder-maniertjes. Die verfijning in de structurele stevigheid kan best op rekening zijn te schrijven van een welkome beroepsmisvorming (always the architect!). Nee, geen spectaculaire effectenjagerij bij Ignace, geen ophefmakende romantiek of het aansturen op verbluffende pointes, maar een uiterst kundige en verbeeldingrijke uitpluizing van het aanwezige materiaal. Door de naspeler van zijn studies wordt die ervaren als een precieuze les in eenvoud, als een voor het voetlicht brengen van het *ware*.

Nu hoort men door niet-kenners al eens beweren dat onderlinge confrontaties tussen lichte stukken de mogelijkheden van dit soort materiaal al gauw moeten uitputten. Wat dan andermaal op het bord komt, moet na een tijdje saai aandoen, als men dan al niet de indruk opdoet van een *déjà vu*. Niets is echter minder waar. Vandecasteele is nu precies de studiec componist die de variëteit en zelfs de grote uiteenlopendheid van die mogelijkheden dik in de verf weet te zetten. Bepaalde studies van hem lopen uit, steeds langs kunstzinnige wegen, op het buit maken van een vijandelijk stuk, waarna het materiële overwicht van wit beslist. Andere composities dwingen dit stuk tot zelfmoord ingevolge een listig bekokstoofde zetdwang. Nog andere begeven zich niet aan stukroof, maar dwingen van de andere kleur een reeks manoeuvres af die plots een mat op het bord brengen, een mat dat steeds én verrassend én fraai is, wanneer het niet de kroon spant door zijn oorspronkelijkheid.

Daarnaast zijn er dan de *leerstukjes*, die een welkome aanvulling van de eindspeltheorie zijn zonder te lijden aan droogschijterij. Ten slotte, dan, krijgen we al eens een stukje te zien dat het moet hebben van humor. Zoals wanneer een wit paard, moederziel alleen, wel een solotrip móet uitvoeren omdat het hardnekkig wordt achtervolgd door de zwarte koning: in plaats van roerloos te sneuvelen voor het vaderland, installeert het zich triomfantelijk op een veld dat voor *zijn* koning winst oplevert. Daarbij dient de oplosser in vele van Ignaces stukjes graag rekening te houden met de valkuilen van een plots opdoemend pat, wanneer hij niet met de vereiste omzichtigheid te werk gaat.

Nee, het laatste dat men van Ignaces eindspelkunst mag verwachten, is wel dat ze ons vervelen. Van zijn composities gaat steeds een *frisheid* uit die ons op slag weet in te nemen op grond van een soort natuurlijke ongedwongenheid. Als schudde de auteur dat alles zomaar op nonchalante manier uit zijn mouw, *sans avoir l'air d'y toucher*. Man spürt den Arbeit nicht! En wie zou denken dat die *lichtvoetigheid* ten koste van de diepgang zou kunnen gaan, die komt alweer bedrogen uit. Nogmaals, die diepgang is er wel degelijk, maar hij huist steeds in een commentaar waarvan het naspelen en het uitpluizen vaak net zo boeiend zijn als het degusteren van de tekst zelf.

In 1993-94 kreeg Ignace het voor elkaar een boek samen te stellen, bedoeld als *geschenkboek van het jaar*, uit te brengen. door het reeds genoemde ARVES. Die *64 Studies op 64 Velden* (Men denkt hier aan Rincks *1414 fins de partie*) zijn op origineel-kunstige manier uitgegeven wat de vormgeving betreft. Op overtuigende manier tonen ze ons de imponerende veelzijdigheid van Ignaces talent, verbeelding en grondige aanpak van de behandelde thema's. Ik schreef er een *Ten Geleide* voor dat moest lucht geven aan mijn enthousiasme, maar waar ik hier niets wens uit te citeren. Heeft de lezer dit prachtige boek nog niet in zijn bezit, dan wordt het zo stilaan tijd dat hij het zich aanschafft!

Enkele jaren later vatte Ignace het plan op voor een gans ander boek, dit keer geheel in het Engels geschreven ten einde niet alleen zijn eigen werkstukken, maar ook die van Roger en van mij aan een groot lezerspubliek te kunnen tonen. Dit is dan *Flemish Miniatures* geworden, eveneens een ARVES-boek. Het ligt me bijzonder aan het hart, omdat het de *drie musketiers*

én in hun afzonderlijke prestaties én in hun onderlinge samenwerking laat zien. Voor alle eindspelfreaks, absoluut een must!

Ignaces imago zou echter niet compleet zijn zonder te kijken naar wat men zijn *sociaal engagement* op studiegebied kan noemen. Hij bezit een riant buitenverblijf, met alles erop en eraan, gelegen aan de rand van het prachtige natuureservaat dat de Kalmthoutse heide is. (How lucky can a guy get?) Daar heeft het echtpaar Vandecasteele al verscheidene eindspelcomponistenbijeenkomsten (oef!) georganiseerd. Enthousiaste gastenhoutschuivers heten daar *EG* hoofdredacteur Harold van der Heijden, Roger Missiaen, IM en schaakboekenauteur Hans Bouwmeester, schaakglobetrotter Ward Stoffelen, connaisseur én componist Marcel Van Herck, collectioneur Luc Palmans, schrijver dezes en waarachtig *ons aller AJR*, John Roycroft, de sinds decennia drijvende kracht achter *EG*, het beste studietijdschrift ter wereld. Terwijl we, knusjes geïnstalleerd in de zonnige tuin, elkaar studiedelicatessen blijven serveren, worden we dan nog doorlopend culinair verwend door de gastvrouw. Beken maar: een natte droom voor eindspelfreaks!

Ten slotte dient er nog aangestipt, ten behoeve van de nalatigen die nog niet zijn geabonneerd op het studietijdschrift *EBUR*, dat ze daarin straffe staaltjes kunnen aantreffen van Ignaces kritische geest. Zijn vaste artikels *Manke Maljutka's* hebben al menige reeds gepubliceerde studie gekraakt, ook sommige bepaald klassieke stukjes. En die kritische blik heeft niets te maken met enig negativisme of hardnekkige gelijkhalerij. Wat we te lezen en analyseren krijgen, is steeds *opbouwende* kritiek, ingegeven door het gezond principe dat de eindspelconsument, de lezer, recht heeft op de meest pregnante (en uiteraard correcte) illustratie van een bepaalde idee. Daar zorgt Ignace heus wel voor, want gebeurt het al eens dat een studie te redden (of te verfraaien) is, dan mogen we er zeker van zijn dat mijn goede vriend daar oog voor heeft. En dan krijgen we eventueel, mits diagramwijziging, een nieuwe en imponerende studie te zien, een *original in its own right*.

Na die Rundschau hoop ik nu maar dat de lezer aan Vandecasteeles nieuwe en schone collectie evenveel genoeg zal beleven als zijn oude en glunderende mentor

Julien Vandiest

You feel at ease in your command of English?

Koning = King
Dame = Queen
Toren = Rook
Loper = Bishop
Paard = Knight
Pion = Pawn

Then time has come for the endgame addict you hopefully are to win a few *tempi* by simply skipping the forgoing text in Dutch. Protocol prescribes no remorse for leaving these pages to their intricacies. Better favour a short panoramic vista upon matters involved.

Concede at once, then, that one may be very fond of a good friend, mainly on behalf of the fellow's warm personality and amiable character. Especially so, when the quality of the relation has succeeded in keeping itself unchallenged for more than half a century. And when, as in the case, fondness has constandy be matched by beholding imposing creativity, rejoicing is quite naturally at its peak.

This is to say that the author of this book, Ignace Vandecasteele, is intitled to more than normal consideration. In his prime he has been a succesful interior architect, while *in private* he has cultivated endgame composing all the way long. I sometimes indecently wonder if the professional in him has not finally be outclassed by ... the finalist. However that may be, fact is that my good friend Ignace would soon be hailed as one of the finest miniaturists of his generation. Bear witness to this evaluation, the numerous prizes, mentions and commendations he keeps bringing home from important international endgame tourneys. As for the praise bestowed on him by experts ...

Now several of his queen studies are bright ones, to be sure, but Ignace is undoubtly at his best when putting up white bishops and/or knights against their black colleagues, with every now and then a black rook (with or without pawns) to undergo decicive molesting. In this, his field, he has created some real masterpieces. But do not except from him a battle after sensational out-comings. Nor does he have a weakness for manoeuvres of an outspoken romantic nature. The classicist in him, *Bohemian style*, remains allergic to such rather *vulgar* proceedings. No, what he is constantly aiming at is a quietly looking, but in fact very sharp exposé of hidden possibilities the battling pieces can boast of. At his eighty, Ignace still is a sturdy fellow, but his composing abilities remain indebted to the finesses, regularly called for by the practice of unwavering logic. This outstanding quality of his always leads to *elegance* in bringing forth solutions partaking to what may be called *boyish buoyancy*. A Vandecasteele, in short, is always a model of enlightening lightness. Hence Ignace's sudden kinship with Keats, for also *his things of beauty* may be called *a joy for ever*.

Up till now Ignace has published two books containing his *chosen children*. The first one *64 Studies op 64 Velden* (no translation needed, I guess), was published in 1994 and shows us his major output from the start on. *Flemish Miniatures* issued a few years later, is entirely written in English (Aha!). This book is particularly dear to me because of its main goal: making the reader better acquainted with the very best studies, concocted by the three foremost composers on Flemish soil: Vandecasteele, Roger Missiaen, myself. As the book offers, next to *new solotrips*, several *joint ventures* of the three composers, no one can cast any doubt upon our common state of mind. Live or by mail, one of us submits his latest findings to the critical eye of the other two culprits, expecting from them approval (if possible!), corrections, enhancements, useful suggestions, etc. Note that our common trait of *oneness* devoid of any form of envy or arrogant rightmindedness, it *that* obvious, that our trio enjoys the kind-hearted outlandish denomination of *the three Flemish musketeers*. Their awards exhibit a constant fondness of being laureled.

Apart from Ignace's personal output, it pays casting a glance at his critical writings. In *EBUR*, the excellent endgame magazine edited by ARVES (an oustanding Dutch soos of real freaks and of which Ignace is a honorary member), he every now and then delivers a paper called *Manke Maljoetka's* (faulty five-piecers). His analyses convincingly show us that certain studies, often highly praised in the past, suffer from more or less severe defects, such as a double solution, no solution, troublesome duals, etc. Not out of any negativism, this severe looking *policy*, but rightly upholding the principle that the endgame *consumer*, i.e. the reader, is entitled to the optimal expression of the winning or drawing manoeuvre the composer is aiming at, Ignace *has to bust* a study, one feels that he sincerely regrets it. Fortunately, every now and then he succeeds in endowing a composition with soundness again, simply by introducing a slight modification in the initial constallation of pieces. And then, we can enjoy a beautiful new study, an *original* in its own right.

All this having said, it remain *possible*, of course, that you are *not* in possession of the two books Vandecasteele has already published and, as a consequence, your bookshelves are suffering from an invisible but grave sin. If you care upholding your status of *real endgame freak*, you can provisionally redeem yourself from that sin by purchasing at once Vandecasteele's third book so fortunatly could lay your hand upon.

J. V.

Een Fidele Boel

Aevo rariissima nostro simplicitas
(Ovidius)

Sommige juryleden en zelfs componisten vinden dat schaakstudies met slechts vijf stukken op het bord minderwaardig zijn. Zij zijn de mening toegedaan dat deze maljutka's, zoals ze genoemd worden, niet, dan toch laag, gehonoreerd dienen te worden op een toernooi en zelfs geweigerd voor het album van de *Fédération Internationale Des Echecs*, kortweg FIDE genaamd. De reden daartoe is ontstaan door de komst van de *computer-ontwikkelde-databases* van Ken Thompson, waardoor het minder arbeidsintensief wordt om een correcte studie te construeren. Er is dus, volgens deze heren, geen, of toch zeker minder scheppingsarbeid aanwezig.

Maar geldt dit *zogezegd* gebrek aan vindingrijkheid van de de auteur zelf, dan ook niet voor alle meerstukkenstudies gemaakt door de gelukkige bezitter van een sterk computerprogramma dat steeds de juiste antwoorden zet aanreikt? En zijn nu ook *zesstukkenstudies* uit den boze wegens de eenvoudige mogelijkheid dat men ze zeer gemakkelijk kan nachecken op het *Internet*, en desnoods corrigeren, dankzij Eugene Nalimov's *Endgame Tablebase*?

Ja, de technische hulpmiddelen evolueren zeer snel. Maar wat is daar mis mee? Een componist mag mijn inziens alle eerlijke hulp gebruiken om mooie en correcte eindspelstudies te construeren, of hij nu, bij het creatief zoeken, iets uitzonderlijks ontdekt heeft uit zichzelf of in een database. Dit laatste hoeft hij niet mede te delen, want daar horen immers geen schuldgevoelens bij zolang de vondsten niet geanticipeerd zijn door een collega en er dus geen plagiaat gepleegd wordt. Het is trouwens bij het jureren niet te achterhalen of de auteur de hulp heeft ingeroepen van een computerprogramma of niet.

Uiteindelijk telt toch alleen de originele schitterende eindprestatie die een zalig gevoel geeft, een esthetische voldoening zoals bij het aanschouwen van een sfeervol schilderij of bij het aanhoren van een welluidende sonate. Met welke middelen ook gecomponeerd, een verrassend mooie inhoud, een sobere kunstzinnige bewerking, een thematische zuiverheid of een verbazend zeldzame economie in een studie zijn, onder andere, criteria tot waardering én beloning.

Als John Roycrofts *statement* luidt: "*An honour in a tourney award is made – ought to be made – to a composer for his creative achievement*", waarom zou een uitzonderlijk klein fijn kunstwerkje, zoals bijvoorbeeld de beroemde

Saavedra, met slechts vier stukken, dan niet in het FIDE album mogen prijken? Wel omdat de gewaardeerde stichter van het tijdschrift EG (= End Games) van mening is dat dan niet alleen de componist, maar ook de computer gedeeltelijk verantwoordelijk is voor het resultaat.

Doch de jonge wiskundeleeraar Martin Minski geeft in EG 166 als antwoord hierop: *"A study doesn't come out of nothing. The author uses an idea of inspiration. In a final analysis it is the man who makes the selection and take the decision on whether the position is of value or not. No computer can make such a decision on aesthetic grounds."* En verder: ***"How ever that may be the main thing about a study is its beauty and its inner content, no matter how it was composed. I play it through and enjoy the surprising moves. That is the main thing."***

Maar in hetzelfde EG tijdschrift, betreffende het FIDE album 2001-2003, schreef Amatzia Avni aan Yochanan Afek: *"I am of the opinion that studies aided with software should be composed and published, maybe even included in tourney awards. They should certainly be enjoyed by chess fans. But the FIDE album is something completely different."* Waarom?

Iuri Akobia schreef in EG 167: *"In my opinion, it is much more difficult to find interesting ideas among the many billions of positions in a database than in the rather limited file of published studies! I completely agree with the opinion expressed by IGM John Nunn, who has made huge work while researching databases. He recently wrote: 'The composer who discovers something remarkable in a database deserves credit; the composer who repeats the discovery does not'."*

Onlangs is er dus een ernstig en spijtig meningsverschil gerezen tussen het 'ongedwongen vrolijk gezelschap'. **Een fidele boel.** (volgens 'de dikke' van Dale)

Er zijn nu twee opties: Bij een jurybeoordeling kan men *positions-mined-from-a-database*, of men ze nu *ontdekt* of *gecomponeerd* noemt, beschouwen als normale studies, ofwel ze koudweg diskwalificeren, dus ongeschikt verklaren voor het FIDE album.

De hoofdredacteur van EBUR, Harold van der Heijden, antwoordde op de vraag of studies die met de hulp van eindspeldatabases zijn gemaakt nog wel geschikt zijn voor publicatie (laat staan voor mededinging aan het FIDE - album): *“Eerlijk gezegd word ik kriegelig van personen die bij elke gelegenheid roepen dat dit geen studies zijn.”*

Daarom is er nu de onverwachte vraag van John Roycroft: *“All judges, whether holding the title of FIDE judge (studies) or not, are invited to make their own public statement, in English and in no more than 50 words, for publication in EG.”* En hij voegt eraan toe: *“A composer armed with such a list will be able to choose a tourney suited to him”*

Dit lijkt me: **Een verwarde boel.**

Want om mee te dingen aan een toernooi, in de hoop dat de studie eventueel later de kans zou krijgen geselecteerd te worden voor het FIDE album, kan een bijdehandse componist bijvoorbeeld een overbodig voorspel breien aan een fijne maljutka, dit ten nadele van de frisse eenvoud. En anderzijds zou een knappe studie, die na enige zetten uitmondt op vijf stukken, geweerd kunnen worden uit het album omdat de nu ontstane maljutka eventueel *‘geplukt zou kunnen zijn’* uit een database, dus gedeeltelijk geanticipeerd.

Gelukkig is daar nog het gezond verstand van internationaal grootmeester John Nunn. Bij een mooie vijfstukkenstudie van voornoemde Harold schreef hij: *“Perhaps the composer extracted this by some means from a database, but who cares? **A masterpiece is a masterpiece, whatever the technique of the artist.**”* Met andere woorden: *“Het doel heiligt de middelen”*.

Tenslotte is er nog de nuchtere mening van studiecomponist Michael Roxlau: *“Ich bin mir ziemlich sicher, das in den Fünfsteiner-Databanken noch zahlreiche Schätze schlummern, die entdeckt und gehoben werden wollen. Dies herauszufinden, kan für den Autor hartnäckige Analysearbeit bedeuten.* En waarom zou dan een uit die volgehouden zoektocht ontsproten waardevol kleinood niet beloond mogen worden en bewaard voor het nageslacht?

In EG 171 (01 2008) las ik tot mijn opluchting dat, op de recente PCCC (Permanent Commission of the Chess Composition) meeting in Rhodes, de

Codex subcommissie de volgende uitspraak toevoegde aan voetnota 3 van artikel 2:: *“Nor does the compilation or publication of a computer generated database constitute the publication of one or more chess compositions.”*

Wat Harold van der Heijden deed besluiten: *“This means that compositions are not anticipated by appearing in a computer generated database, because positions appearing there do not count as being published.”*

De hamvraag blijft echter: waarvoor staat het FIDE album? Is het een verzameling van de meest aantrekkelijkste studies, dus ook maljutka's, die als bloemlezingen verschenen gedurende een bepaalde periode, of is het de bedoeling een compositietitel, bijvoorbeeld 'Meester', te schenken aan de componist die de meeste prijzen heeft bemachtigd gedurende diezelfde periode?

Wat hier primeert is telkens afhankelijk van de zienswijze die de verschillende jurerende heren hieromtrent hebben: kiezen tussen simpele schoonheid of een trotse titel.

In British Endgame Study News, onder de titel: 'The muddled thinking behind the FIDE albums' concludeerde John Beasley reeds: *“So now we know. On the evidence of EG 166, study sections of FIDE albums are not regarded by those who produce them as anthologies of the best studies produced during the period, but merely as tools for the award of composition titles.”*

In een volgend nummer commentarieerde Hans Gruber hierop met: *“I completely agree with your view on the album – the worst thing that ever happened to the album is that it is (mis!)used for title production.”* En verder: *“Even many title-holders do not care about titles – they just cannot avoid receiving them because they want to have their compositions in the anthology. For example, Hans Peter Rehm (who is even a grandmaster...)”*

Besluit: Ze zullen wel niet in het FIDE album komen maar ik kraakte én corrigeerde in het tijdschrift EBUR, talrijke gelauwerde vijfstukkenstudies van bekende componisten, zoals U verder in dit boek kunt ontdekken. Ben ik dan, als een naar juistheid strevende huiswerkverbeteraar, geen 'meester'? Weliswaar zonder hoofdletter.

I.V.

Manke maljutka's.

Deze benaming gaf ik aan foute of nevenoplosbare gepubliceerde en soms zelfs gehonoreerde *vijfstukkenstudies* van befaamde en minder bekende componisten.

Ik heb getracht ze te verbeteren door bijvoorbeeld de duals uit te schakelen. Of door het oplossingsverloop en zelfs de beginstelling lichtjes te wijzigen. Soms ook wel eens radicaal en zelfs, bij enkele studies, door de kleuren te verwisselen zodat een nieuwe correcte maljutka ontstond.

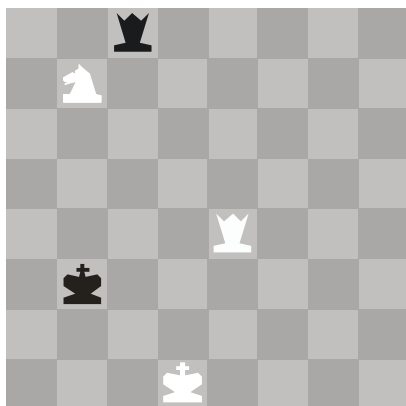
Onderstaande versies werden gepubliceerd in het nu jammerlijk ter ziele gegane cluborgaan **EBUR** van de Nederlandse-Vlaamse *Alexander Rueb Vereniging voor schaakEindspelStudie*: **ARVES**.

Errare humanum est
(Seneca de oude)

- 1 -

?

+

4001.00 d1b3

Laten we starten met een correctie van een werkje van een der grootste Nederlandse componisten.. Ik herrinner me niet of ik dit ooit gepubliceerd heb.

1.Pa5+ Ka2

1...Ka3 2.Pc4+ Kb3 3.Dd3+ Kb4
4.Pa3+ Kb5 5.Pd6+ en Pxc8.

2.Pc4	Dd8+
3.Kc2	Dg8
4.De2	Dg3
5.Pe3	Dc7+
6.Kd1+	Kb3
7.Db5+	Kc3
8.Pd5+	K~
9.Pxc7	

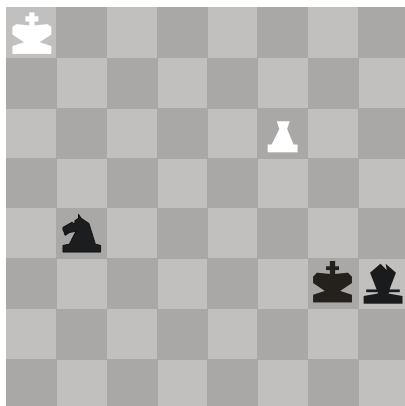
Carel Mann speelde in *Caissa* (1935):

1.Pa5+ Ka2 2.Pc4 Dd8+ 3.Kc2
Dg8 4.De2 Db8 5.Kc3+ Ka1
6.Dd1+ Db1 7.Da4+ (7.Dd4+ is
korter) 7...Da2 8.Db5 (8.Dd1+ is
korter) 8...Db1 9.De5 Dd1
10.Da5+ (10.Kb4 is ook korter)
10...Kb1 11.Pd2+.

De vermaarde damespecialist beschikte in 1935 uiteraard niet over een schaakprogramma om zijn studie te verifiëren op correctheid.

- 2 -

EBUR, 1999

+ 0033.10 a8g3

1.f7 Lg2+

2.Kb8

2.Ka7? Pc6+ 3.Ka6 Lf1+ 4.Kb6 Pe5, remise.

2... Pc6+

3.Kc7 Pd4

4.Kd6 Pf5+

5.Kd7

- a) Het schijnbaar goede 5.Ke5? faalt op 5...Pe7 6.Kf6 (6.Ke6 Ld5+ 7.Kxe7 Lxf7) 6...Pd5+ 7.Kg6 (7.Kg7 Pc7) 7...Pf4+ 8.Kf5 Lh3+ en 9...Pe6.
- b) Ook 5.Ke6? Ld5+ 6.Kxd5 Pe7+ en 7...Pg6 is niet goed, noch 5.Kc5? Pg7 6.f8D Pe6+ en 7.Pxf8.

5... Lc6+

Een offeraanbod dat wit weigert:
6.Kxc6? Pe7+ en 7...Pg6

6.Kd8

De pointe van de vorige zet.
6.Kc7? Pd4(g7) 7.Kd6 Pf5+ 8.Ke5 Pe7 9.Kf6 Pd5+ 10.Kf5 Ld7+ 11.Ke(g)5 Pf4 12.Kf6 Pe6. Uiteraard niet 6.Kxc6? Pe7+ en 7...Pg6 met remise.

6... Pd4(g7)

7.Ke7 Pf5+

8.Kf6 Pd(h)6

9.f8D

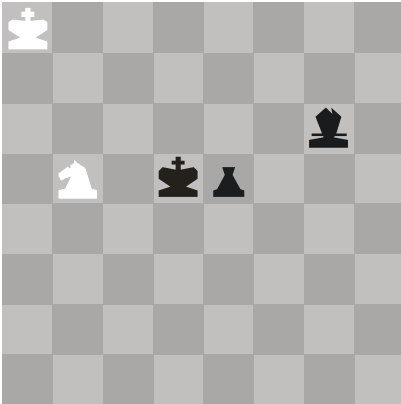
Deze maljutka is ontstaan naar aanleiding van een studie van Andrei Selivanov in *Shakmatnaya Kompozitsia* (1996): Kb8 g6 / Ka6 Le1 Pb5 +:

Na 1.g7 Lg3+ 2.Kc8 Pd6+ 3.Kd7 Pe4 4.Ke6 Pg5 gaat de auteur verder met 5.Kf5 Pf7 6.Kg6 Pe5+ 7.Kf6 Pg4+ 8.Kg5 en wint. Maar ik ontdekte dat 5.Ke7 Ld6+ 6.Ke8 Pe4 7.Kf7 Pg5+ het ook doet. Nevenoplosbaar dus.

Harold van der Heijden oordeelde echter: "*Vandecasteele noemt dit een correctie. maar in feite is het een nieuwe studie 'after Selivanov'.*"

- 3 -

EBUR, 2000

=

0031.01 a8d5

1.Kb7	Ld3
2.Pc3+	Kd4
3.Pa2	e4
4.Kc6	Lc4
5.Pc1	Kc3
6.Kd6	Kd2
7.Ke5	e3

8.Ke4	Lf7
9.Kf3	Lg8
10.Ke4	Le6
11.Kf3	Lf7
12.Ke4	Lg6+
13.Kf4	Lc2
14.Kf3	Ld1+
15.Ke4	Lc2+
16.Kf3	La4
17.Kf4	

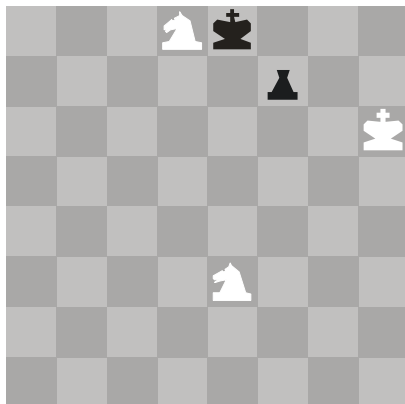
en zwart komt niet verder.

In *Shakhmaty v SSSR* 1974 (versie van 1952) publiceerde Ghenrik Kasparyan dit prachtig miniatuurtje. Maar ik ontdekte een kleine dual. Kasparyan speelde na 9....Ld5+ 10.Kf4 Le6 nu zet 11.Kf3, maar ook 11.Ke4 is goed.

Na mijn correctie 9.Lg8! verloopt alles zoals de internationale grootmeester het had gewild.

- 4 -

EG, 2000

+

0002.01 h6e8

1.Pc6

f5

2.Kg7

f4

3.Pg4

Dreigt mat op f6.

3...

Kd7

4.Pce5+

Ke6

5.Pf3

Kd5

6.Pf2

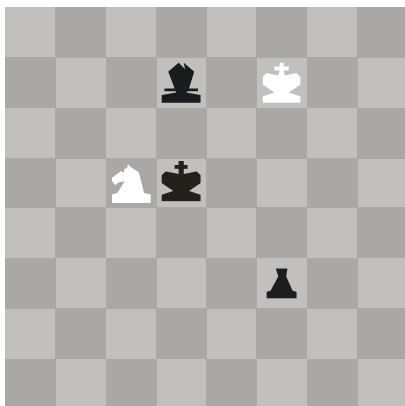
En wit wint omdat hij de toegang van de zwarte koning tot h1 versperd heeft. Het weglopen van de pion; op de tweede zet, door de witte koning is verrassend.

Dit is een correctie van de studie Kg7 Pd8 Pe3 / Ke8 f7 + waarmee Grigor Slepian de 1ste prijs won in het *Selivanov 30 JT.* (1997) malyutka sectie.

Na 1.Pc6 f5 2.Kg8 f4 3.Pg4 enzo-voort wint wit zoals boven. Maar ik vond een tweede oplossing. Ook 2.Pd5! Kd7 3.Pd4 f4 4.Pf6+ Kd6 5.Pf3 Kc5 en bijvoorbeeld 6.Pe4+ Kc4 7.Pf2 en ook 6...Kd5 7.Pf2 wint.

Nevenoplosbaar dus.

EBUR, 2000

= 0031.01 f7d5

Kan wit de pion nog tegenhouden?

1.Pd3 Ke4
2.Pf2+ Ke3
3.Ph1

En niet 3.Pd1? Ke2 4.Pc3+ Kd2
 5.Pe4+ Ke3 6.Pc3 Lc6 7.Ke6 Kd2,
 'over and out'. Of hier 6.Pg3 f2
 7.Ke7 Lh3 8.Kf6 Kf3!

3... Lh3
4.Kg6

Fout is 4.Kf6? wegens 4...Lg2
 5.Pg3 Kf4 6.Ph5+ Kg4, en het
 paard kan geen schaak meer ge-
 ven, dus 7.Kg6 f2, en na 8.Pf6+
 Kh4, kan wit de promotie niet
 meer verhinderen.

4... Lg2
5.Pg3 f2
6.Kf5

Weerom de enige goede zet:
 6.Kg5? Kf3 7.Kh4 Kf4 en bijvoor-
 beeld 8.Pe2(h5)+ Ke3 9.Pg3 Kf3,
 en zwart wint.

6... Ld5
7.Kg4 Le6+
8.Kh4 Kf3
9.Pf1 Lf5
10.Pg3 Ld7
11.Pf1 Lb5
12.Ph2

- a) Niet correct is 12.Pg3? omdat
 na 12...Kg2 13.Pf5 nu zwart
 het snelst wint met 13...Kf1!
 14.Kd4 La6 15.Pf5 Ld3
 16.Pg3+ Kg2 17.Kg4 Lc4
 18.Kf4 Le6, enzo-voort.
- b) Ook fout is 12.Pd2? Ke3
 13.Kg3 Ke2 14.Kg2 La4
 15.Pf1 Lc6+ 16.Kh2 Kxf1.,
 met winst voor zwart.

12... Kg2
13.Pg4 f1D
14.Pe3+ K~
15.Pxf1(+)

Remise, dank zij de voorzichtigte
 zetten 4.Kg6, 6.Kf5 en 7.Kg4
 kruipt de witte koning behouden
 uit het mijnenveld

In mijn Manke Maljutka's rubriek (EBUR 2000) ging de oplossing verder met 6...Lh3+ (*in plaats van* 6...Ld5) 7.Ke5 Kf3 8.Pe4 f1D 9.Pd2+ K~ 10.Pxf1.

Maar zwart heeft een sterkere verdediging, namelijk 6...Ld5!

Mijn bovenstaande versie is een correctie van een miniatuur van Viktor Aleksandrovich Kaliagin in *Zadatschy & Etudyi* (1998) Kf7 Pg8 / Kg3 Lc8 f4 =:

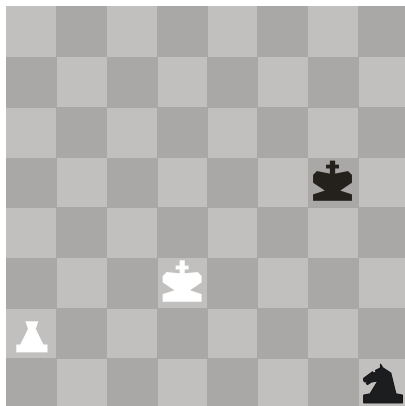
1.Pf6 f3 2.Pe4+ Kf4 3.Pf2 Ke3?
4.Ph1 Lh3 5.Kg6 Lg2 6.Pg3 f2
7.Kf5 Lh3+ 8.Ke5 Lg2 9.Kf5 Lh3+
10.Ke5.

Doch na 3...Lb7! 4.Ph1 wint
4...Kg4 5.Ke6 Kh3 6.Pf2+ Kg3
7.Pd1Le4 8.Ke5 Ld3 9.Kd4 Lc2
10.Pe3 f2 11.Pf1+ Kf4 12.Pd2 Le4
13.Kc3 Lb7 14.Kb2 La6 15.Kc2
Ke3 16.Kc1 Lb5 17.Kd1 La4
18.Kc1 Ke2 19.Pf1 Kxf1.

En zwart triomfeert.

- 6 -

EBUR, 2000

+ 0003.10 d3g5

1.a4 Pf2+
2.Kd4

En twee mogelijkheden:

Variant A

2... Pg4
3.a5 Pf6
4.a6 Pd7
5.a7 Pb6
6.Kc5 Pa8
7.Kc6 K~
8.Kb7

Variant B

2... Kf5
3.a5 Pe4
4.Kd5 Pc3+
5.Kc6

En nu heeft zwart de keuze uit:

5... Pa2
6.Kc5 Pc3
7.a6

of

5... Ke5
6.a6 Pd5
7.a7

En ook hier is de pionpromotie niet te stuiten.

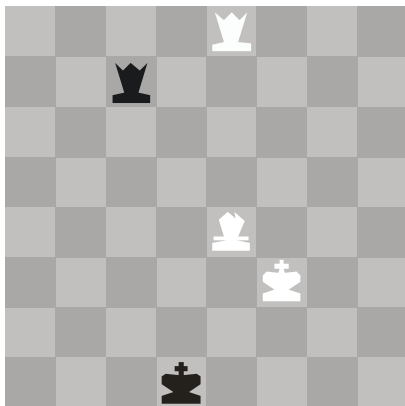
Een werkje van Milenko Dukic in *Buletin Problemistic* (1986): Kd4 a2 / Kh7 Pf2 + heeft twee oplossingen:

Na 1.a4 Pd1 2.a5 Pb2 winnen zowel:

- a) 3.a6 Pa4 4.a7 Pb6 5.Kc5 Pa8 6.Kc6 Kg6 7.Kb7, als
- b) 3.Kc3 Pa4 4.Kb4 Pb2 5.a6 (of 5.Kb5).

- 7 -

EBUR, 2001

Wit wint op dezelfde wijze als de heren Bacqué en Vandiest. Maar zonder nevenoplossing.

G. Bacqué kreeg een speciale prijs in *Diagrammes* (1992-93) voor deze maljutka: Kg3 Da3 Le4 / Kd1 Db8 +.

Na 1.Df3 Dc7 wint wit niet alleen met 2.Db3+ maar tevens met 2.Dd3+ enzovoort als boven.

+

4010.00 f3d1

1.Da4+	Kd2
2.Dd4+	Kc1
3.Da1+	Kd2
4.Db2+	Kd1
5.De2+	Kc1
6.De1+	Kb2
7.Db4+	Kc1
8.Lf5	De5
9.Db1+	Kd2
10.Dc2+	Ke1
11.Dc1+	

en mat.

J. Vandiest publiceerde in EBUR (1993): Kf3 De7 Le4 / Kd1 Db8 + met dezelfde oplossing

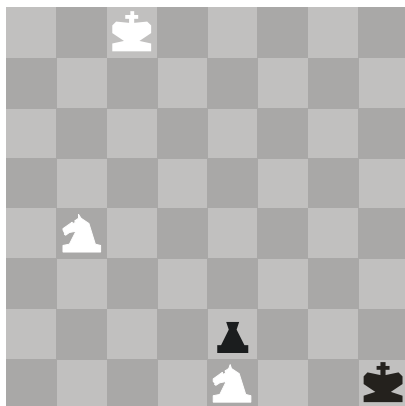
1.Da3 Dc7 2.Db3+, maar ook hier is 2.Dd3+ winnend. Ook nevenoplosbaar

Het verplaatsen in de diagramsteiling van de witte dame op a3 naar veld e7 bracht geen redding. Daarom mijn versie, die de dual uitschakelt.

- 8 -

EBUR, 2001

+ 0002.01 c8h1

In deze stelling staan beide koningen ver van elkaar verwijderd. Doch met de hulp van zijn cavalerie weet wit de uitbraak van de zwarte koning te beletten.

1.Kd7	Kh2
2.Ke6	Kg3
3.Kf5	Kh4

Dreigt te ontsnappen.

4.Kg6	Kg3
5.Kg5	Kf2

Dan maar naar het paard. Maar nu komt het tweede paard helpen:

6.Pbc2	Kg3
7.Pe3	Kf2

8.P3g2	Kg3
9.Kf5	Kh3

Thans wordt de vijand stelselmatig naar de hoek gedreven:

10.Kf4	Kh2
11.Kg4	Kg1
12.Kh3	Kf2
13.Kh2	Kf1
14.Kg3	Kg1
15.Pe3	Kh1
16.Pg4	Kg1
17.Pf3+	Kh1
18.Pf2+	

en eindelijk mat, na zestien stille zetten.

Scheidsrechter Jarl Ulrichsen schreef: *"Die Endphase dieser Studie erinnert an alte Vorbilder. Sie verdient nichtsdestoweniger eine Auszeichnung, weil es sich wahrscheinlich um eine Art 'Letztform' handelt. Dass der weit entfernte weise König rechtzeitig kommen kann, um die Flucht seines Kollegas zu verhindern, ist verblüffend."*

Te meer daar beide voorbeelden, die in EBUR (2001) werden getoond, nevenoplosbaar zijn:

W. Pierce (*The Chess Amateur* 1915) Kg3 Pd3 Pe1 / Kf1 e2 +, met de oplossng:

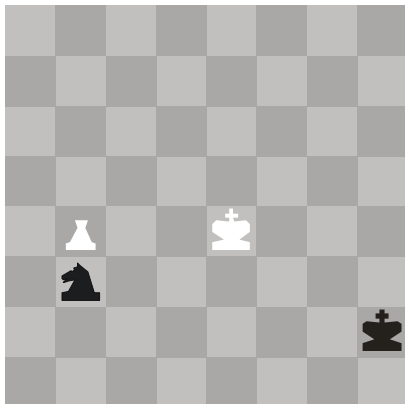
1.Kg4 (*1.Kf3 is ook goed*) 1...Kg1
2.Kh3 Kh1 3.Pf4 (*3.Pb4 of 3.Kg3 zijn goed*) 3...Kg1 4.Kg3 Kh1
5.Pfg2 (*of 5.Pd5*) 5...Kg1 6.Pe3 Kh1 7.Pg4 Kg1 8.Pf3+ Kh1 9.Pf2+ en mat.

En J. Kling (vóór 1846): Kg3 Pe1 Ph2 / Kg1 e2 +, met:

1.Phf3 Kf1 2.Kf4 Kf2 3.Pd3+ Kg2
4.Pfe1+ Kh3 5.Kg5 (*of 5.Kf5*)
5...Kg3 6.Pf4 Kf2 7.Pfg2 Kg3
8.Kh5 (*of 8.Kf5*) 9.Kh4 (*of 9.Kg4*)
10.Kh3 Kf2 11.Kh2 Kf1 12.Kg3 Kg1
13.Pe3 Kh1 14.Pg4 Kg1 15.Pf3+ Kf1
16.Pgh2+ (*of 16.Pge3+*) en mat.

- 9 -

EBUR, 2001

+ 0003.10 e4h2

1.Kd3 Kg3

Na 1...Pc1+ 2.Kc4 Pe2 is de pi-on niet meer te stoppen, bijvoorbeeld 3.b5 Pg3 4.b6 Pe4 5.Kd5 Pf6 6.Kc6 Pg8 7.b7 Pe7+ 8.Kd7.

2.Kc3 Pc1
3.b5 Pe2+

En niet 3...Pa2+? 4.Kc4 Kf4 5.b6, en zwart komt te laat.

4.Kc4 Pf4
5.b6 Pg6
6.Kd5 Pe7+
7.Kc5 Kf4
8.b7

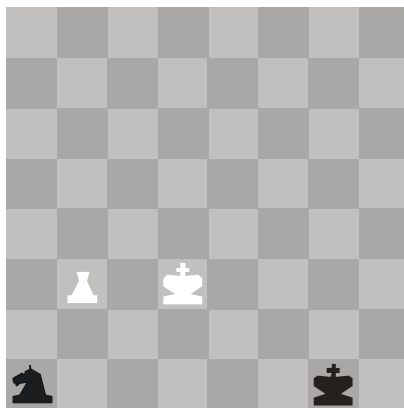
En er volgt een pionpromotie. Niets grandioos, maar in de maljutka van F. Prokop (*Casopis Ceskoslovensky Sach* 1925): Ke4 b4 / Kg1 Pb3+, met als oplossing:

1.Kd3 Kf2 2.Kc3 Pc1 3.b5 Pe2+ 4.Kc4 Pf4 5.b6 Pg6 6.Kd5 Pe7+ 7.Kc5 Pg6 8.Kd6 en wint. struikelt de auteur over: 1...Pc1+ 2.Kc4 Kf2 3.b5 Ke3 4.b6 Pd3 5.b7 Pe5+ 6.Kd5 Pd7 7.Kc6 Pb8 met remise.

Ook is er winst in deze stelling:

- 10 -

Origineel

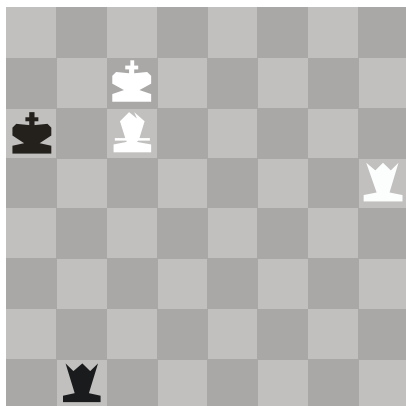
+ 0003.10 d3g1

1.b4 Pb3 2.Kc3 Pc1 3.b5 Pe2+ 4.Kc4 Pf4 5.b6 Pg6 6.Kd5 Pe7+ 7.Kc5 Pc8 8.b7.

Dit vond ik bij het zoeken naar de verbetering van de studie van Prokop.

- 11 -

EBUR, 2000

+ 4010.00 c7a6

1.De2+	Ka5
2.Dd2+	Ka6
3.Df2	Db3
4.Df1+	Ka5
5.De1+	Ka6
.Da1+	D~
7.DxD+	

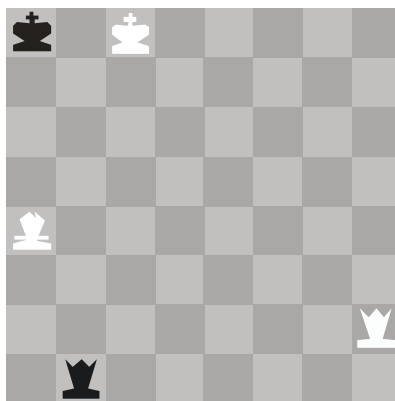
Dit vond ik als tegenhanger voor een foute studie van V. Kolpakov die de 3de aanbeveling kreeg in het Serov-100 JT (1994): Kc7 Dh2 La4 / Ka8 Db1 + met deze oplossing:

1.Lc6 Ka7 2.Df2+ Ka6 3.De2+ Ka5 4.Dd2+ Ka6 5.Df2 Db3 6.Df1+ Ka5 7.De1+ Ka6 8.Da1+ En wint.

De eerste zet is reeds fout, na 1.Lb3 of 1.Lb5 wint wit in 4 zetten. Ik ontdekte dat door een kleine wijziging aan de begin-stand van Kolpakovs werk er een heel andere oplossing ontstaat.

- 12 -

Origineel

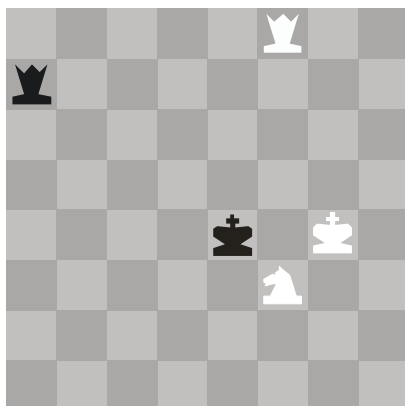
+ 4010.00 c8a8

1. Lc6+	Ka7
2.Dc7+	Ka6
3.Lb7+	Kb5
4.Dc6+	Ka5
5.Da6+	Kb4
6.Db6+	K~
7.Dxb1	

en wint.

- 13 -

EBUR, 2002

+ 4001.00 g4e4

1.Df5+ Ke3
2.De6+ Kd3
3.Db3+

Variant A

3... Ke2
4.Dc2+ Ke3
5.Dd2+ Ke4
6.De2+ Kd5
7.Dd3+ Kc6
8.Pe5+ Kb7
9.Dd5+ Ka6
10.Dc4+ Kb7
11.Dc6+ Kb8
12.Pd7+ Dxd7
13.Dxd7

Variant B

3... Ke4
4.Db1+ Kd5

5.Dd3+ Kc6
6.Pe5+
b1) 6... Kb7
7.Dd5+ Ka6
8.Dc4+ Ka5
9.Pc6+ Kb6
10.Pxa7
b2) 6... Kb6
7.Db3+ Kc7
8.Df7+ Kb6
9.Pc4+ Ka6
10.De6+ Kb7
11.Pd6+ Ka6
12.Pc8+ K~
13.Pxa7

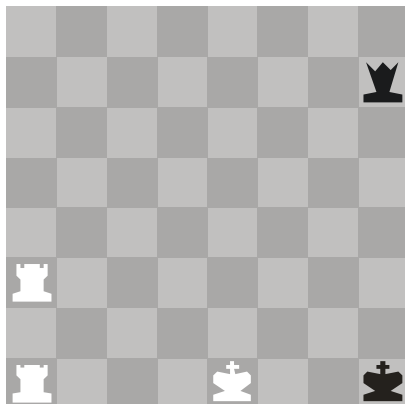
In 1913 (!) publiceerde C. Mann in het *Utrechts Dagblad* deze maljut-ka met de oplossing:

1.Kf5+ Ke3 2.De6+ Kd3 3.Db3+ Ke4 4.Dc2+ (4.Db1+ wint iets sneller) 4...Kd5 5.Dd3+ Ke6 6.Pd4+ Kf6 7.Df5+ Kg7 8.Pe6+ Kg8 9.Dg6+ (Hier wint 9.Df8+ sneller) 9...Kh8 10.De8+ (10.Df6+ of 10.Dh6+ is korter.) 10...Kh7 11.Kh5 Db7 12.Dg6+ Kh8 13.Df6+ Kh7 14.Df5+ (En ook hier is 14.Dh6+ goed) 14...Kg8 15.Df8+ Kh7 16.Pg5+ en mat.

Ik heb er nu, vijfennegentig jaar later, grote schoonmaak in gehouden, door alle duals weg te vegen.

- 14 -

EBUR, 2002

+

3200.00 e1h1

1.0-0-0+	Kg2
2.Td2+	Kf1
3.Ta1	Ke1
4.Tg2	Kf1

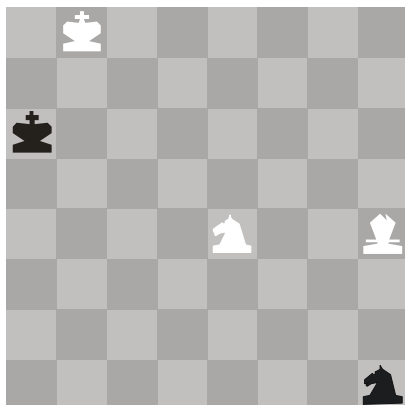
5.Tc2	Dg7
6.Kb1	Dd4
7.Ka2+	Dxa1+
8.Kxa1	

Voor de oplossing van de bovenstaande stelling kreeg A. Kurjatnikov de 3de prijs in *Shakhmaty v SSSR* (1979). Hij speelde na 5.Tc2 de zet 5...Db7? met 6.Tb1 Dg7 7.Kd2+ Kf2 8.Kd3+ Kf3 9.Tf1+ K~ 10.Tg1+, met verovering van de dame.

Maar er is een tweede oplossing met 6.Th2 Kg1 7.Te2 Dg7 8.Kb1 Kf1 9.Tc2 (*Ook 9.Td2 en 9.Th2 winnen*) en wit wint na 2 zetten, bijvoorbeeld 9...De5 10.Ka2+ Dxa1 11.Kxa1, of hier 10...De1 11.Txe1+ en mat. Daarom de bovenstaande correctie.

- 15 -

EBUR, 2002
3de Aanbeveling

+ 0014.00 b8a6

Het zwart paard zit opgesloten, en beide koningen reppen er zich naar toe.

1.Kc7	Kb5
2.Kd6	Kc4
3.Ke5	Kd3
4.Kf4	Ke2

Na de paardaanval op de koning

5.Pc3+

kan deze nu twee richtingen uit:

Variant A

5...	Kd3(2)
6.Pb5	Ke2

7.Pd4+	Kd3
8.Pf3	Ke2
9.Pg1+	Kf1
10.Ph3	Kg2
11.Kg4	Kf1
12.Kf3	Pf2
13.Pxf2	

En niet 13.Lxf2? pat. Ofwel:

12...	Pg3
13.Kxg3	

En niet 13.Lxg3? pat.

Variant B

5...	Kf1
6.Ke3	Kg2
7.Pe2	Kh3
8.Le1	Kg2
9.Pf4+	Kf1
10.Pd3	Kg2
11.Kf4	Kf1
12.Lh4	

Met twee mogelijkheden:

a)	12...	Ke2
	13.Ke4	Kf1
	14.Kf3	Pf2
	15.Pxf2	
b)	12...	Kg2
	13.Kg4	Kf1
	14.Kf3	Pf2
	15.Pxf2	

Dit miniatuurtje is geïnspireerd op een foutieve studie van V. Kaljagin en L. Mitrofanov in *Pat a Mat* (1992): Kf7 La1 Pb7 e4 / Kh6 c7 d6 h4 +.

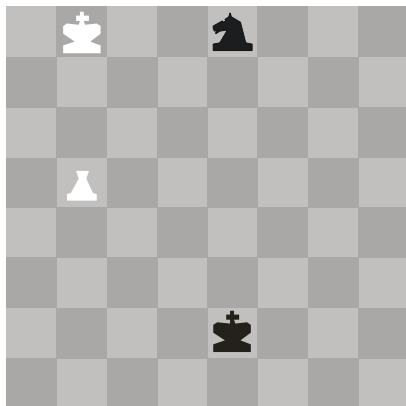
Na 1.e5 h3 2.exd6 cxd6 3.Pxd6 h2 4.Pe4 h1P winnen zowel 5.Kf6 als 5.Ke6 Kh5 6.Kf5 Kh4 7.Kf4 (maar ook 7.Le5 of 7.Lf6+) 7...Kh3 8.Kf3 Kh2 9.Le5 Kh3 10.Lb8 Kh4 11.Kg2.

Scheidsrechter Rainer Staudte's oordeel omtrent mijn studie luidde: *"The diagonal walk of the king and then the duel of knight and black king make us forget that two pieces are only spectators all the time."*

- 16 -

EBUR, 2003

+ 0003.10 b8e2

1.b6 Kd3
2.Kb7

Blokkeert nog steeds de opmars van de pion. 2.Kc8? Kc4 3.Kd7 (*Het beste*) 3...Pf6+ 4.Kc6 Pd5 5.b7 Pb4+ 6.Kb6 Pd5+ 7.Ka5 Pb4 8.h8D Pc6+ en 9.Pxb8.

2... Pd6+
3.Kc7

Maar niet 3.Kc6? Pc4 4.b7 Pa5+ en 6.Pxb7.

3... Pe4
4.Kc6

En niet 4.b7? Pc5 5.b8D Pa6+ en 6...Pxb8.

4... Kc4
5.b7 Pc5
6.b8D

En wint. Klein, fijn en rein.

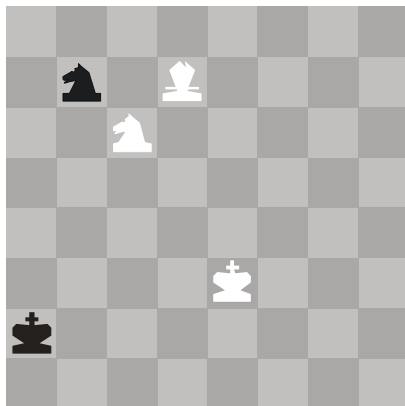
“Harrie.Grondijs gaf in *Springer-zauber* (1998) de stelling: Kb8 b5 / Kg1 Pe8 + als de enige uitzondering op de door H. Rey gedefinieerde, en dus foutieve, regel dat als de witte pion en de koning op dezelfde lijn staan, de pion minimaal op de 6de rij moet staan wil wit kunnen winnen. Daarbij moet de zwarte koning ver weg staan.” Aldus Harold van der Heijden.

Grondijs gaf als oplossing: 1.b6 Kf2 2.Kb7 Pd6+ 3.Kc7 Pb5+ 4.Kd7, maar ook 2.Kc8 wint na bijvoorbeeld 2...Ke3 en nu 3.Kd7 of 3.Kd8. Ook na 2...Pd6+ 3.Kc7 Pe4 4.Kc6 Pf6 5.b7, enzovoort,

Harold concludeerde : “*Het is dus niet zozeer als studie bedoeld, maar wordt dat wel door Vandecasteele’s verbetering.*”

- 17 -

EBUR, 2003

+ 0014.00 e3a2

1.Kd4

Met de dreiging 2.Kd5.

1... Pd6

2.Pe5

Met dezelfde dreiging.

2... Pb7

3.Pc4 Kb3

4.Lc6 Pd8

5.Ld5

Het zwarte paard zit nu klem.

5... Kb4

6.Pd6 Ka5

Na 6...Ka4 gaat het sneller 7.Kc5

Ka5 8.Lc4 Ka4 9.Kb6, enzovoort

zie zet 10. in de hoofdvariant.

7.Kc5 Ka6

8.Lc4+

En niet 8.Pc8? Pb7 9.Kc6 Pa5+,
met remise.

8... Ka7

9.Kb5

Een onnodige omweg is 9.Ld5?

Ka6 10.Lc4+ Ka7 11.Kb5

9... Kb8

10.Kb6 Ka8

11.Kc7

En daar gaat het paard.

De 2de en 3de aanbeveling in het
Rudenko JT in *Sportiva Gazeta*
(1988) van A. Krochek luidde:

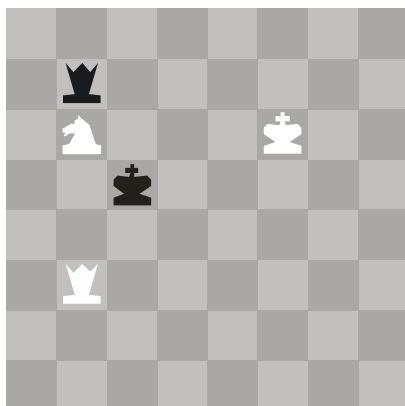
1.Kb3 Lc6 2.Pd8 Ld5 3.Kb4 Pd6
4.Ka5 Kc5 5.Ka6 Pc8 6.Pb7+ Kb4
7.Pd8 Ka4 8.Pc6 Lxc6 pat.

Maar na 5.Ka6 verliest wit door
5...Lc4+ 6.Ka5 Lb3 7.Ka6 Ld5
8.Ka5 Lc4 9.Ka4 Kb6 10.Kb4 Lg8
11.Ka4 Kc7 12.Kb4 Kxd8, en het
paard wordt veroverd.

Het leuke is dat in mijn correctie
na 3.Pc4, er precies dezelfde dia-
gramstand in spiegelbeeld ont-
staat als bij Krocheck, maar dan
met verwisselde kleuren.

- 18 -

EBUR, 2003

+

4001.00 f6c5

1.Pa4+	Kd6
2.Dg3+	Kc6
3.Dc3+	Kb5
4.Db3+	Kc6
5.Dc4+	Kd6
6.Dc5+	Kd7
7.Pb6+	Ke8
8.De5+	Kd8
9.Dd6+	Ke8
10.De6+	Kd8
11.Dg8+	Kc7
12.Pa8+	Kd7
13.De6+	Kd8

14.Dd6+	Dd7
15.Db8+	Dc8
6.Db6+	Ke8
7.De3+	Kf8
8.De7+	Kg8
19.Dg7+	

en mat.

In EBUR ging ik verkeerdelijk verder met: 13.Dg7+ Kc8 14.Df8 Kd7 15.De7+ Kc6 16.De4+ K~

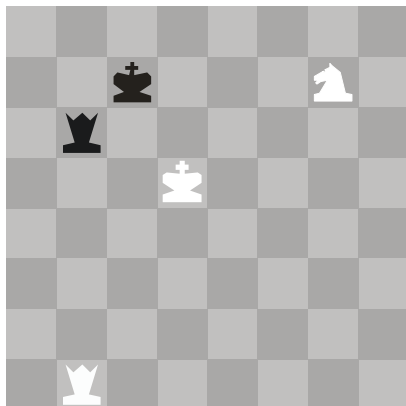
Het is een correctie van een miniatuur van O. Dehler in Basler Nachrichten (1925) : Kf6 De5 Pb6 / Kb4 Db7 +.

Na 1.Db2+ Kc5 2.Pa4+ Kc6 wint niet enkel 3.Dc3+ Kd5 4.Dd3 Kc6 5.Dc4+ Kd6 6.Dc5+ Kd7 7.Pb6+ Kc8 8.Dc5+ Kd8 9.Dd6+ Ke8 10.De6+ Kd8 11.De8+ Kc7 12.Pa8+ Kd7 13.Dg7+ Kc8 14.Df8+ Kd7 15.De7+ Kc6 16.De4+ K~ 17.Dxb7, maar ook 3.Dc2+ Kd5 4.Dd3+ Kc6 5.Dc4+Kd6 6.Dc5+ Kd7 7.Pb6+, enzovoort.

Miniduels die ik kon wegwerken.

- 19 -

EBUR, 2003

+

4001.00 d5c7

1.Pe8+	Kb7
2.Pd6+	Ka8
3.Da1+	Da7
4.Dh8+	Db8
5.Dh1	Db2
6.De4	Ka7
7.Da4+	Kb8
8.De8+	Da7
9.Pb5+	Kb6
10.Dd8+	Kxb5
11.Db8+	K~
12.Dxb2	

Een correctie van een ultraminia-
tuurtje van Julien Vandiest, die de
4de eervolle vermelding kreeg in
Armenia - JT (1980) met dit ver-
volg:

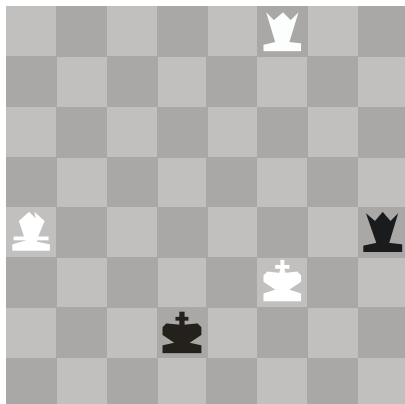
6...Dg7 7.Kc6 Da7 8.Kb5+! Kb8
9.De8+ Kc7 10.De7+ Kb8
11.Dd8+ en mat.

Jammer voor de auteur, maar ik
vond een nevenoplossing. Na:
7...Da7? wint niet enkel 8.Kb5+
maar ook: 8.Dd5! met ofwel
8...Dg(h)7 9.Pf7 Ka7 10.Da2+
Kb8 11.Db3+ Ka7 12.Db7+ en
mat, ofwel 8...De7 9.Dg8+ Ka7
10.Pc8+ Kb8 en 11.Pxe7+.

*“Hiermee gaat wel een een be-
langrijk deel van de artistieke
waarde van de studie, namelijk de
stille zet 7.Kc6 en het aftrek-
schaak 8.Kb5+ verloren.”* vond
Harold van der Heijden..

De internationale grootmeester
G.M. Kasparjan vond dit minia-
tuurtje de beste maljutka van het
toernooi; Maar een jurerende
grootmeester is niet onfeilbaar,
zoals Vandiest zelf schreef in
Flemish Miniatures: *“I dare say
that tourney judges are often less
critical than composers.”*

Een efficiëntere verdediging voor
zwart is bijgevolg: 6...Ka7, waar-
op wit slechts met 7.Da4+ enzo-
voort, kan antwoorden.

+ 4010.00 f3d2

1.Dd6+ Kc3

Na 1...Kc1 wint wit in 6 zetten, bijvoorbeeld 2.Dd1+ Kb2 3.Dc2+ Ka1 4.Dc3+ Kb1 5.Lc2+ Ka2 6.Db3+ Ka1 7.Da3+ en mat.

2.Dc5+ Kd3

a) 2...Kb2 Dc2+, enzovoort, zie de hoofdvariant.

b) 2...Dc4? 3.Da3+ Kd4 4.De3+ Kd5 5.Lb3 Dxb3 6.Dxb3.

3.Dd5+ Dd4

Na 3...Kc3? verliest zwart de dame door 4.Db3+ Kd4 5.Db4+ en 6.Dxh4.

4.Df5+ Kc3

4...Kc4 Db5+ Kc3 6.Db3+ enzovoort als in de hoofdvariant.

5.Dc2+ Kb4

6.Db3+ Kc5

7.Db5+ Kd6

8.Dd7+ Kc5

Zwart verliest de dame na 8...Ke5 9.Dg7+ Kd5 10.Lb3+ Kc5 11.Da7+ en 12.Dxd4.

9.Dc6+ Kb4

10.Db5+ Kc3

11.Db3+ Kd2

12.Dc2+ Ke1

13.De2+

en mat.

In *Probleemblad* 1999 publiceerde ik dit miniatuurtje Kf3 Dg8 La4 / Kd3 Dd4 + met als oplossing:

1.Db3+ Kc3 2.Dd5+ Dd4 3.Df5+, enzovoort als boven.

Ward Stoffelen schreef toen: *“Met minder materiaal kan het niet. Zoals hij al enkele malen met paarden toonde, speelt ook hier het terugkeermotief een hoofdrol.”*

Maar Fernand Joseph reageerde aldus: *“With all my respects to my esteemed and talented countryman, I must say: this belongs to the past, certainly in the era of the Ken Thompson database, which enables the composition of numerous of such endgames.”*

Sorry Fernand, maar ik heb nog geen enkele compositie gezien vervaardigd door een database. Wel kan deze laatste de correctheid van een studie snel bevestigen en is dan ook een handige hulp bij het componeren,

Maar componeren zelf kan alleen de auteur.

En Alex Ettinger beweerde over deze studie: *“Mechanical and unpleasant. I have seen something slightly better and quite similar from P.Heuacker in Deutsche Schachblätter 1939: Kh4 Da8 La6 / Ka2 Dc1 Lc5 +:*

1.Lc4+ Kb2 2.Da2+ Kc3 3.Db3+ Kd4 4.Dd3+ Ke5 6.Dd5+ Kf6 7.Df7+ Ke5 7.De6+ Kd4 8.Dd5+ Kc3 9.Dd3+ Kb2 10.Db3+ Ka1 11.Da2+ en mat.”

Mijn vraag is dan: is een economischere versie, met één stuk minder en één zet meer dan minder goed, Alex? Thans in de bovenstaande recente versie zijn er zelfs twee zetten meer. Die heb ‘ik’ gevonden en niet de database.

- 21 -

Origineel

= 0031.01 g8h1

1.Kg7 f4
2.Pb6

2.Pe7? is fout, want zwart ontleemt vier velden aan het paard met 2...Le4!

Variant A

2... Le6
3.Pa4 f3
4.Pc3 Lf5
5.Pd1 Kg2

De pion is nu geblokkeerd en de witte koning komt ter hulp met

6.Kf6 Ld3
7.Ke6

Een probleemzet, want 7.Pe3? verliest door 7...Kg3 8.Pd5 f2 9.Pe3 Kf3 en na 10.Pf1 slaat

zwart het paard met winst. Ook niet goed is 7.Ke5? Kg3 8.Kd4 Lc2 9.Pe3 f2 10.Kc3 Kf4 11. Pf1 Lf5 en bijvoorbeeld 12.Kd2 Kf3 13.Kc3 Lh3 14.Pd2+ Ke3 15. Kc2 Ke2 16.Kc3 Lf5.

De witte koning kan ook hier zijn paard niet blijven beschermen.

7... Kg3
8.Ke5 Lc2
9.Pe3 f2

En nu niet bijvoorbeeld 10.Kd4? Kf4 11.Pf1 Le4 12.Kc3 Lc6 13.Kb4 Lb7 14.Kc3 La6 15.Pd2 Ke3 16.Kc2 Le2 17.Kc3 Ld3 en de witte koning moet eveneens zijn paard opgeven.

10.Pf1+ Kf3
11.Ph2+ Kg2
12.Pg4 f1D
12.Pe3+ K~
14.Pxf1

Eindelijk remise Zo ook na:

Variant B

2... Lb3

Om drie vluchtelden te ontnemen aan het paard.

3.Pd7 f3
4.Pf6 Kg2
5.Pe4 Lc2
6.Pd2 f2

Ook hier nadert de witte koning nu met:

7.Kf6	Kg3
8.Ke5	Lb1
9.Pf1+	Kf3

En verder zoals in de hoofdvariant, maar wit houdt één zet eerder remise.

De studie is gecomponeerd naar aanleiding van de nevenoplosbare oplossing die G. Brenew gaf in de *Neue Leipziger Zeitung* (1934): Kh5 Pd8 / Kh1 Ld5 f4 +

1.Kg4 f3 2.Kg3 Kg1 3.Pe6 f2
4.Pf4 f1D 5.Ph3+ Kh1 6.Pf2+ Dxf2
7.Kxf2.

Maar ook goed is 1.Pf7 f3 2.Pd6
f2 3.Pf5 Le6 4.Pe3, enzovoort.

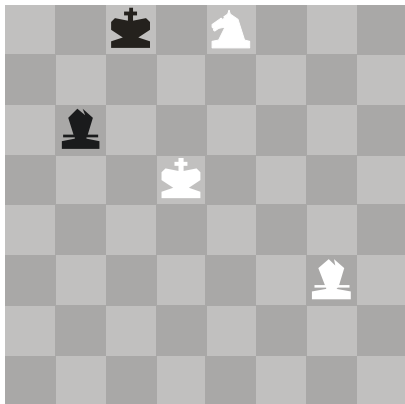
Door de witte koning te verplaatsen van h5 naar h3 herstelde ik de maljutka van Brenew in *EBUR* 2000, Manke Maljutka's.

In de bovenstaande recente diagramstelling biedt zwart nu meer weerstand.

- 22 -

Origineel

+ 0041.00 d5c8

1.Kc6 Ld8

a) 1...Kd8? 2.Pd6 Ld4 3.Lh4+ Lf6 4.Lxf6. Of

b) 1...Lg1? 2.Lc7 Lc5 3.Pf6 Le7 4.Pd5 Lc5 5.Kxc5.

2.Le5 Le7

2...Lh4? 3.Pd6+ Kb8 4.Pf5+ K~ 5.Pxh4

3.Lc7 Lf8

4.Pf6 Le7

5.Pd5

Dreigt mat op b6 of e7

5... Lc5

Maar omdat de witte looper gedekt is door het paard volgt

6.Kxc5

En wit wint.

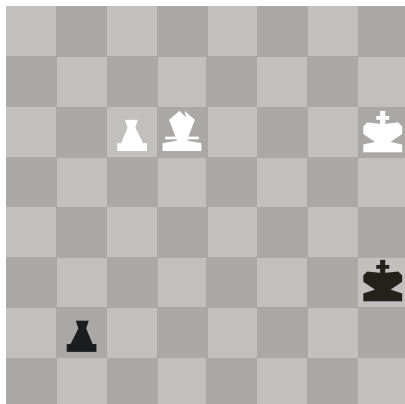
In het *Minsk Watches Tourney* tijdens het WCCC-congres in Sint Petersburg (1998) kreeg V. Kuzmichev een aanbeveling voor de oplossing : 1.Kc6 Ld8 2.Le5 Lh4 3.Pd6+ Kd8 4.Ld4 Le7 5.Lb6+ en wint.

Maar na 3...Kd8 is 4.Lc3 ook winnend met bijvoorbeeld 4...Ke7 5.Pf5 + en 6.Pxh4. Of 4...Lg5 5.Pf7+ en 6.Pxg5.

Dus nevenoplosbaar.

- 23 -

Origineel

+ 0010.11 h6h3

1.c7 b1D
2.c8D+ Kg2
2...Dh4? 3.Dc3 Dg1 4.Df6+ Kg4
5.Dg5+ Kf3 6.Dxg1

3.Dg4+ Kf1
4.Df3+ Kg1
5.Lc5+ Kh2
6.De2+ Kh3
6...Kh1? 7.Dh5+ Kg2 8.Dg4+ Kh2
9.Ld6+ Kh1 10.Dh3+ Kg1 11.Lc5+
en mat.

7.Kg5 Db8
Na 7...Dc1+? gaat het sneller
8.Le3 Db1 9.Dg4+ Kh2 10.Lf4
Kh1 11.Dh3+ Kg1 12.Lf3+ en mat
8.Df1+ Kh2
Sterker dan 8...Lg3? 9.Lf2+ Kh2
10.Dg1+ enzovoort, zie zet 11. in
de hoofdvariant.

9.Lg1+ Kg3
10.Lf2+ Kh2
11.Dg1+ Kh3
12.Dh1+ Dh2
13.Df3+ Dg3+
14.Dxg3+

en mat.

Vandiest publiceerde in *The Independent* (1993) deze stelling: Kb3 Dh3 Le3 / Kb5 Dg7 +

Met de oplossing 1.Df5+ Ka6
2.Dc5 Dg8+ 3.Ka3 Kb7 4.Db6 Kc8
5.Dc6+ Kb8 6.Lf4+ Ka7 7.Dd7+
Ka6 8.Kb4 Dg1 9.Dc8+ Ka7
10.Lb8+ Kb6 11.Lc7+ Ka7
12.Db8+ Ka6 13.Da8+ Ka7
14.Dc6+ Db6 15.Dxb6+ en mat.

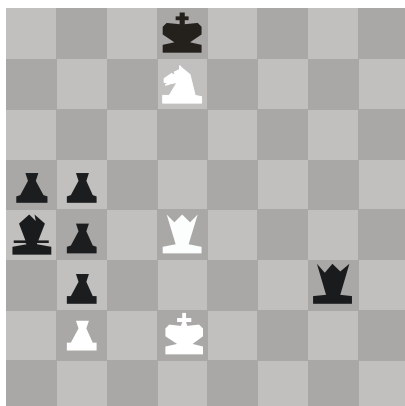
Maar reeds de eerste zet is fout.
De oplossing kan korter met:
1.De6! en verder is zowel 4.Db6+
als 4.Db5+ winnend.

Mijn correctie is voorzien van een
nieuwe inleiding met het correcte
eindresultaat, en in spiegelbeeld.

Studie die ik niet terugvond in de
database van Harold van der
Heijden.

- 24 -

Origineel

+

4031.14 d2d8

1.Pe5

1.Pc5+? Ke8 2.Dd7+ Kf8 3.Pe6+ Kg8 4.De8+ Kh7 5.Dh5+ Kg8 6.De8+, met herhaling van zetten.

1... Ke7

2.Dd7+ Kf6

3.Df7+ Kg5

4.Dg6+

Dg7? Kf4 5.Df6+ Ke4 6.Dc6+ Kf4 7.Df6+, met herhaling van zetten.

4... Kf4

5.Pd3+

5.Df6+? Ke4 6.Dc4+ Kf4.

5... Kf3

6.Df5+ Kg2

7.Pf4+ Kf2

8.Pe2+ Df3

9.Dc5+ Kg2

10.Dg5+ Kh2

11.Ke1 Dg2

12.De5+ Kh1

13.Dh5+ Dh2

14.Df5 Dh4+

Dit is beter dan 14...Dg2 15.Kd2 Kh2, en nu wint zowel met 16.Dh5+ als met 16.Dh7+

15.Kf1 Kh2

16.De5+ Kh3

17.De3+

17.Df5? Kh2 18.De5+, enzovoort, zie zet 16.

17... Kg4

18.Df4+ Kh5

19.Pg3+ Kg6

20.Dxh4

En wit wint.

In *Ceskoslovensky Sach* (1992) publiceerde Vyacheslav Prigunov deze maljutka: Kg4 Da6 Pd5 / Ke4 Df7 + :

1.De2+ Kd4 2.De3+ Kc4 3.Dc3+ Kb5 4.Db4+ Kc6 5.Db6+ Kd7 6.Dc7+ Ke6 7.Pf4+ Kf6 8.Dd6+ Kg7 9.Pe6+ Kg6 10.Pg5+ Df6 11.Dd3+ Kg7 12.Dd7+ Kg8 13.Kh5 en nu: 13...Dg7 14.De8+ Df8 15.De6+ Kh8 16.De4 Dg7 17.Da8+ Dg8 18.Dh1 Da2 19.Kg6+ Kg8 20.De4 Da6+ 21.Pe6 Da2 22.Dg4 Df2 23.Pf4 Db6+ 24.Kh5+ Kf8 25.Dc8+ Kf7 26.Dd7+ Kg8 27.Pe6 Da5+ 28.Kg6.

Maar na 13.Kh5, ga ik verder met 13...Dg7 14.Dd5+ Kh8 15.Dd8+ Dg8 16.Dd6 De8 17.Kh6 Kg8 18.Dd5+ Kf8 19.Df5 Ke7 20.De6+ Kd8 21.Pf7+ Kc7 22.Dxe8 en wint. Mijn oplossing is dus korter.

Julien Vandiest beweerde echter dat die correctie fout is wegens de zet: 15.Da8 (*in plaats van 15.Dd8+*) en 15...Dg8 16.Dh1 Kg7 17.Da1+ Kf8 18.Da8+ Kg7 19.Da1+, enzovoort.

Doch na 16.Dh1 antwoorde ik: 16...De8+, en vervolgde met 17.Kh6 Kg8 18.Dd5+ Kf8 19.Df5+ Ke7 20.De6+ Kd8 21.Pf7+ Kc7 en 22.Dxe8. En mijn correctie was dus toch correct.

Maar helaas, vermits er nu twee oplossingen zijn, beide tweeën--twintig zetten diep, is deze verbeterde maljutka dus nevenoplosbaar. En geen correcte studie

Om één oplossing uit te schakelen diende ik nu een noodzakelijke wegversperring van formaat aan te brengen, die de studie wel correct houdt met een ietwat ingekort oplossingsverloop. Toch nog 20 zetten diep.

Julien vermoedde echter dat bij deze *cluster* de pion op a5 overbodig was. Maar is dat zo? Neen!

Zonder de a5-pion is er namelijk weerom een nevenoplossing en wint wit ook op deze wijze:

12.Dh5+! Dh3 13.De5+ Kh1 14.De4+ Dg2 15.Dh4+ Dh2 16.Dxb4 Dg2 (*Het beste. Enkele voorbeelden:* 16...Kg2 17.Dg4+ Kh1 18.Kf1 b4 19.De4+ Dg2+ 20.Dxg2, of 16...De5 17.Dg4 Kh2 18.Kf1 Df6+ 19.Pf4 Dxf4 20.Dxf4, of nog 16...16...Dh3 17.De4+ Dg2 18.Pg3+ Dg1 19.Dd4+ Kh2 20.Dh4+ Dh3 21.Pf1+ Kg2 22.Dg5+ Kh1 23.Kf2 Dxf1+ 24.Kxf1, enzovoort.) 17.Dh4+ Dh2 18.De4+ Dg2 19.Pg3+ Kg1 20.Dd4+ Kh2 21.Dh4+ Dh3 22.Pf1+ Kg2 23.Dg5+ Kh1 24.Kf2 Dxf1+ 25.Kxf1 b4 26.Dh5+ en mat.

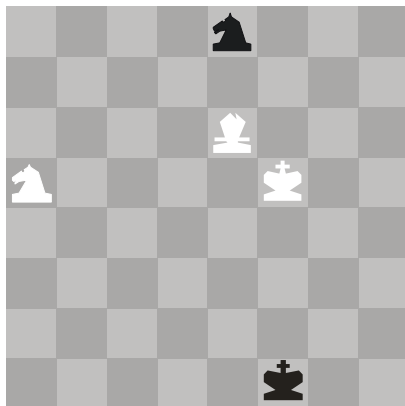
Doch met de pion op a5, zoals in het bovenstaand diagram, loopt deze variant uit op remise:

12.Dh5+? Kh3 13.De5+ Kh1 14.De4+ Dg2 15.Pg3+ Kh2 16.Dh4+ Kh3 17.Pf1+ Kg2 18.Df2+ Kh1 19.Pe3 Dg3 20.Dxg3, en wit staat pat!

Mijn correctie lijkt dus OK.

- 25 -

Origineel

+

0014.00 f5f1

1.Ld7	Pd6+
2.Ke5	Pf7+
3.Kf6	Pd6
4.Lc6	Ke2
5.Ke6	Pc8
6.Kd7	Pa7
7.La4	Kd2
8.Kc7	Kc3
9.Ld7	Kb4
10.Kb6	

En wit wint. Het zwart paard word veroverd op de volgende zet.

In de knappe studie van Roger Missiaen : Kf5 Ld7 Pb3 / Kf1 Ph7 e5 + ontstaat na de eerste zet,

1.Kxe5, een maljutka. De auteur vervolgt met 1...Pg5 2.Kf4 Pf7 3.Pa5 Pd6 4.Ke5 Pf7+ 5.Kf6 Pd6 6.Lc6 enzovoort als boven.

Maar reeds na 2...Pf7 gooit het antwoord 3.Le6 roet in het eten met bijvoorbeeld 3...Pd6 4.Ke5 Pe8 5.Pc5 Pc7 6.Ld7 Pa8 7.Pa4 Pc7 8.Kd6 Pa6 9.Lb5+ en 10.Lxe6.

In *EBUR* 2002 redde ik de studie met de versie : Kh4 Lc6 Pa5 / Kc1 Ph6 +, en de oplossng :

1.Kg5 Pf7+ 2.Kf6 Pd6 3.Ke6, enzovoort.

Maar de huidige versie heeft twee zetten meer.

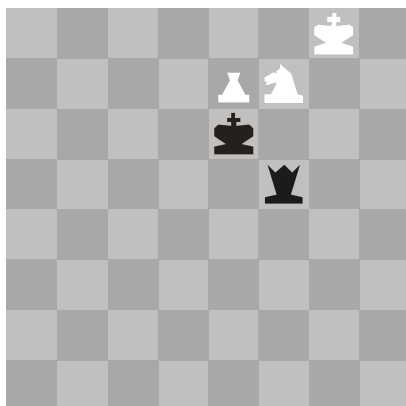

Maljutka's

Eenvoud is het kenmerk van het ware
(Devies van Boerhave)

64 studies op 64 velden 1994

+ 3001.10 g8e6

In deze maljutka weet wit de zwarte dame te verschalken door er zelf een te behalen:

1.e8D+ Kf6

Na 1...Kd5 2.Db5+ Ke6 3.Dc6+ Ke7 4.Dd6+ Ke8 volgt 5.Dd8 mat.

2.Dd8+

Wit komt niet verder na andere zetten.

**2... Kg6
3.Dd6+ Df6**

3...Kh5 4.Dh2+ Kg4 (4...Kg6 5.Dh6 mat) 5.Ph6+ en 6.Dh6+ en mat.

4.Dd3+

Ook hier brengen andere zetten geen aarde aan de dijk.

4... Df5

4...Kh5 5.Dh3+ Dh4 (5...Kg6 6.Dh7 mat) 6.Df5+ Dg5+ 7.Dxg5 mat.

5.Dg3+ Kf6

Opnieuw niet 5...Kh5 6.Dh2+ enzovoort.

6.Dc3+ Ke7

7.Db4+ Kf6

7...Kd7 verliest sneller: 8.Dd6+ Kc8 9.Dd8+ Kb7 10.Pd6+ en 11.Pxf5.

8.Dd4+ Kg6

9.Dg7+ Kh5

10.Dh8+ Kg4

10...Kg6 11.Dh6 + en mat.

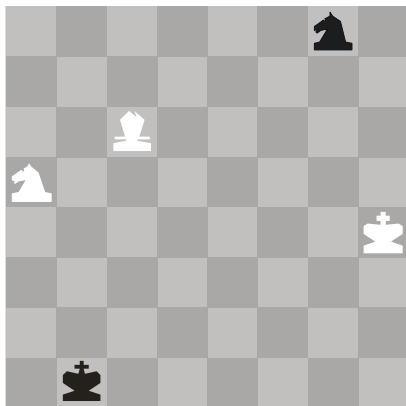
11.Ph6+ K~

12.Pxf5

In het boek *Flemish Miniatures* waardeerde de befaamde dame-specialist Julien Vandiest dit kleinood met: "*I feel grateful that my friend Ignace has imagined this straightforward gem by making use of 'my' favourite material.*"

- 27 -

EBUR 2002

+ 0014.00 h4b1

Het eindspel van loper en paard tegen paard is meestal remise. Doch deze ministudie is een uitzondering:

1.Kg5	Kb2
2.Lb7	Pe7
3.Kf6	Pg8

Verplicht wegens zet 2.

4.Ke6	Ph6
5.Lf3	Kc3
6.Kf6	Kd4
7.Kg6	Pg8
8.Pc6+	Kc5

Of 8...Ke3 9.Ld5.

9.Kg7

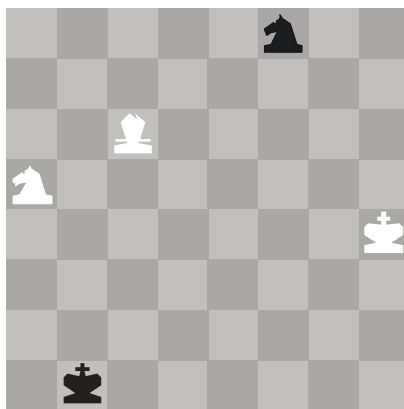
en het paard gaat verloren op de volgende zet. De correctheid kan geverifieerd worden met de Ken Thompson's Endgame Database.

Het diagram van dit miniatuurtje werd fout afgedrukt in *EBUR*. (Kb1 stond abusievelijk op c1.)

Er is ook winst als het zwarte paard op f8 in plaats van op g8 staat:

- 28 -

Origineel

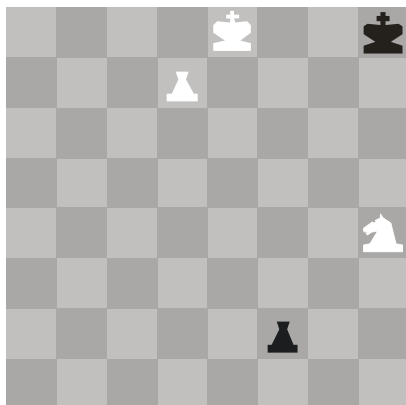
+ 0014.00 h4b1

1.Le4+	Kb2
2.Lf5	Kc3
3.Kg5	Kd4
4.Kf6	Kd5
5.Pb7	Kc6
6.Pd8	Kc7
7.Ke7	

En het zwarte paard gaat ook hier verloren.

- 29 -

René Olthof 40 JT, 1999
Bijzondere Vermelding

+ 0001.11 e8h8

1.d8D f1D
2.Dd4+ Kh7

2...Kg8 3.Dd5+ Kh7 4.Pf5, zie zet 7 in de hoofdvariant.

3.De4+ Kh8
3...Kg8 4.Dd5+ Kh7 5.Pf5, zie zet 7.

4.De5+ Kh7
5.Dh5+ Kg8

En niet 5...Kg7 6.Pf5+ Kf6 7.Dh6+ Ke5 8.Dd6+ Ke4 9.Pg3+ en 10.Pxf1.

6.Dd5+ Kh7
6...Kh8 7.Pf5 Da1 8.Dd8 Kh7 9.Dh4+ Kg6 10.Pe7+ Kg7 11.Dg5+ en zwart wordt mat gezet in het hoekje.

7.Pf5 De1+

7...De2 8.Kf7 Dh5+ 9.Kf8 Kg6 10.Pe7+ Kh6 en wit wint met 11.De6+ Kg5 12.Df5+ Kh4 13.Pg6+ Dxc6 14.Dxc6.

8.Kf7 Db1

Nog het beste, want bijvoorbeeld 8...Dg1 verliest sneller: 9.Kf8 Kg6 10.Pe7+ Kh6 11.Pg8+ Kg6 12.Df7+ Kg5 en 13.Dg7+ met dameverlies.

9.Dd7 Db6

Na 9...Dg1 wint wit met 10.Dc7 Dg2 11.Kf8+ Kh8 12.De5+ Kh7 13.De7+ Kg6 14.Ph4+ en 15.Pxc6.

10.Pd6 Df2+

10...Kh6 11.De6+ Kh5 12.Dg6+ Kh4 13.Pf5+ Kh3 14.Dg3 mat.

1.Ke8+ Kg6

Zwart kruipt uit de hoek, want bijvoorbeeld 11...Kg8 12.Dg4+ Kh7 13. Pf5 Da7 14.Dh5+ Kg8 15.Pe7+ Kg7 16.Dg6+ Kh8 17.Dh6 mat.

12.Dg4+

Na 12...Kh6(7) volgt mat in het hoekje door 13.Pf5(+), enzovoort. Om hieraan te ontsnappen speelt zwart

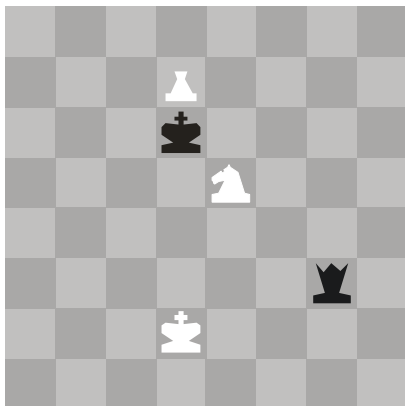
12... Kf6

Maar na de paardvork

13.Pe4+ Ke5
14.Pxf2

veroverd wit uiteindelijk de zwarte koningin op hetzelfde veld waar zij als pionnetje startte.

Dat deze maljutka, (door sommigen ondergewaardeerd, omdat er slechts vijf stukken op het bord staan.) werd bekroond op het *International Chess Tournament* in 's Hertogenbosch stemt mij tevreden.

+ 3001.10 d2d6

1.d8D+

Wit heeft nu een paard extra, maar is dit voldoende voor de winst?

1... Kc5

Sneller gaat het na 1...Ke6? 2.Dd7+ Kf6 3.Df7+ Kg5 4.Dg6+, zie zet 8 in de hoofdvariant.

2.Da5+ Kd4

Ook hier gaat het iets vlugger na 4...Kd6? 3.Db6+ Ke7 4.Dc7+ Ke6 5.Dd7+ Kf6 6.Df7+ Kg5, enzovoort.

3.Db4+ Kd5

4.Dc4+ Kd6

5.Dc6+ Ke7

6.Dd7+ Kf6

En nu wordt de zwarte koning naar onder gedwongen:

7.Df7+ Kg5

8.Dg6+ Kf4

Nu komt het paard in aktie.

9.Pd3+ Kf3

10.Df5+ Kg2

11.Pf4+

Variant A

11... Kf1

12.Pe2+ Df2

13.Dh3+ Dg2

14.Dh5+

Een stille zet die zwart het schaakgeven belet.

14... Dh2

Een verleidelijk aanbod: 15.Dxh2? pat.

15.Df3+ Df2

16.Dh1+ Dg1

17.Dxg1+

en mat.

Een nog niet eerder vertoonde tweede mogelijkheid is:

Variant B

11...

Kf2

12.Pe2+ Df3

13.Dc5+ Kg2

14.Dg5+ Kh2

15.Ke1

Een tweede stille zet.

15... Dg2

16.De5+   Kh1
17.Dh5+   Dh2
18.Df5

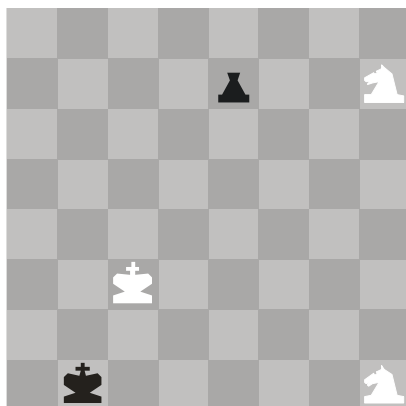
En een derde stille zet!

18...   Dg2
19.Kd2   Df2
20.Dh3+   Dh2
21.Df1+   Dg1
22.Dxg1

en mat.

De versie in *EBUR* 2000 eindigde zo: 11...Kf1 12.Pe2+ Df2 13.Dh3 Dg2 14.Dh5 Dh2 15.Df3+ Df2 16.Dh1+ Dg1 17.Dxg1+ en mat. Maar zwart verdedigt zich hier beter met 11...Kf2.

Recent wist ik de studie dus te verlengen met vijf zetten. Een studie 'à la Vandiest'.

+ ZAZ 0002.01 c3b1

De zwarte pion tracht de gekende bewijsvoering van Troitzky te doorbreken, die beweert dat bij een willekeurige stand van de zwarte koning wit onvoorwaardelijk wint tegen een pion die zich bevindt op veld e4.

1... e5

2.Pg3

Met de bedoeling 3.Pe4. Maar zwart zet door:

2... e4

3.Pe2

Belet 3...Kc1. En loopt nu de pion door met 3...e3?, dan sluit wit de deur: 4.Kb3 Ka1 en bijvoorbeeld 5.Pg5 Kb1 6.Pf3 Ka1 7.Pc3 e2

8.Pd4 e1D 9.Pc2+ en mat. Daarom tracht de koning te ontsnappen langs:

3... Ka2

4.Pf6 Ka3

Na 4...e3? volgt 5.Pd5 Ka3 6.Pb6, enzovoort, zie verder.

5.Pd5 e3

Na 5...Ka4? 6.Pe3, wint wit inderdaad à la Troitzky, na 58 zetten (Ken Thompson database). Wit doorbreekt dus de bewijsvoering, maar stuit nu de vlucht van de zwarte koning met:

6.Pb6

Net op tijd.

6... Ka2

7.Pc4 Kb1

8.Kb3 Ka1

9.Pc3 e2

10.Pe3

10.Pa3? e1P, remise.

Variant A

10... e1D

Een zwarte exelsior!

11.Pc2+

en mat.

Variant B

10... e1P

11.Ka3 P~

12.P(x)c2+

en mat

Deze studie, zoals ook enkele voorbeelden door Troitzky zelf aangetoond, is een uitzondering op de regel.

John Dubois schreef: *"White threatens 'Troitzky' twice to gain two tempi. However one must start with the right Knight."*

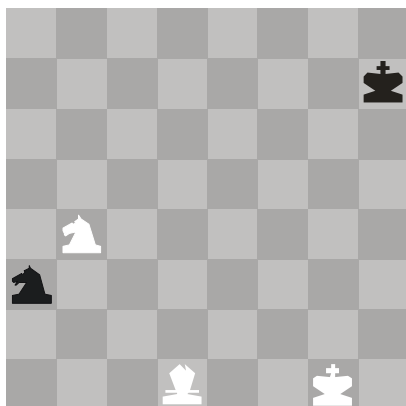
Deze studie heb ik opgedragen aan Roger Missiaen naar aanleiding van zijn 75ste verjaardag.

Met hetzelfde povere materiaal had mijn vriend in 1997 onderstaande studie aan mij opgedragen: Ka3 Pc1 Pf1 / Ka1 e4 + ZAZ. met de oplossing:

- 1...Kb1 2.Pa2 e3 3.Kb3
a) 3...e2 4.Pd2+ Ka1 5.Pb4 e1P
6.Ka3 Pc2+ 7.Pxc2, of
b) 3...Ka1 4.Pc3 e2 5.Pe3 e1P
6.Ka3 Pc2+ Pxc2.

Jan Timman - 50 JT, 2001

+ 0014.00 g1h7

1.Le2 Kg7

Na 1...Kh6 2.Ld3 gaat de witte koning het paard halen, bijvoorbeeld 2...Kg7 3.Kf2 Kf6 4.Kf3 Ke5 5.Ke3 Ke6 6.Ke4, enzovoort.

2.Ld3

Nu de moor gevangen zit naderen beide Koningen.

2... Kf6

3.Kf2 Ke6

Beter dan 3...Ke5 4.Ke3 Ke6 5.Ke4 Kd6 6.Kd4 Kc7 7.Kc5 Kb7 8.Pa2 K~ 9.Kb4 en het is zover.

4.Ke3 Ke5

5.Le2

Maakt plaats voor zijn koning.

5... Pb1

6.Kd3 Pa3

Er dreigt immers 7.Pc2.

7.Kc3 Kd6

8.Kd4

Opgepast! Niet 8.Kb3? 8.Pb1 en het paard ontsnapt via 9...Pd2. En na 8.Kb2? Pb5 9.Lxb5 Kc5 is het remise.

8... Pb1

Een tweede ontsnappingspoging.

9.Ld1

Een probleemzet.

9... Pa3

9.Pd2? 10.Pd5 Pf1 11.Pc3, zie zet 13. in de hoofdvariant.

10.La4 Pb1

Opnieuw een vluchtpoging.

11.Pd5 Pd2

12.Ld1 Pf1

13.Pc3 Pd2

Maar het paard moet terug want 13...Pg3 noch 13...Ph2 zijn goed wegens 14.Lg4(+), enzovoort.

14.Kd3 Pf1

15.Pe4+ Ke5

16.Le2 Ph2

17.Ke3

En 'black beauty' zit in de val

17... Kf5

18.Pf2 Kg5

19.Ke4 Kh4

20.Kf4 Pg4

21.Pxg4

Maar niet 21.Lxg4? pat.

In een gespiegelde versie die per abuis verscheen in *Probleemblad* (2004) schreef rubriekleider Ward Stoffelen: *“De verovering van het zwarte paard is een werk van lange adem. Natuurlijk is dat met de Thompson-database gemakkelijk op te lossen.”*

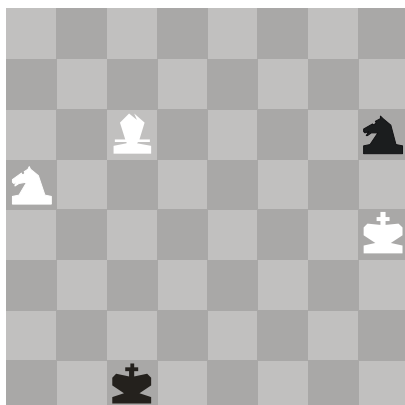
Ward heeft het dus over ‘oplossen’ en niet over ‘componeren’. Terecht ging hij verder met: *“Maar de verdienste van de componist is dat het oplossingsverloop vanuit de beginstelling bij de beste zwarte verdediging singulier is.*

Sinds John Nunn dergelijke stellingen voor het eerst distilleerde uit de 5-stukken-database, zijn daarover twee diametraal tegenover elkaar staande opinies gangbaar. Oplossers die de database gebruiken vinden de oplossing vanzelfsprekend een makkie, maar dat is niet echt fair.”

En is, omdat de componist nu beschikt over meer gesofisticeerd materiaal, het scheppen van een kleine maar fijne schaakstudie daarom minderwaardig?

- 33 -

EBUR, 2002

+

0014.00 h4c1

1.Kg5

Pf7+

Na 1...Pg8 volgt bijvoorbeeld
2.Ld7 Pe7 3.Le6 en het paard is
reeds gevangen.

2.Kf6 Pd6

Ook na 2...Pd8Le7 of 2...Ph6
3.Ld7 Pg8 4.Kf7 Ph6 5.Kg7 enzo-
voort, is het zover.

3.Ke6 Pc8

4.Kd7 Pa7

En hier is 4...Pb6?+ na 5.Kc7 ver-
loren.

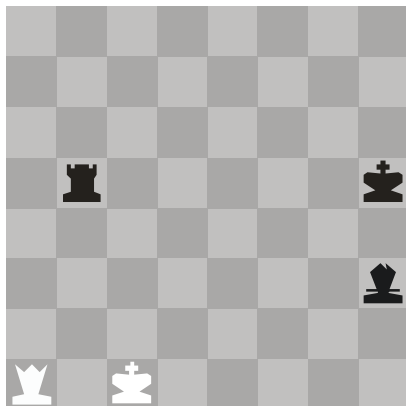
5.La4 Kb2

6.Kc7 Ka3

7.Ld7 Kb4

8.Kb6

En hier moet het arme dier zich
gewonnen geven.

+ 1330.00 c1h5

Dat een dame wint tegen een toren én een looper is niet zo evident.

1.Dh8+	Kg4
2.Dd4+	Kh5

3.Dd3

Wit valt zowel de toren als de looper aan.

3...

Tc5+

4.Kd2

Lf5

Zwart valt op zijn beurt de dame aan.

5.De2+

Lg4

En nogmaals.

6.De8+

Kh4

7.De7+

Tg5

De zwarte stukken klitten samen zodat wit ze niet kan slaan, maar na:

8.Ke3

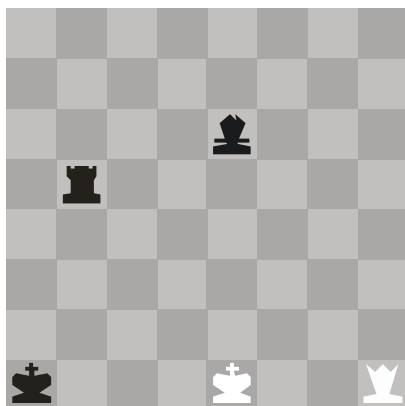
met de dreiging 9.Kf4, heeft de zwarte koning geen bewegingsvrijheid meer.

8...

Kh5

9.Dh7+

en mat.

+ 1330.00 e1a1

Vanuit de hoek rechts onderaan rent de witte dame naar de schuin tegenoverliggende hoek:

1.Da8+ La2

Dan naar de rechterbovenhoek:

2.Dh8+

Variant A

2... Tb2

3.Kd1 Kb1

En daalt zelfzeker de trap af:

4.Dh7+ Ka1

5.Dg7 Kb1

6.Dg6+ Ka1

7.Df6 Kb1

8.Df5+ Ka1

9.De5 Kb1

10.De4+ Ka1

11.Dd4 Kb1

12.Dd3+ Ka1

13.Dc3 Kb1

14.Dc1+

en mat.

Of hier

13... Lb3+

14.Kc1 L~

15.Dxb2+

en mat

Maar zwart heeft een betere verdediging. Hij speelt namelijk:

Variant B

2... Kb1

waarop wit met een stille zet antwoordt:

3.Dd4 Td5

4.Dc3

Een tweede stille zet

4... Td8

5.Db4+ Ka1

6.Dc5

En een derde stille zet.

6... Tb8

7.De5+ Tb2

8.Kd1 Kb1

9.De4+

en verder zoals boven:

9... Ka1

10.Dd4 Kb1

11.Dd3+ Ka1

12.Dc3 Lb3+

13.Kc1
14.Dxb2+

en mat

Of ook hier:

12...
13.Kc1
14.Dxb2+

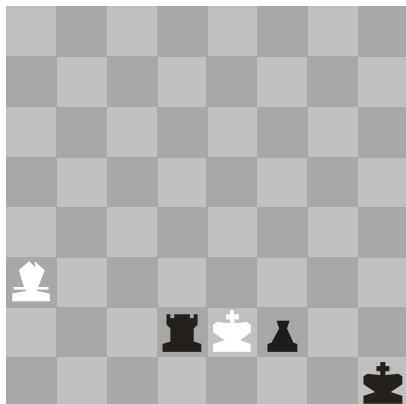
en mat.

Ka2

Lb3+
L~

Zwart blijft gevangen in de vierde
hoek, links onderaan.

Ward Stoffelen schreef dat “*Het
begint met een variant op het vier-
vensterthema en eindigt met een
trapje*”.

= 0310.01 e2h1

Kan wit nog remise halen in deze maljutka?

1.Kf1 Kh2

De zwarte koning wil naar veld g3 om zijn pion te dekken.

2.Lb4

Maar niet 2.Lc5? Kg3

2... Tb2

3.La3

En niet:

- a) 3.Lc5? Kg3, noch
- b) 3.Ld6+? Kh3 4.Lg3 Tb1+ 5.Kxf2 Tb2+ 6.Kf3 Tb3+ 7.Txg3, en ook niet
- c) 3.Lc3? Tc2 4.Le5+ Kh3 5.Ld4 Kg3. Of hier een afwachtende zet, zoals 5.Ld6 Tb2 6.La3, enzovoort. Het is een onnodige omweg. Zie zet 3.

3... Ta2

4.Ld6+ Kh3

5.Lc7 Tb2

De loper daalt rustig de trap af :

6.Ld6 Tc2

7.Le5 Td2

8.Lf4 Te2

En dan weer naar boven met de schuine lift:

9.Lb8

Vermits nu na 9...Ta2? wit terug de trap afdaalt met 10.Lc7 enzovoort speelt zwart:

9... Te8

Maar dan verrast wit ons plots met:

10.Lg3 Kxg3

pat.

Na 10...Kg4 11.Kxf2! Tf8+ 12.Kg2 is het remise.

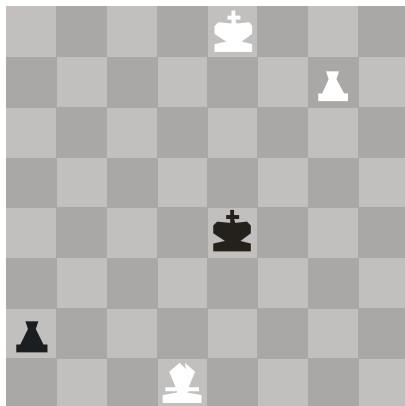
In *Magyar Sakkélet* (1967) kreeg Pal Benko de 1ste Prijs voor een gelijkaardig ultraminiatuurtje: Kf1 Lb8 / Kh3 Ta2 f2 =. De oplossing is 6 zetten diep:

1.Lc7 Tb2 2.Ld6 Tc2 3.Le5 Td2 4.Lf4 Te2 5.Lb8 Te8 6.Lg3 Kxg3 pat.

Ik voegde er vier(!) zetten aan toe met hetzelfde povere materiaal..

- 37 -

Origineel

+

0010.11 e8e4

1.g8D

a1D

2.Dg2+

Kf5

Het beste.

Voor 2...Kd3(f4) 3.Df1(g4)+ Ke3
4.Df3+ enzovoort, zie zet 8 in de
hoofdvariant.

3.Dg4+

Kf6

4.Df4+

Kg6

Na 4...Kg7 5.Dg5+ Kh7 6.Lc2+
Kh8 7.Dh6+ Kg8 volgt mat.

5.Df7+

Kg5

De koning wordt naar onderen ge-
dwongen.

6.Dh5+

Kf4

7.Dg4+

Ke3

8.Df3+

Kd2

9.De2+

Kc1

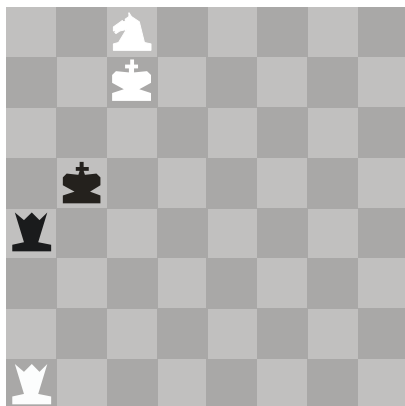
Og 9...Kc3 10.De5+ en 11.Dxa1.

10.Dc2+

en mat.

Origineel

+ 4001.00 c7b5

1.Pa7+ Kb4

Na 1...Ka5 volgt bijvoorbeeld
2.Dc3+ Ka6 3.Df6+ Ka5 4.Db6+
en mat.

2.Pc6+ Kb5

2...Kb3 Pa5+ Kb4 4.Dd4+ Ka3
(4...Kxa5 of 4...Kb5 5.Db6+ en
mat.) 5.Pc4+ Kb3 6.Pd2+ Ka3
7.Da1 enzovoort, zie de hoofdva-
riant bij zet 11.

3.De5+ Kc4

3...Ka6 4.De2+ Db5 5.Da2+ Da4
6.Dxa4+ en mat.

4.Dd4+ Kb3

5.Dd1+ Ka3

6.Da1 Kb3

7.Pa5+ Kb4

8.Dd4+ Ka3

9.Pc4+ Kb3

9...Kb4 10.Pb2+ en 11.Pxa4.

10.Pd2+ Ka3

11.Da1+ Kb4

12.Db2+ Kc5

En nu verrassend:

13.De5+

(Stond in de beginstand de witte
koning op veld b7, dan zou nu
volgen: 13...Db6+ Kd6 14.Dd6+
en mat, midden op het bord. Maar
nu duurt het iets langer:)

13.De5+ Kb4

14.Kb6 Ka3

15.Ka1+ Kb4

16.Db2+ Db3

17.Dxb3+

en mat..

Deze maljutka dateerd van januari
2000, maar ik herrinner mij niet
meer of ik ze ooit gepubliceerd
heb.

- 39 -

Origineel

+ 0014.00 h1e1

1.Lh5 Kf2

Alhoewel het vijandelijk paard opgesloten zit, is de winst niet zo eenvoudig want de zwarte koning snelt ter hulp.

**2.Kh2 Ke3
3.Kg3 Ke4
4.Kg4 Kd5
5.Pd8 Kd6
6.Kf5 Ke7
7.Pc6+**

Variant A

7... Kd6

7...Kd7 8.Pb4 Ke7 9.Pd5+ Kd6, enzovoort als in deze variant.

8.Pb4 Ke7

9.Pd5+ Kd6

9...Kf8 10.Ke6 Kg7 11.Pf4 Kh6
12.Le8 Kg5 13.Ke5 Kh6 14.Kf6
Kh7 15.Ld7 Kg8 16.Lc6 Pf7
17.Ld5 Kf8 en opgepast, eerst
18.Pg6+ Ke8 en pas dan: 9.Lf7.

10.Pf6 Ke7

11.Pg8+ Kf8

12.Ph6 Kg7

13.Kg5 Kf8

Na 13...Kh7 winnen zowel 14.Pf5
als 14.Pg4.

14.Kf6 Pf7

15.Pxf7

En wit wint.

Variant B

7... Kf8

8.Ke6 Kg7

9.Pe7 Kh6

10.Le8 Kg7

11.Pf5+ Kf8

12.Pd6 Kg7

13.Kf5 Kf8

14.Lh5 Ke7

15.Ke5 Kd8

16.Kf6 Kc7

17.Pe8+ Kd8

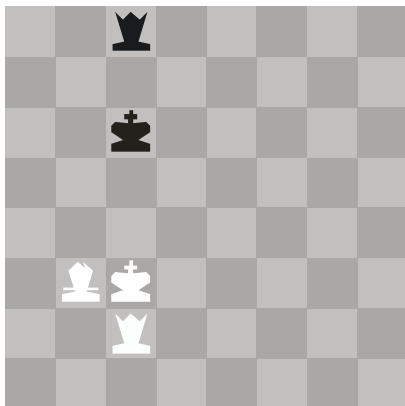
18.Kg7 Ke7

19.Kxh8

En ook hier wint wit.

- 40 -

Origineel

+ 4010.00 c3c6

1.Kb4+ Kb7
2.Ld5+ Kb8
3.Dh2+ Dc7

3...Ka7 4.Dg1+ Da6 5.Da1+ Kb6
 6.Da5+ en mat.

Of hier 4...Kb8 5.Db6+ Db7
 6.Dxb7+ en mat.

4.Dh8+ Dc8
5.De5+ Dc7
6.De8+ Dc8
7.Db5+ Kc7

Na 7...Ka7? 8.Da5+ Da6 9.Dc7+
 Db7+ 10.Dxb7+ is het mat.

8.Dc6+ Kd8
9.Df6+ Kc7

a) 9...Ke8? 10.Lc6+ Dd7
 11.Lxd7+ en mat. Ook na

b) 9...Kd7 10.Le6+, enzovoort.

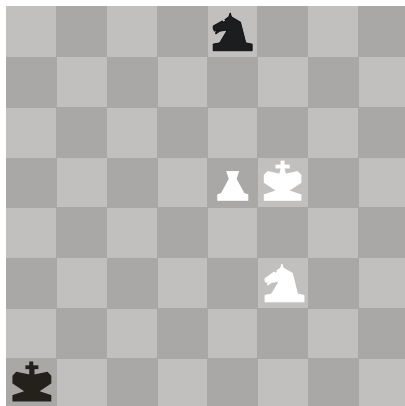
10.Kc5 Kb8+
11.Lc6 Dg4
12.Dd8+ Dc8
13.Db6+ Db7
14.Dxb7+

en mat.

Maar niet 14.Lxb7? pat.

- 41 -

Origineel

+

0004.10 f5a1

Het pionnetje moet nog drie stappen doen om te promoveren. Toch zal de witte koning nog tweemaal het oprukken van de pion dienen te blokkeren, wil hij winnen.

1.Ke6

2.Kd6

Pc7+

Pe8+

3.Ke7

4.Pd4

5.Ke6

6.Kf5

7.e6

Pc7

Pd5+

Pf4+

Pd5

Een eerste stap, maar nu komt de vijandelijke koning naderbij.

7...

8.Ke5

9.Kf6

10.Kf7

11.Pe2+

12.Pf4

13.e7

Kb2

Pe7

Pd5+

Kc3

Kd2

Pc7

Tweede stap.

13...

14.Ke6

15.Kd7

Pb5

Pc7+

Pe8

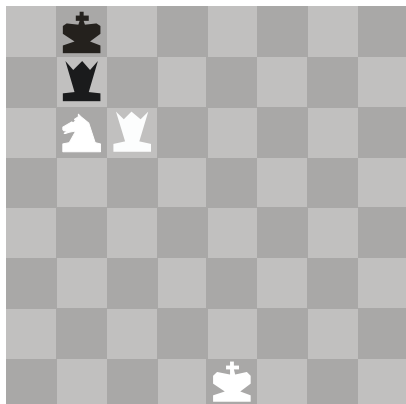
De hengst springt hopeloos terug op het oorspronkelijke veld, en na

16.Kxe8

kan wit plaats maken voor de derde stap.

- 42 -

Origineel

+

4001.00 e1b8

1.Pd7+ Ka8

1...Ka7 2.Da4+ Da6 3.Dd4+ Kb7
4.Pc5+ en 5.Pxa6(+). Of hier
3...Ka8 4.Dh8+ Kb7 (4...Ka7
5.Db8+ en mat.) 5.Pc5+ enzo-
voort.

2.Da4+ Da7

3.De4+ Db7

4.De8+ Ka7

5.De3+ Ka8

5...Ka6 6.Pc5+ en 7.Pxb7.

6.Da3+ Da7

7.Df3+ Db7

8.Df8+ Ka7

9.Da3+ Da6

10.De3+ Ka8

10...Kb7 11.Pc5+ en 12.Pxb7.

11.De8+ Ka7

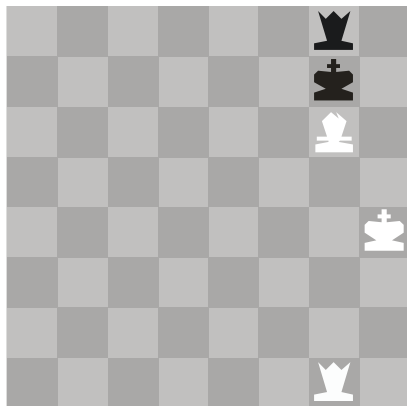
12.Db8+

en mat.

Deze maljutka is een verlenging
met één zet van mijn studie: Ke1
Dd1 Pd7 / Ka8 Db7 + in *Flemish
Miniatures* (1998).

- 43 -

Origineel

+ 4010.00 h4g7

Wit start met een niet zo eenvoudige te vinden zet.

1.Lf5+	Kh8
2.Dd4+	Dg7
3.Dd8+	Dg8
4.Dc7	Dg7

5.Db8+	Kg8
6.De5+	Kg7
7.De8+	Dg8
8.Dh5+	Kg7

Het gevecht tussen de dames is voorlopig afgelopen.

9.Dg6+	Kf8
10.Dd6+	Kg7
11.Kg5	

De koning mag ook een duits n het zakje doen

11...	Kh8+
12.Lg6	Dc4

Maar hier begint het gevecht opnieuw:

13.Df8+	Dg8
14.Dh6+	Dh7
15.Dxh7+	

En de witte dame verslaat uiteindelijk haar rivale met mat.

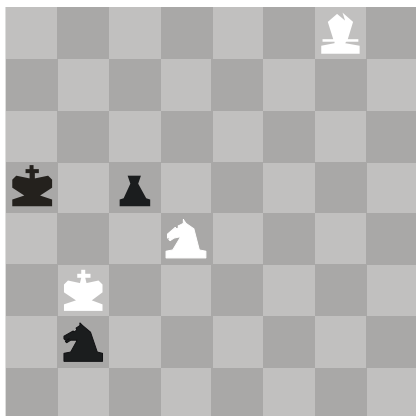

Mini-studies

In der Beschränkung zeigt sich erst den Meister
(Goethe)

Schakend Nederland, 1962
1ste Prijs

+ 0014.01 b3a5

Wit tracht het uitbreken van het zwarte paard te verhinderen.

1.Pc6+ Kb5

1...Kb6 2.Pe5 Pd1 3.Pg4 en 4.Ke2 met vangst van het paard.

2.Pe5 Pa4

3.Lc4+ Ka5

4.Pc6+

4.Le2? faalt op 4...c4+ 5.Pxc4+ Kb5 6.Pb2+ Ka5 Pxa4, pat.

4... Kb6

5.Pd8 Ka5

En niet 5...Kc7 6.Pe6+ K~ 7.Kxa4

6.Pb7+ Kb6

7.Ld5 Kb5

8.Pd6+ Ka5

9.Lc4 Pb6

Eindelijk komt de hengst vrij, maar te laat. Er volgt immers mat met:

10.Pb7+

“Een sober geconstrueerde directe matstudie, waarin het enige vluchtveld van het zwarte paard enige malen door de zwarte koning wordt versperd en tenslotte, nadat het door het zwart's paard wordt bezet, wit in de gelegenheid stelt mat te geven.” Aldus oordeelde Cor de Feijter.

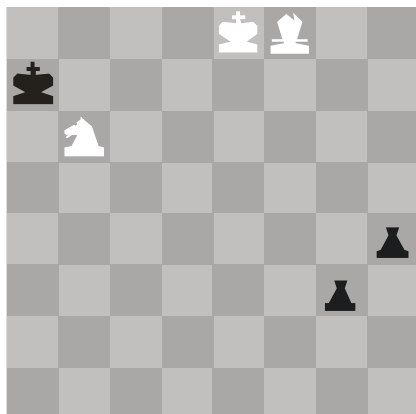
En in *Schach-Echo*: *“Diese hoch originelle Komposition hat meister Ludwig Rellstab zu Begeisterungstürmen hingerissen; Rellstab teilte den Studiëredacteur in Bad Pyrmont am 3 November 1963 mit, die Studie sei ungefähr die schönste die er kenne. Und das will schon etwas besagen.*

Ook in *Briljant Schaken 2003* schreef Hans Böhm: *“De mooiste studie die Vandecasteele ooit maakte ...Je zou het zo op het eerste zicht niet geloven, maar wit vlecht in tien zetten een matnet om de zwarte koning.”*

En: *“Una filigrana digna del mejor orfebre.”*, aldus José Copié.

- 45 -

Schakend Nederland, 1969

+

0011.02 e8a7

Het actieve paard rent schijnbaar weg van de oprukkende pionnen.

1.Pc8+ Kb7

a) 1...Ka6 2.Ld6 Kb5 3.Pe7 Kc4
4.Pf5, enzovoort. Na:

b) 1...Kb8 gaat het sneller:
2.Kd7 Kb7 3.Ld6 Ka6 4.Pe7
g2 5.Lh2.

2.Pd6+ Kc6

3.Pf5

En niet 3.Pe4? g2 4.Lc5 en na
4...Kd5 verliest wit een stuk.

3... g2

4.Pd4+ Kd5

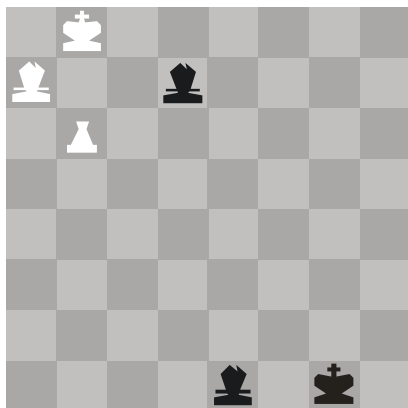
5.Pe2 h3

6.Pf4+ Ke4

7.Pxh3

In zijn eentje heeft het paard het gerooid.

Schakend Nederland, 1970
1ste Bijzondere Vermelding

+ 0070.10 b8g1

Wit kan enkel winnen door promotie, maar de witte pion moet nog twee zetten doen. Ook de eigen koning staat in de weg. Hij ontsnapt aan beide lopers dankzij een systematisch manoeuvre.

1.b7+

Variant A

1...

Kh2

2.Kc7 Lh3

3.Lc5

Fout is 3.b8D? Lg3+ en 4...Lxb8. Nu reeds 2...Lg3+ is ook verkeerd: 3.Kxd7 Kg2 4.Lb6 Lb8 5.Kc8 en bijvoorbeeld 5...Le5 6.Lc7 Lxc7 7.Kxc7, met pionpromotie.

3...

La5+

4.Kd6

Le1

5.Ld4

Na 5.Ke7? verliest wit: 5...Lh4+ 6.K~ Lg3, enzovoort.

5...

Lb4+

6.Ke5

Le1

7.Le3

Lc3+

8.Kf4

Le1

Nu zijne majesteit de trap is neergedaald, zet hij een stap opzij,

9.Kg5

Lg3

10.Lf4

Lxf4

11.Kxf4

Variant B

1...

Kg2

2.Kc7

Lg4

3.Lc5

La5+

4.Kd6

Le1

5.Ld4

Lb4+

6.Ke5

Le1

7.Le3

Kf3

Na 7...Lg3+ wint wit met 8.Lf4 Lxf4 9.Kxf4

8.Lf4

Lc3+

9.Kd5

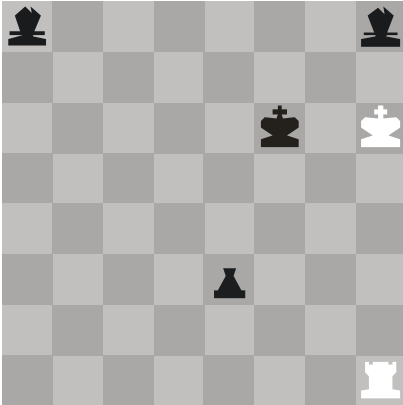
Kxf4

10.b8D+

Een aardig kat-en-muis spelletje.

“Un tema conocido, bien realizado.” vond de in Argentinië wonende vriend, componist-auteur, Zoilo Caputto.

New Statesman, 1975
3de Eervolle Vermelding

= 0160.01 h6f6

1.Th3

Fout is:

a) 1.Te1? Lg7 2.Kh5 Lf3+ 3.Kh4 Lh6 4.Kg3 Ld5, en de zwarte koning nadert. Na:

b) 1.Th2 bevrijdt zwart zijn h-loper door bijvoorbeeld 1...Kf5 te spelen.

1... Lg7+

Niet snel 1...e2 2.Te3 Lg7+ 3.Kh7 met verovering van de pion en remise.

2.Kh5 e2
3.Te3 Kf5

Maakt ruimte voor de g-loper.

4.Kh4

Na 4.Txe2? Lf3+ slaat zwart de toren: 5...Lxe2.

4... Lf3
5.Kg3

De toren kan de loper niet ongeschaft slaan: 5.Txf3+? Ke4 6.Tf7 e1D+

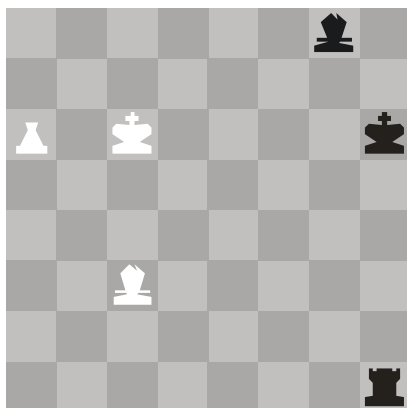
5... Lg4(h5)
6.Kf2 Ld4

En na de gedwongen maar dwingende zet

7.Ke1 Lxe3

staat wit pat.

Om zich veilig te stellen heeft de witte koning een voorzichtige lange wandeling ondernomen, van veld h6 naar veld e1.

= 0340.10 c6h6

1.a7

Variant A

1... Td1

2.Ld4

Een eerste offeraanbod

2... Txd4

want 2...Tc1+ faalt op 3.Kd7 Ld5
4.Le3+ en 4.Lxc1.

3.a8D(T) Ld5+

4.Kc5 Lxa8

5.Kxd4

met remise. Of hier

2... Lh7

3.Kd5 Te1

4.Le3+

Een tweede offeraanbod.

4... Txe3

5.a8D(T) Le4+

6.Kd4 Lxa8

7.Kxe3

en ook remise.

Variant B

1... Th5

2.Le5

Een derde offeraanbod.

2... Txe5

Remise na 2...Lh7, met zowel
3.Lf4+ Kg7 4.Le5+ Txe5 5.a8D(T)
Le4+ 6.Kd6 Lxa8 7.Kxe5, als met
3.Kd5 Th4 4.Lf4+ Txf4 5.a8D(T)
Le4+ 6.Ke5 Lxa8 7.Kxf4.

3.a!D(T) Ld5

4.Kd6 Lxa8

5.Kxe5

En nogmaals remise.

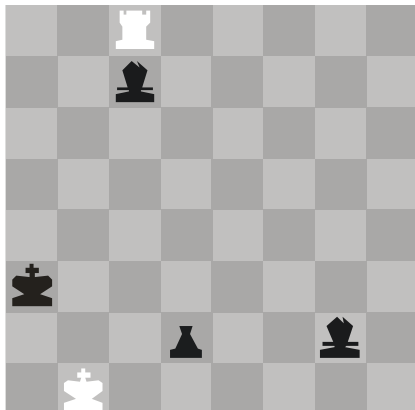
De herhaling van het loperoffer in
echovorm is een verfijning van
een studie van A. Grin in *Dia-*
grammes (1965) Kb7 La3 a7 h5 /
Kg7 Th1 Lg8 a6 =.

Met als oplossing 1.Lb2+ Kh6
2.Kc6 Td1 3.Ld4 Lh7 4.Kd6 Te1
5.Le3+ Txe3 6.a8D Le4+ 7.Kd4
Lxe8 8.Kxe3 enzovoort.

.Vriend Roger Missiaen vond het:
"A miniature made to measure."

John Beasley schreef: "La version
de Vandecasteele ne contient que
les pièces thématiques, c'est une
étude superbe."

EG, 1980

= 0160.01 b1a3

1.Kc2 La5
2.Te8 Lc6

Na 2...Ld5 3.Te3+ Ka2 4.Td3 Le4
5.Kd1 Lxd3 is er een rein pat.

3.Te3+

3.Te2, faalt op 3...d1D 4.Kxd1 Lf3
met verlies van de toren.

3... Ka2

Na 3...Ka4 houdt wit het snelst
remise met 4.Td3 Le4 5.Kd1 Lxd3
en weerom pat.

4.Te2

En hier niet 4Td3? La4+ 5.Tb3
Lxb3+ 5.Kd3 d1D+.

4... La4+
5.Kd3 Lb5+

a) 6.Kc2

Een tweede rein pat ontstaat na:

6... Lxe2.

Mijn vorige versie: Kd4 Te5 b4 /
Ka3 La5 Lg2 d2 =:

1.Kc3 Lxb4+ 2.Kc2 Lc6 3.Te3+,
enzovoort, behaalde in 1978 een
3de prijs in het *Roycroft Jubileum*
Tornooi. Er waren 274 deelne-
mende studies van 170 compo-
nisten uit 26 landen. Later ont-
dekte de Tjech Vladimir Kos een
fout: 1.Kc3 Lc7 2.Te6 a1D 3.Ta6+
Da4 4.Txa4 Kxa4.

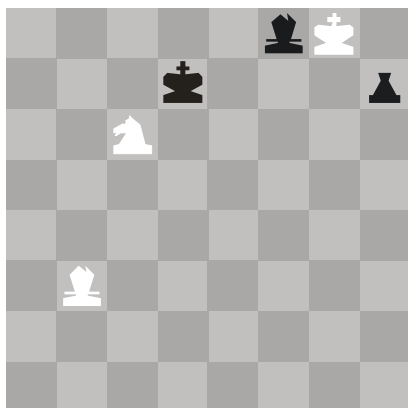
Nadien heb ik bovenstaand eco-
nomisch miniatuurtje gecompoo-
neerd met zelfs één stuk minder.
John Roycroft schreef bij de eer-
ste versie: *"Miniature perfection.*
Every move has his piont. Nothing
deep, but everything pertinent."
En Vandiest besloot met: *"I want*
to add: a future classic!"

Deze studie is geïnspireerd door
het beroemde juweeltje van de
eindspelcomponist H. Mattisson in
Shakhmatni Listok (1927): Kd3
Td5 / Kb1 Lh2 Pa2 e2 =.

Het kreeg terecht de eerste prijs
ex aequo voor deze oplossing:
1.Kd2 Pc1 2.Tb5+ Ka2 3.Ta5+
Kb3 4.Tf5 Ld6 5.Tf3+ en nu:

a) 5...Kb2 6.Tf2 Lb4+ 7.Ke3
Lc5+ 8.Kd2 Lxf2 ipat. Ook na:
b) 5...Ka4 6.Te3 Lf4 7.Ke1 Lxe3,

Schaakschild, 1981

+ 0041.01 g8d7

Hier volgt een amusante drieling. De oplossingen verschillen van elkaar doordat hun gemeenschappelijk geboortevlekje, het zwart pionnetje, telkens op een andere plaats staat. Maar ze zijn wel degelijk zusjes. Hier komt de eerste:

1. Pe5+

Variant A.

1...	Ke7
2.Pg4	h5

Na 2...h6 3.Lf7 h5 4.Lxh5 moet zwart de looper offeren.

3.Pe3

a) 3...	Ke8
4.Lf7+	Ke7
5.Pd5+	K~

b) 3...	h4
4.Pd5+	Ke8
5.La4	Kd8

c) 3...	Lh6
4.Pf5+	Kf6
5.Pxf6	Kg6
6.Pf7	

Alle drie met winst voor wit.

Variant B

1...	Kd6
2.Pc4+	Ke7

2...Kc5 3.Kxf8 Kb4 4.La2

3.Pe3

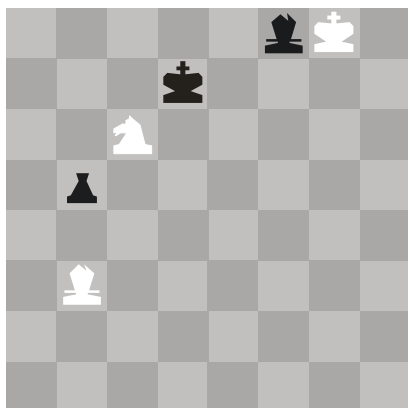
a) 3...	h5
4.Pd5+	Ke8
5.La4+	Kd8

b) 3...	Lh6
4.Pf5+	K~
5.Pxh6	

Ook hier zegeviert wit.

- 51 -

Schaakschild, 1981

+ 0041.01 g8d7

Het tweede zusje opent met dezelfde zet:

1.Pe5+   Kd6
2.Pf7+   Ke7
3.Ld5

Enige goede zet, want na 3.La2 Ke8 4.Ld5 Lc5 ontsnapt de zwarte looper.

3...   b4

4.Lc4

Weerom de enige goede zet, want bijvoorbeeld:

a) 4.Lb3? Ke8 5.La4+ Ke7
 6.Lb5(Lc6) b3 7.La4 b2 8.Lc2
 b1D 9.Lxb1 Ke8 en de zwarte looper ontsnapt op de volgende zet. Ok na:

b) 4.La1? Ke8 5.Lc4 met 5...Lc5.

4...   Ke8

Na 4...b3 5.Lxb3, zie verder.

5.Lb5+   Ke7

6.La4   b3

7.Lxb3   Ke8

8.La4+   Ke7

9.b5(c6)

Een minordualletje

9...   K~

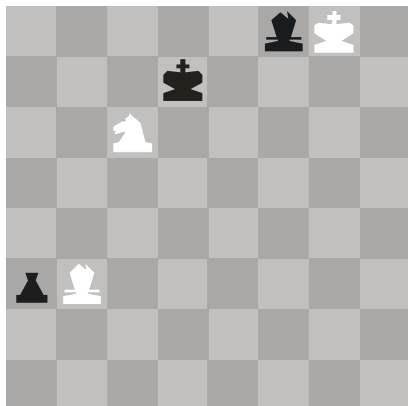
10.Kxf8

En de zwarte looper moet zich offeren.

- 52 -

Schaakschild, 1981

+ 0041.01 g8d7

Ook het derde zusje opent met dezelfde zet:

1.Pe5+ Kd6
2.Pc4+

2.Pf7+? Ke7 3.Ld5 en wit komt niet verder na 3...a2 4.Lxa2 Ke8 5.Ld5 Lb4 daar deze laatste ontsnapt.

2... Ke7

2...Kc5 3.Kxf8 Kb4 4.La2. en de eigen Koning komt helpen.

3.Pe3 Ke8

Zwart verliest sneller na 3...Lh6 4.Pf5+ Kf6 5.Pxh6 Kg6 6.Pf7.

4.Lf7+ Ke7

5.Pg4 a2

6.Lxa2 Ke8

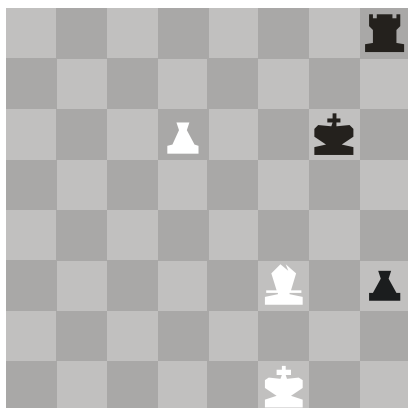
7.Lf7+ Kd8

8.Kxf8

Ook deze laatste zet is de enige die wint.

Samen met de twee voorgaande is het een leuke drieling..

Schakend Nederland, 1986

= 0310.11 f1g6

Hier moet de koning de loper bij-springen, want na 1.d7? h2 2.Lh1 Kf6 3.Kf2 Ke6 4.Lc6 Ke7 heeft wit geen goede zet meer en zwart wint.

1.Kg1	h2+
2.Kh1	Kf5
3.d7	Kf4

en nu de probleemzet

4.Ld5

Alle andere zetten falen, bijvoorbeeld 4.Lc6? Kg3 en nu 5.Ld5, dat te laat het veld a8 ontoegankelijk maakt voor de toren, want er volgt

een lange overwinningsmars van zwart beginnend met 5...Td8 6.Lc6 Kf2 7.Lb5 Ta8 8.Lc6 Tf8 9.Lb5 Kg3 10.Le2 Kd8 11.La6 Tb8 12.Ld3 Ta8 13.Lb1 Ta1 14.d8D Txb1+ 15.Dd1 Txd1+ en mat.

4... Kg3

Zwart dekt nu eerst zijn pion zodat hij met de toren kan spelen, want na 4...Td8 slaat wit de pion op h2, met remise.

5.Lg8	Txg8
6.d8D(T)	Txd8

En wit staat pat.

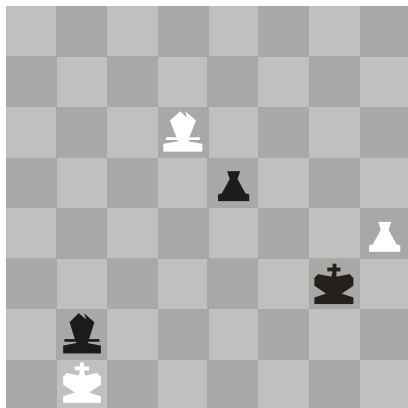
Het is een verbetering van een miniatuurtje van Jindrich Fritz: Kh1 Lb1 d4 / Kc1 Th8 h2 =.

Hij kreeg de eerste prijs in *Revista Romana de Sah* (1973) met de oplossing 1.La2 Kd2 2.d5 Ke3 3.d6 Kf4 4.d7 Kg3 5.Lg8 Txg8 6.d8D Txd8, pat.

Maar ik kraakte de studie door 3...Kf2 te spelen en na 4.d7 Td8 5.Le6 Kg3 6.Lf5 Ta8 7.Lb1 Ta1 8.d8D Txb1+ 9.Dd1 Txd1, is het mat.

- 54 -

EBUR, 1989

+ 0040.11 b1g3

De aangevallen witte pion staat nog ver van het promotieveld en start met:

1.h5 **Ld4**
Dreigt 2...Le3

2.h6 **Kg4**

Dit is beter dan 2...Kf3 Lf8 e4 4.Lg7 e3 5.Lxd4 e2 6.Lc3.

3.Lc5

Natuurlijk niet 3.h7? e4 4.La3 en bijvoorbeeld 4...Kf5 5.Lb2 Kg6 en de witte pion haalt het niet.

3... **Lc3**

4.Kc2 **La1**

5.Lb4

Maar niet 5.La3? e4 6.Lb2 Lxb2 7.Kxb2 e3, en beide pionnen, wit en zwart, halen dame.

5... **e4**

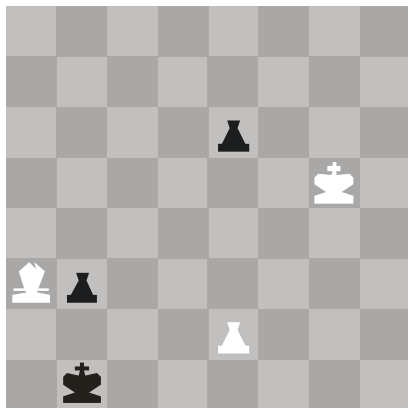
6.Lc3 **Lxc3**

7.Kxc3 **e3**

8.h7 **e2**

9.Kd2

Wit haalt toch het promotieveld.

+ 0010.12 g5b1

Alles draait hier om veld e5

1.Kf6

Te vroeg is 1.e4? Ka2 (1...e5 2.Ld6) 2.Lc1 e5 3.Kf5 Kb1 4.La3 Ka2 met remise.

Ook fout is 1.Ld6? Kc2 2.Le5 Kd2 3.e4 Ke3 en de witte pion sneuvelt op de volgende zet.

Tenslotte faalt eveneens 1.Kf4? op 1...Ka2 2.Lc1 b2 3.Lxb2 Kxb2 4.Ke5 Kc3 5.e4 Kd3 en wit moet de winst opgeven.

1...	Ka2
2.Lc1	Kb1
3.Le3	

Het is een probleemzet, waarbij wit zijn enig nog overlevende soldaat de pas afsnijdt. Want niet correct is 3.Lf4 Kc2 4.Le5 Kd2 5.e4 Kd3, met remise.

3...	Kc2
4.Ld4	Kd2
5.e4	Kd3
6.Ke5	

En wint na het gemakkelijke:

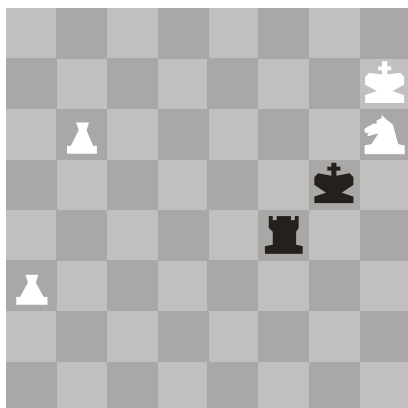
6...	Kc4
7.La1	Kd3
8.Kf4	b2
9.Lxb2	

volgens *het boekje*.

De raadsheer heeft hier zijn plaats (e5) afgestaan aan de koning. En die beleefdheid werd beloond.

José Copié in *Finales...y temas* vond het: *“Un trabajo didactico, instructivo, interesante. En fin, una miniatura, sin duda una obra de arte muy bella. Por que no esta en el podio? Son muchas las obras de arte que no han merecido un real reconocimiento de parte de quienes deben hacerlo. Sin aficionados las tienen en cuenta... pero seria mejor que también lo hicieran los jueces en los concursos.*

Belgisch Schaakbord, 1990

+ 0301.20 h7g5

1.Kg8

want 1.Kg7? is niet goed: 1...Tf6 2.Pf7+ Kf5 3.b7 Tb6 4.a4 Txb7 en het paard is gepend. Of hier 4.Pd8? Ke5 5.a4 Kd6 6.a5 Kc7 7.axb6 Kb8 8.P~ Kxb7, remise.

Verlokkelijk is ook 1.b7? maar dan volgt 1...Tf8 2.a4 Tb8 3.Pf7+ Kf6 4.Pd6 Ke6 5.a5 Kxd6 6.a6 Kc6 en zwart wint. Uiteraard is 1...Kxh6 2.b7 Tg4+ 3.Kh8 zinloos. Zwart heeft nu na de tekstzet twee mogelijkheden:

Variant A

1... **Tf6**
2.Pf7+

Deze zet moet nú gespeeld worden, want eerst 2.b7 loopt slecht af door 2...Tb6 3.Pf7+ Kf6 Dit veld is nu niet bezet door de toren 4.Pd8 Ke5 5.a4 (5.Pc6+? Kd5 6.b8D Txb8 7.Pxb8 Kc4 en het pionnetje is ten dode opgeschreven) 5...Kd6 6.a5 Kc7 (Een onverwachte zet.) 7.axb6+ Kb8 en na een koningszet is het pat.

2... **Kf5**
3.b7 **Tb6**
4.a4 **Ke6**

- a) 4...Txb7 5.Pd6+ Ke6 6.Pxb7 Kd5 7.a5 Kc6 8.a6 Kb6 9.Pc5 en wint. Of:
b) 4...Kf6 5.Pd8 Ke7 6.a5 Tb5 7.a6 Kxd8 8.a7 Txb7 9.a8D+.

5.a5 **Txb7**
6.Pd8+ **Kd7**
7.Pxb7 **Kc6**
8.a6 **Kb6**
9.Pc5

En wit wint net op tijd.

Variant B

1... **Tf1**
2.b7(Pf7+) **Tb1(Kf6)**
3.Pf7+(b7) **Kf6(Tb1)**

Of bijvoorbeeld 3...Kf4 4.Pd8 Ke4 5.a4 Kd5 6.a5 Kd6 7.a6 Kc7 8.a7 Txb7 9.a8D En hier wint wit dankzij de zet 4.Pd8, anders zou 9...Tb8+ remise betekenen.

4.Pd8

Ke5

5.Pc6+

Opgelet hier is het na 5.a4? Kd6
6.a5 Kc7 7.a6 Ta1 8.Pc6 Tb1
9.b8D Txb8 10.Pxb8 Txb8, remi-
se.

5...

Kd6

5...Kd5 6.Pb4

6.b8D

Txb8

7.Pxb8

Kc5

8.Pa6+

Kb5

9.Pb4

Ka4

10.Pc2

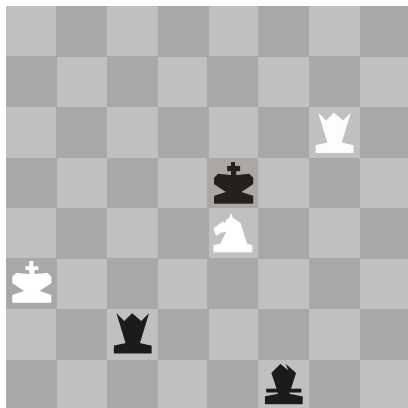
En ook hier wint wit netjes op tijd.

Al start *Variant B.* met twee ver-
wisselbare zetten, ze verdient
mijn inziens toch vermeld te wor-
den.

Oorspronkelijk stond het paard op
veld h8. Maar omdat ik het mooier
vond dat de koning zijn paard,
reeds op eerste zet, in de steek
moet laten, verplaatste ik het naar
veld h6.

Vriend Roger Missiaen schreef in
Flemish Miniatures: “*Subtle and
elegant! The poet would be as
pleased as Punch with the un-
forgettable: ‘Lieve pion op a3.
Mooi klein ding, randpion ben je,
niet meer dan één veldje mag je
bestrijken. Je bent zo klein, bijna
niets en je hebt de hele partij daar
op je plaatsje gestaan, maar al die
tijd was mijn hoop op jou gebouwd
en al mijn angstig hunkeren was
voor jou.’*” (Uit een gedicht van
Jan Hein Donner.)

Flemish Miniatures, 1994

+ 4031.00 a3e5

Ik verbeterde een pionloze studie van Julien Vandiest, waarin wit genadeloos de zwarte koning achtervolgt.

1.Dd6+

Verleidelijk is 1.Df6? Kd5 2.Dd6+ Kc4 3.Dc5+ Kd3 4.Pf2+ Kd2 5.Dd4+ Ke1 6.De3+ Le2, maar wit komt niet verder.

1... Kf5
2.Df6+ Kg4
3.Dg5+ Kf3
4.Dg3+ Ke2
5.Df2+ Kd3
6.Pc5+ Kc3
7.Pa4+

Na 7.De3+? Kc4 ontsnapt de zwarte koning.

7... Kd3

8.Pb2+

Na 8.Df5+? Kd2 is het remise.

8... Kc3

9.De3+

Ook is het remise na 9.Df6+? Kd2.

9... Ld3

10.Pa4+ Kc4

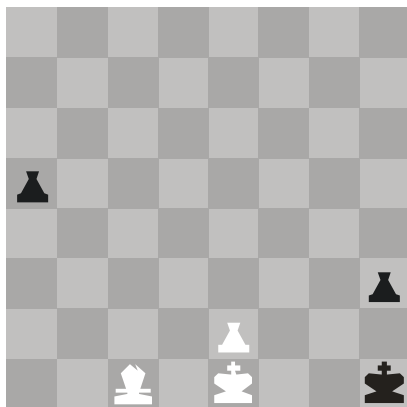
En thans, doordat de loper een vluchtveld heeft ontnomen aan zijn koning, geeft wit de genadeslag:

11.Dc5+

en mat.

Ook hier was de samenwerking met stadsgenoot Julien succesvol.

64 studies op 64 velden, 1994

+ 0010.12 e1h1

Eerst wordt de koning opgesloten met

1.Kf2 a4

De sterkste zet, want na 1...h2 wint wit zowel met 2.Lb2 als met 2.e4

2.Lb2

Een probleemzet, daar nu na 2.e4 a3 3.Lxa3 h2 4.Kg3 Kg1 5.Lc5 Kh1 zwart minstens remise kan houden. Of hier 3.Kg3 h2 4.Kh3 a2 5.Lb2Kg1 6.Ld4+ Kh1 7.Le5 Kg1 8.Lh2+ Kf2 9.Le5 Ke3, en de pion wordt geplukt. Remise.

2... a3

3.La1

En niet 3.Lxa3 h2 4.Kg3 Kg1 5.Lc5+ Kf1 6.Kxh2 Kxe2.

3... h2

Na 3...a2 wint niet alleen 4.e4 maar ook 4.Kg3 h2 **5.e4** Kg1 6.Ld4+, enzovoort.

4.e4

Nu krijgt zwart de mogelijkheid om de pion op te spelen:

4... a2

5.Kg3 Kg1

6.Ld4+ Kh1

Een laatste poging, maar na

7.Kh3 a1D

8.Lxa1 Kg1

9.Ld4+ Kh1

10.Le5+ Kg1

11.Lxh2+

zegeviert wit.

De verkeerde zet 3...a2? met beide winstmogelijkheden voor wit, zoals in de introductie van bovenvermeld boek vermeld en opgemerkt door de schrandere Marcel van Herck, werd door mij reeds rechtgezet in *EBUR* (1994).

Flemisch Miniatures, 1996

+ 0014.01 d5a8

Samen et Roger Missiaen poogden we de vlucht van het zwarte paard te beletten.

1.Lc7	Ka7
2.Kc4	Ka6
3.Kb4	

Het paard kan niet ongestraft weg.

3...	f4
4.Pf2	f3
5.Pd3	

De juiste zet. Nu moet de zwarte koning terug, want na 5...f2 6.Pxf2 Ka7 7.Kb5 Ka8 8.Pd3 Ka7 9.Pb4 Ka8 10.Kb6 moet het paard zich offeren.

5...	Ka7
6.Kb5	Ka8
7.Kc6	

Na 7.Kb6? Pd6 8.Lxd6 f2 9.Pxf2 is het pat.

7...	Ka7
8.Lb6+	Kb8

En niet 8...Ka6 9.Pb4+ en mat.

9.Kd7	Ka8
10.Pf2	

Een afwachtende zet, want bijvoorbeeld 10.Pe5? Pa5 11.Pxf3 Pc4, en remise.

10...	Kb8
11.Pe4	Ka8
12.Pd2	

Dreigt opnieuw de pion te slaan, want fout is 12.Kc7? Pc5 13.Pd2 f2 14.Lxc5 f1D 15.Pxf1, pat. Dus gedwongen:

12...	f2
13.Lxf2	Pa5

Eindelijk vrij. Maar meteen gevangen:

14.Lb6	Kb7
---------------	------------

Een ultieme tegenaanval, maar

15.Lxa5
----

ontneemt alle hoop voor zwart.

Min oorspronkelijke versie werd door Roger prachtig verlengd.

Die Schwalbe, 1997
2de Eervolle Vermelding

+ 0046.00 d4f6

Een eenzame loper moet het hier opnemen tegen een opponent gesteund door twee volbloeden. Samen met Roger Missiaen, die de inleiding verlengde, wilden we de ontsnapping van het paard beletten.

1.Kd5+ Kf5

Na 1...Kf7 2.Kc6 Ld8 houdt niet alleen 3.Ld4 maar ook 3.Le5 remise.

2.Kc6 Ld8

Zodat het paard gedekt kan uitbreken.

3.Ld4 Ke6

Beter dan 3...Pf7 4.Kb7 Pc7 5.Lb6 Pd6+ 6.Kc6 Pdb5 7.Kd7 L~ 8.Lxc7 met remise.

4.La7

Te vroeg is 4.Kb7 Pf5 5.Lg1 Pc7 6.Lb6 Kd7 7.La5 Pd6+ want dan wint zwart.

4... Pf5

Deze zet is beter dan de oorspronkelijke, waarvoor we een 2de eervolle vermelding kregen, namelijk 4...Pf7 5.Lb8 La5 6.Kb7 Pb6 7.Lc7 Pd6+ 8.Kc(a)6, een minordual, 8...Pdc4 9.Kb5 Kd5 10.Ld8, remise.

5.Lb8

Weerom niet 5.Kb7 daar dan het paard ontsnapt met 5...Pc7 6.Lb6 Kd7 7.La5 Pd6, enzovoort.

5... Pe7+

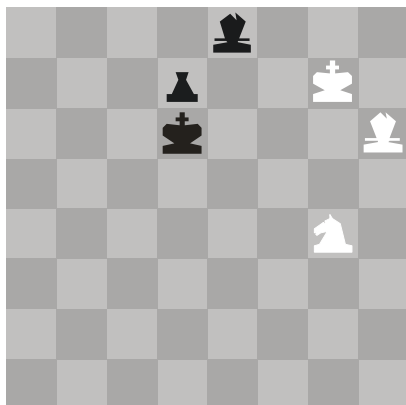
5...Pb6 6.Lc7 Pd5 7.Lxd8.

6.Kb7 Pb6
7.Lc7 Lxc7
8.Kxc7

Deze verbetering is feilloos, dus zonder de minordual.

- 61 -

Rishon-le-Zion Chess Club 60JT,
1998 2de Prijs

+

0041.01 g7d6

1.Pf6	Ke7
2.Pd5+	Kd8
3.Lg5+	Kc8
4.Pf6	

Dreigt weerom de loper te slaan.

4...	Kd8
5.Kf8	Lg6

En na een aftrekschaak

6.Pd5+	Kc8
---------------	------------

volgt een paardvork.

7.Pe7+   K~

8.Pxg6

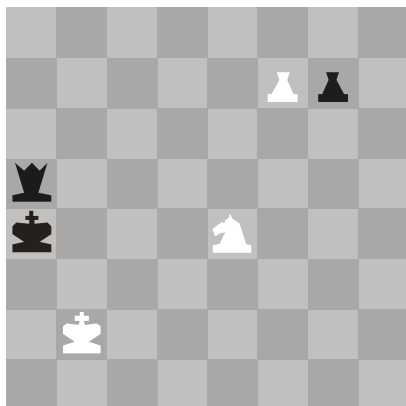
Wit wint met loper en paard.

Dit is een correctie van een studie van L.Topko uit Oekraïne, die een eervolle vermelding kreeg in *Solidarity Ty* (1995): Kg7 Lg3 Ph3 Ph5 / Ke6 Le8 Pe7 d7 +

Met de foute oplossing: 1.P5f4 Kd6 2.Pg6+ Ke6 3.Phf4+ Kd6 4.Pxe7 Kxe7 5.Pd5+ Kd8 6.Lh4+ Kc8 7.Pf6 Kd8 8.Kf8 Lg6 9.Pd5+ Kc8 10.Pe7+ en 11.Pxg6.

Reeds na 1.P5f4 Kd6 2.Kf8 Pf5 3.Lh2 veroverd wit op de volgende zet de zwarte loper, met winst.

Yehuda Hoch schreef: "White, with two light pieces, captures the black bishop after a precise and long manoeuvre. The study is based upon another work, which had be found faulty. (Topko)"

+ 3001.11 b2a4

1.Pc3+ Kb4
2.f8D+

Variant A

2... Dc5
3.Db8+ Kc4
4.Db3+ Kd4
5.Dd1+ Kc4

5...Ke5 6.Dh5+ Kd4 7.Dh4+ Ke5
8.Dg5+ Kd4 9.Df4+ Kd3 10.De4+
Kd2 11.De2+ en mat.

6.De2 Kb4

De zwarte koning keert terug

7.De4+ Dc4
8.De7+ Kc5
9.Db7+ Kc4
10.Df7+ Kb4

Na 10...Kd3 11.Df1+ Kd4 12.Df4+
Kd3 13.De4+ Kd2 14.De2+ is het
weerom mat.

11.Db3+ Ka5

12.Da2+ Kb4

Want na 12...Kb6 volgt 13.Pa4+
K~ 14.Pxc5, met winst.

13.Da4+

en nu dan toch mat. Maar recent
ontdekte ik dat zwart een nog
sterkere verdediging heeft met

Variant B

2... Kc4

3.Df4+ Kc5

4.Dg5+ Kb4

5.De7+ Kc4

Na 5...Dc5 volgt 6.Db7+, enzo-
voort zie zet 9. in variant A.

6.De4+ Kc5

7.Dd5+ Kb6

8.Dd8+ Ka6

9.Da8+ Kb6

10.Pa4+ Kb5

11.Dd5+ Ka6

12.Pc5+ Kb6

13.Pd7+ Ka6

14.Da8+ Kb5

15.Db7+ Kc4

16.De4+ Kb5

17.Kb3

De witte koning mag ook eens
meespelen.

17... Ka6

18.Da8+ Kb5

19.Db7+ Db6

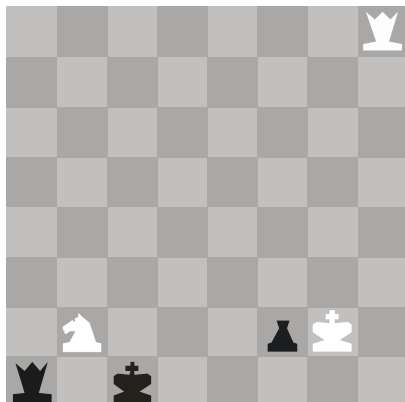
20.Dxb6+

En mat, niettegenstaande de felle
weerstand.

Zie ook nr 67.

- 63 -

EBUR, 2000

+ 4001.01 g2c1

1.Pd3+ Kb1
2.Dh1+ Ka2
3.Pb4+ Kb2
4.Dh8+ Kb1
5.Dh7+

Nu de dame terug is van weg-
geweest daalt ze de trap af.

5... Kb2
6.Dg7

6.Pd3+ Kb3 7.Df7+ Kc2 8.Pb4+
Kb2 9.Df6+ Kb1 10.Df5+ is een
onnodige omweg.

7.Dg6+ Kb2
8.Df6

Ook hier is 8.Pd3+ Kb3 9.De6+
Kc2 10.Pd4+ Kb2 11.De5+ tijdver-
lies.

8... Kb1
9.Df5+ Kb2
10.De5+ Kb1
11.De4+ Kb2
12.Dd4+ Kb1

En nu:

13.Dd1+ Kb2
14.Pd3+ Ka2
15.Da4+ Kb1
16.Db3+ Db2
17.Dxb2+

en eindelijk mat.

In het *Birnov MT Molodoj Leninets*
(1985) kreeg I. Galushko een eer-
volle vermelding voor de maljutka:
Kg2 Dh8 Pb2 / Kc1 Da1.

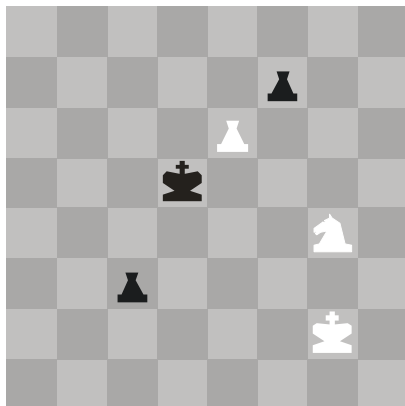
Na de acht bovenstaande zetten
ging hij verder met 9.Df1+ (*9.Df5+*
is korter) 9...Kb2 10.De5+
(*10.Df6+ is ook goed*) 10...Kb1
11.De4+ (*11.De1+ is ook korter*)
11...Kb2 12.Dd4+ en verder als
boven.

Ik verbeterde en verfraaide de
studie door er een zwarte pion
aan toe te voegen.

Deze studie hoort eerder bij de
rubriek *Manke Maljutkas*.

- 64 -

EBUR, 2000

+ 0001.12 g2d5

1.e7	c2
2.e8D	c1D
3.Dd7+	Ke4
4.Pf2+	Ke3

Na 4...Ke5 of 4...Kf4 volgt een paardvork met verlies van de dame.

5.Dd3+	Kf4
6.Df3+	Kg5
7.Pe4+	Kg6
8.Df6+	

Variant A

8...	Kh7
9.Pg5+	Kg8
10.Dxf7+	Kh8

11.Dh7+

En mat.

Variant B

8...	Dh5
9.Pg3+	Kg4
10.Df5+	Kh4
11.Dh5+	

en ook mat.

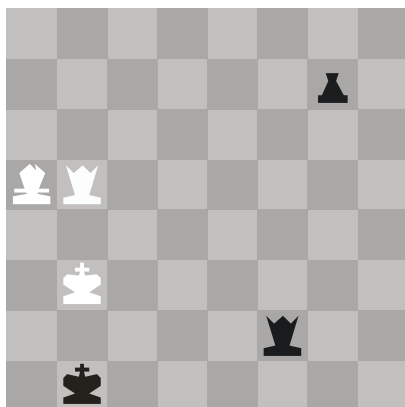
In *EBUR* (2000) publiceerde Julien Vandiest deze maljutka: Ke4 f6 / Kb7 Pb5 d2 =.

Met als oplossing 1.f7 d1D 2.f8D De2+ 3.Kd5 Pc7+ 4.Kd6 De6+ 5.Kc5 Db3 6.Kd6 Dd5+ 7.Ke7 De6+ 8.Kd8 Kc6 9.Df3+ Pd5 10.Dc3+ Pxc3, remise.

Doch ik vond een correcte weg die naar winst leidt voor zwart met 5...Dc6+ 6.Kb4 Pd5+ en bijvoorbeeld 7.Ka3 Dc3+ 8.Ka4 Pb6+ 9.Kb5 Dc4+ 10.Ka5 Da4+ en mat.

Bovenstaande versie ontstond door Juliens diagram op zijn kop te zetten, de pionnenstand te wijzigen en een extra pion bij te voegen, en tenslotte de kleuren te verwisselen. Zo simpel is het.

Julien Vandiest 80 JT, 2000
3de Prijs

+ 4010.01 b3b1

1.Dd3+ Kc1
2.Dc4+ Kd1
2...Kb1 3.De4+ Kc1 4.Dh1+, en
zwart moet de dame afgeven.

3.Dg4+ Kc1
3...De2 4.Dg1+ De1 5.Dxe1+ en
mat.

4.Dg5+ Kb1
4...Kd1 5.Dh5+ Kc1 6.Dh1+ en
ook hier is zwart de dame kwijt.

5.Dg6+ Kc1
6.Lc3

Dreigt mat.

6... Dh2
Dit is het beste, want bijvoorbeeld
6...De2 7.Dg5+ K~ 8.Dg1+, enzo-
voort.

7.Le5

Een onverwachte gedurfde aan-
val, want een achtervolging als
7.Dg5+? faalt op 7...Kd1 8.Dg4+
Kc1 9.Dg6 Db8+ 10.Lb4 en zwart
verschuift zich achter pion g7 met
10...Dg8+, met remise.

7... Dh3

Een ultieme poging als 7...Df2
strandt op 8.Lf4+ Kd1 9.Dd3+ Ke1
10.Lg3 Dxc3 11.Dxc3, en mat
volgt.

8.Lg3

Blokkeert de dame.

8... Kd2

9.Dc2+ Ke3

10.Df2 Ke4

De zwarte koning wil ontsnappen:
10...Kd3 11.Df3+ Kd4 en bijvoor-
beeld 12.Lf2+ en 13.Dxh3.

11.Df4+ Kd5

Want na 11.Dd3 12.Df3+ Kd4
13.Lf2+ Ke5 14.Dxh3 is het zover.
Ook na de tekstzet met

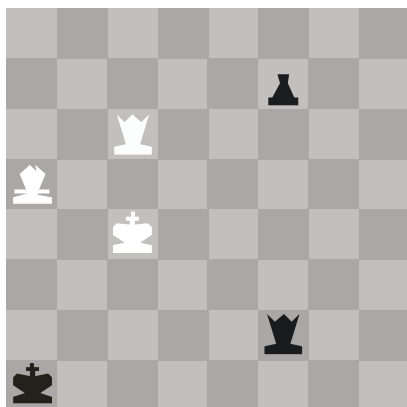
12.Dc4+

en mat.

De *Koninklijke Schaakfederatie
van Antwerpen's Handel* schreef
een schaaktornooi uit met als the-
ma: *Correction or enhacement of
previous art*, met maximum ze-
ven stukken op het bord.

De bovenstaande versie is dan ook een uitbreiding van mijn studie:

- 66 -
EBUR 2000

+

3010.01 c4a1

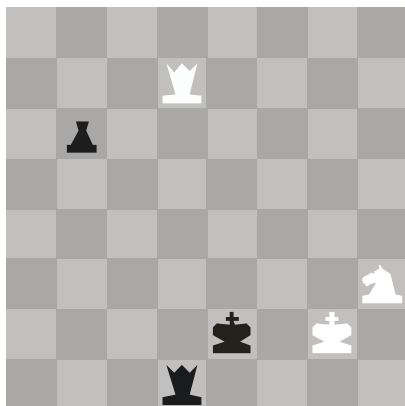
1.Lc3+ Kb1 2.Dg6+ Kc1 3.Kb8
Dh2 4.Le5, enzovoort.

Als motivatie gaf Julien dit: “So there are 3 moves more... Connoisseurs will readily confirm it: knitting a (correct) extension to a miniature handling Queens is extremely difficult. Moreover, the awarded study conceals some insidious tries. The whole of the winning manoeuvre exhibits a refined series of moves, honouring ‘the consumer’s point of view.’ ”

- 67 -

Studistica, 2000

+ 4001.01 g2e2

1.Pg1+

Na 1.Pf4+ ontsnapt de vijandelijke koning via 1...Ke1 2.Pe3+ Ke2 3.Pf4+ Ke1. Ook na 1.Db5+ Ke1. Maar nu na

1... Ke1

2.Pf3+ Ke2

3.Db5+

is veld e1 taboe.

3... Ke3

4.De5+ Kd3

5.Dd4+ Kc2

6.Da4+ Kc1

7.Da1+ Kc2

8.Pe1+ Kd2

9.Dd4+ Kc1

10.Pd3+

10.Da1+ Kd2 11.Dd4+ Kc1

12.Pd3+ is een onnodige omweg.

10... Kc2

11.Pb4+ Kc1

12.Da1+ Kd2

13.Db2+ Ke3

14.De5+ Kd2

15.Kf2

De witte vorst mag ook meespelen.

15... Kc1

15...Db1 16.De3+ Kd1 17.De1+ en mat.

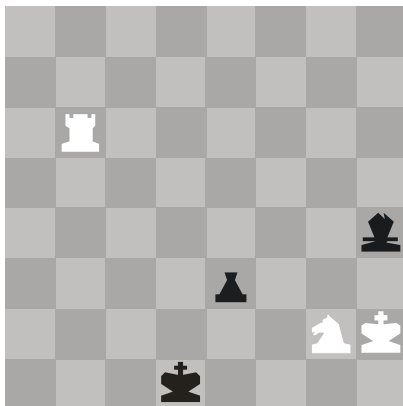
16.Da1+ Kd2

17.Db2+ Dc2

18.Dxc2+

En uiteindelijk mat.

Zie ook nr 62.

+ ZAZ 0131.01 h2d1

De pion dreigt te promoveren met:

1... e2

2.Tb1+

Niet goed is 2.Te6? e1D 3.Pxe1 Lxe1.

2... Kc2

3.Th1

Een niet zo vlug te vinden zet. Want na bijvoorbeeld na 3.Ta1? Lc2 4.Ta2+ Kd1 5.Tb2 e1D 6.Pxe1 K(L)xe1 is het gelijkspel.

3... Lf2

4.Kh3 Kc(d)3

5.Kg4 Kd2

6.Kf4 e1D

Eindelijk remise hoopt zwart, want na 6...Kd3 zou wit winnen met 7.Kf3 e1D 8.Pxe1 9.Lxe1 Txe1.

Doch niets is minder waar:

7.Pxe1

Lxe1

8.Kf3

En plots is de looper gevangen. Verrassend mooi. Wit wint na bijvoorbeeld 8...Kd1 het snelst met 9.Ke3 Kc2 10.Txe1.

Het driemanschap Salov-Kricheli-Kralin veroverde de eerste prijs in het *Arsjakov-50 JT* (1989) met deze ministudie: Kh1 Tb7 Pc4 / Kf5 Lf6 e2 +.

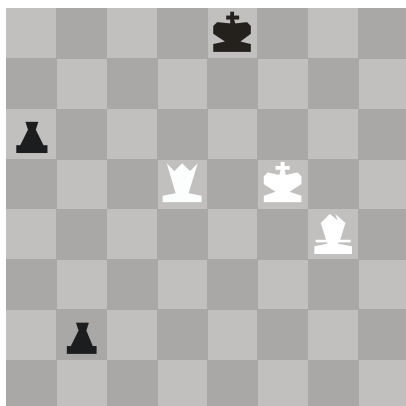
En als oplossing: 1.Pe3+ Ke4 2.Pg2 Kd3 3.Kh2 Lh4 4.Tb1 Kc2 5.Th1 Lf2 6.Kh3 Kd3 7.Kg4 Kd2 8.Kf4 e1D 9.Pxe1 Lxe1 10.Kf3.

Maar ik vond na 3.Kh2? de remi-sezet: 3...Lh4. Opdat nu het verrassend knap einde van hun studie niet verloren zou gaan corrigeerde ik hun idee in de bovenstaande versie.

Bij het nachecken voor dit boek, ontdekte ik dat de studie van de drie russen toch correct is. Evenwel zonder de unieke looper-vangst, en wel op deze wijze: 1.Pe3 Ke4 2.Pg2 Kd3 3.Pe1+ (in plaats van 3.Kh2) 3...Kd2 4.Tb1 Lh4 5.Pf3+ Kc2, en na 6.Ta1 of 6.Tg1 wint wit na 6...Lf6 7.Te1 Kd3 .Pg1 Kd2 9.Txe2+.

- 69 -

Origineel

+ ZAZ

1010.02 f5e8

1... **b1D+**

2.Kf6

Nog niet verloren hoopt zwart, die begint met het geven van een schaakreeks.

2... **Db2+**

3.Kg6 **Dc2+**

4.Dg7

Na 4.Lf5? is 4...Dc7 dé remisezet, want na 5.Dg8+ Ke7 6.De6+, zoals in de juiste oplossing, 6...Kd8 7.Df6+ De7 8.Db6+ Dc7 9.De6 is het remise na bijvoorbeeld 9...Dg3+. Maar na de tekstzet wint wit nu, na dezelfde

4... **Dc7+**

met::

5.Kg8

Er zit geen schaak meer in, en om een matdreiging tegen te gaan speelt zwart

5... **Ke7**

6.De6+ **Kd8**

7.Df6+ **De7**

8.Db6+ **Dc7**

9.De6

Een eerste stille zet.

9... **a5**

10.Df6+ **De7**

11.Db6+ **Dc7**

12.De6

Tweede stille zet

12... **a4**

13.Df6+ **De7**

14.Db6+ **Dc7**

15.De6

Derde stille zet.

15... **a3**

16.Df6+ **De7**

En nu

17.Dd4+ **Kc7**

Na 17...Ke8 volgt bijvoorbeeld 18.Da4+ Kd8 19.Da5+ Dc7 20.Da8+ De7 21.Df8+ en mat.

18.Da7+ **Kd6**

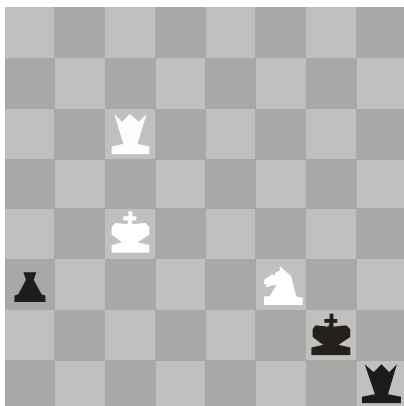
19.Dxa3+ **K~**

20.Dxe7

En wit wint uiteindelijk.

- 70 -

Origineel

+ 4001.01 c4g2

Opgedragen aan Luc Palmans.

1.Pe5+ Kg1

2.Db6+

Variant A

2... Kg2

2...Kf1 3.Db1+ Kg2 4.De4+, zie
zet 5 in de hoofdvariant.

3.Db7+ Kg1

4.Db1+ Kg2

5.De4+ Kg1

6.De1+ Kg2

7.De2+ Kg3

Nu moet de koning zijn gemalin
loslaten, anders verliest hij haar
met 7...Kg1 8.Pf3+ Dxf3 9.Dxf3.

8.Dg4+ Kf2

9.Pd3+ Kf1

10.Dd1+ Kg2

11.De2+ Kg3

12.De5+ Kg2

De koning komt terug om zijn
dame te beschermen.

13.De4+ Kg1

14.De1+ Kh2

15.Dh4+ Kg2

16.Pf4+ Kg1

17.De1+ Kh2

18.Df2+ Dg2

19.Dxg2+

en mat.

Variant B

2... Kh2

3.Df2+ Kh3

4.De3+ Kg2

5.De2+ Kg3

6.Dg4+ Kf2

7.Pd3+ Kf1

8.Dd1+ Kg2

9.De2+ Kg3

10.De5+ Kg2

11.De4+ Kg1

12.De1+ Kh2

13.Dh4+ Kg2

14.Pf4+ Kg1

15.De1+ Kh2

16.Df2+ Dg2

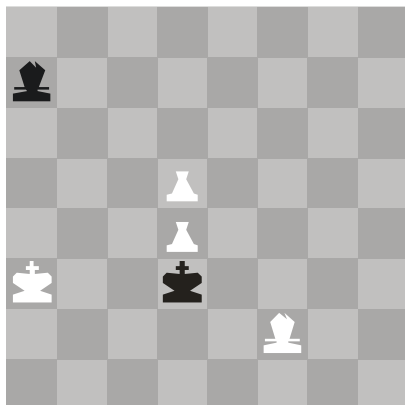
17.Dxg2+

en mat.

De zwarte koningin kan slechts
machteloos toekijken vanuit het
hoekveld, hoe haar gemaal haar
tevergeefs wil beschermen.

- 71 -

Origineel

+ 0040.20 a3d3

1.d6 Kc4

a) Na 1...Lb6 komt de witte koning ter hulp met 2.Kb4 Ke4 3.Kb5 Ld8 4.Kc6, enzovoort. Zwart sluit de weg naar boven af voor de koning, want na 2.Ka4? Lb6 is het remise.

b) 1...Kc3 2.Ka4 Kc4 3.Ka5 Lb8 4.d7 Lc7+ 5.Ka6 Ld8 6.Kb7 Kd5 7.Kc8 Le7 8.d8D Lxd8 9.Kxd8, en wit wint..

2.d7 Lb6

3.Lh4 Lc7

Natuurlijk niet:

a) 3...Kxd4 4.Lf2+ en 5.Lxb6. Na
b) 3...La5 4.Ka4 Lb6(Lc7) volgt verrassend 5.Le1 Ld8 6.La5 Le7 7.Lb6 Lf6 8.Ka5 en de koning gaat de pion steunen.

Ook niet goed is:

c) 3...Kc3 4.Ka4 Kc4 5.Le1 Le8 6.Le5, enzovoort als boven.

En na:

d) 3...Kd5? 4.Kb4 Lc7 volgt bijvoorbeeld 5.Kb5 Kxd4 6.Kc6 La5 7.Lf2+ K~ 8.Lb6 Lxb6 9.Kxb6

4.Lf6 Kc3

Na 4...La5 wint wit zowel met 5.Ka2 als met 5.Kb2.

5.Ka2 La5

6.Ka1 Kc4

7.Kb1

Het bekende driehoekje, want 7.Kb2? Lb6 8.Kc2 La5 9.Kb1 Kc3 is een onnodige omweg.

7... Kc3

8.Kc1 Lb6

9.Kd1 Kd3

10.Ke1 Ke3

11.Kf1

Nu dreigt de witte koning via 12.Kg2 toch naar boven te klimmen, wat zwart wil beletten met:

11... Kf3

Maar daar hij nu pion d4 gelost heeft, volgt de afwikkeling:

13.d8D(T) Lxd8

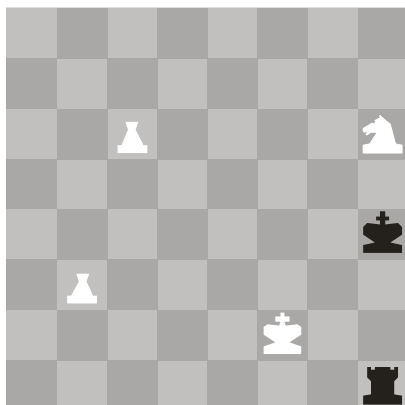
14.Lxd8

met winst, gezien de overblijvende pion promoveren kan.

De witte soeverein heeft rustig een ommetje gemaakt

- 72 -

Origineel

+ 0301.20 f2h4

Het is duidelijk dat de winst van de pionpromotie moet komen, en wit begint met:

1.Pf5+ Kg5
2.Pd6 Th7

Na 2...Tc1 3.Pc4 Th1 4.c7 h8 wint 5.Pb6, enzovoort.

3.Pb5 Kf4
4.Ke2

Op weg naar de b-pion.

Variant A

4... Th5
5.c7 Tc5
6.b4 Tc6
7.Pd4

Na 7.Kd3? loopt de zwarte koning naar boven met 7...Ke5.

Zwart besluit na de tekstzet met 'nu of nooit.'

a) 7... Txc7
8.Pe6+ Ke4
9.Pxc7 Kd4
0.Pa6 Kc4
11.Ke3 Kb5
12.Kd4 Kxa6
13.Kc5 Kb7
14.Kb5

Maar wit wint daar hij de oppositie heeft. Ook wint wit hier na bijvoorbeeld

b) 7... Tc4
8.Pe6+ Ke5
9.Pc5 Tc2
10.Kd3

enzovoort.

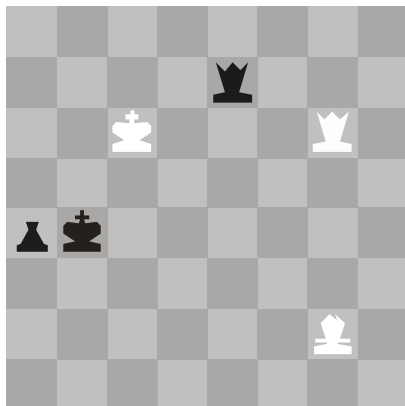
Variant B

4... Ke4
5.Kd2 Th2+
5...Kd5 6.c7 Th8 7.Pa7, enzo-
voort.
6.Kc3 Th6
7.Pd4 Kd5
8.c7 Th3+
9.Kb4 Th8
10.Pb5 Kc6
11.c8D Txc8
12.Pa7+ Kb7
13.Pxc8 Kxc8

En ook hier is wit de winnaar.

- 73 -

Origineel

+ 4010.01 c6b4

1.Db1+	Kc3
2.Dc1+	Kd4
3.Dd2+	Ke5
4.De1+	Kf6
5.Dh4+	Kf7

5...Ke6 Ld5+ K~ 7.Dxe7

6.Ld5+	Ke8
7.Dh8+	Df8
8.De5+	De7
9.Le6	

Variant A

9...	a3
10.Db8+	Dd8
11.Ld7+	Ke7
12.Dd6+	Kf7
13.Le6+	Ke8
14.Lf7+	Kxf7
15.Dxd8	

met winst.

Variant B

9...	Dh4 1
10.Db8+	Ke7
11.Dd6+	Kf6 1
12.Dd8+	Kxe6
13.Dxh4	

Eveneens met winst.

Julien Vandiest publiceerde in *Flemish Miniatures* (1998) deze studie: Kc6 Dh6 Lb1 / Kd4 De7 a4 f5 +.

Met de oplossing 1.Dd2+ Ke5 2.De1+ Kf6 3.Dh4+ Kf7 4.La2+ Ke8 5.Dh8+ Df8 6.De5+ De7 7.Le6 Db4 en nu 8.Lxf5+ Kf7 9.De6+ Kg7 10.Dg6+ Kf8 11.Dh6+ Kf7 12.Lg6+ Ke6 13.Lh7+ Ke5 14.Dg5+ Kd4 15.Dh4+ Kc3 16.De1+ Kb3 17.Lg8+ Ka3 18.Da1+ en mat.

Zeer fraai. Maar ik vond een niet minder mooie tweede oplossing na 7...Db4. Namelijk 8.Dg7!, met matdreiging in twee zetten, 8...De4+ 9.Ld5 De7 10.Dg8+ Df8 11.Dg6+ Kd8 12.Lf7 a3 13.Df6+ Kc8 14.Dxf5+ Kb8 15.Db5+ Kc8 16.Db7+ Kd8 17.Dc7+ en mat.

Na weglating van de f-pion ontstaat nu een heel andere finale, zonder nevenoplossing.

- 74 -

Origineel

+

0040.11h3h5

1.e6	Lh4
2.Le2+	Kg6
3.Kxh4	b3
4.Lc4	b2
5.e7	b1D
6.e8D+	

En nu

6...	Kf5
7.Dh5+	

Een onnodige omweg is 7.Df7+ Ke5 8.Dd5+ Kf4 9.Dg5, zie zet 8. in de hoofdvariant.

7...	Kf4
8.Dg5+	Kf3
9.Dg3+	Ke4
10.Dg6+	Kd4

en

11.Dxb1

verovert de zwarte dame.

Het is een correctie van de studie van E. Pogosjants in Shakhmaty Moskva (1965). De auteur vervolgde met 6...Kf6 7.De6+ Kg7 8.Df7+ Kh6 9.Kf8+ Kg6 10.Lf7+ Kf5 11.La2+ en de zwarte dame wordt veroverd.

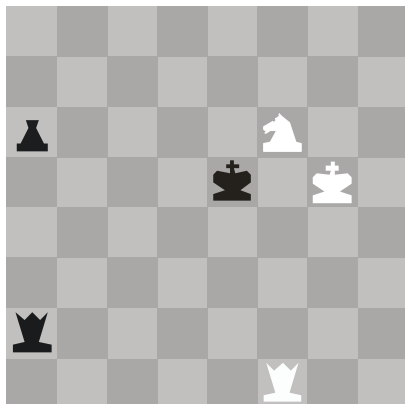
Maar na 7...Kg7, zijn er drie zetten winnend: 8.Df7+, maar ook 8.De7+ en 8.Dg8+. En.al is de studie verder correct, ze is neven-oplosbaar.

In EBUR (2003) gaf ik een verkeerde correctie. Maar de huidige simpele verbetering, door 6...Kf5 te spelen in plaats van 6...Kf6, geeft weliswaar een andere oplossing maar is wel juist.

- 75 -

Origineel

+ 4001.01 g5e5

1.Df4+ Ke6
2.De3+ Kd6
 2...Kf7 3.De8+ Kg7 4.Ph5+ Kh7
 5.Dg6+ Kh8 6.Dg7+ en mat.
3.Db6+ Ke7
 3...Ke5 4.Db8+ Kd4 5.Dd6+, zie
 zet 7 in de hoofdvariant.
4.Dc7+ Ke6
 4...Kf8 5.Dd8+ Kg7 6.Ph5+ Kf7
 7.Dd7+ Kf8 8.Dg7+ Ke8 9.Pf6+
 Kd8 10.Dd7+ en mat.
5.Dd7+ Ke5
6.De7+ Kd4
 6...De6 7.Dc5+ Dd5 8.Dxd5+ en
 mat.

7.Dd6+

Variant A

7...	Ke3
8.Pd5+	Kf3
9.Df4+	Kg2
10.Pe3+	Kg1
11.Df1+	Kh2
12.Kh4	Da4+
13.Pg4+	Dxg4+
14.Kxg4	

Het is geen pat dankzij de pion.

Variant B

7...	Kc3
8.Pe4+	Kb2
8...Kb3	9.Db6+, zie zet 11.
9.Dd4+	Ka3
10.Kc5+	Kb3
1.Db6+	Kc2
12.Df2+	Kb3
13.Pc5+	Ka3
14.De3+	Kb4
15.Pd3+	Kc4
6.De6+	Dxa3

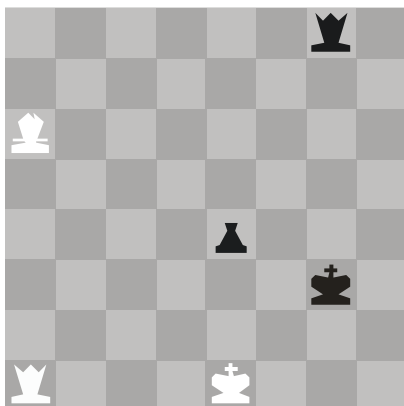
en wit veroverd de dame:

17. Dxa2

Ik verkies deze economische versie, dus zonder een extra zwarte pion op veld g4, versie die verscheen in *EBUR* 2003. Het essentiële blijft immers behouden.

- 76 -

Origineel

+ 4010.01 e1g3

1.De5+ Kf3

- a) 1...Kg2 Dxe4+, zie zet 3. in de hoofdvariant.
 b) 1...Kg4 2.Le2+ Kh3 3.Lf1+ Kg4 4.Dxe4+ Kh5 5.Dh1+ Kg6 6.Dg1+ Kh7 7.Ld3+, zie zet 10. in de hoofdvariant.

c) 1...Kh3 2.Lf1+ Kh4 3.Dh2+ Kg5 4.Dg3+ en 5.Dxg8.

2.Df5+ Kg2

2...Kg3 3.Df2+ Kh3 4.Lf1+ Kg4 5.Dg2+ en 6.Dxg8

3.Dxe4+ Kg3

3...Kg1 4.Dd4+ Kg2 5.Df2+ Kh3 6.Lf1+, enzovoort.

4.De5+ Kg4

4...Kh3 5.Lf1+ Kg4 6.De4+, zie zet 7. in de hoofdvariant.

5.Le2+ Kh3

6.Lf1+ Kg4

7.De4+ Kh5

8.Dh1+ Kg6

9.Dg1+ Kh7

10.Ld3+ Kh8

De zwarte koning wordt in de hoek gedruimd.

11.Dd4+ Dg7

12.Dh4+ Kg8

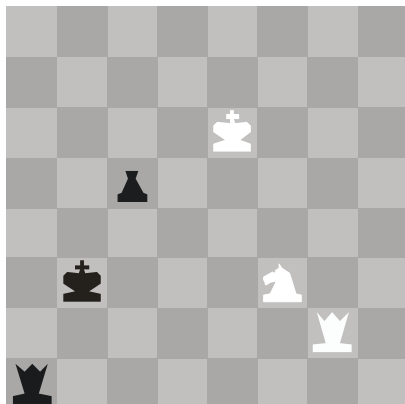
13.Lc4+ Kf8

14.Dd8+

En mat.

- 77 -

Origineel

+ 4001.01 e6b3

Opgedragen aan Julien Vandiest

1.Pd2+ Kc2

- a) 1...Ka2(3) 2.Da8+ Kb2
3.Pc4+ Kb1 4.De4+ Kc1
5.De1+ en 6.Dxc1, of:
b) 1...Kb4 2.Db7+ Kc3 3.Dg7+
en 4.Dxa1

2.Pe4+ Kd3

Iets beter dan:

- a) 2...Kb1 3.Df1+ Kb2 4.Db5+
Ka2 5.Dc4+ Kb1 7.Dd3+, zie
zet 7. in de hoofdvariant.
b) 2...Kb3 3.Pxc5+ Kb4 4.Pd3+
Kb3 5.Dd5+ Kc2 6.Pb4+ Kb2
7.Dd4+ Kb1 8.Dd1+, zie zet
20. in de hoofdvariant. En na:

- c) 2...Kc1 3.Dd2+ Kb1 4.Pc3+
Dxc3 5.Dxc3 is het reeds
zover.

3.Df3+ Kc2

Fout is:

- a) 3...Kd4 4.Df6+ en 5.Dxa1, of
b) 3...Kc4 4.Pd2+ Kd4 5.Pb3+
en 6.Pxa1, of hier 4...Kb5
5.Df7+ K~ 6.Da7+ en 7.Dxa1.
Of nog 4...Kb4 5.Db3+ Ka5
6.Pc4+ Ka6 7.Db6+ en mat.

4.De2+ Kb3

- 4...Kb1 5.Dd3+ Kb2 6.Dc3+, zie
zet 8. in de hoofdvariant

5.Db5+ Ka2

6.Dc4+ Kb1

- 6...Kb2 7.Dc3+ Ka2 8.Dc2+, zie
zet 9 in de hoofdvariant

7.Dd3+ Kb2

8.Dc3+ Ka2

9.Dc2+ Ka3

- 9...Db2 10.Pc3+ Ka3 11.Da4+ en
mat, of 10..Ka1 11.Dd1+ Db1
12.Dxb1+ en mat.

10.Dxc5+

Daar gaat de lastige pion

11... Kb2

12.Db4+ Kc2

13.Dd2+ Kb3

- 13...Kb1 14.Pc3+ Dxc3 15.Dxc3

14.Pc5+ Ka3

- 14...Kc4 15.Dd5+ Kb4 16.Pd3+
Ka3 17.Da5+ Kb3 18.Dxa1

15.Da5+ Kb2

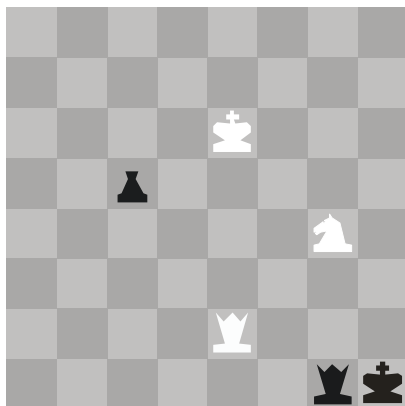
16.Db4+   Kc2
 16...Kc1 17.Pb3+ en 18.Pxa1
17.De4+   Kb2
 a) 17...Kd2(Kc1) 18.Pb3+ en
 19.Pxa1, noch:
 b) 17...Kc3 18.De5+ en 19.Dxa1,
 en ook niet:
 c) 17...Kd1 18.Dh1+ en 19.Dxa1
18.Dd4+   Ka2
 18...Db1 19.Dd1+ Kb2 20.Pd3+

Ka2 21.Da4+, zie zet 22. in de hoofdvariant.

19.Da4+   Kb1
20.Dd1+   Kb2
21.Pd3+   Ka2
22.Da4+   Kb1
23.Db3+   Db2
24.Dxb2+

En eindelijk, na twee dozijn zetten, is het mat.

Origineel

+ 4001.01 e6h1

Alhoewel de zwarte koning in de hoek geklemd zit is het niet zo eenvoudig om een correcte eerste zet te vinden.

Na bijvoorbeeld 1.Df3+? Dg2 2.Dd1+ Dg1 3.Dd5+ Dg2 4.Dh5+ Kg1 5.Dxc5+ Kh1 6.Dc1+ Dg1 7.Dc6+ Dg2, komt wit niet verder. Hij moet namelijk een zet zoeken waarbij de koning, geen schaak krijgt van de dame:

1.Ke7 Dg2

Want na 1...c4 2.De4+ Dg2 3.Dh7+ Kg1 4.Db1+ Df1 5.Db6+ Kh1 6.Dh6+ Kg2 7.Pe3+ en 8.Pxf1 is het doel bereikt.

2.Dd1+ Dg1
3.Dd5+ Dg2

4.Dh5+ Kg1
5.Dxc5+ Kh1
6.Dc1+ Dg1
7.Dc6+ Dg2
8.Dh6+ Kg1
9.Dc1+ Df1
10.Dc5+ Kh1
11.Dh5+ Kg1
12.Dh2+

en mat. Of 11...Kg2 12.Pe3+ en 13.Pxf1 met winst.

Verscheidene gelijkaardige pogingen van Vandiest mislukten, tot we samen een laatste versie publiceerden in *Flemish Miniatures* (1997): Kd5 De2 Pg4 / Kh1 Dg1 b6 +.

Met de oplossing: 1.Ke6 Dg2 2.De1+ Dg1 3.De4+ Dg2 4.Dh7+ Kg1 5.Db1+ Df1 6.Dxb6+ Kh1 7.Db7+ Dg2 8.Dh7+ Kg1 9.Da7+ Kh1 10.Da1+ Kg1 11.Da8+ Dg2 12.Dh8+ Kg1 13.Da1+ Df1.

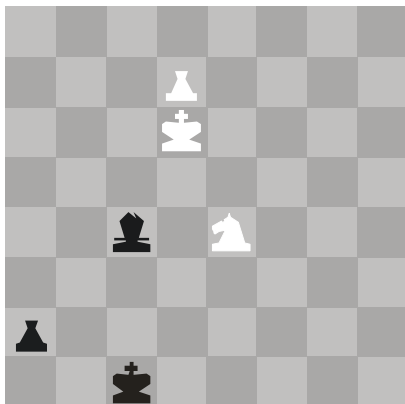
Maar nu wint op het laatst zowel :

- a) 14.Da7+ Kh1 15.Dh7+ Kg1 16.Dh2+ en mat, als
- b) 14.Dd4+ Kh1 15.Dh8+ Kg1 16.Dh2+ en mat.

Bij het zoeken naar een zuivere versie voor dit boek vond ik nu bovenstaande versie. Dus zonder de nevenoplossing op het einde.

- 79 -

Origineel

+

0031.11d6c1

1.d8D	a1D
2.Dg5+	Kc2
3.Dd2+	Kb3
4.De3+	Kb4
5.Dc5+	Kb3
6.Db6+	Kc2
7.Df2+	Kb3
8.Pd2+	Kc2

Indien zwart de looper wil behouden dan offert wit het paard met winst: 8...Kb4 9.Dc5+ Kc3 10.De5+ Kxd2 en 11.Dxa1.

Of 8...Kc3 9.Df6+ Kxd2 10.Dxa1.

9.Pxc4+	Kb3
10.Pd2+	Kc2
11.Pe4+	Kb1
12.De1+	Ka2
13.Da5+	Kb2
14.Db4+	Kc2
15.Dd2+	Kb3
16.Pc5+	Kc4
17.Dd5+	Kc3

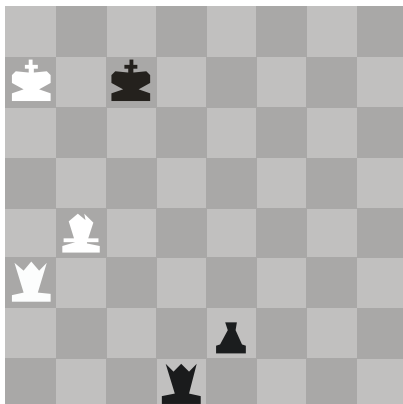
Na 17...Kb4 18.Db7+ Kc4 19.Db3+ Kd4 20.Dd3+ en mat midden het bord.

18.De5+	K~
19.Dxa1	

Winst van dame en paard tegen dame en looper.

- 80 -

Origineel

+ 4010.01 a7c7

De looper dient een zwarte promotie tegen te houden zodat de witte dame het alleen moet klaren met:

1.Da5+	Kd7
2.Df5+	Kc6
3.Dc5+	Kd7

4.De7+	Kc8
5.Db7+	Kd8
6.Kb8	

De witte echtgenoot helpt zijn dame, maar ook de zwarte koningin komt haar man hulp bieden met

6...	Dd7
7.Db6+	Ke8
8.Dg6+	Df7
9.Dc6+	Dd7
10.De4+	Kd8

10...Kf7 11.Dh7+ Ke6 12.Dh3+ en 13.Dxd7.

11.Dh4+	Ke8
12.Dh5+	Df7
13.Dh8+	Kd7

en eindelijk dan

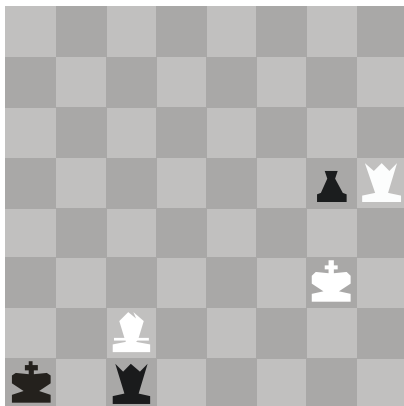
14.Dc8+

en mat.

De dreigende pion heeft geen kans gekregen te promoveren.

- 81 -

Origineel

+ 4010.01 g3a1

1.Dh8+ Ka2

Wit daalt nu rustig het trapje af met:

2.Dg8 Ka1

3.Dg7+ Ka2

Weerom is ook hier 3...Db2 niet goed: 4.Da7+ Da2 5.Dd4+ Db2 6.Dd1+ Ka2 7.Dd5+ Ka1 8.Da5+ Da2, enzovoort zoals in de vorige variant.

4.Df7+ Ka1

5.Df6+ Ka2

6.De6+ Ka1

7.De5+ Ka2

8.Dd5+ Ka1

9.Dd4+ Ka2

10.Dc4+ Kb2

11.Db3+ Ka1

12.Dc3+ Db2

13.Da5+ Da2

14.De1+ Kb2

15.Dd2

En nu speelt zwart

15... g4

Pion die wit niet mag slaan wegens schaak en remise.

16.Kh2

Na 16.Kg2 g3 17.K~ g2(+)

18.Kxg2 Dg8+ wordt het remise.

16... g3+

En ook deze pion is taboe om dezelfde reden.

17.Kg2

Plots is er nu een fijne dominatiesituatie ontstaan. Een zwarte koningszet verliest zeer snel. En een damezet op een wit veld wordt afgestraft met een aftrekschaak. Het beste is nog

17... Da3

18.Ld3+ Kb3

19.Dc2+ Kb4

20.Dc4+ Ka5

21.Db5+

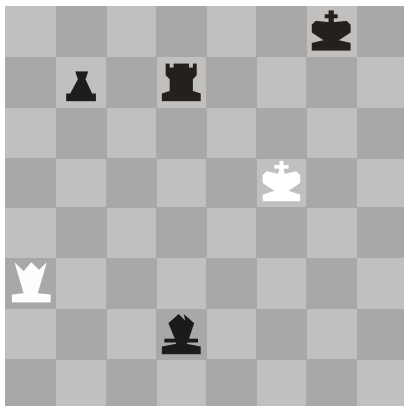
en mat.

Dit is een versie, met één zet meer, van een studie gepubliceerd in EBUR (2001) door de Drie Vlaamse Musketiers: Julien Vandiest, Roger Missiaen en Ignace Vandecasteele: Kg3 Dh8 Lc2 / Ka2 Dc1 g5.

- 82 -

Origineel

+

1330.01 f5g8

1.Db2

Een moeilijk te vinden eerste zet

1...

Kf8

2.Dh8+

Kf7

3.Df6+

Ke8

4.Ke6

Lb4

Er dreigde mat.

En 4...Th7

5.Dg6 kost zwart de toren, en na

4.Lh6, de loper.

5.Dh8+

Lf8

6.Dh5+

Kd8

7.Da5+

Tc7

Het beste, want na 7..Kc8 of

7...b6 valt de loper na 8.Da8+

Kc7 9.Dxf8, wint wit.

8.Da8+

Tc8

9.Dxb7

Tc7

10.Dd5+

Ke8

11.Da8+

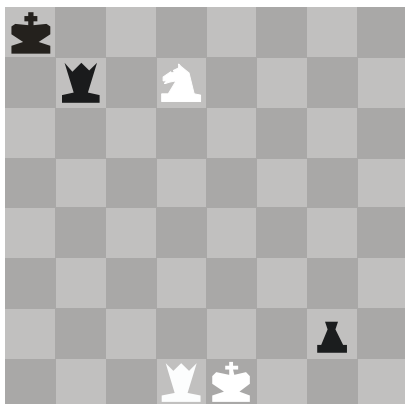
Tc8

12.Dxc8.

En een niet zo gemakkelijk te vinden winst van de dame tegen twee zware stukken en pion.

- 83 -

Origineel

12.Da2+	Da6
13.Df2+	Kb7
14.Pc5+	K~
15.Pxa6	

en wint.

Het is een uitbreiding met vier zetten van een vroegere versie:

- 84 -

Flemish Miniatures 1998

+ 4001.01 e1a8

Het blanke koppel staat netjes op hun startplaats.

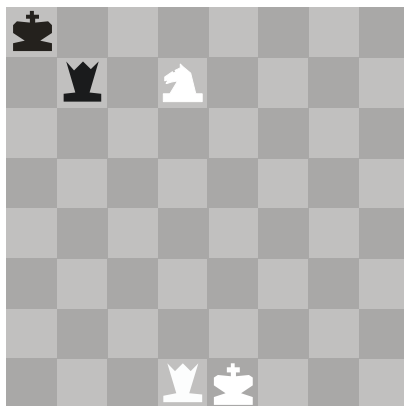
1.Da4+	Da7
2.De4+	Db7
3.De8+	Ka7
4.De3+	Ka8

4...Ka6 5.Pc5+ en 6.Pxb7.

5.Da3+	Da7
6.Df3+	Db7
7.Df8+	Ka7
8.Df2+	Ka8
9.Da2+	Da7
10.Dxg2+	

Daar gaat de gevaarlijke pion.

10...	Db7
11.Dg8+	Ka7

+ 4001.00 e1a8

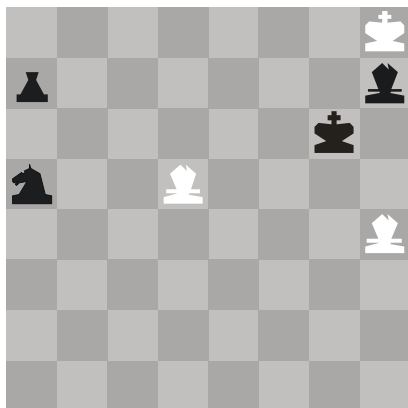
Met na 7...Ka7, de kortere oplossing: 8.Da3+ Da6 9.De3+ Ka7 10.Db7 10.De8+ Ka7 11.Db8+ en mat. **11.Dg**

Miniaturen

En toute chose il faut considérer la fin
(La Fontaine)

Schakend Nederland, 1961

+ 0053.01 h8g6

Twee lichte stukken tegen twee lichte stukken kunnen normaal niet winnen, maar hier staan beide zwarte stukken gevangen. De zwarte koning moet de loper blijven dekken, doch ook wit moet veld e5 gedekt houden. Dus

1.Lg3

zodat na bijvoorbeeld 1...Kf5 2.Kxh7, de zwarte koning de loper op d5 niet kan aanvallen:

1... Kh6

2.Lf4+ Kg6

3.Ld6

Variant A

3... Kh6

4.Lf8+ Kg6

5.Lg7 a6

Er is niet beter.

6.Lc3 Kh6

7.Ld2+ Kg6

8.Lxa5 Kh6

9.Ld2+ Kg6

10.Le4+ K~

11.K(L)xh7

Variant B

3... a6

4.Lc7 Kh6

5.Lf4+ Kg6

6.Ld6 Kh6

7.Lf8+ Kg5

Een ultieme poging.

8.Kxh7 Kf4

9.Lg7 Ke3

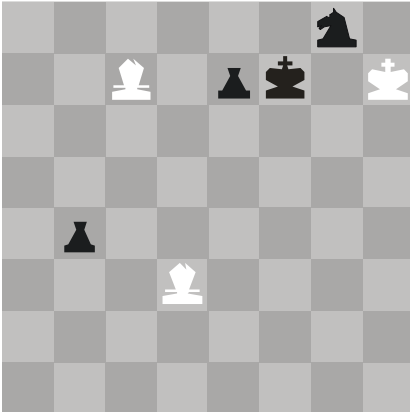
10.Lc3 Kd3

Maar te laat.

11.Lxa5

En wit wint.

Schakend Nederland, 1962
3de Eervolle Vermelding

+ 0023.02 h7f7

Wit tracht het paard te vangen.

1.Lg6+

Na 1.Lc4+ e6 2.Ld6 Pf6+, ontsnapt het paard.

1... Kf6

Het beste, want na 1...Kf8 is de winst sneller met 2.Le5 Pf6+ 3.Kh8 Pe8 en bijvoorbeeld 4.Ld4 Pf6 5.Le3 Pg8 6.Lf4 b3 7.Le5 Pf6 8.Lb2 Pe8 9.Lc1 Pg7 10.Lh6 e5 Lxg7+, enzovoort. Of hier 3...b3 4.Lb2 Pe8 5.Lc1, enzovoort.

2.Le8 b3

3.Ld8 b2

Na 2...Kg5 volgt 4.Kg7 Kf4 en eerst nu 5.Kxg8 met winst.

4.Lg6 b1D

4...Kg5 5.Kg7 b1D 6.Lxb1 Ph6 7.Lxe7 Kh5 8.Lg6+ en 9.Kxh6

5.Lxb1 Kf7

6.Lg6+ Kf8

Fout is 6...Kf6 7.Le8 en 8.Kxg8 En nu volgt een probleemzet:

7.Lb6

De kortste weg.

7... e5

7...Pf6+ 8.Kh8 Pd5 9.Ld4 Pf6 10.Lb2 Pe8 11.Lc1 Pg7 12.e6 13.La3+ en mat.

8.Lc5+

Ook de kortste weg.

8... Pe7

9.Kh6

Ook hier de kortste weg.

9... e4

10.Kg5 e3

11.Kf6

En nogmaals de kortste weg. De witte koning heeft zich rond de looper gedraaid zodat nu, na

11... e2

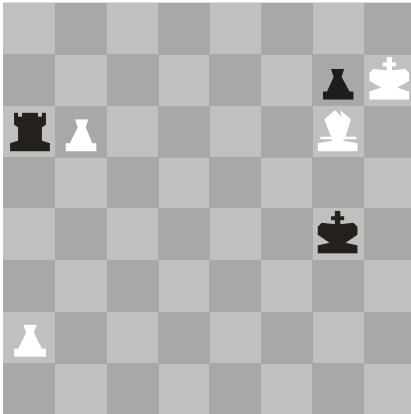
12.Lxe7+

met schaak mogelijk is, zodat wit ook de pion kan tegenhouden, en de winst is verzekerd.

Dit is een recente correctie, want in 1962 vervolgde zwart met 7...Pf6+ en na 8.Kh8 Pd7 9.Lc7 Pf6 10.Le5 Pe8 11.Lb2 Pf6 12.Lc3 Pe8 13.Ld2 Pg7 14.Lh6, wint wit.

Doch hier zijn de zetten 11.Lc3 of 11.Ld4 eveneens goed. Daarom de betere verdediging van zwart met 7...e5.

EG, 1969

+ 0310.21 h7g4

1.b7	Tb6
2.Le4	Kf4
3.Lg2	

Niet goed 3.Lh1 wegens 3...Tb1 (met de dreiging 4...Txh1+ en 5...Tb1) 4.Kg8(Kxg7) Ke5 5.a4 Kd6 6.a5 Kc7 7.a6 Txh1 8.a7 Kxb7, met remise.

3...	Ke5
4.a4	Kd6
5.a5	Kc7
6.axb6+	Kb8

De pointe, zwart hoopt op pat. Maar wit slaat of blokkeert de pion niet en speelt:

7.Kg8	g5
8.Kf7	g4
9.Ke6	g3
10.Kd5	Kxb7

Zwart kan de pion slaan, maar na **11.Kc5+** wint wit zonder moeite.

In 1967 wonnen G.V. Afanasief en E.I. Dvizov de 2de prijs in het *900th Anniversary of Minsk* toernooi met deze studie: Kh7 Lg2 a2 b6 / Ke5 Ta6 g7 +.

Hun oplossing ging zo: 1.b7 Tb6 2.a4 Kd6 3.a5 Kc7 4.axb6+ Kb8 5.Kg8 g5 6.Kf7 g4 7.Ke6 g3 8.Kd5 Kxb7 9.Kc5+ met winst. Scheidsrechter Shmulenson poneerde toen: *"This miniature is technically irreproachable."*

Maar ik vond de weerlegging. Na 1.f7 gaf ik schaak met 1...Th6+ en het werd remise: 2.Kg8 Tb6 3.a4 Kd6 4.a5 Tb4 5.a6 Kc7 6.a7 Txb7 7.a8D Tb8+ 8.Dxb8+ Kxb8 Ook na 2.Kxg7 Tb6 3.a4 Kd6 4.a5 Kc7 5.axb6+ Kb8, en zwart staat pat.

Toen de beide auteurs achteraf een verkorte versie publiceerden in *EG* nummer 17 met Kh7 Lh3 a2 b7 / Kf4 Tb6 g7 +,

met de oplossing 1.Lg2 Ke5 2.a4, enzovoort verlengde ik in *EG* nr 18 het geheel met 2 zetten, zoals boven.

Maar helaas! Harold van der Heijden vond in zijn database een gelijkaardige voorganger, namelijk een derde prijs van Fr. Richter in *L'Italia Scacchistica* (1954): Ka7 Lb6 g6 h3 / Kb4 Td6 b7+.

De studie en de oplossing zijn gespiegeld: 1.g7 Tg6 2.Ld4 Kc4 3.Lb2 Kd5 4.h4 Ke6 5.h5 Kf7 6.hxg6 Kg8 enzovoort. Jammer voor mij, maar het is louter toeval. Er is dus geen plagiaat gepleegd.

De reden waarom ik dit miniatuurtje toch publiceert is dat er in *mijn* oplossingsverloop nog een fijne verleiding schuilt. Na de foute loperzet 3.Lh1? en 3... Tb1 4.Ld5,

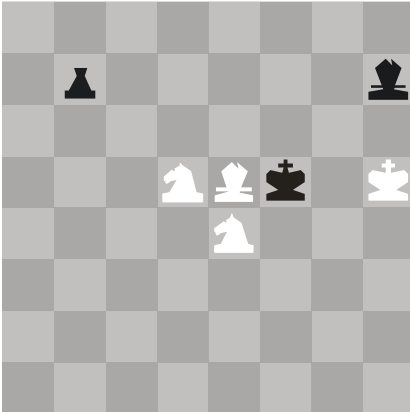
dreigt nu 5.Lb3, en moet zwart de enige correcte remisezet 4...Tb4 spelen met 5.a4 (*5.a3? Tb2 is tijd-verlies*) 5...Ke5 6.Lg2 Kd6 7.a5 Kc7 8.a6 Ta4 en dus gelijkspel. Want na 4...Tb6 5.a4 Ke5 6.e5 Tb4 7.a6 Kxd5 8.a7 Txb7 a8D wint wit. Ook na 4...Tb5 5.a4 Tb2 6.a5 Ke5 7.a6 Kxd5 8.a6, enzovoort.

Richter is waarschijnlijk geïnspireerd geweest door een vroeger werkje van W. Korteling (1942): Ka4 Tb4 / Kh8 Lg2 g3 h7 =,

met deze oplossing: 1.Tb8+ Kg7 2.Tb3 Lc6+ 3.Kb4 g2 4.Tg3+ Kf6 5.Kc5 Lb7 6.Kd4 h5 7.Ke3 h4 8.Kf2 hxg3+ Kg1

Schakend Nederland, 1965
1ste en 2de Prijs

+ 0042.01 h5f5

Twee witte stukken staan aan-
gevallen. En de witte loper plaatst
zich op het enige goede veld uit
dertien!

1.Lb2 Lg6+

Want 1...Kxe4 2.Pf6+ en 3.Pxh7
wint.

2.Kh6 Kxe4
3.Pf6+ Kf5
4.Kg7

En de zwarte loper zit in de val.

4... b5
5.La3

Een andere poging om de pion te
stoppen mislukt: 5.Lc3? Kg5
6.Ld2+ Kf5 en bijvoorbeeld 7.Lc1
b4 8.Ld2 b3 9.Lc1 Lh5 10.Pxh5,
enzovoort.

5... Kg5
6.Lc1+ Kf5
7.Ld2!

en zwart heeft nu geen goede zet-
ten meer.

7... b4
8.Lxb4 Kg5
9.Ld2+ Kf5

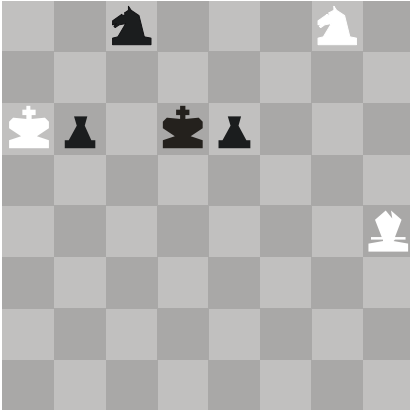
en bijvoorbeeld:

10.Lc1

De zwarte loper moet er aan ge-
loven op de volgende zet.

*“Een studie waarin wit op kunst-
zinnige wijze voordeel trekt uit de
slechte stand van de zwarte ko-
ning en loper.”, beoordeelde de
toenmalige schaakredacteur Cor
de Feijter.*

Schakend Nederland, 1969
2de Bijzondere Vermelding

+ 0014.02 a6d6

Het zwarte paard heeft geen goede vluchtvelden, vandaar de aanval met:

1.Kb7   Kd7
2.Pf6+   Kd8
3.Lg3

Want een aftrekschaak mislukt: 3.Pg4+? Kd7 4.Pe5+ Kd6 5.Pg6 Kd7 6.Pf8+ Ke8 7.Pxe6, wit overtuigt weliswaar een pion, maar het zwarte paard ontsnapt langs 7...Pe7.

3...   Ke7

a) 3...Pe7 4.Lc7 mat. En fout is bijvoorbeeld:

b) 3...b5 4.Lc7+ Ke7 5.Pe4 Kd7 6.Pc3+ K~ 7.Kxc8

4.Pe4   Kd8

Na 4...Kd7 5.Le5, is de winst één zet korter, zie verder.

5.Lc7+   Kd7

6.Le5   Kd8

En niet 6...Pe7 7.Pf6+ Kd8 8.Lc7+ en mat.

7.Pf6

Houdt koning en paard in bedwang.

7...   b5

7...Pe7 8.Lc7+ en mat.

8.Lc7+   Ke7

9.Pe4   Kd7

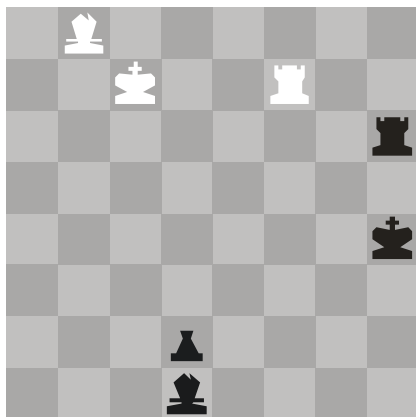
10.Pc5+   K~

En het opgesloten dier wordt op stal veroverd:

11.Kxc8

Wit wint.

"Perfect co-operation by the white Knight and Bishop brings about a zugzwang position. A witty miniature.", aldus Roger Missiaen.

= 0440.01 c7h4

1.Td7

Niet 1.Tf2? Le2 2.Tf4+ Lg4 3.Td4 d1D 4.Txd1 Lxd1 en zwart wint.

1... Tc6+

Een eerste offeraanbod.

2.Kd8

- a) 2.Kxc6? La4+ en 3.Lxd7, noch
- b) 2.Kb7? Lf3 3.Txd2 Td6+ en 4.Txd2.

2... Tc8+

3.Ke7

3.Kxc8? Lg4 en 4.Lxd7(+)

3... Te8

3... Txb8 4.Txd2, remise.

4.Kf6

- a) 4.Kxe8? La4 en 5.Lxd7(+), of
- b) 4.Kf7? Lh5+ 5.K~ d1D 6.Txd1 Lxd1, en zwart wint.

4... Te6+

Na 4... Tf8 redt wit zich met 5.Kg7 Tf2 6.Lf4 Txf4 7.Txd2 en remise.

5.Kg7

En ook hier faalt 5.Kxe6? op 5...Lg4+ en 5...Kf5 6.Lg4+ Kf4 7.Te4+ Kxe4 8.Lxd7, en de pion promoveert.

5... Te7+

Fout is 5...Tg6+ 6.Kxg6 Lc2(Lh5)+ 7.Kf6 d1D 8.Txd1 Lxd1. Dit vijfde offeraanbod moet wit nu wel aan-nemen.

6.Txe7 Lg4

Dekt veld d7. En het is de beurt aan wit om beide stukken ten offer aan te bieden.

7.Lg3+ Kh3

Niet goed is 7...Kxg3 8.Te3+ K~ 9.Td3, of 7...Kg(h)5 8.Te5+ en 9.Td5, enzovoort.

8.Te1 dxe1D

8...Kxg3 9.Te3+ Kf2 10.Td3 en 11.Txd2.

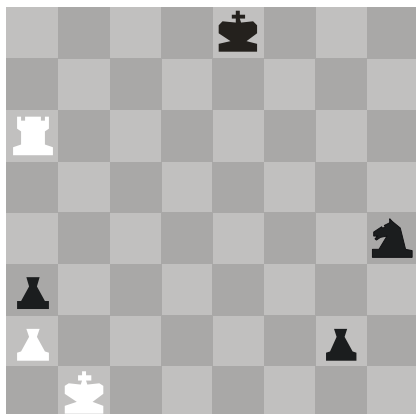
9.Lxe1

En wit houdt remise nadat er ze-ven stukoffers werden aangebo-den in dit miniatuurtje.

Ik heb met verwisselde kleuren de knappe 1ste prijs van Boris Badai (*Vecherny Leningrad* 1967): Kh5 Tg3 Ld8 d6 / Kc2 Tf2 Lb7 g4+,

met als oplossing: 1.d7 Td2 2.Tc3+ Kd1 3.Tc1+ Ke2 4.Te1 Kf3 5.Te3+ Kg2 6.Te2 Txe2 7.Lg5, in een miniatuurvorm gegoten, afgerond met een leuk slot. Kortom een pa-rel in een nieuwe zetting.

Schakend Nederland, 1975
4de Bijzondere Vermelding

= 0103.12 b1e8

Wit tracht de zwarte promotie te verhinderen met

1.Te6+

want 1.Ta8+? Kf7 2.Ta7+ Kf6 3.Ta6+ Kg5 4.Ta5+ Pf5 en de pion promoveert.

1... Kf7

Minder goed is 1...Kd7 2.Te1 Pf3 3.Td1+ Ke6 4.Kc2 Ke5 5.Kc3 Ke4 6.Kb4 Ke3 7.Kxa3 Ke2 8.Tb1 en na bijvoorbeeld 8...Pe1 9.Tb2+ en 10.Txg2, wordt de pion veroverd.

2.Te1 Pf3

3.Tc1

Fout is 3.Td1? Pd2+ 4.Kc2(Ka1) Pf1 5.Td7+ Kf6 6.Td6+ Kf5 7.Td5+ Kf4 8.Td4+ Kf3 9.Td3+ Ke2 en zwart wint.

3... Pd2+

4.Ka1

De witte vorst kruipt veilig in het hoekje.

4... Pf1

5.Tc7+ Kf6

6.Tc6+ Kf5

7.Tc5+ Kf4

8.Tc4+ Kf3

9.Tc3+ Ke2

Veld g3 is gedekt. En indien zwart 9...Pe3 speelt, dan komt de witte koning vrij: 10.Tc1 Kf2 11.Kb1 Pf1 12.Tc2+ en 13.Txg2.

10.Tc2+ Pd2

11.Tc1 Kf2

12.Td1 Pf1

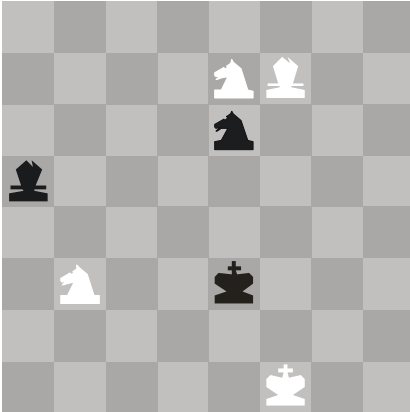
Schijnbaar heeft wit geen goede zet meer, maar:

13.Td2+ Pxd2

En pat is een feit.

Het is een uitbreiding van mijn eerdere versie (zie nr 132) die toen door Roger Missiaen beschouwd werd als *"Beautiful and original."*

Schakend Nederland, 1977
3de Eervolle Vermelding.

+ 0045.00 f1e3

Opgedragen aan Roger Missiaen.

In de regel winnen drie lichte stukken niet tegen twee lichte stukken. In dit aristocratisch miniatuurtje echter staan twee lichte stukken *en prise*.

1... Pg5

Het beste:

a) 1...Pd8 2.Lc4 Pb7 3.La6 Ld8 4.Pd5+ Ke4 5.Lxb7. Of:

b) 1...Ld8 2.Pd5+ Ke4 3.Lxe6.

2.Lg6 Ld8

valt aan op zijn beurt;

3.Pd5+ Kf3

4.Pd4+ Kg4

Na 4...Kg3 5.Pc6 Pe6 6.Lf7 Pg5 7.Lg8 sneuvelt de zwarte loper.

5.Kg2

De énige juiste voortzetting, want na:

a) 5.Pc6? Pe6 6.Lf7 Kf5 7.Pe3+ Kf6 8.Lg8 Lc7 9.Pd5+ Kf5 10.Pce7+ Ke5, is het remise.

Ook zo na:

b) 5.Lf5+ Kh5 6.Pc6 Pf7 7.Le6 Kg6 8.Pf4+ Kg7.

Na de tekstzet, nu, heeft noch de zwarte koning noch zijn paard een goede zet. De énige hoopvolle voortzetting is:

5... La5

6.Pe3+

Een mooie maar foute verleiding is hier 6.Pc6 Pf3 (*dreigt 7...Ph4+*) 7.Le4 Ph4+ 8.Kf2 Ld2, met remise.

6... Kf4

7.Pc4 Lc7

8.Pe2+ Kg4

9.Pe3+ Kh4

10.Pd4

Dreigt mat met Pdf5+.

10... Ph3

11.Pf3+

en toch mat.

Arbiter F.A. Spinhoven schreef: "*Subtiel spel.*" Het is een rechtstreekse matstudie, waarin alle stukken meespelen en geen enkele wordt genomen.

Roger vond het *“Ongelooflijk fascinerend! Dat is de mooiste dominiestudie, met dit materiaal, die ik ooit zag.”*

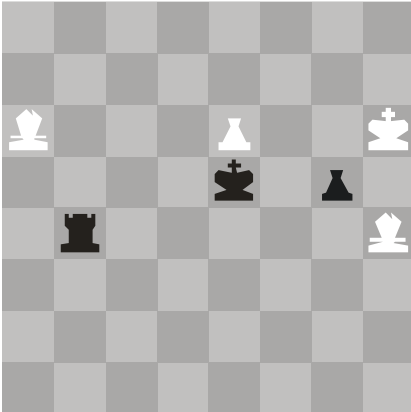
En nadat ik de zogezegde fout die Roger mij toeschreef (6.Pc6?) had weerlegd, voegde Julien Vandiest er aan toe in *Flemish Miniatures*: *“So all’s well that moves well. It is always gratifying to see that a splendid study contains even more wealth than its composer bargained for. The wizzard from Wilrijk treading on ‘Missiaenic’ territory.”*

In *Finales...y temas* stond: *“Estudio en donde la ausencia de peones la evoluciones hacen de esta obra una creación muy agradable”*

De aanleiding tot bovenstaand miniatuurtje was de 1ste prijs in *The Problemist* van C.M. Bent (1972): Kf1 Le6 Pb3 Pe7 / Ke3 La5 Pg5 +.

Met de oplossing 1.Lf5 Ld8 2.Pd5+ Kf3 3.Pd4+ Kg3 4.Pc6 Pf7 5.Le6 Pg5 6.Lg8 en verlies van de zwarte loper

Schakend Nederland, 1983
5de Bijzondere Vermelding

+ 0320.11 h6e5

In dit miniatuurtje moet wit op zijn hoede zijn voor een matval.

1.e7 Kf6

Dreigt mat, en fout is:

- a) 1...Txh4 2.Kg7, of
- b) 1..Tb6+ 2.Kg7 Te6 3.Lxg5 Tx7 4.Lxe7, of hier 3...Kd6 4.Kf7 Kd7 5.e8D Tx8 6.Lb5+ en 7.Lxe8. Natuurlijk niet:
- c) 1...Tb8 2.Lg3+ en 3.Lxb8.

2.Lxg5+

2.c8D Txh4 3.Dh5 Dxh5 is remise.

2... Kf7

3.Le2

3.Ld3? Tb6+ 4.Kh5(h7) Te6 5.Lc4 Ke8 6.Lxe6, pat.

3... Tb6

Niet:

a) 3...Te4 4.Lh5+Kg8 5.e8D Tx8 6.Lxe8 en net geen pat.
En ook niet:

b) 3...Tb8 4.Lc4+ Ke8 5.Kg7 Kd7 6.Kf7, enzovoort.

4.Kh7

4.Kh5? Te6 5.Lc4 Ke8 6.Lxe8, en opnieuw pat.

4... Tb7

5.Lc4+

Maar niet 5.Lh5+ Ke6, en de e-pion is gepend.

5... Ke8

6.Kg8 Txe7

'*Hebben is hebben*', want na 6...Tb8 volgt bijvoorbeeld 7.Lf6 Kg7 8.Kf7 Ta8 9.c8D+ Tx8 10.Lb5+ en 11.Lxe8. Doch na:

7.Lb5+ Td7

8.Kh8

Enige zet.

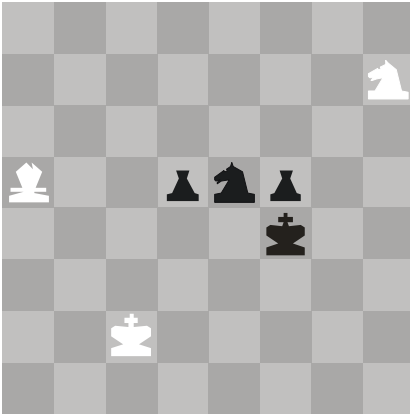
8... Kf7

9.Lxd7

wint wit met beide lopers.

Roger Missiaen vond het "*The kind of endings you rush to show your friends.*"

Schakend Nederland, 1983

+ 0014.02 c2f4

Hier wint loper en paard tegen paard, omdat de zwarte hengst gehinderd wordt door zijn eigen pionnen:

1.Lc7 Ke4

Na 1...d4 verliest zwart snel zijn paard: 2.Pf6 d3+ 3.Kd2 Kg5 4.Lxe5.

2.Pg5+ Kd4

En niet 2...Kf4 wegens 3.Pf7 en 4.Pxe5.

3.Pe6+ Ke4

4.Pc5+ Kd4

Hier niet 4...Kf4 wegens 5.Pd3+ en 6.Pxe5

5.Pb3+ Ke4

6.Pd2+ Kd4

En daar zwart zijn hengst niet wil verlaten is daar plots het onverwachte

7.Lb6+

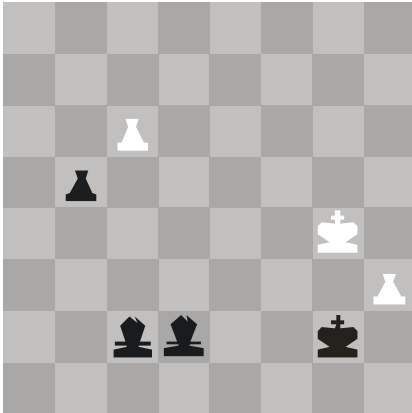
en mat. Want na 6...Kf4 wint wit b.v. door 7.Kd1 d4 8.Pc4 en 9.Pxe5, enzovoort.

In het boek *Flemish Miniatures* schreef Julien Vandiest: "One of those carousels which have made Vandecasteele famous."

En Roger Missiaen: "A dainty and graceful pirouette by the Knight culminating in a sparkling check-mate in the center of the board."

Postsjakk, 1986
2de Aanbeveling

+ 0060.21 g4g2

Kunnen beide raadsheren de witte promotie verhinderen?

1.c7 Ld1+
2.Kh4

Niet 2.Kf5? Kxh3 3.c8D Lg4+ en 4...Lxc8.

2... Lb4

Dreigt schaakmat met 3...Le7+, en 3.c8P? is onvoldoende voor de winst.

Na 2...Lc3 3.Kg5 Ld2+ 4.Kg6 gaat het verder als in variant B. met 4...Lc2+, enzovoort.

3.Kg5

Nu heeft zwart twee mogelijke voortzettingen:

Variant A

3... Le7+
4.Kh6

Niet goed is 4.Kg6? Lc2+ 5.Kf7 Lf5 6.Kxe7 Lxh3, met remise.

4... Lf8+
5.Kg6 Lc2+
6.Kf6

En nu de hoopvolle zet:

6... Lg7+

om de koning weg te lokken van veld f5. Want na 6...Le7+ 7.Ke6 Lb3+ 8.Kxe7, haalt wit dame.

7.Ke6

En hier dus niet 7.Kxg7? Lf5 8.h4 b4 9.h5 b3 10.h6 b2 11.h7 b1D 12.h8D Db2+ 13.K~ Dxb8 14.Kxh8, maar geen winst.

7... Lb3+
8.Kf5 Lc2+
9.Kg4 Ld1+
10.Kg5.

Nu is de promotie niet meer te verhinderen, bijvoorbeeld 10...Lf6+ of 10...Lh6+ 11.KxL. Dan maar de tweede mogelijkheid proberen:

Variant B

3... Ld2+
4.Kg6

Een onnodige omweg is 4.Kf6 Lc3+ 5.Kf7 Lb3+ 6.Ke7 Lb4+ 7.Kf6 (7.Kd8? La5!) Lc3+ 8.Kf5 Lc2+ 9.Kg4, enzovoort, zie de hoofdvariant.

4... Lc2+
5.Kf6 Lc3+
6.Ke6 Lb3+
7.Kf5 Lc2+
8.Kg4 Ld1+

9.Kf4   **Ld2+**

10.Ke5

Maar niet 10.Ke4? Lf3+ 11.Kd3
Lb7 12.Kxd2 Kxh3, remise.

10...   **Lc3+**

11.Kd6   **Lb4+**

12.Kc6   **Lf3+**

13.Kb6   **La5+**

Nu, na al dit schaak geven, slaat
de witte koning uiteindelijk de lo-
per:

14.Kxa5   **Lb7**

En kan de h-pion rustig naar het
promotieveld lopen:

15.h4.

De c-pion heeft immers geen toe-
komst meer:

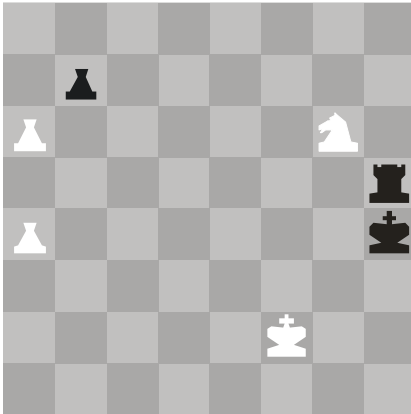
15...   **b4**

16.Kxb4

Ook wint wit na bijvoorbeeld
13...Kxh3 14.c8D, enzovoort, en
een der beide lopers moet er ten-
slotte aan geloven.

*“A glorious construction, in for
globetrotting.”* voorspelde Julien
Vandiest, en Roger Missiaen vond
het zelfs *“A brilliant idea.”*

Schakend Nederland, 1990

+ ZAZ

0301.21 f2h4

De zwarte koning staat schaak en kiest uit drie mogelijkheden de beste zet, namelijk:

1... Kg4

Want er volgt na:

a) 1...Kg5 2.a7 Th2+ Kg3. En na:

b) 1...Kh3 2.axb7.

2.Pe5+

"A stupendous move!" vond Julien Vandiest.

Niet goed is:

a) 2.axb7 Th2+ 3.Ke3 Tb2
4.Pe5+ Kg3 en de pion valt,
ook zo na

b) 2.a7 Ta5

2... Kf5

Het juiste antwoord, want andere zetten verliezen snel.

a) 2...Txe5 3.axb7 Te8 4.a5 Tb8
5.a6 K~ 6.a7 Txb7 en 8.a8D

b) 2...Kg5 3.a7 Th8 4.Pf7+ en
5.Pxh8

c) 2...Kf4 3.axb7 Th2+ (3...Th8
4.Pg6+ en 5.Pxh8) 4.Kg1 Tb2
5.Pd3+ en 6.Pxb2

d) 2...Kh4 3.axb7 Th8 4Pg6+ en
5.Pxh8.

e) 2...Kh3 3.axb7 Tf5+ 4.Pf3 Tf8
5.a5 enzovoort.

3.axb7 Th2+

4.Ke3 Tb2

5.Pc4

Een mooie verleiding is: 5.Pf7?
Ke6 6.a5 Kd7 7.a6 Kc7 8.Pd8 Ta2
met remise. Er dreigt nu na de
tekstzet 5.Pc4 6.Pd6+ en 7.Pb5,
daarom:

5... Tb3+

5...Txb7 6.Pd6+ en 7.Pxb7

6.Kd4 Ke6

7.Pa5 Tb1

8.Pc6 Kd6

8...Txb7 9.Pd8+ en 10.Pxb7

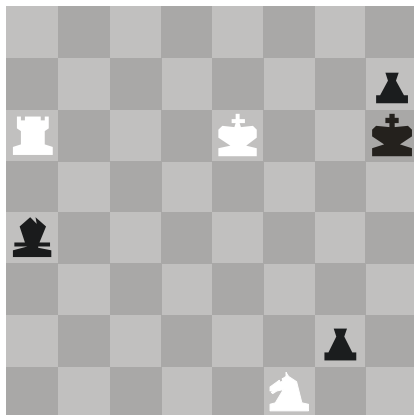
9.b8D+ Txb8

10.Pxb8 Kc7

11.Pa6+ Kb6

12.Pc5

En paard én pion gaan voor de
winst.

+ 0131.02 e6h6

Wit tracht de dubbele zwarte promotiedreiging uit te stellen met een aftrekschaak.

1.Kf7+

Variant A

1...

2.Ta5+

Kh5

Want een verleidelijke zet als 2.Pg3+ is fout: 2...Kg4 3.Pe2 Lb5 4.Ta2(Te6) Lc4+ 5.Lxa2(Lxe6).

2...

3.Pg3

Kh6

Dreigt mat.

3...

Le8+

Iets beter dan 3...Ld1 4.Pf5+ Kg5 5.Pe3+ en 6.Pxg2.

4.Kf6

5.Th5+

6.Pf5+

Lg6(g1D)

Lxh5

en mat.

Variant B

1...

2.Ta5+

3.Txb5+

4.Tb4+

5.Pd2+

6.Pe4+

7.Tb3+

8.Tg3

Kg5

Lb5

Kf4

Kf3

Kf2

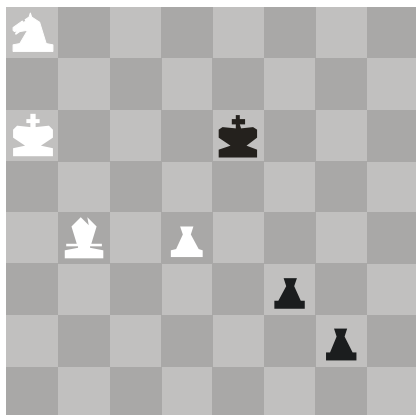
Ke3

Kxe4

Met aanval op het paard.

Eveneens met winst.

Schakend Nederland, 1993

+ 0011.12 a6e6

Er dreigen twee opgerukte pionnen als spelbreker.

1.Lc5 Kd5

1...g1D of 1...f2 2.d5+ Kxd5 en 3.Lxg1 of 3.Lxf2, en het paard komt hulp bieden.

2.Pb6+

Maar niet 2.Pc7+? Kc4 3.Lb6 g1D, en na bijvoorbeeld 3.d5 f2 is de winst weg.

2...

Kc6

3.Pa4

3.Pd7? g1D 4.d5+ Kxd7 5.Lxg1 Kd6, remise. En na 3.d5+ volgt 4.Kxc5.

3...

Kd5

4.Kb5

g1D

5.Pc3+

Ke6

Het enige veld, zodat na

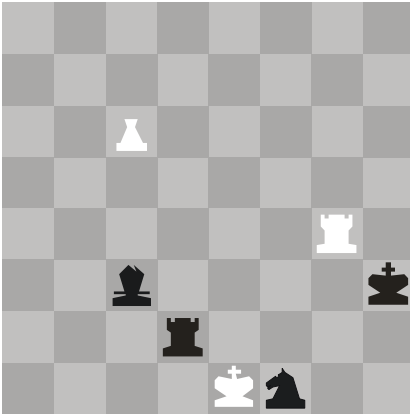
6.d5+

K~

7.Lxg1

winnend is.

64 studies op 64 velden, 1994

+ 0433.10 e1h3

Remise lijkt me geen sinecure. Niet enkel staat de witte toren *en prise* maar zwart, die twee stukken meer heeft, dreigt met een aftrekschaak.

1.Tc4

Want 1.c7? Td8+ 2.Kxf1 Tf8+ en 3...Kxg4. Of hier 2.Ke2 Te8+ 3.Kf3 Ph2+ en 4.Pxg4.

1... La5

Een kamikaze als 1...Td1+ 2.Kxd1 Pe3+ 3.Ke2 Pxc4 4.Kd3 is fataal voor zwart.

2.Kxf1

- a) Want hier faalt 2.Ta4? op 2...Ta2+, en
- b) 2.Tc5? op 2...Td5+, beide met stukverlies. En na:
- c) 2.Tc1? volgt bijvoorbeeld 2...Ph2 3.Tc5 Pf3+ 4.Kf1 Kg3 5.Tg5+ Pxg5, enzovoort.

2...

Kg3

Zwart sluit de monarch op.

3.c7

Tf2+

Want 3...Lxc7 4.Txc7 is remise

4.Kg1

Lb6

Een tweede batterij van zwart. Maar nu komt er een buitengewone zet van wit:

5.Tg4+

Wit verliest beide stukken na:

- a) 5.c8D? Tf5+ 6.Tc5 Lxc5+ 7.Dxc5 Txc5. Ook na:
- b) 5.c8P? Le3 6.Tc3 Tf3 7.Txe3 Txe3 verliest wit met 8.Kf1 Kf3 9.Kg1 Te2 10.Pb6 Tg2+ 11.Kf1 Tb2 12.Ke1 Txb6.

5...

Kf3

Na 5...Kh3 6.c8D Tf8+ 7.Kh1 Txc8 8.Tg3+ Kxg3 is het pat.

6.c8D

Tc2+

7.Kh1

De koning kruipt schijnbaar verloren in het hoekje.

7...

Txc8

Maar wit besluit koudweg:

8.Tg3+

Kf2

Want 8...Kxg3 is pat.

9.Tg2+

Kf1

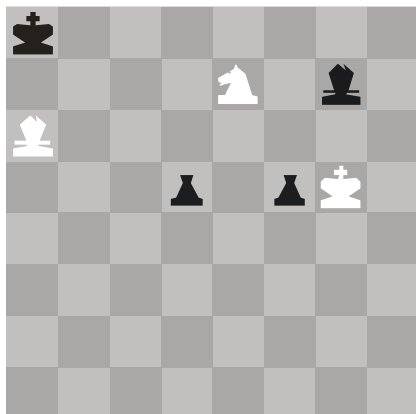
10.Tg1+

Lxg1

Dus toch pat.

De beide batterijen zijn er niet in geslaagd wit tot overgave te dwingen.

Vriend Julien Vandiest vond het: "*Merkwaardig*".

+ 0041.02 g5a8

Het paard slaat geen van beide pionnen maar sluit de koning op met

1.Pc6 d4

Want na een lopezet rukt de witte koning op naar veld c8, bijvoorbeeld:

- a) 1...Lc3 2.Kxf5 d4 3.Ke6 d3 4.Kd7 d2 5.Kc8 d1D 6.Lb7+ en mat. Zo ook na:
b) 1...f4 2.Kxf4 d4 3.Ke4 L~ 4.Kd5 d3 5.Kd6 d2 6.Kc7 Le5+ 7.Kc8, enzovoort.

2.Kg6

Maar niet 2.Kf4? want 2...Lh8 blokkeert de e-lijn, en na bijvoorbeeld 3.Kxf5 d3 komt wit te laat.

2... Lh8

Op 2...Lf8 volgt 3.Kf7 en bijvoorbeeld 3...La3 4.Ke6 d3 5.Kd7, enzovoort.

3.Ld3

Zet de zwarte looper buitenspel.

Variant A (Halberstadt)

3... Kb7

4.Pd8+ K~

5.Pf7 K~

6.Pxh8

met winst.

Variant B (Vandecasteele)

3... f4

4.Pd8 Le5

4...f3 5.Pf7 f2 6.Pxh8 Kb7 7.Kf5, enzovoort.

5.Le4+ K~

6.Pc6+ K~

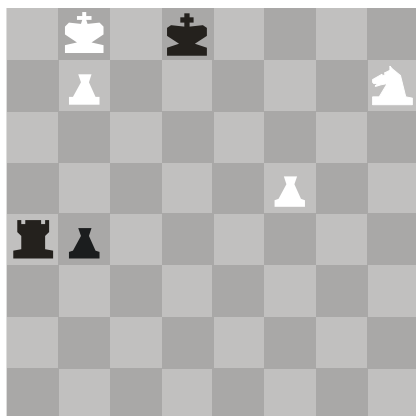
7.Pxe5

ook winnend.

De studie van Vitaly Halberstadt in *L' Italia Scacchistica* (1953) startte vanuit de positie: Kh5 La6 Pb4 / Ka8 Lg7 d5 +.

En heeft als oplossing: 1.Pc6 d4 2.Kg6 Lh8 3.Ld3 Kb7 Pd8+, enzovoort als boven.

Dank zij een fijne verhandeling van Henk Muzerie: "*Thematische zuiverheid*" in *EBUR* (1993), kwam ik op het idee om de studie te verrijken met een tweede zwarte pion.

+ 0301.21 b8d8

Als dank heb ik aan Hans Bouwmeester onderstaande studie opgedragen. In een artikel "*Leven met eindspelstudies*" in *Schakend Nederland* is hier de internationale meester zelf aan het woord, aangevuld met mijn commentaar.

1.f6

Niet moeilijk te vinden.

1... b3

a) 1...Ta1(a5) 2.f7 Tf1(f5) 3.f8D Tf8 4.Pxf8, en wit haalt dame.

Ook na:

b) 1...Ke8 2.Kc8 b3 3.b8D.

2.f7 Tf4

3.f8D+ Txf8

Het lijkt remise, want na 4.Pxf8? b2 5.Ka7, wint zwart met 4...Tf7 enzovoort. De winnende zet is:

4.Ka8

Een mooie pointe.

4... Te8

De enige zet, zodat nu 5.b8D+? afgestraft wordt met 5.Ke7+ 6.Dxe8+ Kxe8.

5.Pf6 Tf8

6.b8D+

Eindelijk is de pion rijp voor promotie, dankzij een finesse bij de volgende zet:

6... Ke7

7.Pg8+

De inleiding tot een prachtig manoeuvre. Het paard komt geforceerd naar c8 en dan is de winst duidelijk.

7... Kf7

7...Tg8 8.Dxg8.

8.Ph6+ Ke7

8...Kg7 9.Pf5+ Kg8 (9...Kf7 10.Pd6+ K~ 11.Pc8) 10.Pe7+ K~ 11.Pc8

9.Pf5+ Kf7

10.Pd6+ Ke7

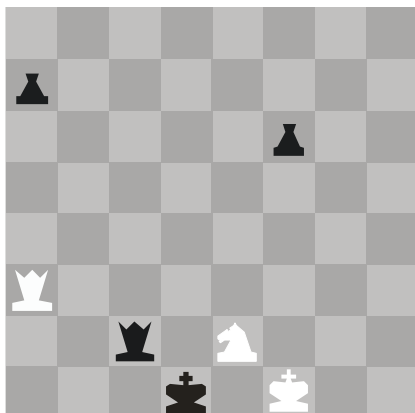
11.Pc8+

Nu, de onder vuur staande dame vrij komt, wint wit.

José Copié schreef in *Finales...y temas*: "*Espectacular la maniobra del caballo que conjugada con la sutil 4ta. jugada del rey blanco confieren al Estudio singular belleza!!*"

Schakend Nederland,, 1994
1ste Bijzondere Vermelding

+ 4001.02 f1d1

Een fijne maar foute damesstudie van Julien Vandiest verbeterde ik door, onder andere, de beginstelling te wijzigen. Hier volgt het resultaat van onze samenwerking.

1.Da1+ Kd2
2.De1+

En niet de frontale aanval 2.Da5+? Ke3 3.Dxa7 (Veld b6 is hier niet toegankelijk.) 3...Ke4, met remise.

2... Ke(d)3
3.Dg3+ Kd2
4.Df4+ Kd1
5.Dd4+ Dd2
6.Da4+ Dc2

7.Db5

Nu heeft wit de beginstelling bereikt, maar met de witte dame op b5, in plaats van op a3. En zwart heeft geen goede zetten meer, bijvoorbeeld 7...Dh7 8.Dd5+ Kc2 9.Da2+ Kd1 10.Da1+ Kc2 11.Pd4+ Kd2 12.De1+ Kd3 13.Db1+ en 14.Dxh7

Het beste is nog de aanval op de dame:

7... a6
8.Dd7+

8.Dxa6? Df5+ is remise.

8... Dd2
9.Da4+ Dc2

Deze stelling is dezelfde als na de zesde zet, maar met de zwarte pion a7 nu op a6.

10.Da1+ Kd2
11.Da5+ Ke3

11...Kd1 12.De1+ en mat.

12.Db6+

Veld b6 is nu wel vrij, zodat de jacht eindigt met succes, na

12... Ke4

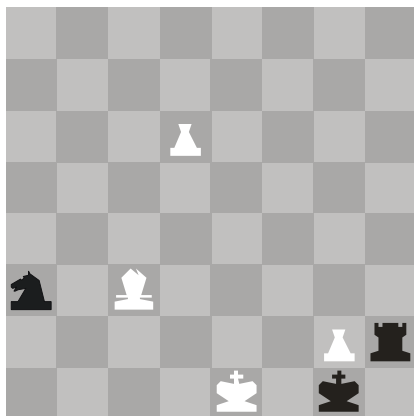
a) 12...Kd3 13.Dd4+ en mat. Of:

b) 12...Kf3 13.Pd4+ en 14.Pxc2.

13.De6+ Kd3
14.Dd5+ Ke3
15.Dd4+ Kf3
16.Df4+

En eindelijk mat.

Magyar Sakkélet, 1996
Aanbeveling

+ 0313.20 e1g1

1.d7 **Pc2+**
2.Kd1 **Th5**

Want na:

- a) 2...Pe3+ 3.Kc1 Txc2 4.d8D Dc2+ 5.Kb1 Txc3 6.Dd4 Ta3 7.Kb2 Kg2 8.De4+ Kf2 9.Kxa3 En na:
b) 2...Txc2 3.d8D Pe3+ 4.Kc1 Tc2+ 5.Kb1 Txc3 wint 6.Dd4 zoals in a).

De tekstzet dreigt nu na 3.d8D? Td5+ 4.Dxf5 met 4...Pe3+ en 5...Pxd5, de dame te slaan.

3.Ld4

Dit offeraanbod verhindert dit manoeuvre.

3... Pe3+

Zwart weigert uiteraard het offer wegens 3...Pxd4 4.d8D en wit wint.

4.Lxe3+ Kf1

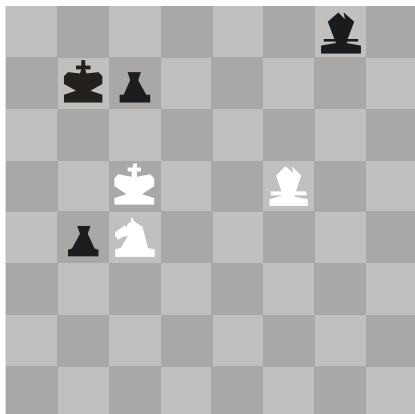
Speelt wit nu 5.d8D dan houdt zwart remise met 5...Td5+ 6.Dxd5, pat. Daarom een tweede offeraanbod:

5.Lg5 Th8
6.g4 Kg2
7.d8D Txd8
8.Lxd8 Kg3
9.g5

En wit wint.

Dit miniatuurtje is een correctie van een studie die vermoedelijk verscheen in *Magyar Sakkélet*. Die studie werd door mij fout bevonden. Jammer, maar ik vind deze foute studie niet terug in mijn verzameling. Ook niet de de. naam van de componist.

Flemish Miniatures, 1997

+

0041.02 c5b7

Dit miniatuurtje is een voorbeeld van optimale samenwerking van looper en paard tegen paard. En eveneens een voorbeeld van optimale collaboratie tussen Roger Missiaen en mezelf.

1.Pa5+   Ka6(7)(b8)

1...Ka8? 2.Le4+ Kb8 3.Pc6+ Ka8(b7)(c8) 4.Pe7+ en 5.Pxg8. Of hier 2...c6 3.Pxc6 en vermits nu noch de koning noch de looper zich kunnen verplaatsen wegen een paardvork, speelt zwart 3...b3, gevolgd door 4.Pe7+ en 5.Pxg8.

2.Pc6(+)   Kb7

a) 2...Ka6 3.Lc8+ en mat. En na:

b) 2...Ka8 volgt 3.Le4 en bijvoorbeeld 3...b3 4.Pe7+, met verovering van de looper.

3.Le4

Niet correct is 3.Lb1? b3 4.Le4 Ka6 5.Lf5 Kb7 6.Ld3 b2 7.Lb1 en nu 7...Ka8 8.Le4 b1D 9.Lxb1 Lf7 en bijvoorbeeld 10.Le4 Le8, en weg is de winst. Ook hier na bijvoorbeeld: 5.Ld3 Lh7 6.Lg4 Kb7 7.Pa5+ Ka6 8.Pxb3 Lc2 9.Lc8+. La7 ontsnapt de zwarte koning.

3...

Ka6

4.Pxb4+

Ka5

5.Lc2

c6

Er is niet beter: 5...Le6(f7) 6.Pc6+ Ka6 7.Ld3+ Kb7 8.Pd8+ en 9. Pxe6(f7).

6.Pxc6+

Ka6

7.Le4

En wat de looper ook speelt, hij wordt veroverd, bijvoorbeeld:

7...

Le6(Lb3)

8.Ld3+

Kb7

9.Pd8

K~

10.Pxd6

Dit is een correctie van een studie van Missiaen uit 1985 in *Schaakend Nederland*. Roger kreeg toen de 1ste eervolle vermelding voor: Kc6 Lc2 Pd3 / Ka6 Lh7 c7 d4 g6 + met als oplossing:

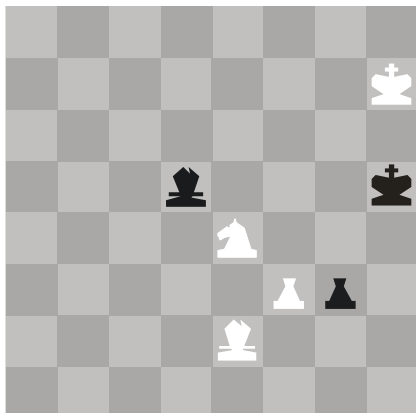
1.Pb4+ Ka5 2.Kc5 Lg8 3.Pc6 Ka6
4.Lxg6 Kb7 5.Lb1 d3 6.Lxd3 La2
7.Lf5 Lg8 8.Lb1 Ka6 9.Le4 Le6
10.Ld3+ Kb7 11.Pd8+ met ver-
overing van de looper.

Doch ik vond een nevenoplossing:
9.Pb4+ Ka5 10.Lc2 en bijvoor-
beeld:

10...Le6 11.Pc6+ Ka6 12.Ld3+
Kb7 13.Pd8+ en 14.Pxe6.

Missiaen schreef in het boek: *“At present this makes me feel happy, for now we have succeeded in union to gratify the study with a richer and sound content. All this in miniature form.”*

Flemish Miniatures, 1997

+ 0041.11 h7h5

Samen met Roger Missiaen werkten we aan een uitbreiding van een verrassend fijn miniatuurtje van E.L. Pogosjants.

Er dreigt 1...g2. Daarom:

1.Lf1

- a) 1.Pxg3+? Kg5 2.Ld1 Lxf3 3.Lxf3 Kf4, verliest wit een stuk. En na:
b) 1.Pf6+? Kg5 2.Pxd5 g2 3.f4+ Kh4 loopt de pion door.

Er dreigt nu de paardvork 2.Pf6+.

Variant A

1...	Le6
2.Pxg3+	Kg5
3.Pe2	Ld5
4.f4+	Kg4

5.Kg6	Lc4
6.f5	Ld3

De pion lijkt verloren, daar 7.Pd4? verliest door 7...Lxf1. Want wit beschikt over een verrassende zet:

7.Lh3+	Kxh3
8.Pxf4+	Kg4
9.Pxd3	

En de pion brengt redding. Deze winstvoering is onze bijdrage. En thans onze verlengde versie van Pogosjants studie:

Variant B

1...	Kh4
2.Kh6	Lc4
3.Lg2	Lf1
4.Lxf1	g2
5.Pg3	

Na 5.Lxg2 is het pat.

5...	g1D
-------------	------------

Want 5...Kxg3 6.Lxg2 Kxg2 7.f4 enzovoort.

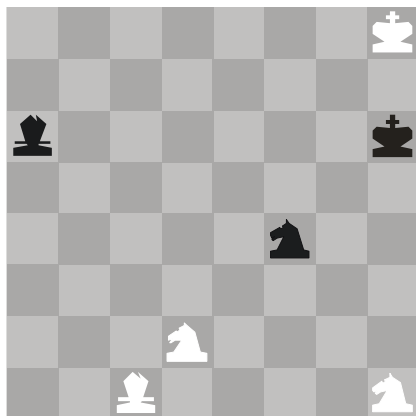
6.Pf5+

en mat.

In *Shakhmaty Moskva* (1961) won Pogosjants terecht de eerste prijs met deze versie: Kh6 La6 Pe4 f3 / Kh4 Le8 g3 +: 1.Lf1 Lb5 2.Lg2 Lf1 3.Lxf1, enzovoort.

Onze verrijkte versie ontlokte aan Julien Vandiest deze ontboezeming: *"Forget for a moment who the three involved composers are, just admire the little masterpiece."*

Koninklijke Schaakfederatie van
Antwerpens Handel Tornooi, 1997

+ 0045.00 h8h6

De witte koning is verloren gesuk-
keld achter de vijandelijke linies,
toch zullen Roger Missiaen en ik
zegevieren in deze *aristocraat*,
dank zij onze ruitelij.

1.Pb3

a) 1.Pe4? Kg6 2.Lxf4 Kf5 met
verlies van een stuk. Ook:

b) 1.Pf3? Lb7 2.Lxf4+ Kh5 3.Pf2
Lxf3, en idem.

1...

Kg5

2.Pf2

De juiste zet, want na 2.Pd4? Kg2
3.Pf2+ Kg3 4.Pe4+ Kg4 5.Pf6+
Kg3 6.Pf6+ Kf3 7.Ph4+ Kg3, stopt
hier de rondedans.

2...

Kf5

Er dreigt 3.Ph3+ en 4.Pxf4.

Na 2...Lf1 is 3.Pd4 winnend.

3.Pd4+

De paardenmolen draait nu in de
goede richting.

3...

Ke5

4.Pf3+

Maar niet 4.Pc6+ Kd6 5.Pb8 Pd3
6.Pxd3 Lxd3 met remise.

4...

Kf5

5.Ph4+

Ke5

6.Pg4+

Ke4

7.Pf6+

Ke5

8.Pd7+

Kd6

9.Pb8

Pd3

9..Pg2 10.Pxg2 Lf1 11.Pe3, of hier
10.Lb7 11.Lf3+ Kd5 en 12.Pd7.

10.La3+

Kc7

11.Pxa6+

Kb6

12.Pb4

Pxb4

13.Lxb4

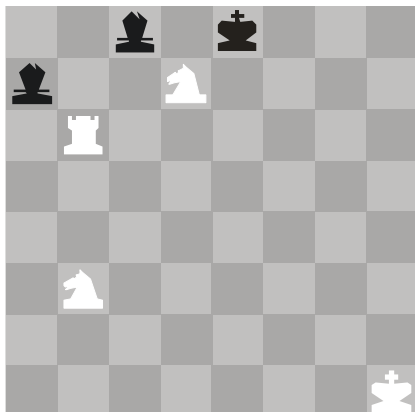
en wit wint.

*"One would hardly expect that the
humble Knight at h1 will become
an important actor in this combat."*
meende Roger, Hij verlengde mijn
eerste versie: Ka1 Le2 Pc3 Ph8 /
Kc8 Lc1 Pe6 +:

1.Lg4 Kd7 2.Pg6 Kd6 3.Pe4+ Kd5
4.Pf6+ Kd6 5.Pe8+ Kd5 6.Pe7+
Ke5 7.Pc6+ Kd5 8.Pb4+ Kc4
9.Pa2, en wit slaat een stuk.

De correcte eerste zet 1.Pb3 in
plaats van 1.Pf3? vond ik net voor
publicatie.

Flemish Miniatures, 1997

+ 0162.00 h1e8

Uitzonderlijk heeft deze uitzonderlijk mooie studie drie auteurs: Genrich Kasparjan, Roger Misiaen en Ignace Vandecasteele.

1.Pf6+ Kf7
2.Td6

2.Tc6? Lb7 3.Pa5 Lxc6 4.Pxc6, maar er zit geen muziek meer in.

Variant A
(Kasparjan)

2... Ke7
3.Pe4 Lb7

Nu het paard gepend is komt het andere ter hulp:

4.Pbd2 Le3
5.Tg6

Dreigt 6.Tg7+ en 7.Txb7.

5... Kf7

6.Tg2

Alles is netjes gedekt: 6...Lxd2 wordt afgestraft met 7.Pd6+ en 8.Pxb7.

6... Ld5

De witte vorst is nu verplicht te spelen.

7.Kh2 Lxd2

8.Tf2+

Maar niet het gulzige 8.Txd2? Lxe4 en remise;

8... K~
9.Pxd2

En wint.

Variant B

(Missiaen en Vandecasteele)

2... Lb7+
3.Pd5 Ke8

Er dreigde 4.Td7+

4.Te6 Kd7
5.Te7+ Kc8
6.Tc7+ Kb8

En nu hij de vijandelijke koning verdreven heeft, speelt wit:

7.Td7 Kc8

En plots is daar dan *Pegasus*, met een prachtig offeraanbod:

8.Pc5 Lxc5
9.Tc7+ Kb8
10.Txc5 Lxd5
11.Txd5

En ook hier wint wit.

Zie hier de rare voorgeschiedenis:

Missiaen vond twee nevenoplossingen in een miniatuurtje van Kasparjan, dat de 3de prijs won in *Schakend Nederland* (1977): Kc2 Lf1 Lh2 / Ka8 Te3 Pf2 Pg6 =.

1.Kd2 Tf3 2.Lg2 Pe4+ 3.Kd1 Td3+ 4.Ke2 Td2+ 5.Kf1 Td4 6.Ke2 Ph4 7.Ke3 Pf5+ 8.Kf4 Pfd6 9.Ke3 Pf5+10.Kf4.Remise.

Maar na 3.Ke1 Te3+ 4.Kd1 zijn er twee mogelijkheden:

Variant A

a) 4...Pe7 5.Lf4 Td3+ 6.Ke2 Td4 7.Le3 Ta4 8.Kd3 Pd5 9.Lxe4 Ta3+ 10.Kd4 Te3+ 11.Lxd5+, remise.

b) 4...Ph4 5.Lf4 Td3+ 6.Ke2 Td4 7.Lh1 Pf5 8.Le5 Ta4 9.Kd3 Pd6 10.Lxd6, en ook remise.

Variant B

1.Lg2+ Pe4 2.Kd1 Ph4 3.Lf4 Td3+ 4.Ke2 Td4 5.Lh1 Pf5 6.Le5 Ta4 7.Kd3, remise.

Roger kraakte hier dus een fijne studie van de Armeense internationale grootmeester.

In *Schach* (1981-82) publiceerde Kasparjan dan een correctie onder hun beider naam: Kc2 Lf1 Lh2 / Ka8 Te3 Pf6 Pg6 =:
1.Lg2+ Pe4 2.Kd1 Ph4(?) 3.Lf4

Td3+ 4.Ke2 Td4 5.Lh1 Pf5 6.Le5 Td2+ 7.Ke1 Pd6 8.Lxd6. Remise.

Doch ik ontdekte dat zwart hier wint na: 2.Kd1 met 2...Td3+. 3.Ke2 3...Td2+ 4.Kf1 Tf2+ 5.Kg1 Te2 (*Er dreigde 6.Ka7*) 6.Kf1 Pf4 en er volgt bijvoorbeeld 7.Lxf4 Tf2+ 8.Kg1 Txf4.

Dus op mijn beurt kraakte ik de verbeterde studie van Kasparjan.

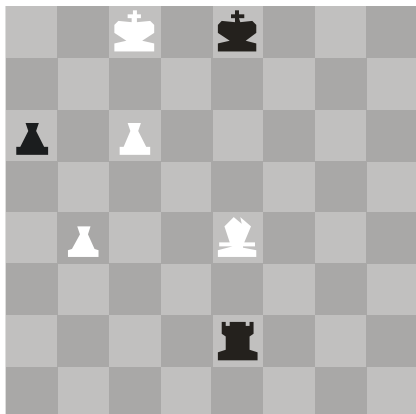
Na fel zoeken slaagden Roger en ik er in om, mits kleurverwisseling, een correcte beginstelling te vinden. En hoe inventieve geesten elkaar ontmoeten bleek hieruit: onze vondst bleek krek dezelfde te zijn als een heel andere studie van Kasparjan, die er in 1997 de 1ste eervolle vermelding voor kreeg in *Magyar Sakkélet*.

Het interessante is dat dit gelauwerd miniatuurtje nu verrijkt is met een tweede mooie variant, namelijk 2.Lb7, gevonden door twee naartstige Vlamingen.

Julien Vandiest oordeelde aldus: *"Another superb aristocrat. The analytical power of my two friends is at its pitch when only pieces are involved."*

Flemish Miniatures, 1997

+ 0310.21 c8e8

De aangevallen loper bedreigt op zijn beurt de toren met:

1.Ld3 Tb2

2.b5

Dreigt de pion te slaan.

2... axb5

3.c7

Variant A

3... Tg2

Een subtiele zet zoals verder blijkt.

4.Kb8

4.Kb7? Tg7.

4... Tg8

Dit is beter dan 4...Kf7 5.Lh7 Te2 6.c8D Te8 7.Lg6+ Kxg6 8.Dxe8.

5.c8D+ Kf7

De aangevallen dame kan niet weg en een schaak op c4 is verijdeld door de zwarte pion.

6.Lg6+ Kg7

Want na:

a) 6...Kxg6 slaat wit de toren: 7.Dxg8+ en wint. En na:

b) 6...Txg6 volgt 7.Df5+ en 8.Dxb5.

7.Le8

Dit tweede offeraanbod is de moeite waard door de zwarte dreiging is te niet gedaan, ook en wit wint.

Variant B

3... Tf2

4.Kb7

En hier niet 4.Kb8? Tf8 5.c8D Ke7, en de dame wordt veroverd.

4... Tf7

5.Lg6

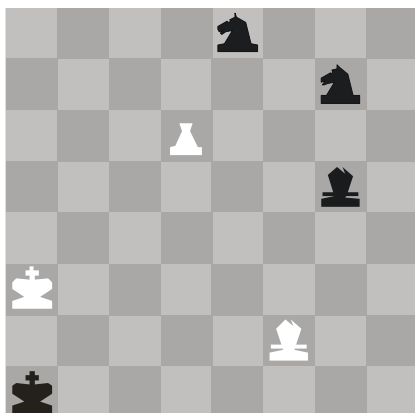
en de toren valt na:

5... Ke7

6.Lxf7

En ook hier wint wit.

*Miniature Section Rishon-Le-Zion
Chess Club – 60JT, 1998*

= 0046.10 a3a1

1.d7

Dreigt reeds remise.

1...

Le7+

Maar niet 1...Pc7 of 1...Pd6
2.Ld4+ K~ 3.Lxg7, en het is zover.

2.Ka4

Pf6

Verhindert deze dreiging. Maar wit
lokt de loper weg.

3.Lc5

Ld8

4.Kb5

Pe6

4...Pxd7 5.Ld4 en 6.Lxg7.

5.Lb6

Le7

Want fout is 5...Pc7+ 6.Kc6 Pd5
7.La5 en bijvoorbeeld 7...Ka2
8.Kb7 Kb3 9.Kc8 Ka4 10.Lxc7
Lxc7 11.d8D Lxd8 12.Kxd8, re-
mise.

6.d8D

Pxd8

En onverwachts volgt

7.Lc5

De zwarte loper zit geprangd tus-
sen de paarden.

7...

Lxc5

8.Kxc5

En het is remise.

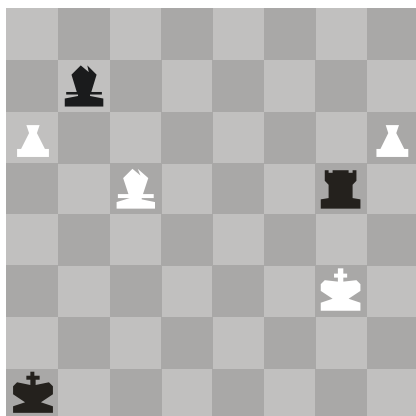
Het is een correctie van een mini-
atuurtje van E. Paoli, in *Schach
Echo* (1966): Ka2 Lg2 e6 / Kc2
Lh5 Pf8 Ph7 =,

Met de auteursoplossing:

a) 1.e7 Lf7+ 2.Ka1 Pg6 3.Lc6
Pf6 4.e8D Pxe8 5.Ld5 Lxd5,
pat.

b) en mijn gevonden neven-
oplossing 1.e7 Lf7+ 2.Ka3
Pg6 3.La5 Le8 4.Lb3+ Kc3
5.La4 Lf7 6.e8D Lxe8 7.Lxe8.

Flemish Miniatures, 1998

+ 0340.20 g3a1

1.Kh4

1.Kf4? Lxa6 2.Kxg5 Ld3, 'over and out'.

1...

Lxa6

2.Ld4+

Maar niet 2.Kxg5? 2.Ld3 of 2.h7? Txc5 3.h8D Ka2(b1) beide met remise.

2...

Ka2

In de loop van het spel zal blijken dat deze zet meer weerstand biedt dan 2...Kb1.

3.h7

Tg2

4.Le5

Maar niet 4.Kh3? Lf1 5.h8D Tg8+ en 6.Txh8.

4...

Tg1

5.Lh2

Wederom is 5.Kh3? onvoldoende wegens 5...Lf1+ 6.Kh2 Tg2 7.Kh1 Ld3 8.h8D Le4, en wit verliest wegens een aftrekschaak. Offert wit de loper 9.Lg3, dan is het remise na 9...Txg3. Ook na 9.Lg7 Txg7+ 10.Kh2 Th7+ 11.Dxh7 Lxh7.

5...

Tg2

En daar 6.Kh3? Lf1 7.Lg3 Td2+ 8.Kh4 Td8 9.Le5 Ld3 10.h8D Txh8+ 11.Lxh8, remise is, dient de witte loper het winnende veld te zoeken.

Dat is nu de hoofdpointe van deze studie. Laten we de verschillende mogelijkheden onderzoeken:

- a) 6.Lg3?(Le5,Lb8) Tg1 7.Lh2 Tg2, is een onnodige omweg.
- b) 6.Lf4? Le2 7.Lg3 Tg1 8.Lh2 Tg2, is ook tijdverlies.
- c) 6.Lc7? Tg7 7.h8D Txc7, remise.

De volgende zet is de enige correcte die tot winst leidt.

6.Ld6

gevolgd door:

6...

Tg1

7.Kh3

Nu wel.

7...

Lf1+

8.Kh2

Tg2+

8...Tg6 9.Lf4 Tf6 10.h8D Txf4.

9.Kh1

In *Flemish Miniatures* ging ik verder met:

- a) 9...Ld3 10.h8D Le4 11.Dd4, en wit wint door materieel overwicht. En ook:
b) 9...Tg6 10.h8D Lg2+ 11.Kh2 Txb6 12.Kxg2 is een vruchteloze poging.

Maar later vond ik dit:

9... Td2

Nog een ultieme poging van zwart.

- a) 9...Ld3 is nu niet meer afdoende wegens 10.h8D Le4 en 11.Dd4, met materieel overwicht. Ook:
b) 9...Tg6 10.h8D Lg2+ 11.Kh2 Txb6 12.Kxg2 heeft geen zin.

10.h8D Lg2+

11.Kg1

Het juiste veld, want na 11.Kh2? Lc6+ 12.Kg1 Td1+ 13.KF2 Txd6 zou zwart nog remise halen.

11... Txd6

12.Kxg2

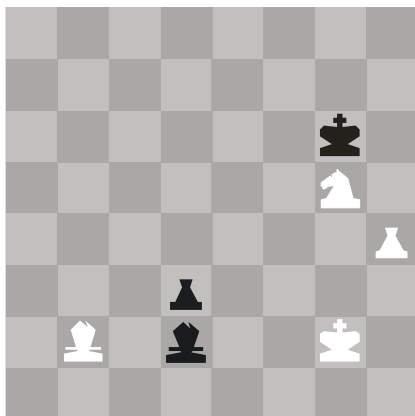
Oef! Eindelijk winst.

Deze studie, ontdaan van de eerste zet, stuurde ik op naar Hans Bouwmeester ter gelegenheid van zijn 75ste verjaardag. Ze verscheen in *Schaaknieuws* 2004, met dit commentaar van de internationale meester: *“Geweldig wat een componist met zo weinig materiaal aan inhoud weet te scheppen.”*

En Roger Missiaen schreef over de oorspronkelijke versie: *“Black has different ways to draw in this economical miniature which has a rich content. But Vandecasteele’s inventiveness leads via an unexpected manoeuvre of the white Bishop to a surprising win.”*

En ook Julien Vandiest vond het *“Een echte ‘studie’, superieure moeilijkheidsgraad.”*

EBUR, 1999
1ste Eervolle Vermelding

+ 0041.11 g2g6

Het paard staat aangevallen, dus:

1.Pf3

Variant A

1... Le3

Dit is beter dan 1...Lf4 2.Lc3 Kh5 3.Kh3 Le3 4.Le1 en bijvoorbeeld 4...Lh6 5.Ld2 Lxd2 6.Pxd2, en wit wint.

2.Lc3 Kh5
3.Kg3 Lb6
4.Ld2 Lc7+
5.Kh3 Ld8+
6.Pg5 Le7
7.Pe6 Lxh4

7...Le5 8.Pc5 Lf6 9.Pxd3 Lxh5 10.Pf4+ Kg5 11.Lc1 Lf2 12.Pd3+ K~ 13.Pxf2.

8.Pf4+ Kg5

9.Pxd3+

Wit moet dit pionnetje nog even meepikken.

9... Kh5
10.Pf4+ Kg5
11.Lc1 Le1(f2)
12.Pd3+ K~
13.Pxe1(xf2)

En wit wint.

Variant B

1... La5

Beter dan 1...Lb4 2.Pe5+ Kh6 3.Pxd3 Le7+ 4.Kh3 Lxh4 5.Pf4+ Kg5 6.Lc1, en de zwarte loper gaat verloren.

2.Lc1 Kh5
3.Kh3

Hier faalt nu 3.Kg3?, zoals in variant **A**, wegens 3...Ld8 en na bijvoorbeeld 4.Ld2 Lxh4+ Pxh4 is het pat. Of hier 4.Pg5 La5 5.Pe4 Le1+ 6.Pf2 Lxf2 7.Kxf2 Kxh4

3... Ld8
4.Pg5 Le7(f6)

4...La5 5.Pe4 Le1 6.Pg3+ Lxg3 7.Kxg3 d2 8.Lxd2, en de zwarte koning heeft nu een vluchtveld, namelijk g6.

5.Ld2

De énieg winnende zet:

- 5.Pe6? Lxh4 6.Pxf4+ Kg5 7.Pg2+ Kh5 8.Pxh4 d2 9.Lxd2, pat.

- En ook 5.Le3? is fout: (*Veld f4 moet vrij blijven voor het eigen paard.*) 5...Ld8(f6) 6.Pe6 Lxh4 7.Pf4+ Kg5 8.Pxd3+ Kf5 9.Kxh4 Ke4. Remise, daar wit een stuk moet afgeven.

5... **Ld8**
6.Pe6 **Lxh4**

Na 6...Le5 7.Pc5 Lf6 8.Pxd3 Lxh4 9.Pxf4 met makkelijke winst.

7.Pf4+ **Kg5**
8.Pxd3+

Indien wit deze pion niet slaat en 8.Lc1 speelt, volgt 8...d2 9.Lxd2 Le1, met remise.

8... **Kh5**
9.Pf4+ **Kg5**
10.Lc1 **Le1(f2)**
11.Pd3+ **K~**
12.Pxe1(f2)

Eveneens met winst.

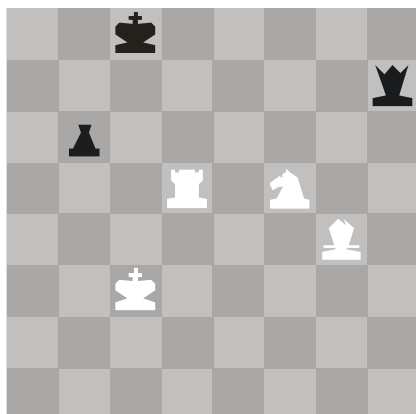
De toenmalige eindspelredacteur Freek Spinhoven gaf aan variant **A** (met de witte loper op b6) de eerste prijs in Schakend Nedeland (1966), voorzien van dit commentaar:

“Een leerzame studie. Een klassiek voorbeeld van dominantie, zowel in de hoofdvariant als in de bijvarianten. Met een minimum aan materiaal wordt dit thema tot uiting gebracht.” Maar enkele maanden later schreef hij: *“Na de bezwaren beoordeeld te hebben die tegen de studie zijn geuit heeft de jury de definitieve uitslag als volgt vastgesteld: 1ste eervolle vermelding: I. Vandecasteele.”*

Drieëndertig jaar (!) later twijfelde Jarl Ulrichsen aan de correctheid van het miniatuurtje wegens een mogelijke nevenoplossing bij de eerste zet: 1.Pe4.

Om elke twijfel weg te nemen verplaatste ik dan de witte loper van b6 naar b2. Hierdoor heeft de studie aan waarde gewonnen, dankzij een tweede variant.

Ik heb het geheel dan ook opgedragen aan de opmerkelijke Noor.

+ 3111.01 c3c8

1.Pd4+

Na de verlokkelijke zet 1.Pe7+? volgt 1...Kb7 2.Td7+ Ka6 3.Le2+ b5 4.Td6+ Ka5 5.Pc6+ Ka4 6.Td4+ Ka3 7.Lxb5, en niet-tegenstaande het schijnbaar materieel overwicht van wit, weet zwart toch remise te houden met 7...Dh3+ (*Nalimov*), bijvoorbeeld met 8.Kc2 Db3+ 9.Kd2 Dxb5 10.Td6 Dg5+ 11.Ke2 Dg4+ 11.Kd2 Df4+ K~ 12.Dxd6.

Variant A

1...	Kc7
2.Pb5+	Kc6
3.Lf3	Dg7+
4.Kd2	Db2+
5.Ke3	

a) 5... Db4+
5...Dxb5 en bijvoorbeeld 6.Tg5+ Dd5 7.Txd5

6.Pd4+ Kc7

7.Pe6+ Kc6

7...Kb8 8.Td8+ Ka7 9.Ta8+ en mat.

8.Td4+ Kb5

9.Txb4+ Kxb4

b) 5... Dc1+

6.Kf2 Dc4

6...Kb7 7.Td1+ Kb8 8.Td8+ (8.Txc1?, *pat.*) 8...Tc8 9.Txc8.

7.Pd4+ Kc7

8.Pe6+ Kb8

9.Td8+ Dc8

10.Txc8+ Kxc8

Maar wit wint met loper en paard.

Variant B

1... Kb8

2.Td8+ Kc7

3.Pe6+ Kc6

3...Kb7 faalt op 4.Lf3+ Ka6 5.Ta8+ Kb5 6.Tc8 Da7 7.Pd4+ Ka4 8.Tc4+ Ka3(5) Pb5(c6)+, en op de volgende zet wordt de dame genomen.

4.Lf3+ Kb5

5.Pd4+ Ka6

6.Ta8+ Da7

7.Txa7+ Kxa7

En ook hier zijn loper en paard voldoende voor de winst.

Roger Missiaen veroverde de eerste prijs in het *Rinck MT* (1953) met de studie: Kc3 Td7 Lg4 Pb5 / Kc5 De8 b6 + met als oplossing:

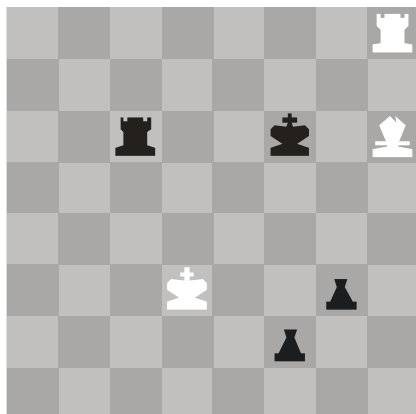
1.Td5+ Kc6 2.Lf3 Dh8+ 3.Kd3 Db2 4.Ke3 Dc1+ 5.Kf2 Kb7 6.Td1+ Kb8 7.Td8+ Dc8+ en 8.Txc8+.

Jammer voor Roger, maar ik vond een nevenoplossing: ook 4.Pd4+ Kc7 5.Pe6+ Kc6 6.Ke3 Db4 7.Td4+ Kb5 8.Txb4+ wint.

De studie verscheen als representatief voor zijn oeuvre in het *Tornooiboek voor de Toekomst* van René Olthof.

Roger vroeg mij toen of ik zijn miniatuurtje kon verbeteren. Ik wijzigde de beginstand zodat de correcte oplossing nu één zet langer is, en er een tweede variant bijkwam.

= 0410.02 d3f6

1.Tf8+

Maar niet 1.Ke2? Te6+ 2.Le3
(2.Kf1 Te1+ 3.Kg2 f1D+)
2...Txe3+ 3.Kxe3 Kg7 4.Th1 g2
en zwart wint.

1... Ke7

Zwart valt de toren aan want na
1...Kg6 2.Le3 Tf6 3.Txf6+ Kxf6
4.Ke2 is het reeds remise.

2.Txf2 gxf2

3.Lg5+ Ke6

4.Ke2

Als wit deze pion kan slaan zoder
loperverlies dan is het gelijkspel.

4... Kf5

Het beste, want na 4...Tc2+ 5.Kf1
Kf5 6.Ld8 Tb2 is zowel 7.Le7 als
7.Kg2 voldoende voor remise.

5.Ld8

5.Le3? of 5.Lh4? faalt op 5...Tc2+
6.Kf1 Ke4 7.Lxf2 Kf3, enzovoort.

5... Tc2+

6.Kf1 Ke4

7.Kg2

Verhindert 7...Kf3. Er dreigt nu
8...Lb6 en 9...Lxf2, dus:

7... Tb2

8.Le7

Alle andere zetten verliezen, zo-
als:

- a) 8.Lc7? Ke3 9.Lg3 f1D+
10.Kxg1 Kf3 en zwart wint,
- b) of 8.Lf6? Ke3 9.Lxb2 Ke2 en
10.f1D(+). Ook:
- c) 8.Lh4? is niet voldoende we-
gens 8...Ke3 9.Lxf2 Txf2.

8... Kd4

9.Ld6

Wederom de enige zet.
Bijvoorbeeld:

- a) 9.Lg5? Kd3 10.Kf1 Ta2
11.Lh4 Ke3, enzovoort. Of:
- b) 9.Lf8? Tc2 10.Le7 Kd3 11.Lh4
Ke3.

9... Tc2

10.Lb8 Ke4

Hier moet zwart berusten want
een zet als 10...Ta2?, om
11.La7+ te beletten, faalt wegens
bijvoorbeeld 11...Lc7 Tb2, en nu
komt 12.Ld6 terug, (zie zet 9.)

11.La7   Kf4

En nu korte metten met

12.Lxf2

Zodat na:

12...

Ta2

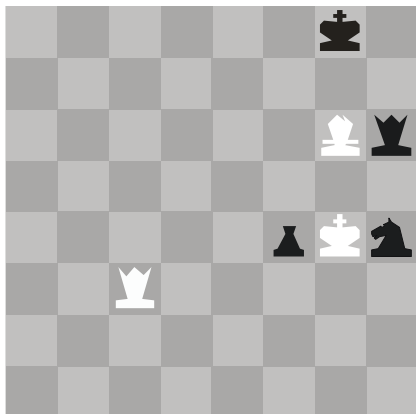
13.Kg1

er een theoretische remisestelling bereikt wordt.

Jan Timman fungeerde als prij-rechter over 132 ingezonden studies.

Hans Bouwmeester vond mijn studie *“Minstens zo mooi als de studie van Enserink”*. (Eerste Prijs) En besloot met *“Wat een rijke inhoud met zo weinig materiaal. Deze studie heeft een befaamde voorganger. Paul Benko was, evenals Timman, een grootmeester van het praktische spel. Benko verwierf met deze studie in 1967 een eerste prijs in Magyar Sakkélet: Kf1 Lb8 Kh3 Ta2 f2 =,*

Met de oplossing 1.Lc7 Tb2 2.Ld6 Tc2 3.Le5 Td2 4.Lf4 Te2 5.Lb8 Te8 6.Lg3 6.Kxg3 pat.”

+ 4013.01 g4g8

1.Dc4+ Kh8

a) 1...Kf8? 2.Dxf7+ en mat.

b) 1...Kg7? 2.Df7+, zie zet 6. in de hoofdvariant.

2.Dd4+ Kg8

2...Dg7? 3.Dd8+, zie zet 8. in de hoofdvariant.

3.Dd5+ Kh8

4.De5+ Kg8

5.De6+ Kg7

5...Kh8 6.Df6+ Dg7 7.Dd8+ Dg8

8.Dxh4+, en zie zet 9.

6.Df7+ Kh8

7.Df6+ Dg7

7...Kg8 8.Lf7+ Kh7 9.Lg8+ Kxg8

10.Dxh6, en wint.

8.Dd8+ Dg8

9.Dxh4+ Kg7

10.Dg5

Na deze zet hebben noch koning noch dame een goede zet, bijvoorbeeld: 10...Db8 11.Lh5+ Kh7 12.Dg6+ Kh8 13.Df6+ Kg8, 14.Lf7+ Kf8 15.Ld5+ Ke8 16.Lc6+ en mat.

De beste zet is nog:

10... f3

11.Kh3

Maar niet:

a) 11.Kxf3? Db3+, of:

b) 11.Kg3? Db8+ Kxf3, beide met remise.

11... f2

12.Kg2 f1D+

Een extra zwarte dame die wit snel neemt.

13.Dxf1 Df8+

Opnieuw het beste.

14.Lf5+ Kf7

15.Dg6+ Ke7

16.De6+ Kd8

17.Dd7+

en eindelijk mat.

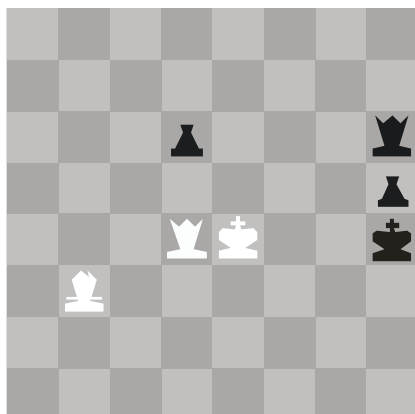
Een lange studie van Th.C.L. Kok: Kg4 Dd7 Lh5 / Kh8 De5 a2 f4 h3 +, in de *Nieuwe Haagse Courant* (1935), opgedragen aan Dr. Tartakover, luidt:

1.Lg6 Dg7 2.Dc8+ Dg8 3.Dc3+ Dg7 4.Dxh3 Kg8 5.Db3+ Kh8 6.Db8+ Dg8 7.Db2+ Dg7 8.Dh2+ Kg8 9.Dxa2+ Kh8 10.Da8+ Dg8

11.Da1+ Dg7 12.Dh1+ Kg8
13.Dd5+ Kh8 1.Dd8+ Dg8, en nu
15.Dh4+ Kg7 16.Dg5 f3 17.Kh3 f2
18.Kg2 f1D 19.Kxf1 Dh8 20.Lh5+
Kf8 21.Dc5+ Kg7 22.De5+ Kh7
23.Df5+ Kg7 24.Df7+ Kh6
25.Dg6+ en mat.

Ik vond evenwel een kortere ne-
venoplossing: 15.Dd6 Kg7 16.Dg5
Da2 17.De7+ Kg8 18.Kh6 Dh2+
19.Lh5 Dxxh5+ 20.Kxxh5 f3 21.Kg6
f2 22.Dg7+ en mat.

Met respect voor de lange oplos-
sing van de Nederlander heb ik
het essentiële er nu uit gehaald,
versterkt met een Friese volbloed.

+ 4010.02 e4h4

Een incorrecte studie van Julien Vandiest wist ik te verbeteren, en samen jaagden we dan op de vijandelijke koning.

1.Kf3+

Variant A

1... Kg5

2.De3+ Kg6

3.De7

Dreigt mat met Lc2+

3... Dh8

Het beste.

4.Lf7+

En niet het voor de hand liggende 4.Lc2+? wegens 4...Kh6 5.Dxd6+ Kg7 6.De5+ Kg8 7.De8+ Kg7, enzovoort.

4... Kh7

5.De4+ Kg7

6.Dd4+ Kh7

7.Lg6+ Kg8

8.Dd5+ Kg7

9.Df7+ Kh6

10.Ld3

Met matdreiging op veld g6.

10... Dg7

11.Df4+ Dg5

12.Df8+ Dg7

13.Dxd6+ Kg5

14.Df4+

en mat. Want pion h5 staat in de weg.

Variant B

1... Kh3

2.Lf7

Verhindert 2...Df8+

2... Dg5

3.Le6+ Kh2

4.Dxd6+ Kg1

5.Dd1+ Kh2

6.Dc2+ Kg1

7.Lf5

Blokkeert de zwarte dame.

7... Dg7

8.Df2+ Kh1

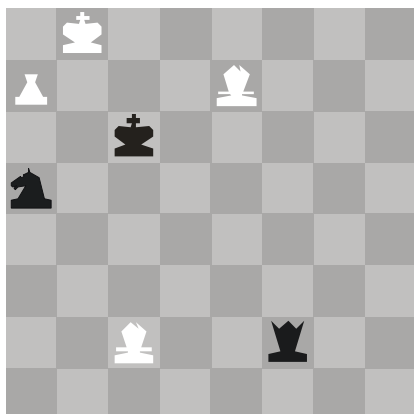
9.Le4 Dg4+

10.Ke3+ Dg2

11.Dxg2+

En ook hier mat.

In de oorspronkelijke versie vervolgde Julien met 7...Kh1 8.Le4 en na 8...h4 wint dan zowel 9.Df2 als 9.Db2.

+ 3023.10 b8c6

1.La4+

1.a8D ? wint niet, daar na 1...Kd7 en bijvoorbeeld 2.Dxa5 Kxe7 het reeds remise is. Ook na 1.Le4+? Kd7 2.a8D Kxe7.

1... Kb6

Het beste, want na 1...Kd5 2.a8D+ Ke5 3.Dxa5+ Ke6 4.Db4 wint wit met beide lopers. En hier na 2...Ke6 3.De4+ Kf7 4.Le8+ Kxe8 volgt de aftrekschaak 5.Lh4+ en 6.Lxf2.

Nu komt de pointe:

2.a8P+

Een minorpromotie. Want:

- a) 2.a8D? gaat niet wegens 2...Dd4+ 3.Ld6 Dxd6+ 4.Kc8 Dc7+ en mat. Ook eerst:
- b) 2.Ld8+ is fout: 2...Kc5 en dan 3.a8D Df4+ K~ 5.Dxa4, met remise.

2...	Ka6
3.Pc7+	Kb6
4.Pd5+	Ka6
5.Pb4+	Kb6
6.Ld8+	Kc5
7.Pd3+	Kd5
8.Pxf2	

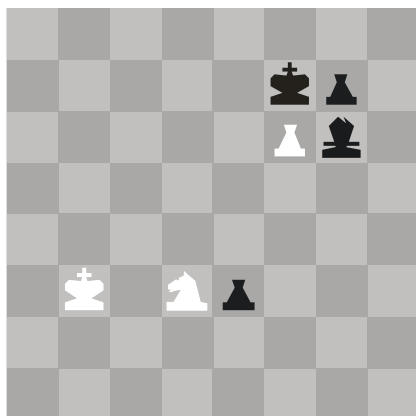
Een onverwachte damevangst. En wit wint na

8...	Pc6+
9.Lxc6+	Kxc6

met loper en paard.

“Spectaculair hoe het paard van a8 de dame op f2 verovert.” Aldus John Dubois.

En Fernand Joseph schreef: *“Tot twee keer toe een verlokkelijke maar vergiftigde damepromotie, met als gevolg een verrassende paardpromotie.”*

= 0031.02 b3f7

1.Pe5+ Kxf6

Na:

- a) 1...Kg8 2.Pxg6 e2 3.f7+ Kxf7
4.Pe5+ en 5.Pd3 is 't remise.

Evenzo na:

- b) 1...Ke6(8) 2.fxg7 Lh7 3.Pf3.

2.Pg4+ Kf5

3.Pxe3+ Ke4

Nu volgen unieke zetten van wit volgens de *Ken Thompsons databases*.

4.Pc2 Kd3

5.Pe1+ Ke2

6.Pg2 Le4

7.Pf4+ Ke3

8.Ph5 g5

9.Pf6 Kd4

10.Kb2 Ke5

11.Pg4+ Kf4

12.Ph6 Ld5

13.Kc3 La2

14.Kd3 Le6

15.Kd4

Grootmeester Jan Timman besloot in zijn versie: *"Nun ist eine Situation wechselseitigen Zugzwangs eingetreten."* Want na:

15... Kg3

16.Ke5

is het remise.

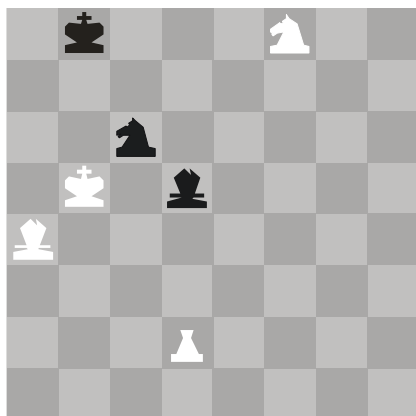
In de studie van Jan Timman, opgedragen aan Vlastimil Hort in *Ausgewählte Endspielstudien* uit 1994: Kb3 Pe1 g5 / Ke2 Lh7 g7 =, ontstaat er na:

1.g6 Lxg6 een maljutka, met:
2.Pg2 Le4 3.Pf4, enzovoort, als boven.

Door toevoeging van een zwarte pion heb ik de studie nu met vier zetten verlengd.

- 118 -

Origineel, 2003

+ 0044.10 b5h8

Wit heeft een pion meer, en wacht geduldig af.

1.Kc5 **Pe7**
2.Kd6 **Pc8+**

3.Kxd5

Daar gaat de looper, maar na

3... **Pb6+**

4.Kc6 **Pxa4**

is ook wit de looper kwijt.

5.Pd7+ **Ka7**

5...Ka(c)8 6.Pb6 Pxb6 7.Kxb6, en de pion zorgt voor de redding.

6.Kb5 **Pb2**

7.Pe5 **Pd1**

Na 7...Kb7 volgt 8.Kb4 Pd1 9.Pg4 Kc6 10.Kb3 K~ 11.Kc2 met verovering van het paard.

8.Pg4 **Pb2**

9.Pf2 **Kb7**

10.Kb4 **Kc6**

11.Kb3 **Kd5**

Dreigt 12...Pc4, maar te laat:

12.Kxb2

Eindelijk kan de pion promoveren.

+ 0116.10 d1g1

De loper staat *en prise* en na bijvoorbeeld: 1.Ld3? Pe3+ 2.Ke2 Pxc2 3.Lxc2 Kg2 4.h4 Pf1 5.Lg6 Pg3 6.Ke3 Kh3 7.h5 Pxd5, is de winst uitgesloten.

Ook dreigt zwart met Pe3+ en Pxc2.

1.Tg2+	Kh1
1...Kxf1 2.Txh2 met winst.	
2.Tf2	Pe3+
3.Ke2	Pexf1
4.Txf1+	

Een gedurfde zet, maar na bijvoorbeeld 4.h4? houdt zwart remise met 4...Pg3 of 4...Kg1.

4... Kg2

Gedwongen, daar na 4...Pxf1 5.Kxf1, de witte pion doorloopt. En dan is er het onwaarschijnlijk offeraanbod:

5.Th1 Kxh1

Wel verplicht, anders gaat het paard verloren na:

- a) 5...Kxh3 6.Kf2. Ook na:
- b) 5...Pf3 6.h4 Pxd4. zoniet loopt de pion door, gedekt door de toren. 7.Txh4.

En nu na de tekszet slaat wit de staldeur toe met:

6.Kf2

Het paard kan de pion niet meer van de winst houden."

Mijn Argentijnse vriend José A. Copié schreef: "*Extensión sobre un trabajo de Ernest Pogosjants. Una obra de belleza singular y de clásico estilo que demuestra que el ajedrez continúa siendo una posibilidad infinita.*"

+

0014.02 c4d6

1.Lh6

Verleidelijk is 1.Lb2 h4 2.Pf7+ Ke6 3.Ph6 h3 4.Pg4 Kf5 5.Ph2 Kf4 6.Kb3 Pc1+ 7.Lxc1+ Kg3 8.Pf1+ Kf2 9.Pe3 h2 10.Pg4+ Kg2, en wit komt niet verder dan remise.

1... Ke5

Niet 1...h4? 2.Pg6 h3 3.Ph4 Ke6 4.Pf3 Kf5 6.Ph2 De weg naar de pion is verspert, dan maar langs 5...Kg6 6.Ld2 Kh5 7.Kb3 Kh4 8.Le1+ K~ 9.Kxa2, en wit wint.

2.Kb3

Variant A

2... h4

3.Pg6+

Maar niet 3.Kxa2? h3 4.Pf7+ Kf5 5.Pd6+ Kg4 6.Pe4 h2 7.Pf2+ Kf3 8.Ph1 Kg2, met remise.

3...	Kf5
4.Pxh4	Kg4
5.Pg2	Kf3
6.Pe1+	Ke2
7.Pc2	Kd3
8.Lg5	

Enig winnend veld, want na bijvoorbeeld 8.Lf4? 8...Pc3 9.Pb4+ Ke4 is de winst gevolgen,

8...	b6
9.Lh6	b5
10.Lg5	Pc3
10.Pb4+	Kd4
11.Lf6+	K~
12.Kxc3	

En wit wint.:

Variant B

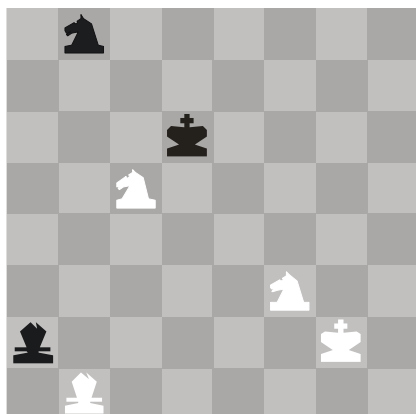
2...	Kf5
3.Kxa2	h4

Nu moet de witte looper een unieke weg bewandelen wil hij winnen, beginnend met

4.Lf8	Ke6
5.Lc5	h3
6.Lg1	Kf6
7.Lh2	Kg7
8.Le5+	Kg8
9.Pg6	Kf7
10.Ph4.	

En zwart geeft het op.

John Dubois bescheef het aldus:
"Het Sint-Nicolaasthema: de bischop en zijn paard. Weer een stukje paard-loper-dressuur met tempodwang."

+ 0045.00 g2d6

1.Pe4+	Kd5
2.Pc3+	Kc4
3.Pxa2	Kb3
4.Pd2+	Kb2
5.Kf3	

Alle witte stukken zijn aan elkaar gebonden, en zwart speelt

5... Pc6

die het nader komen van de witte koning verhindert. Bijvoorbeeld:

- a) 6.Ke4? of 6.Ke3? Pa5 7.Kd3 Pc6 8.Kc4 Pa5+ 9.Kb4 Pb3, remise. Ook hier na 8.Ke2 Pd4+ 9.Ke3 Pb3 10.Pc3 Kxc3. Of:
- b) 6.Ke2? Pd4+ 7.Kd3 Pf3 8.Pc3 Pe5+ 9.Kd4 Pc6+ 10.Kc5 Kxc3.

6.Le4 Pe7

Een terugtocht. 6...Pd4+ faalt: 7.Ke3 Pc2+ 8.Kf4 Kxa2 9.Lxc2. De tekstzet verhindert echter 7.Pb4? Kc3 8.Pd5 Pxd5 9.Lxd5 Kxd2. Wat nu?

7.Pc1

Een onwaarschijnlijk offeraanbod dat zwart dient te aanvaarden. Want dan wint wit, 'raar maar waar':

7...	Kxc1
8.Pc4	Pg8
9.Pb6	Pe7
10.Ke3	Kb2
11.Kd4	Kb3
12.Kc5	Kc3
13.Lh7	K
14.Kd6	K~
15.Kxe7	

De laatste zettenreeks van wit is de enige correcte.

Deze aristocratische miniatuur is een verbetering van een 1ste prijs van Juri Bazlov in *Sjachmati v SSSR* (1969): Kd5 Pd1 b6 / Kg7 Lg1 Pa8 Pf5 =, met de oplossing:

- 1.b7 Pb6+ 2.Ke6 Pd4+ 3.Kd6 Pb5+ 4.Kc6 Pa7+ 5.Kc7 Pd5+ 6.Kd6 Pf6 7.b8P Lh2+ 8.Kc5 Lxb8 9.Kb6 Pd7+ 10.Kb7 Kf6 11.Pc3 Le6 12.Pe2 Lb8? 13.Pc3 Ke5 14.Pa4 Kd6 15.Pc3 Pc6 16.Pe4+ Kd5 17.Pc3+ Kc5 18.Pe4+ Kb5 19.Pc3+, remise.

Maar ik kraakte de studie met 12...Pc8! Met verwisselde kleuren heb ik dan de bovenstaande pionloze versie bedacht.

- 122 -

Probleemblad 2006

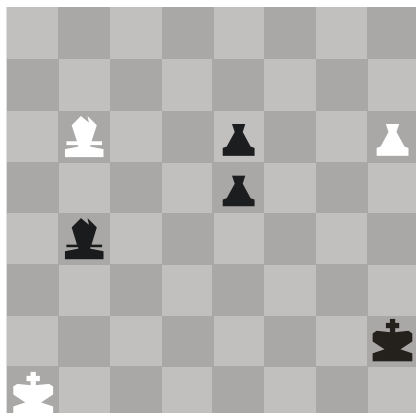
+

0015.01 b2e4

In *Probleemblad* 2006 publiceerde ik later, voor de liefhebber, de op zijn kop gezette stelling, die de foute oplossing van Bazlov correct maakt.

1.Pg3+ Kd3 2.Pe5+ Ke3 3.Pg4+ Kf3 4.Ph2+ Kf2 5.Pe4+ Ke3 6.Pc3 g1P 7.La7+ Kf4 8.Lxg1 Kg3 9.Pe2+ Kg2 10.Kc3 Pf6 11.Ld4 Pd7 12.Pf1 Kxf1 13.Pf4 Pb8 14.Pg6 Pd7 15.Kd3 Kg2 16.Ke4 Kg3 17.Kf5 Kf3 18.La7 K~ 19.Ke6, en het paard kan niet meer ontsnappen.

Probleemblad, 2004
1ste Eervolle Vermelding

+ 0040.12 a1h2

1.Lc7

Na 1.h7 Lc3+ Ka2 e4 3.Kb3 Lh8 4.Kc4 Kg3 5.Ld4 e5, of hier 2.Kb1 e4 3.Kc2 Lh8 4.Kd2 Kg3 5.Ke3 Kg4 6.Kxe4 Kg5 7.Ld4 Kh6 is het *over and out*.

1... Lc3+

2.Ka2

Fout is 2.Kb1? Kg2 3.La5 Ld4 4.Lb6 Lc3 5.Kc2 La1, en nu:

- a) 6.Ld4 Lxd4 (6...exd4 7.Kd3 wint 7.Kd3 Kf3 8.h7 La1 9.h8D e4+ 10.K~ Lxh8.
- b) 6.Kd3 Kf3 7.Kc4 (7.h7? e4+ 8.Kc4 La8 9.Ld4 e5, enzo-voort.) 7...e4 8.Ld4 Lxd4 9.Kxd4 e3 10.h7 e2 11.h8D e1D, met remise.

2... Kg2

Dreigt 3...e4. Maar wit heeft een offeraanbod dat zwart moet weigeren:

3.La5 Ld4

3...Lxa5 4.h7, met winst.

4.Lb6 Lc3

5.Kb3 La1

6.Kc4

Maar niet 6.h7? e4 7.Kc4 Lh8 8.Ld4 e5, noch 6.La5? e4 T.Lc3 Lxc3 8.Kxc3 e3 9.h7 e2 10.Kd2 Kf1, wederom remise.

6... e4

7.Ld4 Lxd4

7...e3 8.Lxa1 e2 9.Lc3

8.Kxd4 Kf3

9.h7 e3

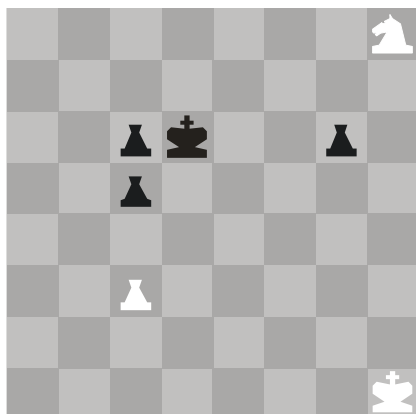
10.h8D

En de zwarte pion komt te laat.

Dit miniatuurtje verscheen eerder zonder pion e6 in *EBUR* (1994), maar dan is er een dual. Prijsrechter Gady Costeff vond de huidige versie: *"An interesting study that borrows the Bishop maneuvers from classic Heuacker (Neue Presse). However, the autor also adds two clever black defenses, one based on promotion threads of the e-Pawn, the other showing a pretty maneuver (Lh8 and e5)."*

- 124 -

Origineel

+ 0001.13 h1d6

Het vinnige paard wil de eenzame witte pion gaan steunen.

1.c4 Ke6

Zwart moet zijn pion offeren:

a) 1...g5 2.Pf7+ Ke6 3.Pxg5+ Ke5 4.Pf7+ 4.Pf7+ Kd4 5.Pd6 Ke5 6.Pc8 en 7.Pb6. Ook na:

b) 1...Ke5 2.Pf7. Kd4 3.Pd6 Ke5 4Pc8 4.Kd4 5.Pb6 met winst.

2.Pxg6 Kf6

3.Pf8

Het paard moet nu langs boven de pion gaan dekken. Na 3.Ph4? Ke5 4.Pf3+ Ke4 5.Kg2 Kd3 6.Pe5 Kd4, valt de pion.

3... Ke7

3...Ke5 4.Pd7+ Kd4 5.Pb6, enz.

4.Ph7 Ke6

5.Pg5+ Ke5

6.Pf7+

En dus niet 6.Pf3+ Ke4 7.Kg2 Kd3 8.Pe5+ Kd4, enzovoort.

6... Ke6

7.Pd8+ Ke5

8.Pb7

En niet het overhaaste 8.Pxc6+ Ke4 9.Kg2 Kd3 10.Pa5 Kc3 11.Kf3 Kb4 12.Ke4 Kxa5, remise.

8... Kd4

9.Pd6

Een fijne paardsprong: 9.Pa5? Kc3 10.Kg2 Kb4, enzo-voort. 21.Kd7 Ke4 22.Kxc5 Ke5 23.Kxc6

9... Ke5

10.Pc8 Kd4

11.Pb6

Eindelijk. De witte koning komt nu rustig naderbij en wint. Men zie:

11... Ke3

12.Kg2 Ke2

13.Kg3 Ke3

14.Kg4 Ke4

15.Kg5 Ke5

16.Kg6 Ke6

17.Pa4

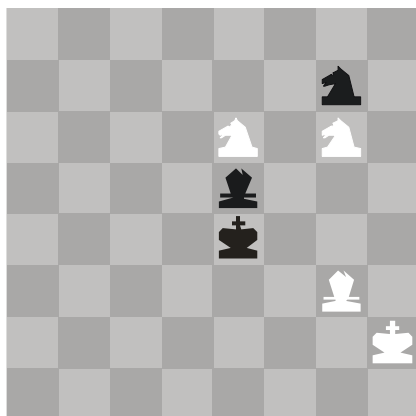
en bijvoorbeeld: 17...Ke5 18.Kf7 Dd4 19.Pb6 Ke5 20.Ke7 Kf5 21.Kd7 Ke4 22.Kxc5 Ke5 23.Kxc6

De schimmel weet te ontsnappen aan de koning door achtereenvolgens op tien(!) verschillende velden te springen.

Vandiest vond het "Zeer geestig."

- 125 -

Origineel

+ 0045.00 g3d5

In dit pionloos miniatuurtje kan wit geen van beide stukken slaan zonder eigen stukverlies. Hij heeft de keuze tussen twee paardzetten:

1.Pc5+

En niet 1.Pg5+? Kf5, en een van de paarden valt.

1... Kf5

Op zijn beurt antwoordt zwart niet met 1...Kd5? wegens 2.Lxe5 Kxc6 3.Lxg7. of hier bijvoorbeeld 2...Pf5 3.Pd3 Ke4 4.Pgf4 met winst voor wit.

2.Pe7+

En nu niet 2.Pd4+? Kf6 3.Pd7+ Ke6 4.Pf8+ Kd5, en de loper is niet meer te redden.

2...

Kf6

3.Pd5+

Ook hier is de keuze 3.Pg8+? fout: 3..Kf5 4.Ph6+ Kg6 5.Le5 Kxh6, remise.

3...

Kf5

4.Pe3+

Kf6

5.Pg4+

Kf5

6.Lxe5

Eindelijk. Maar niet 6.Pxe5? Ph5 en bijvoorbeeld 7.Lf2 Kxe5. Ook faalt hier 6.Ph6+ Kg6 7.Lxe5 Kxh6, eveneens met remise.

6...

Ph5

7.Kh3

Pf4

8.Kg3

Pe2+

En niet 8.Kh4? Pg6+ en 9...Pxe5. Wit wint daar zwart geen goede zetten meer heeft.:8...Ph5+ 9.Kf3.

9.Kh4

Bij het nachecken op correctheid voor dit boek, vond ik een nevenoplossing in mijn oorspronkelijke versie (1997): Kg3 Lf4 Pd7 Pf7 / Kd5 Ld6 Pf8 +.

Naast de bedoelde: 1.Pb6+ Ke6 2.Pd8+ Ke7 3.Pc6+ Ke6 4.Pd4+ Ke7 5.Pf5+, enzovoort, (Zie zet 5.Pg4+ in bovenstaande correctie) is er een tweede winstmogelijkheid, met name: 5.Pc8+ Kd7 6.Lxd6, en nu:

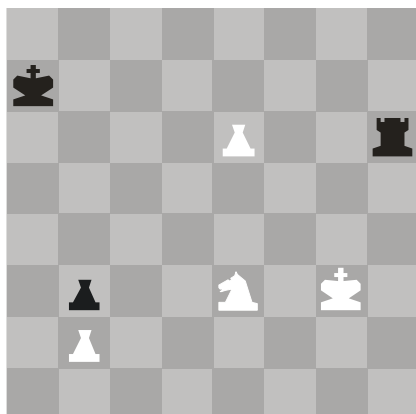
- a) 6...Pg6 7.Kg4 Kxc8 8.Kg5
Kh8 9.Kf6 Kd7 10.Pf5 Kd8
11.Kg7 Kd7 12.Lf4 Ke6
13.Pd6 Ke7 15.Kxg8,
- b) 6...Ph7 7.Kf4 Kxc8 8.Kf5 Kd7
9.La3 Ke8 10.Pe6 Kf7 11.Pg7
Kc7 12.Kg6 en 13.K(L)xh7.

Het zwarte paard had hier te weinig bewegingsruimte. Die heb ik nu vergroot in deze verbetering door de stelling op te schuiven.

“At times and fortunately for us all, friend Ignace remembers that he is born under the invisible sign of the Carousel” vermoedde Julien Vandiest.

Origineel

+ 0301.21 g3a7

1.e7 Tg6+

Het beste.

- a) Na 1...Te6 2.Pf5 Ka8 3.Kf4, zie de hoofdvariant. Ook na
b) 1...Th8 2.Pd5 Te8 3.Kf4 Kb7 4.Ke5 Kc6 5.Ke6 Kc5 6.Kd7 Txe7+ 7.Pxe7 wint wit met de overblijvende pion.

**2.Kf4 Te6
3.Pf5 Ka8**

Een afwachtende zet. Een paard-vork beslist na andere koningszetten:

- a) 3...Ka6 4.Kg5 Ka5 5.Pd4 Txe7 6.Pc6+ en 7.Pxe7.
b) 3...Kb6 4.Pd6 Txe7 5.Pc8+ en 6.Pxe7
c) 3...Kb7 4.e8D Txe8 5.Pd6+ en 6.Pxe8

d) 3...Kb8 4.Pd4 Txe7 5.Pxc6+ en 6.Pxe7. En na:

e) 3...Te1(e2) 4.Pe3 is de promotie niet te verhinderen.

4.Kg5 Kb8

Er dreigt nu 5.Pd6(+) na andere koningszetten.

5.Pd4

Variant A

5... Te1

6.Kf6 Kc7

7.Pf3

Fout is het verleidelijke 7.Kf7? Kd7 8.Pf5 Te6 9.Kf8 Tf6+ en Txf5.

7... Txe7

8.Kxe7

Variant B

5... Te3

6.Kf4

Ook hier is de verleiding 6.Kf6? Kc7 7.Pe6+ Kd7 8.Kf7 Txe6, enzovoort. Of hier 7.Pf5? Te4 8.Pg7 Kd7 9.e8D Txe8 10.Pxe8 Txd8 11.Ke6 met remise.

6... Te1

7.Pc6+ Kc7

8.Pe5 Txe5

9.Kxe5 Kd7

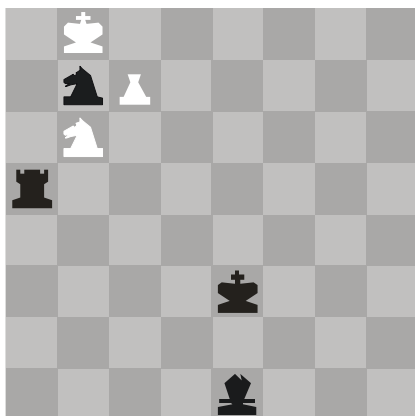
10.Kd5

En een der witte pionnen promoveert met winst.

Maar hier niet als een verstrooide professor: 10.Kf6? Ke8 11.Ke6, pat.

- 127 -

Origineel

= ZAZ

0334.10 b8e3

1... Pd6

Om de promotie van de pion en de zet 2.Pc4+ te verhinderen.

a) 1...Lg3? 2.Kxb7 Lxc7 3.Pc4+ en 4.Pxa5, noch:

b) 1...Tc6? en 2.Kxb7.

2.c8D

Toch, want indien het paard tracht de toren te vangen met 2.Pc4+? dan wint zwart na 2...Pxc4 3.c8D Lg3+ 4.Kb7 Pd6+ 5.Kb6 Pxc8+ 6.Kxa5 met loper en paard.

2... Pxc8

3.Pc4+ Kd4

4.Pxa5

Remise denkt wit, maar zwart speelt:

4... Pe7

5.Pb7

Niet goed is 5.Pb3? Kc4 6.Pc1 Pc6+ 7.Kc7 Pd4 8.Kb(d)6 Ld2 9.Pa2 Kb3 10.Kc5 Pf5, en het wit paard is de klos.

5... Lg3+

6.Ka7 .

6... Lc7

Het arme dier kan niet vluchten.

7.Ka6

Variant A

7... Pc6

8.Kb5 Kd5

9.Ka4 Kc4

En plots ontsnapt het toch met:

10.Pd6+ Lxd6

En wit staat pat.

Variant B

7... Kc4

8.Pa5+ Kb4

9.Pc6+ Pxc6

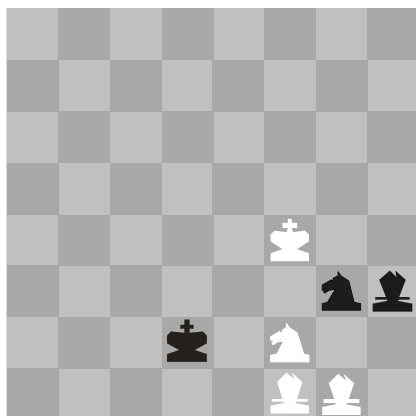
10.Kb7

En één zwart stuk moet sneuvelen. Remise.

Het is een correctie van Ka8 Pc8 c7 d6 / Ke3 Td5 Le1 Pe8 + uit *Schakend Nederland* waarvoor ik ten onrechte de 2de eervolle vermelding kreeg in 1994.

Na 1.Pb6 Ta5+ 2.Kb8 Pxd6 3.c8D 3.Pxc8 4.Pc4+ enzovoort als boven, is er immers een tweede oplossing: 1.Pb6 Ta5+ en nu 2.Kb7 Tc6 3.d7 Txc7+ 4.Kb8 Txd7 5.Pxd7, ook met remise.

Origineel

+ 0054.00 f4d2

Vermits 1.Pxh3? Pf1 of 1.Lxh3? Pe2+ 2.Kxe4 Pxd1 slechts remise opleveren speelt wit:

1.Pe4+ Ke1

Zwart valt de loper aan. Immers na 1...Pxe4 2.Lxh3, wit wint in 49 zetten volgens Nalimov Endgame Tablebases.

**2.Lxh3 Pe2+
3.Ke3 Pxd1**

Het lijkt nu remise, doch 'raar maar waar', wit wint in deze studie op een unieke wijze, dit wil zeggen dat op elk zwart antwoord, en dat zijn er maar liefst vierendertig, wit slechts één goede zet heeft.

**4.Lg2 Pe2
5.Lh1 Kf1
6.Lf3 Ke1**

7.Pc5

7.Lxe2? pat.

Variant A

7...	Pg3
8.Pd3+	Kf1
9.Lg4	Kg2
10.Pf4+	Kh2
11.Kf3	Pf1
12.Pe2	Pd2+
13.Ke3	Pc4+
14.Kf2	Pe5
15.Lf5	Pc4

Na 15...Pf7? 16.Pg3 Ph6 17.Pf1 Kh1 18.Le4+ is het mat.

16.Le6	Pb2
17.Pf4	Pd1+
18.Kf3	Pc3
19.Ph3	Pd1
20.Pg5	Kg1
21.Lc4	Kh2
22.Le2	Pc3
23.Ld3	Pd5
24.Kf2	Pf4
25.Lf5	Kh1
26.Kf3	Ph5
27.Lg6	Pf6
28.Kf2	Kh2
29.Lf5	Ph5
30.Pf3+	Kh1
31.Pd2	Pf6
32.Lc8	Pd5
33.Pf1	Pf4
34.Lb7+	Pg2
35.Lxg2+	

En uiteindelijk mat in 35 zetten.

En ook is er winst in 22 zetten na:

Variant B

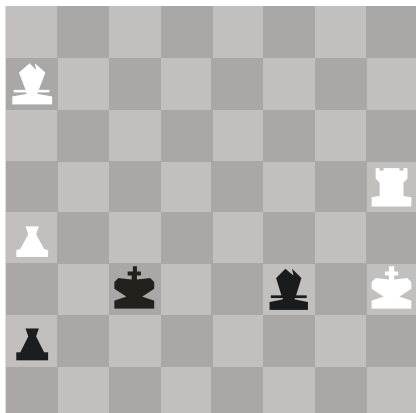
7...	Pc3
8.Pd3+	Kf1
9.Lc6	Pd1
10.Kf3	Pc3
11.Ld7	Kg1
12.Pb4	Kf1
13.Pc2	Pb1
14.Lb5	Kg1
15.Ke3	Pc3
16.Lc6	Pd1+

17.Kf3	Pb2
18.Lb5	Kh2
19.Ke2	Kg3
20.Kd2	Kf3
21.Kc1	Ke4
22.Kxb2	

Niet iets voor een bordspeler in
tijdnood, me dunkt.

Of het de enige correcte oplossing
is weet ik niet zo zeker. Daarom
publiceerde ik dit nog niet eerder.

Origineel

+ 0140.11 h3c3

Niet alleen dreigt zwart te promoveren, maar ook staat de witte toren aangevallen.

1.Th4

Dreigt 2.Ld4+. Na 1.Tc5+? Kd2 is het *over and out* voor wit.

1... Le4

Wit wint na bijvoorbeeld: 1...Kb3 2.Ld4 Kxa4 door overmacht.

2.Lb8

Maar niet het gulzige 2.Txe4? e1D 3.Ld4+ Kd3 4.Lxa1 Kxe4 5.e5 Kd5 met remise, daar de zwarte koning veld a8 bereikt.

2...

Kd4

3.Th5

Lf5+

3.Lg6+ 4.Ta5 en de witte loper komt op e5.

4.Txf5

a1D

5.Le5+

Ke4

6.Lxa1

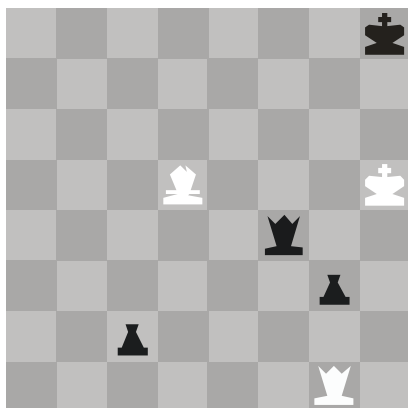
Kxf5

7.a5

Nu rukt de pion op tot het winnen-de promotieveld, daar de zwarte koning buiten het kwadraat staat.

- 130 -

Origineel

+

4010.02 h5h8

1.Da1+	Kh7
2.Da7+	Kh8
3.Da8+	Kg7
4.Dg8+	Kf6
5.De6+	Kg7
6.De7+	Kh8
7.Le4+	Kg8
8.Lh7+	Kh8
9.Lxc2	

Met matdreiging op h7, zodat de beste zet van zwart is:

9...	Kg8
10.Lh7+	

10.Lb3+ is een onnodige omweg.

10...	Kh8
--------------	------------

11.Lg6

Weerom de kortste weg.

11...	Kg8
--------------	------------

12.Dh7+	Kf8
----------------	------------

13.Dh8+	Ke7
----------------	------------

14.De8+	Kd6
----------------	------------

15.Db8+	K~
----------------	-----------

16.Dxf4

En wit wint vrij gemakkelijk.

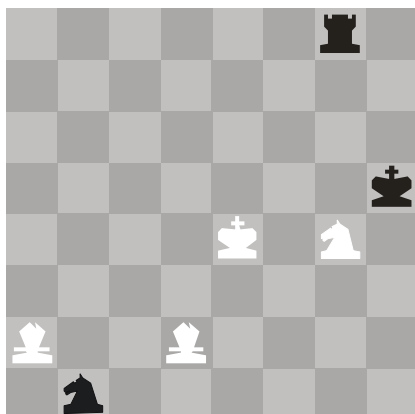
Dit is een correctie van een studie van J. Vandiest in *Revista Romana de Sah* (1991): Kh5 Df1 Ld5 / Kh8 Df4 f3 h3 +:

1.Da1+ Kh7 2.Da7+ Kh8 3.Da8+ Kg7 4.Dg8+ Kf6 5.De6+ Kg7 6.De7+ Kh8 7.Le4 Kg8 8.Lh7+ Kh8 9.Lb1 (9.Lg6 wint eveneens) 9...Kg8 10.La2+ Kh8 11.De8+ (Ook zet 11.Dd8+ is hier goed) 11...Kg7 12.Dg8+ Kf6 13.Df7+ Ke5 14.Dc7+ Ke4 15.Lb1+ Ke3 16.Dc1+ en 17.Dxf4.

Beide zwarte pionnen heb ik nu verplaatst zodat de zwarte dreiging c1D de studie nog aantrekkelijker maakt

- 131 -

Origineel

+ 0324.00 e4h5

1.Pf6+

Indien wit een der beide stukken slaat, dan is het remise:

- a) 1.Lxb1? Kxg4, of:
b) 1.Lxg8? Pxd2+ 2.Kf4 Pe4
3.Lf7+ Kh4. Wit komt niet verder.

1... **Kg6**
2.Pxg8 **Pxd2+**

Het lijkt remise, maar na

3.Kf4

is het paard reeds vijf vluchtvel-
den kwijt. En na 3...Pf1 4.Pe7+
Kf6 5.Pf5 Ph2 6.Pe3 Kg6 7.Kg3 is
het ten dode opgeschreven. Ook
hier na 4...Kh5 5.Pf5 Kg6 6.Ph4+
Kh5 7.Pf3 K~ 8.Lc4, enzovoort.

3... **Kg7**

4.Pe7 **Kf6**

5.Pc6

Een felle strijd breekt nu los tus-
sen beide paarden.

Variant A

5... **Pf1**
6.Pd4 **Pd2**
7.Pe2

Maar niet 7.Ke3? Ke5 8.Pc6 Kd6

7... **Pf1**
8.Pc3 **Pd2**
9.Pd1 **Kg6**

Na 9...Pf1 wint wit het snelst met
10.Pf2 Pd2 11.Pg4+ Kg6 12.Ph2
en bijvoorbeeld 12.K~ 13.Ke3 en
14.Kxd2.

10.Ke3 **Pf1+**
11.Kf2 **Ph2**
12.Pe3 **Kg5**
13.Kg3

En vluchten kan niet meer.

13... **Pg4**
14.Pxg4

Variant B

5... **Kg6**
6.Pd4 **Kf6**
7.Pe2 **Pf1**
8.Pc3 **Pd2**
9.Pd1 **Pf1**
10.Pf2 **Pd2**
11.Pg4+ **Ke7**
12.Ph2 **Kd6**
13.Ke3 **Kc5**

De zwarte koning is één veld te
ver verwijderd. En wit wint met:

14.Kxd2

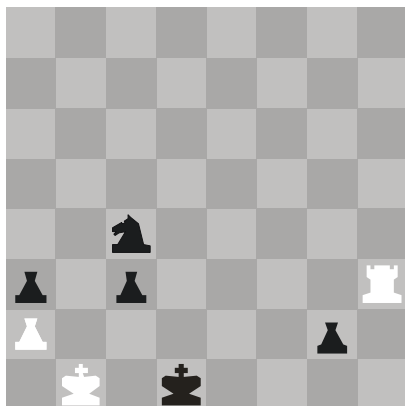

Bijna-miniaturen

*Ook de meest orthodoxe communist
verdedigt in het eindspel zijn koning*
(Brana Crnčvič)

= 0103.13 b1d1

Om de dreigende promotie van de g-pion te verhinderen is 1.Tg3? onvoldoende wegens eenvoudig 1...c2+ 2.Ka1 c1D en mat.

1.Txc3

Zo dat 1...g1D faalt op 2.Tc1+ en 3.Txg1.

1... Pd2+

2.Ka1 Pf1

3.Tc1 + Ke2

Vermijdt het pat na 3...Kxc1?

4.Tc2+ Pd2

5.Tc1 Kf2

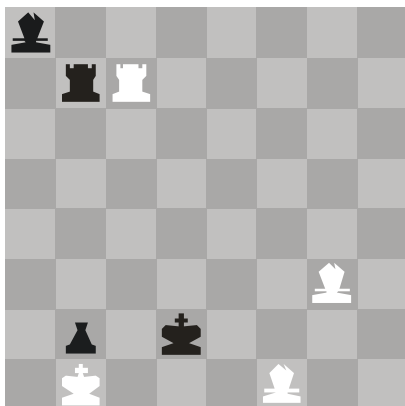
6.Td1 Pf1

7.Td2+ Pxd2

En wit wit staat toch pat.

Dit is een van mijn eerste werkjes (1959) die ik publiceerde in de eindspelrubriek van het *Tijdschrift van de Koninklijke Nederlandse Schaakbond*. Een meer gesofisticeerde versie vind je onder nr 91.

Schakend Nederland, 1961

+ 0450.01 b1d2

De zwarte looper staat opgesloten, en wit heeft één stuk meer. Daarvan profiteert hij met:

1.Tc2+

Ke3

2.Lg2

Tg7

Na 2...Ta7 3.Lf2+ Kd3 4.Lxa7 Lf3 kan wit deze looper niet slaan wegens pat. Maar na bijvoorbeeld 5.Lf1+ wint wit wel.

3.Tc3+

3.Lf2+? Kd3 4.Lxa8 Tg1+ 5.Kxb2 (5.Lxg1 is pat) 5...Tb1+ 6.Ka2 Tb8. En één van beide witte stukken gaat verloren met remise.

3...

Kd4(Kd2)

Ook de witte toren staat nu *en prise*. Maar na:

4.Lxa8

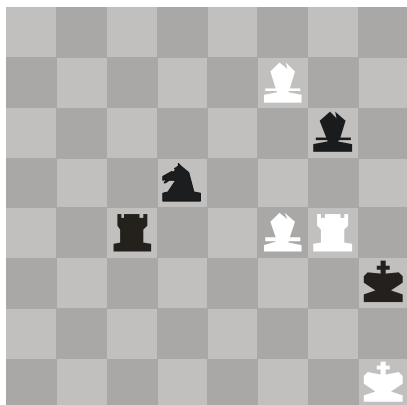
Kxc3

5.Le5+

K~

6.Lxg7

wint wit.

+ 0453.00 h1h3

Materieel staan beide partijen gelijk, maar alle witte stukken zijn aangevallen en bovendien staat de witte koning in de hoek gedrumd. Wit faalt als hij tracht zijn toren te redden met:

- a) 1.Txg6? Txd4 2.Le6+ Kh4 en 3.Lxd5 met remise. Ook
b) 1.Tg3+? Kh4 2.Lxd5 Txf4 3.Txg6 is onvoldoende.
1.Le6   Le4+

En niet 1...Pxf4 2.Txf4+ Kg3 en 4.Txc4 wint.

2.Tg2+

2.Kg1? Pxf4 3.Txf4+ Kg3 4.Tg4+ Kf3 5.Lxc4 Kxg4 remise.

2...   Kh4

3.Lg5+   Kh5

4.Lf7+   Lg6

5.Lxd5

Er dreigt nu mat, en op 5...Tc3? wordt de zwarte toren *austempiert* met 6.Ld2 Th3+ 7.Kg1 Td3 8.Lc4 en wint na bijvoorbeeld: 8...Td4 9.Le2+ Kh4 10.Le1+ Kh3 11.Th2 mat. Of hier 8...Le4 9.Lf7+ Kh4 10.Lg5+ Kh3 11.Le6+ Lf5 12.Lxf5 mat. Een andere poging is:

5...   Tg4

6.Lf3   Le4

7.Lxg4+

En niet 7.Lxe4? wegens 7...Txg2 8.Kxg2 Kxg5.

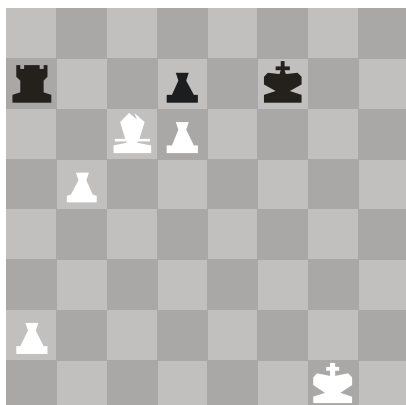
7...   Kxg5

8.Lf3+   Kf4

9.Lxe4   Kxe4

En wit wint met de toren op een blank geveegd bord.

Halberstadt Memorial, 1970
3de Prijs

+ 0310.31 g1f7

De aangevallen loper trachten te redden door een schaak mislukt:

1.Ld5+? Kf6 2.b6 Ta4 3.b7 (of 3.a3 Txa3 4.b7 Ta1+ 5.K~ Tb1 6.Le4 Tb4 en de zwarte koning komt naderbij) 3...Tb4 4.a4 Ke5 5.a5 Kxd5 6.a6 Kc6 7.a7 Kxb7 en het is remise. Ook na 5.Lg3 Kxd6 6.a5 Kc7 7.a6 Kb8. Dus:

1.b6	Ta6
2.b7	Tb6
3.Le4	

Dekt veld b1. Niet goed is 3.Ld5+? Kf6 4.a4 Ke5 5.a5 Tb1 6.Kf2 Kxd5 7.a6 Kc6 8.Ke2 Txb7 9.axb7 Kxb7. Ook de d-pion valt.

3...	Ke6
4.a4	Kxd6
5.a5	Kc7

Door de toren te offeren aast Zwart op pat. Na bijvoorbeeld 5...Tb2 6.a6 Kc7 7.a7 Txb7 wint 8.a8D eenvoudig.

6.axb6+	Kb8
----------------	------------

Er dreigt nu 7...d5! 8.Lxd5 pat.

7.Ld5

Dit is de enige manier om over het kritisch veld d5 te geraken door het zelf te bezetten.

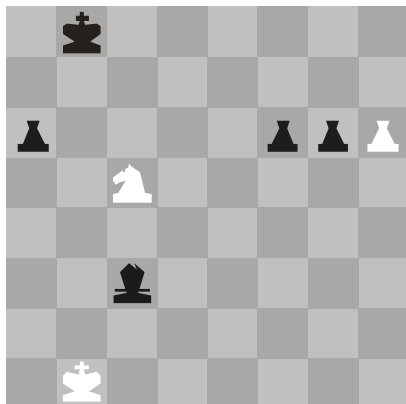
7...	d6
8.Lc6	d5
9.Kf2	d4

Belet 10.Ke3, maar:

10.Lf3	d3
11.Ke3	d2
12.Kd4	d1D+
13.Lxd1	Kxb7
14.Kc5	

De prijrechters vonden het: *“Een mooie kleine studie waarin de witte loper een zwarte toren domineert, die zich uiteindelijk opoffert, maar zonder dat dit nochtans de nederlaag verhinderen kan.”*

*Schakend Nederland, 1967
FIDE-Album 1965-1967, nr 702*

+ 0031.13 b1b8

Wit moet het opspelen van pion f6 beletten. Met directe en indirecte dreigingen om de looper te slaan, tracht hij de diagonaal a1-h8 gesloten te houden.

1.Kc2 La1

1...Ld4 2.Kd3 La1 3.Pe6 Le5
4.Ke4 Lb2 5.Pd4 f5+ 6.Ke5.

2.Pa4

Niet goed zijn:

- a) 2.Pb3? Le5 3.Pa5 La1 4.Pc4
Ld4 5.Kd3 La1 6.Pa5 Kc7
7.Pb3 Le5 8.Ke4 Kd6, noch :
b) 2.Pe4? Le5 3.Pc5 La1 4.Pd3
Ld4 5.Pf4 f5.

Na de tekstzet heeft zwart twee mogelijkheden:

Variant A

2... Ld4

3.Kd3 Le5

4.Pb6 Ka7

Want niet goed is:

- a) 4...Kb7 5.Pc4 La1 6.Pd6+ Kc6
7.Pf5, noch
b) 4...Kc7 5.Pc4 La1 6.Pe3 f5
(6...Kd6 7.Pf5+ Ke6 8.h7)
7.Pd5+ Kd6 8.Pc3, noch
c) 4...La1 5.Pd5 Le5 6.Pe7 K~
7.Pf5.

5.Pc4 La1

6.Pa5

Weerom de enige goede zet.

6... Kb6

Na 6...f5 sluit 7.Pc6+ Kb6 8.Pd4 de diagonaal.

7.Pb3 Le5

8.Ke4 Kc6

Er is niets beter 8...Lb2 9.Pd4 f5+
10.Kd5

9.Pd4+ Kd6

10.Pf5 gxf5+

11.Kxf5

Omdat de diagonaal a1-h8 gesloten blijft, kan de h-pion promoveren tot dame. Dit dankzij het fijne samenspel van koning en paard.

Variant B**2...****Le5****3.Pb6****Ka7**

En niet:

- a) 3...Kb7 4.Pc4 Ld4 5.Pd6 Kb6
6.Pf5 gxf5 7.h7. Of
- b) 3...Kc7 4.Pc4 Ld4 5.Kd3 La1
6.Pe3 6.Kd6 7.Pf5+ gxf5 8.h7,
enzovoort.

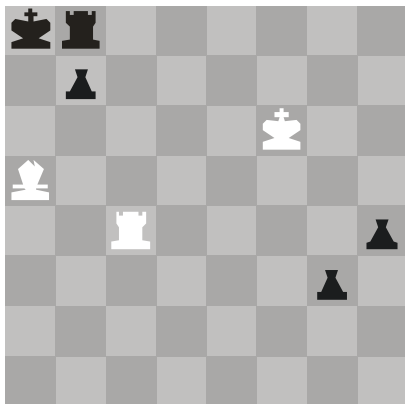
4.Pc4**Ld4****5.Kd3****La1**

En nu zoals in variant A

6.Pa5

enzovoort. En ook hier, na dat de
diagonaal a1-h8 gesloten blijft,
kan de h-pion promoveren tot da-
me, dankzij het fijne samenspel
van koning en paard.

+ 0410.03 f6a8

Dit is een matstudie van toren en loper tegen toren.

1.Lb6

Dreigt mat.

1...

Th8

2.Kg7

a) 2.Tc1? spelen is fout: 2...Kb8 3.Kg7 Tc8 4.La7+ Kxa7 5.Txc8 g2 6.Tc1 h3 7.Tg1 h2 8.Txg2 h1D.

b) 2.Kf7? is niet goed: 2...h3 3.Tc1 h2 4.Ld4 h1D 5.Txh1 Txh1.

2...

Te8

3.Kf7

Niet goed is 3.Txh4? g2 4.Kf7 Tc8 5.Tg4 g1D 6.Txg1 Kb8 7.Ke7 Tc6 met remise.

3...

Th8

Nu dat de witte koning op een zwart veld staat volgt:

4.Tc1

Want 4.Ld4? faalt op 4...b5 en de zwarte koning komt vrij.

4... g2

Het beste:

a) 4...Kb8 5.Lc7+ Kc8 6.Le5+ en 7.Lxh8. Of 4...h3 5.Lg4 met:
a1) 5...Th7+ 6.Kg6 b5 7.Kxh7
a2) 5...g2 6.Lxh8 h2 7.Ta1+ Kb8 8.Le5+ en 9.Lxh2

b) En na 4...Td8 5.Ke7 Td8 6.Ta1+ Kb8 7.Le5+ Kc8 8.Lc1+ Kd7 9.Tc7+ is het mat

5.Ld4

g1D

6.Txg1

En nu niet 6.Lxg1 wegens b5 met remise. De zwarte toren staat nog steeds aangevallen en speelt het beste:

6...

Th7+

6...Td8 7.Ta1+, enzovoort, als boven.

7.Kg6

En hier niet 7.Kg8? Th5 (dreigt 8...b5) 8.Lb6 Th6 en bijvoorbeeld 9.Le3 Th5 10.Kf7 b5 met remise.

7...

Te7

a) 7...Tc7 8.Ta1+ Kb8 9.Le5 en 10.Lxc7. Of nog :

b) 7...Td7 8.Ta1+ Kb8 9.Le5+ Kc8 10.Ta8+ en mat.

8.Kf6
9.Kf7

Te8

En nu

9...

Tc8

Dit is beter dan 9...Td8, want dan kan na 10.Ta1+ Kb8 11.Le5+ Kc8, wit op twee manieren winnen:

- a) 12.Tc1+ Kd7 en 13.Tc7+ en mat,
b) 12.Ke7 Td7+ 13.Ke6 b5 (of b6) 14.Ta8+ Kb7 15.Tb8+ Kc6 16.Tc8+ Tc7 17.Txc7+ enzovoort ;

Nevenoplosbaar dus. Echter na de tekstzet 9...Tc8 volgt:

10.Ta1+

Kb8

11.Le5+

en nu het gedwongen

11...

Tc7

is er slechts één goede zet, namelijk:

12.Lxc7

en wit wint eindelijk de toren en het spel. Alle andere witte zetten dan dit loperoffer zijn immers onnodige omwegen.

Voordien werd deze studie ver- toond met als oplossing 9...Td8 enzovoort. met de vermelde dual. En dus fout bevonden.

Maar de sterkste zet van zwart is hier 9...Tc8 met de enige foutloze voortzetting.

Deze studie lijkt me dus toch correct!

Bovenstaande versie is een uitge- breide bewerking van een 1ste prijs' in het toernooi om het Roe- meens kampioenschap (1951), van V. Nestorescu: Kg6 Tc7 Lb6 / Ka8 Tb8 b7 h3 +.

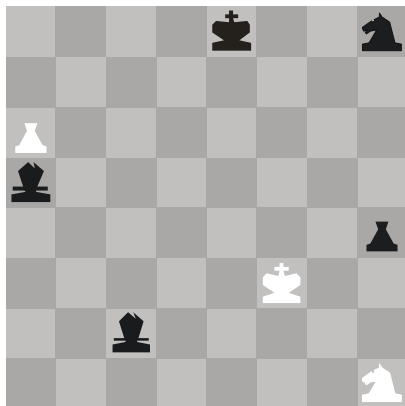
Wit wint door 1.Tc1 Th8 2.Kg7 Te8 3.Kf7 Th8 4.Ld4! Td8 en nu 5.Ta1+ Kb8 6.Ld5+ Kc8 7.Tc1+ Kd7 8.Tc7. Maar ook door 5.Ke7! Rd7+ 8.Ke6 b5 9.Tc1+ Kd8 10.Lf6+ Ke8 11.Tc8+ Td8 12.Txd8. Of hier 9.Ta8+ Kb7 10.Tb8+ Kc6 11.Tc8+ K~ 12.Kxb6.

Nestorescu verbeterde in *EG* van oktober 1968 zijn stelling. Hij ver- ving de pion door een paard, aldus: Kg6 Tc7 Lb6 / Ka8 Tb8 Pe3 b7 +, met een nog mooiere oplossing:

1.Tc3 Th8 2.Kg7 Te8 3.Kf7 Th8 4.Ld4 Td8 5.Ta3+ Kb8 6.Le5+ Kc8 7.Tc3+ Sc4 8.Rxc4+ Kd7 9.Rc7+ en mat. mat.

Fraai in zijn eenvoud.

64 studies op 64 velden, 1970

+ 0064.11 f3e8

De winst moet van de pionpromotie komen, maar er is veel tegenstand van beide lopers.

1.a7 Ld1+
2.Ke4

De koning klimt eerst naar boven, want fout is 2.Kg2? h3+ 3.Kg3 Lc7+ 4.Kf2 Lb6+ en 5...Lxa7.

2... Lc2+
3.Kd5 Lb3+
4.Kc6 La4+
5.Kc5

5.Kb7? Kd7 6.a8D Lc6+ 7.Ka6 Lxa8 8.Kxa5 Lxh1 en zwart wint.

5... Lb4+
6.Kd5

6... Lb3+

7.Kd4

Indien wit 7.Ke5? speelt, komt het zwarte paard in actie: 7... Pf7+ en wit kan niet meer winnen.

7... Lc3+

8.Ke4 Lc2+

9.Ke3

9.Kf4? Pg6+ enzovoort.

9... Ld2+

10.Kf3 Ld1+

11.Kg2

11.Kf2? is fout: 11...Le1+ 12.Kg2 h3+ en wit moet veld f3 vrijgeven voor de loper.

11... h3+
12.Kg3 Le1+
13.Pf2 Lxf2+
14.Kxf2 Lf3
15.Kxf3

en wit zegeviert,

Dit is een correctie van een 2de prijs van V.Kalandadze (1970): Kf3 a6 c7 f2 / Kc8 La5 Lc2 h4 +.

De oplossing luidde: 1.a7 Ld1+ 2.Ke4 Lc2+ 3.Kd5 Lb3+ 4.Kc6 La4+ 5.Kc5 Lb4+ 6.Kd5 Lb3+ 7.Kd4(e5) Lc3+ 8.Ke4 Lc2+ 9.Ke3(f4) Ld2+ 10.Kf3 Ld1+ 11.Kg2 h3+ 12.Kg3.

R.Brieger ontdekte een dual: Na 8.Ke4 Lc2+ 9.Kf3 Ld1+ 10.Kg2 h3+ 11.Kg3 Le5+, plaatst de witte pion er zich tussen met 12.f4, en wit wint eveneens.

In EG nr 25 gaf ik de correctie, waarin ik pion f2 elimineerde en verving door een wit paard op h1: Kf3 Ph1 a6 c7 / Kc8 La5 Lc2 h4 +. En nog niet tevreden met de duals 7.Kd4 of 7.Ke5 en 9.Ke3 of 9.Kf4, plaatste ik later een zwart paard op veld h8 en de zwarte koning op e8, die de c-pion overbodig maakte.

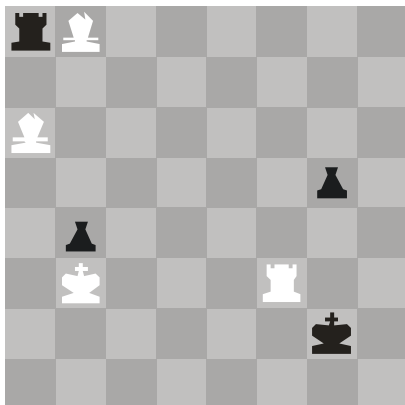
In 1996 kreeg ik van mijn stadsgeenoot Marcel Van Herck een afdruk uit een Georgisch boekje met een correctie van Kalandadze (1970): Kf3 Le3 a6 d7 h2 / Kc7 La5 Lc2 Ph8 g2 h4 +:

1.d8D Kxd8 2.a7 g1P! 3.Lxg1 Ld1+ 4.Ke4 Lc2+ 5.Kd5 Lb3+ 6.Kc6 La4+ 7.Kc5 Lb4+ 8.Kd5 Lb3+ 9.Kd4 Lc3+ 10.Ke4 Lc2+ 11.Ke3 Ld2+ 12.Kf3 Ld1+ 13.Kg2 h3+ 14.Kg3 Le1+ 15.Lf2 en wint.

Marcel Van Herck schreef mij toen: *“Zoals u ziet, was Kalandadze ook al, onafhankelijk van U, op het idee Ph8 gekomen. In plaats van een wit paard, gebruikt hij een witte loper. Ik vraag me af, wat die pion op h2 er staat te doen. Volgens mij kan hij gewoon weggelaten worden. Die eerste zet (d8D+) vind ik maar niks. Zwarts minor-promotie (g1P+) daarentegen vind ik wel een verrijking.”*

Nog een mooi voorbeeld waarbij de witte koning het trapje afdaalt, en waarbij hij telkens slechts één vluchtveld heeft dankzij de goede plaatsing van de zwarte koning, is een miniatuurtje van V. Dolgov (*Chervony Gimik* 1972): Kc7 Pf1 a6 / Kc3 La4 Lh4 h3 +.

De fraaie oplossing is: 1.a7 Ld8+ 2.Kd6 Le7+ 3.Kd5 Lb3+ 4.Ke5 Lf6+ 5.Ke4 Lc2+ 6.Kf4 (6.Ke3? Ld4+) 6...Lg5+ 7.Kf3 Ld1+ 8.Kf2 Lh4+ 9.Pg3 Lxg3+ 10.Kxg3 Lf3 11.Kxf3

+ 0420.02 b3g2

Drie witte stukken staan aangevallen! Na een lange achtervolging, eerst neerwaarts dan opwaarts, redt wit zich uiteindelijk, na verscheidene offeraanbiedingen

1.Tg3+	Kh2
2.Tg2+	Kh1
3.Th2+	Kg1
4.Th1+	Kf2
5.Tf1+	Ke3

6.Tf3+   Kd4

Het hardnekkigste.

Na 6...Kd2 7.Td3+ en:

- a) 7...Ke2 8.Td6+ wint bijvoorbeeld na 8...Kf2 9.Tb6 g4 10.Kxb4 g3 11.Tf6+ Ke3 12.Lxg3.
- b) 7...Kc1 8.Le5 Txa6 9.Lb2+ Kb1 10.Td1+ en mat.
- c) 7...Ke1 8.Lg3+ Ke2 9.Td6+ Kf3 10.Lb7+ Kxg3 11.Lxa8

8.Td5+

Maar niet 8.Ld6+? Kc6 9.Lc4 Ta3+ 10.Kc2 Txd3 11.Lxd3 Kxd6 remise.

8...   K(b)c6

9.Td6+   Kc5

En nu dat La6 gedekt is speelt wit:

10.Lc7   Ta7

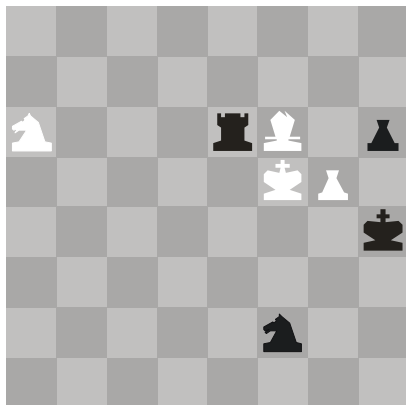
Zwarts laatste hoop.

11.Lb6+   Kxd6

Daar gaat de witte toren, maar ook de zwarte:

12.Lxa7

Wit wit nu makkelijk met beide lopers.

+ 0314.11 f5h4

Wit kan hier niet ongestraft de toren of de pion slaan:

- a) 1.Kxe6? hxg5
- b) 1.gxh6+? Txf6+ 2.Kxf6 Pg4+ 3.K~ Pxd6, remise. Ook
- c) 1.Pc7? of 1.Pc5? Te5+ 2.Lxc5 hxg5 haalt niets uit. Daarom:

1.g6+ Kh5

Het beste. 1...Txf6+ faalt op 2.Kxf6 Pg4+ 3.Ke6 en wit wint.

2.g7 Te8

3.Pc7 Tg8

4.Pe6

Dekt tweemaal de pion, en dreigt mat op f4.

4... Ph3

5.Lc3

Hier faalt nu de afwachende zet 5.Le7 op 5...Pg5 6.Pf4+ Kh4 7.Lf6 Txd7 8.Lxd7 Pf3 9.Lxd7, maar er is geen winst meer.

Variant A

5... Kh4

6.Le1+ Kh5

7.Lg3

en bijvoorbeeld:

7... Ta8

8.Pf8 Ta5+

9.Le5 Ta2

10.g8D

Variant B

5... Pf2

6.Le1 Pd3

7.Lg3 Ta8

8.Ld6 Tg8

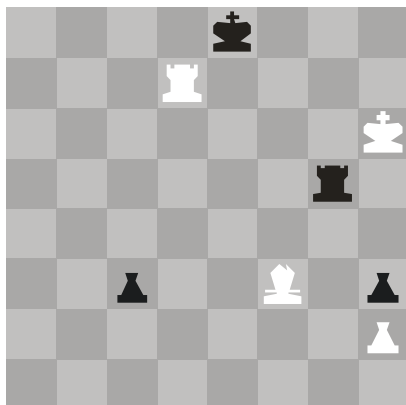
9.Le7

Dekt veld h4, en vermits het zwart paard veld f4 moet blijven dekken slaat zwart uit pure wanhoop:

9... Txd7

10.Pxd7

En mat.

+ 0410.12 h6e8

Beide torens staan *en prise*, daarom dekt wit zijn toren:

1.Lc6 Tc5

1...c2? 2.Td2+ Ke7 3.Txc2 en wit slaat later ook de andere zwarte pion, waarna de h-pion de beslissing brengt.

2.La4

Er dreigt nu een aftrekschaak.

2... Kf8

3.Kg6 c2

Nog het beste:

a) 3...Tc4 4.Tf7+ Kg8 5.Ld7 Te4 6.Tf6 c2 7.Le6+ Txe6 c1D 9.Te8+ en mat.

b) 3...Ta5+ 4.Tf7+ Kg8 5.Lb3+Tb5 6.Tb7+ Txb3 7.Txb3, enzovoort.

c) 3...Tc8 4.Tf7+ Kg8 5.Lb3 Tb8 6.Tb7+ enTxb8.

4.Tf7+ Kg8

5.Lb3

Een tweede batterij.

5... Tc6+

Want andere zetten falen:

a) 5...c1D 6.Tf4+ Tc4 7.Lxc4+ Dxc4 8.Txc4.

b) 5... c1P 6.Le6 Tc6(e5) 7.Tf6+ Txe6 8.Txe6.

c) 5...Tg5+ 6.Kf6 c1D 7.Tc7+ Kh8 8.Txc1 en wit wint bijvoorbeeld door: 8...Tg6+ 9.Kf5, enzovoort. Of hier 6...c1P 7.Le6 Th5 8.Tc7+ Kh8 9.Tc8+ Kh7 10.Lg8+ Kh6 11.Tc7 Tf5+ 12.Kxf5, enzovoort.

6.Tf6+ Kh8

7.Le6

En niet het gulzige 7.Txc6? c1D 8.Txc1 pat!

7... Tc8

8.Lxc8 Kg8

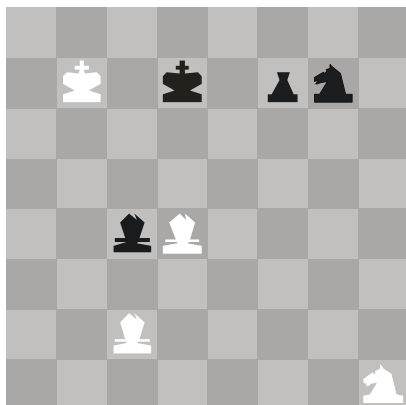
9.Le6+ Kh8

11.Tf8+

en mat.

F.A. Spinhoven vond het een "Goede studie."

Schakend Nederland, 1993
3de prijs

+

0054.01 b7d7

1.La4+

Want het gulzige 1.Lxg7? wordt onmiddellijk afgestraft door de zet: 1...Ld5+ en 2...Lxh1.

1...

Kd6

Zwart behoudt de dreiging, maar niet goed is 1...Ke6 2.Lxg7 Ld5+ 3.Lc6 en na 3...f5 4.Lxd5+ Kxd5 wint wit vrij makkelijk.

2.Pg3

Na deze en de voorgaande zet van wit kan het zwarte paard nog enkel naar één veilig veld:

- a) 2...Pe6 met 3.Pf5+ Kd5 4.Lc6+ mat.

- b) En ook na 2... Ld5+ 3.Kb6 Pe6 geeft 4.Pf5+ mat.

2...

f6

3.Lxf6

Ld5+

Dit is het beste. Na 3...Pe6 volgt: 4.Pe4+ Kd5 en 5.Le6+ mat. Maar hier wit wint ook 4.Pf5+ Kc5 (4...Kd5 5.Lc6+ Kc5 6.Le7+ mat.) 5.Le7+ Kd5 6.Pe3+ Kd4 7.Pxc4 Kxc4. Na de tekszet wint wit met

4.Kb6

En omdat nu 4...Pf5 5.Pxf5 Ke6 6.Pe3 Kxf6 Pxd5 niet goed is, dan toch maar:

4...

Pe6

5.Pf5+

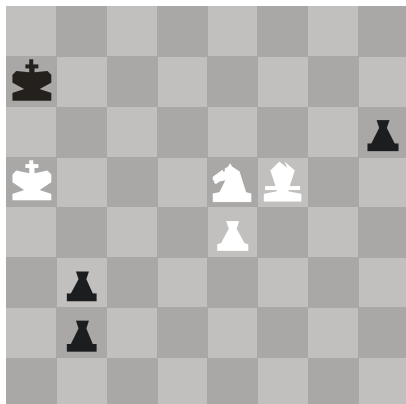
Mat. Kort en krachtig.

Bemerk hoe de zwarte koning, zijn raadsheer en zijn ruiters als magneten naar het centrum toe worden getrokken, waar ze in mekaars armen sterven. Deze eenvoudige studie kreeg, naar mijn bescheiden mening, een derde prijs voor een verkeerde oplossing. Niet 3...Pe6? met zijn dual is de juiste voortzetting die moest bekroond worden, maar wel 3...Ld5+, enzovoort. zoals boven, in de nieuwe hoofdvariant.

- 143 -

Schakend Nederland, 1983

+ 0011.13 a5a7

Om de dreigende zwarte promotie te verhinderen draaft het wit paard het hele bord rond:

1.Pc6+ Kb7
2.Pd8+

Natuurlijk niet: 2.e5? – wat de uiteindelijke bedoeling is – want 2...Kxc6 3.e6 Kd6 4.Kb4 b1D 5.Lxb1 Kxe6.

2... Kc7
3.Pe6+

De volgende verleiding is groot maar fout: 3.e5? Kxd8 4.Kb4 Ke7 5.Kc3! b1D 6.Lxb1 Ke6 7.Kd4 h5 8.Ke4 h4 9.Kf4 b2 10.La3+ Ke7 11.Kg4 h3 12.Kxh3 b1D 13.Lxb1 Ke6 en 14...Kxe5.

3... Kd6

4.Pf8 Ke5(Ke7)

Maar niet 4...b1D 5.e5+ Kxe5 6.Lxb1 h5 7.Pg6+ Kf6 8.Kb4 Kg5 9.Kxb3 en wit wint.

5.Pg6+ Kf6
6.Ph4 Ke5(Kg5)

Weerom niet 6...b1D 7.e5+ Kxc5 8.Lxb1.

7.Pf3+ Kf4
8.Pd2 b1D

En eindelijk slaat wit met het gevleugelde paard Pegasus:

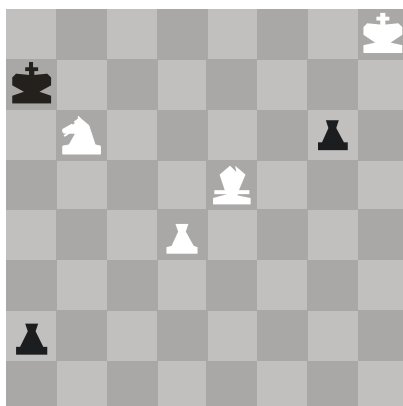
9.Pxb1

En zegeviert.

Een hiervan afgeleide, miniatuur:

- 144 -

Flemish Miniatures 1997

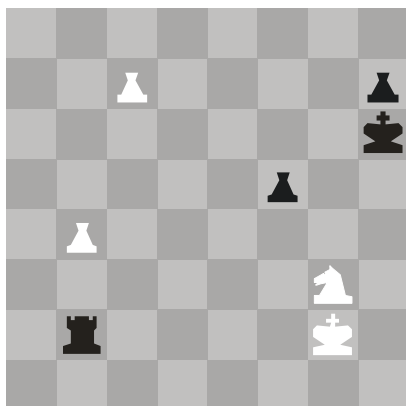

+ 0011.12 h8a7

heeft als oplossing: 1.Sc8+ Kb7
2.Sd6+ Kc6 3.Se8 Kd5 4.Sf6+
Ke6 5.Sg4 Kd5 6.Se3+ Ke4
7.Sc2.

Doch ik verkies de eerste stelling omdat de witte koning hier reeds op de eerste zet een functie heeft, en het paard maar liefst negen consecutieve zetten speelt.

Schakend Nederland, 1990

+ 0301.22 g2h6

1.Kf3

Zwart heeft nu twee antwoorden:

Variant A

1... Tb3+

2.Ke2 Tc3

2...Tb2+? 3.Kd1 Tb1+ 4.Kc2

3.Pxf5+ Kg5

Niet goed is:

a) 3...Kg6? 4.c8D Txc8 5.Pe7+ en 6.Pxc8. Ook na

b) 3...Kh5? wint wit met 4.Pg7+ Kg6 5.Pe6 Tc6 6.b5 Txe6+ 7.Kd3 Te8 8.b6 Tc8 9.b7 Txc7 10.b8D

4.Pg7

Dit is de goede voortzetting, want 4.Pd4?, met dezelfde vorkdreiging op e6, faalt na 4...Kf6 5.Pb5 Tc2+ (5...Tc6 6.Pd6 Txc7 7.Pe8+ en

8.Pxc7) 6.Kd3 Tc6 (6...Tc1 7.Pc3) 7.Ke4 (Belet nog even 7...Ke6? voor de vork op d4) 7...Ke7 8.Kd5 Kd7, is remise.

4... Kf6

5.b5 Ke7

5...Kxg7? 6.b6, enzovoort, of 5...Txc7? 6.Pe8+ en 7.Pxc7

6.b6 Kd7

7.Pe8 Kc8

8.Pd6+ Kd7

9.Pb5+

En wit wint, bijvoorbeeld:

9... Tb3

10.b7 Txb5

11.c8D+

Variant B

1... Tc2

2.Pxf5+ Kg5

3.Pd4

En nu is dit de goede voortzetting, maar niet 3.Pg7? Kf6 4.b5 Ke7 5.b6 Kd7 6.Pe8 Kc8 7.Pd6+ Kd7 8.Pb5, en vermits de toren hier niet wordt aangevallen is het remise met 8...Kc8. Wit komt niet verder.

3... Tc3+

3...Txc7? 4.Pe6+ en 5.Pxc7

4.Ke4 Kf6

5.Pb5 Tc1

6.Pd6 Ke6

6...Txc7? 7.Pe8+ en 8.Pxc7

7.c8D+ Txc8

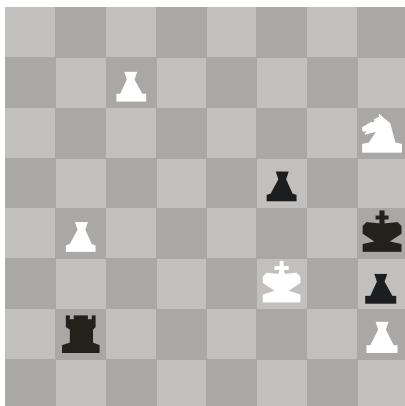
8.Pxc8

Wit wint in beide varianten.

De verleiding in de eerste variant is de goede zet in de tweede, en vice versa. Maar de studie werd uit het toernooi geweerd door prijsrechter Jan van Reek, die toen van mening was dat er in variant **A** “een onduidelijk eindspel van dame tegen toren en pion” ontstond. Ten onrechte, zoals de database van Ken Thompson het nu ook weerlegt. Teleurgesteld componeerde ik dan in *Schakend Nederland* (1991) deze versie:

- 146 -

Schakend Nederland 1991
1^e Eervolle vermelding

=

0301.32 f3h4

De oplossing is gelijklopend:

Variant A

1...	Tb3+
2.Ke2	Tc3
3.Pxf5+	Kg5
4.Pg7	Kf6
5.b5	Ke7
6.b6	Kd7
7.Pe8	Kc8
8.Pd6+	Kd7
9.Pb5	Txc7
10.Pxc7	

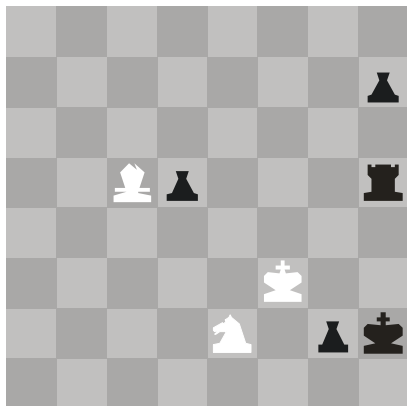
Variant B

1...	Tc2
2.Pf5+	Kg5
3.Pd4	Tc3+
4.Ke4	Kf6
5.Pb5	Tc1
6.Pd6	Ke6
7.c8D	Txc8
8.Pxc8	

Ook hier wint wit in beide varianten.

Al viel ik met deze laatste versie in de prijzen, toch verkies ik de originele economischere studie.

64 studies op 64 velden, 1994

+ 0311.03 f3h2

Om de zwarte pionpromotie te stuiten is:

- a) 1.Kf2? onvoldoende, daar de toren dan in werking treedt.
En na:
- b) 1.Lg1+? Kh1 komt wit niet verder.

1.Ld6+ Kh3

De sterkste zet, want hier faalt na:
1...Kh1 2.Pg3+ zowel 2...Kh2 als
2...Kg1 wegens 3.Pxh5. En na
3...Kh1 of 3...Kf1 wint 4.Pg3+ vrij
gemakkelijk met loper en paard.

2.Pf4+ Kh4

Zwart dekt zijn toren, want 2...Kh2
3.Pxh5+ Kh1 4.Pg3+ enzovoort.
helpt niet.

3.Le7+ Tg5

4.Pxg2+ Kh5

5.Pf4+ Kh6

5...Kh4 geeft wit de mogelijkheid
om eerst de d-pion te slaan:
6.Pxd5 en na 6...h6 7.Pf4 h5 te
winnen met 8.Pe2(6) en 9.Lxg6.
Of hier 6...Kh5 7.Pf4+ met 7...Kh6
8.Lf8+ Tg7 9.Ke4 Kg5 10.Lxg7, of
nog 7.Kh4 8.Lf6 h6 9.Le7 h5
10.Pe2(6) Kh3 en 11.Lxg5.

6.Lf8+ Tg7

En nu de toren niet weg kan, komt
de witte koning de klus klaren:

7.Ke3 d4+

8.Ke4

8.Kxd4? geeft slechts remise:
8...Kg5 9.Pe6+ Kf6 10.Pxg7 Kf7
en een van de stukken gaat
verloren.

8... d3

9.Kf5

Ook 9.Ke5? is fout 9...Kg5
10.Lxg7 d2 11.Ph3+ Kg6 12.Pf2
Kxg7.

9... d2

10.Kf6 d1D

11.Lxg7+

en mat.

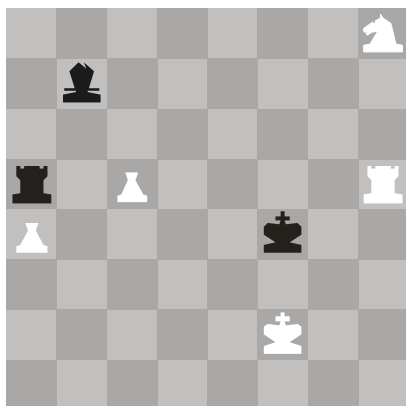
Deze studie is een uitbreiding van een miniatuurtje van de befaamde componist E.I. Pogosyants, die er de 2de eervolle vermelding mee behaalde in het *Soviet Trans-Ural C.S./* (1984): Kf3 Lb4 Pe6 / Kh5 Tg5 d5 h7 +.

Met de kortere oplossing: 1.Pf4+ Kh6 2.Lf8+ Tg7 3.Ke3 d4+ 4.Ke4 d3 5.Kf5 d2 6.Kf6 d1D 7.Lxg7+ en mat,

Het commentaar luidde: "*A surprising itinerary by W.K.*" En: "*It is hard to believe in a win for W. here.*"

Wat dan gezegd van mijn versie met nog een extra, tot promotie dreigende, zwarte pion op g2?

Schakend Nederland, 1991

+ 0431.20 f2f4

1.Pg6+ Kg4

1...Ke4 2.Te5+ Kd4 3.c6 Txe5
4.cxb7 Te8 5.Pe7 Tb8 6.Pc6+
Kc5 7.Pxb8 en wit wint.

2.c6 Txb5

Na 2...Lxc6? wint 3.Txa5

3.Pe5+ Kf5

a) 3...Kg5? 4.Pf3+ Kg4 5.cxb7
Th8 6.a5 Tf8 7.a6 Tf3+ 8.Ke2
Tb3 9.a7 enzovoort,

b) 3...Kf4? 4.cxb7 Th2+ 5.Kg1
Tb2 6.Pd3+ en 7.Pxb2,

c) 3...Kh4? 4.cxb7 Tf5+ 5.Pf3+
K~ 6.b8D,

d) 3...Kh3? 4.cxb7 Tf5+ 5.Pf3
Tf8 6.a4, enzovoort.

4.cxb7 Th2+

Wit wint na 4...Th8 5.a5.Tb8 6.a6.

5.Ke3

Een belangrijke zet, zie verder:

5... Tb2

5...Th8 6.a5 Kxe5 7.a6 Tb8 8.a7
en wint.

6.Pc4

Fout is hier 6.Pf7? met dezelfde
bedoeling want er volgt dan
6...Ke6 7.a5 Kd7 8.a6 Kc7 9.Pd8
Kb8 10.Pc6+ Kc7, en wit komt
niet verder, 11.a7 Kb7.

6... Tb3+

6...Txb7? 7.Pd6+ en 7.Pxb7.

7.Kd4 Ke6

8.Pa5

Wit blokkeert de eigen pion, maar
beschermt een andere.

8... Tb2

Had wit op de vijfde zet bij-
voorbeeld 5.Kf3? gespeeld dan
zou zwart hier remise houden met
8...Tb6 9.Pc6 Kd6 10.b8D Txb8
11.Pxb8 Kc5 12.Pa6+ Kb6 13.Pb4
Ka4 en de pion sneuvelt omdat de
witte koning niet kan ingrijpen. Dit
is nu niet mogelijk wegens 9.Kc5
Tb1 10.Pc6 Kd7 11.b8D Txb8
12.Pxb8+, enzovoort.

9.Pc6 Kd6

Ook hier is 9...Txb7? fout we-
gens 10.Pd8+ en 11.Pxb7.

10.b8D+ Txb8

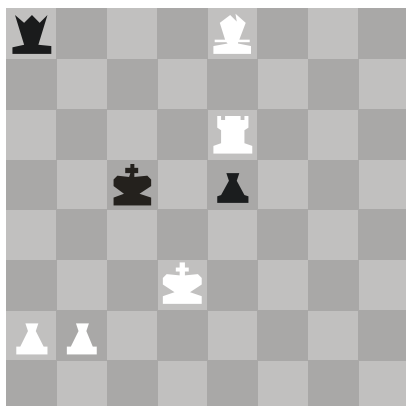
11.Pxb8 Kc7

12.Pa6+ Kb6

13.Pc5

De overblijvende pion is gedekt.
en wit wint na promotie.

64 studies op 64 velden, 1994

+ 3110.21 d3c5

Mijn oorspronkelijke versie werd verlengd door Julien Vandiest en toont vijf damevangsten. Vier door mij en één door Julien.

1.Tc6+

En niet 1.Txe5+? Kd6 2.Te4 Dxa2 met remise volgens *Nalimov's Endgame Database*.

1... Kd5

a) 1...Kb5 2.Tc8+ en 3.Txa8. Of

b) 1...Kb4? 2.Tc4+ Ka5 3.Ta4+ en 4.Txa8. Ook niet goed is

c) 1...Dxc6 2.Lxc6 Kxc6 3.Ke4 en na bijvoorbeeld 3...Kd6 rukken de witte pionnen op.

2.Lg6

Nu dreigt 3.Le4+ en mat. Omdat 2...K(D)xc6 3.Le4+ en 2.e4+ Lxe4+ niet meer helpen, rest er zwart niets anders dan het veld e4 te dekken.

2...

Da4

Maar nu volgt:

3.Lf7+

Kxc6

4.Le8+

K~

5.Lxa4

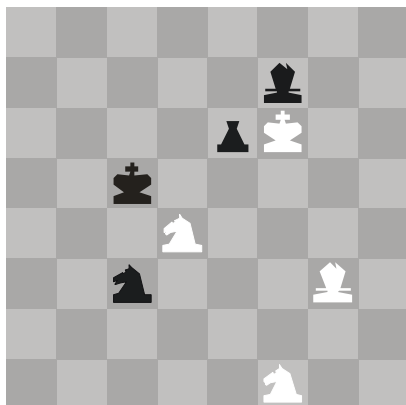
En wit wint.

In de studie van Rinck in *Skakblad* (1906) met hetzelfde materiaal nota bene, zijn er slechts twee damevangsten: Kc3 Te6 Lc8 b2 h2 / Kc5 Dg8 f6.:

1.b4+ Kd5 2.La6+ Dg4 (2...Kxe8 3.Lc4+ en 4.Lxg8) 3.Lb7+ Kxe6 4.Lc8+ K~ 5.Lxg4.

K.S.A.H. Toernooi, 1997
Speciale Prijs

+ 0045.01 f6c5

Wit kan de loper niet slaan zonder stukverlies.

1.Pb3+ Kb4

Na 1...Kc4 2.Pbd2+ K~ valt de loper na 3.Kxf7.

2.Pc1

Niet goed is:

a) 2.Pa1? Pe4+ 3.Kxf7 Pxd3 K4.Pxd3 Kc3 en het zwart hoekpaard zit in de val. Ook:

b) 2.Pfd2? is fout, want dan redt de zwarte loper zich met 2...Lh5. En na:

c) 2.Pbd2? volgt 2...Lh5 met remise.

2... Le8

Verleidelijk is:

- a) 2...Pe4+ maar na 3.Kxf7 Pxd3 4.Pxd3 kan wit nu de pion zelfs stoppen op veld e5, met winst volgens Troitzki (*koning + twee paarden tegen koning + pion op e4*) bijvoorbeeld: 4...e5 5.Pe4 Kc4 6.Ke6 Kd4 7.Kf5. Na:
- b) 2...Lh5 is de oplossing korter zoals verder blijkt.
- c) 2...Lg7 3.Kg7 en 4.KxL is nog korter.

3.Le1

Nu dreigt Pc1 via een aftrekschaak op a2 of e2, Pc3 te veroveren.

3... Kc4

4.Pe3+ Kd4

5.Pc2+ Kc4

6.Pa3+ Kd4

6...Kb4 7.Pb1+ en 8.Pxc3.

7.Pb3+ Kd3

8.Pc5+ Kd4

9.Pxe6+

Hierna keert het witte paard op zijn stappen terug. En zwart moet zijn paard voortdurend gedekt houden, dus:

9... Kd3

10.Pc5+

Had zwart eerder 2...Lh5 gespeeld, dan zou nu 10.Pf4+ K~ 11.Pxh5 volgen, met winst.

10...   **Kd4**
11.Pb3+   **Kd3**
12.Pc1+   **Kd4**
13.Pc2+   **Kc4**
14.Pe3+   **Kd4**

14...Kb4 15.Pd5+ en 16.Pxc3.

15.Pf5+

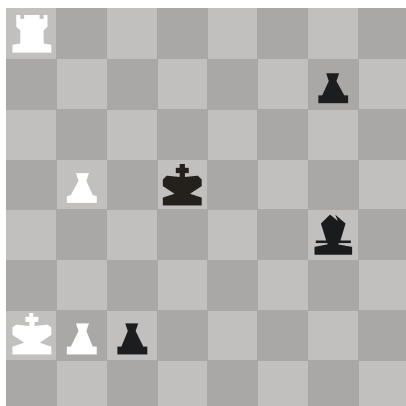
Deze zet is mogelijk omdat wit eerder al de zwarte pion geplukt heeft.

15...   **Kc4**
16.Pd6+   **Kd5**
17.Pxe8

En drie lichte stukken winnen tegen één.

14 maal geven de witte paarden schaak in deze carrouselstudie, die de prijs kreeg als de beste Belgische inzending in het Internationaal *Tornooi van de Koninklijke Schaakfederatie van Antwerpens* Handel. Een originele studie, met een maximum van acht stukken op het bord, was de opdracht.

Prijsrechter Vandiest oordeelde: *“One of these elegant carousels one remains found of and for which the composer has become famous.”*

= 0130.22 a2d5

Deze studie werd door mijn vriend Ward Stoffelen voorgeschoteld aan de deelnemers van het 28ste Wereldkampioenschap Oplossen van Schaakproblemen.

1.b6

Een poging om het promoveren van de c-pion te verhinderen mislukt: 1.Td8+? Ke5 2.Te8+ Le6+ 3.Ka3 c1D en zwart wint.

1... Kc6

Het beste. Men zie: 1...c1D 2.b7 Dc4+ 3.Ka1 Dc1+ 4.Ka2 Dc4+ 5.Ka1 Df1+ 6.Ka2, en zwart kan de promotie van de witte pion niet verhinderen.

2.Ta7

2.Ta3?, in de hoop de dame

2...c1D te vangen met 3.Tc3 Dxc3 4.bxc3 enzovoort, wordt tenietgedaan door 2...Le6+ 3.b3 (Tb3) 3...c1D, en zwart wint.

Nu dreigt de tekstzet met 3.Tc7+ en Txc2 de pion te slaan. En na 2... Le6+ 3.b3 Kxb6 4.Te7 c1T 5.Txe6+ is het remise. Speelt zwart hier 4...c1D dan wordt dit afgestraft door 5.Tb7+ met eeuwig schaak of 5...Kxb7 pat.

2...

Kxb6

3.Txg7

Enkel deze zet houdt remise. Bijvoorbeeld 3.Ta3 Le6+ 4.b3 c1D en zwart wint. Verwonderlijk mischien, maar 3...c1D 4.Kxg4 is ook remise. Er zijn nu twee varianten:

Variant A

3...

Le6+

4.b3

c1D

4...c1T is slechts remise.

5.Tb7+

Ka6(c6)

6.Tb6(c7)+

Kxb6(c7)

En het is pat..

Variant B

3...

Lh5

om een schaak te beletten.

4.Tg1

Ld1

5.Tg6+

Kb5

Het is duidelijk dat zwart niet op de c-lijn mag, want dan valt de toren langs achter aan.

6.Tg5+

Kb4

7.b3 c1D

Want na 7...c1T 8.Tg2+ Lxb3
9.Kb2 is er geen winst meer.

8.Tg4+ Kb5

En niet 8...Lxg4 wegens pat!

10.Tb4+ Ka5

10...Kxb4 is ook pat

11.Ta4+ Kb5

12.Tb4+ Kc5

De zwarte toren moet na allerlei
schaaks toch op de c-lijn komen.

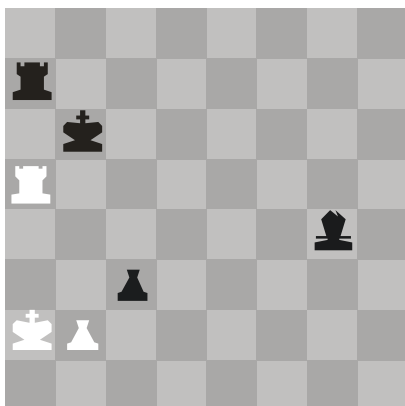
13.Tc4+ Dxc4

14.bxc4

En remise is een feit!

- 152 -

C. I.75° Anniversario Foguelman-
Caputto- Carlsson 2000 3de Prijs

=

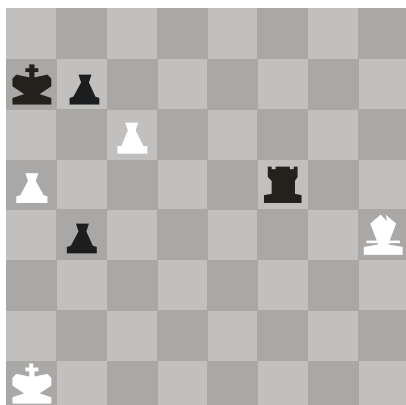
0430.11 a2b6

Dit was een vorige versie. Na een
minder mooie eerste zet 1.Txa7
Tc2 2.Tg7, verloopt de studie ver-
der zoals boven,

Deze eerste versie kreeg de 3de
prijs in het *Concurso Internacional
de Estudios (Finales Artisticos)* ter
gelegenheid van de 75ste verjaar-
dag van drie Argentijnse compo-
nisten A. Foguelman, Z. Caputto
en O. Carlsson (1998-2000).

Het verdict luidde: “*Espléndida
miniatura con un juego preciso
por ambas partes, que presenta
varias posiciones de ahogado. N.
de R. Se construye una sencilla
posicion de resistencia, con la
torre oscilando en los escaques
'a3' y 'c3', que las negras no
pueden evitar.*”

Ik verkies de nieuwe bovenstaan-
de versie nr 151, die José Copié
in het tijdschrift *Finales...y temas*
(2005) bewierookte met: “*Bella
obra de arte!! Mi amigo, el bril-
lante compositor belga Ignace
Vandecasteele, mejora un estudio
de su pertenencia que merició el
3er Premio en el concurso 75 JT
Foguelman - Caputto - Carlsson
2000, que también es muy bello.*”

+ 0310.22 a1a7

In samenwerking met mijn goede schaakvriend Roger Missiaen ontstond deze vrij inhoudrijke studie, met vele verleidingen:

1.c7 Tf1(Tf8)

En niet 1...Txa5+ 2.Kb2 Tc5 3.Lf2 b6 4.Lxc5 Kb7 en 5.Lxb6

2.Kb2(Ld8)

Uiteraard niet 2.Ka2? wegens 2...Tc1, en wit komt niet verder.

2... Tf8+(Tf1+)

3.Ld8(Kb2) Tf2+

4.Kb3

Maar niet 4.Kc1? b3! 5.c8D Tc2+ 6.Dxc2 bxc2, remise.

4.... Tf3+

5.Kxb4

Variant A

5... Tf4+

6.Kb3 b5

Want na 6...Tf3+ 7.Tc2 Tf2 8.Kd3 Tf3+ 9.Kd4 Tf4+ 10.Kd5 Tf5+ 11.Kd6 Txa5, wint 12.c8D. En nu na 6...b5 wint enkel

7.c8T

En niet:

a) 7.c8D? want na 7...Tb4+ 8.Kx3 Ta4+ 9.Kb3 Tb4+ 10.Kxb4 is het pat. Ofwel hier 10.Kc3 Tc4+ 11.Dxc4 bxc4 12.Kxc4, en er is geen winst meer voor wit, die de slechte loper heeft. Ook:

b) 7.axb6? e.p. is fout: 7...Kb7 8.Le7 Tf7 9.Ld6 Tf6 10.Lc5 Tc6 11.Kb4 Txc7 12.bxc7 Kxc7.

7... Tc4

Met aanval op de witte toren, daar er geen pat meer is na 7...Tb4 Maar na:

8.Lb6+

wint wit door overmacht.

Zwart kan echter na 5.Kxb4, ook

Variant B

5... b5

proberen. En ook hier is alleen de promotie tot toren winnend.

6.c8T

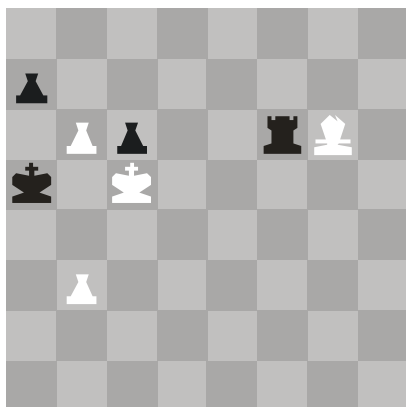
Want speelt wit hier 6.a6?, - in de wetenschap dat 6.c8D? remise is, zie verder - dan is de enige goede tegenzet van zwart: 6...Tf1 met 7.c8T Tb1+ 8.Ka5 Ta1+ 9.Kxb5 Ta5+ en 10.K(L)xa5, pat. Zo niet slaat zwart de pion.

Men onderzoekt de promotie tot dame: 6.c8D? Tf4+ 7.Kxb5 Tb4+ 8.Kxb4, pat. Of hier 8.Kc6? Tc4+ en 9.Txc8. Of nog 7.Kc3? Tc4, enzovoort, zoals we reeds zagen. En wit kan niet winnen.

‘Drie ineengeweven schaakmotieven waarvoor wit moet opletten: pat, dolle toren of slechte looper; knap verwerkt.’ aldus besloot Ferdinand Joseph.

Julien Vandiest vond het zelfs: *“Als miniatuurtje een compositorisch huzarenstukje.”*

Quiet Move Ty *EBUR*, 2002

+ 0310.22 c5a5

Samen met Roger Missiaen construeerden we deze studie, waarbij pion b3 van belang is. Al staat ook de loper aangevallen, wit speelt eerst:

1.b7

Maar niet het gulzige 1.bxa7? wegens 1...Tf8 2.Ld3 Ta8 3.b4+ Ka4 4.Lc2+ Ka3 5.b6 Kxb4, en ook de andere pion moet er aan geloven.

1... Tf8

2.Lh5

Een afwachtende zet, want:

a) 2.Kxc6? Kb4 3.Lc2 Kc3 4.Ld1 Kd2 5.Lg4 Kc3 6.Lc8 Tf6+ 7.Kc7 Tb6 en nu bijvoorbeeld: 8.Le6 Kb4 9.Ld5 Txb7+

10.Kxb7 a5 11.Kb6 a4 12.bxa4 Kxa4, met remise. Of
b) 2.Lf7? Tb8 3.Kxc6 Kb4 4.Kc7 Txb7 5.Kxb7 a5 6.Kb6 a4! 7.bxa4 Kxa4; ook met remise.

2... Tb8

De beste zet: 2...Tf5+ 3.Kxc6 Tb5 4.Ld1, en na het ruilen van pion tegen toren wint wit, zoals later blijkt.

3.Kxc6

Niet goed is 3.b4+? Ka4 4.Lf3, (met de bedoeling 4...Txb7 5.Lxc6+ en 6.Lxb7.) 4...Kb3 5.Lxc6 a6, en wit komt niet verder: 6.Ld5+ Ka4 enzovoort....

3... Th8

Een verrassend antwoord. Er dreigt immers 4...Th6+ 5.Kc7 Th7+, en na bijvoorbeeld 6.Kc8 Txb5 7.b8D Th8+ en 8...Txb8.

4.Lf7

En niet:

a) 4.Lg6? omdat de zwarte koning dan de pion en de loper kan aan-vallen: 4...Kb4 5.Lc2 Kc3, enzo-voort, zoals we reeds zagen. Ook niet:
b) 4.Lg4? Kb4 5.Ld1 Kc3 6.Kc7 Kd2 7.b8D Txb8 8.Kxb8 a5 9.Kc7 Kxd1 10.Kb6 Kb2 11.Kxa5 Kxb3. Of hier 9.Lf3 Kc3 10.Ld5 Kb4 11.K~ a4 12.bxa4 Kxa4, remise.

4... **Kb4**
 Na 4...Th6 5.Kc7 Tb6 6.b8D Txb8
 7.Kxb8 Kb6 8.Le8 is deze looper
 de zwarte pion de baas.

5.Kc7 **a5**
 5...Tf8 6.Le6.

6.Le6 **Ka(c3)**
 Na 6...a4 7.bxa4 Kxa4 8.Lc8 Th7+
 9.Ld7+ K~ 10.b8D

7.Lc8 **Th7+**

8.Ld7 **Th8**

9.La4

die het oprukken van de zwarte
 pion belet

9... **Tf7+**

10.b8D

Txb8

11.Kxb8

En wit wint.

Deze studie is ontstaan op zoek
 naar een correctie van een 1ste
 prijs van Pal Benko in *Sakkélet*
 (1975): Kc5 Le6 b3 b6 / Ka6 Ta8
 a7 +, De auteursoplossing luidt:

1.Lc4+ Ka5 2.b7 Tf8 3.Ld3 Tg8
 4.b4 Ka4 5.Lc2+ Ka3 6.b5 Tf8
 7.Ld1 Tg8 8.Lg4 Tb8 9.Kc6 Kb4
 10.Le2 Te8 11.Kd7 Tf8 en 12.Kc7

Maar ik ontdekte een nevenoplos-
 sing, na: 2...Tf8, is 3.Kc6 ook win-
 nend met 3...Kb4 4.Kc7 a5(Th8)
 5.Le6 Th8(a5) 6.Lc8 Th7 7.Ld7
 Th8 8.La4, en wit ruilt zijn tot pro-
 motie dreigende pion tegen de to-
 ren en wint.

Afek 50 JT, 2002
2de Eervolle Vermelding

= 0613.20 d8h7

Tegenover de zware zwarte stukken staan twee pionnetjes te wachten om te promoveren. Maar vermits:

a) 1.Kc7(8)? faalt op 1...Pd7+ en

b) 1.Lf7(h5)? op 1...Td7+, biedt wit zijn loper aan:

1.Lg6+ Kg7

Zwart weigert het aangeboden offer:

a) 1...Kxg6 2.e8D+, en deze dame houdt stand, door eeuwig schaak of door een toren te veroveren, bijvoorbeeld: 2...Kh7 3.Dh5+ Kg7 4.Dg5+ en 5.Dxc1. Of 2...Kg5

3.De7+ Kg6 4.De8+ Df6 5.De7+ Kf5 6.Dh7+ Ke5 7.Dxd3 Pxd3, en wit ruilt de pion tegen de toren, met remise. Na:

b) 1...Kh6, slaat wit rechtstreeks de toren: 2.Lxd3 Kg7 En nu nog even opletten: 3.Kc7 (Maar niet 3.e8D? Pb7+ 4.Ke7 Te1+ 5.Le4 Txe4+ en mat.) 3...Pxd7+ 4.Kxd7 Te1 5.e8D Txe8 6.Kxe8, remise.

2.Lxd3

En niet:

a) 2.e8D? wegens 2.Pb7+ 3.Ke7 Te3+ 4.Le4 Txe4+ en mat, zoals we net zagen. Ook niet:

b) 2.Ke8? Th3 met matdreiging, 3.Lh7 Txh7 4.Kd8 Pe6+ 5.Ke8 Th8+ en mat. Of hier 4.d8D Th8+ en mat.

2... Pb7+

Want 2...Pe6+ is minder goed: 3.Ke8 Th1 4.d8D Th8+ 5.Kd7 Txd8+ 6.exd8D Pxd8, remise.

3.Ke8 Pd6+

4.Kd8 Pf7+

5.Ke8 Th1

met matdreiging. En 6.d8D? faalt inderdaad op 6...Pe5 7.Lh7 Txh7 8.Dd5 Th8+ 9.Dg8+ Txg8+ en mat. Daarom:

6.d8P Th8+

Want na 6...Pd6+ 7.Kd7 Td1 8.e8D Pxe8 9.Kxe8 Txd3, is het remise.

7.Kd7   Pe5+
8.Ke6

Hier niet: 8.Kd6? Pxd3, en zwart wint volgens *Nalimov EGTB*.

8...   Pxd3
9.Pb7

Deze zet belet nu 9...Pc5+, want niet goed is 9.Kd7? Pc5+, en bijvoorbeeld: 10.Kd6 Pe4+ 11.Ke6 Pf6 12.Pf7 Ta8 13.Pd6 Kg6 14.Pc4 Ta6+ 15.Ke5 Ta2 16.Pe3 Ta4 17.e8D Pxe8, enzovoort. Dan maar:

9...   Pf4+

want op zijn beurt faalt hier: 9...Tg8 op bijvoorbeeld 10.Pd6 Pc5+ 11.Kd5 Pd7 12.Ke6 Pf6 13.Pf5+ Kg6 14.Ph4+ Kg7 15.Pf5+ Kh8 16.Kxf6, met remise.

10.Kd7   Pd5

De pion kan nu niet ongestraft promoveren tot dame, toren of looper.

a) 11.e8D? Pf6+ en 12.Pxe8.

b) 11.Kd6? is ook niet goed: 11...Pf6 12.Ke6 Th3 13.Pd8 Te3+ 14.Kd6 Pg8 15.Pe6+ Kf7 16.e8D Kxe8, en zwart wint ook hier.

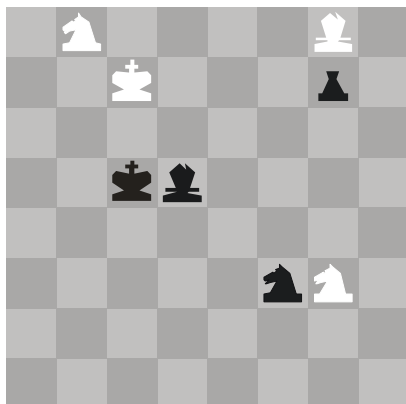
Er is maar een remisezet, namelijk een tweede paardpromotie:

11.e8P+

Het commentaar van prijsrechter Yochanan Afek luidde: *"The two advanced pawns are underpromoted to knights; yet the real hero of the battle is the acrobatic black knight."*

Persoonlijk vind ik dat een *2de eervolle vermelding* eerder een magere beloning is voor deze dubbele paardpromotie. Maar..... *"Goesting is goesting."* zei mijn wijze moeder zaliger.

Evreinov Mem. Ty, 1995

+ 0045.01 c7c5

Beide raadsheren bedreigen elkaar, en wie haalt het?

1.Pd7+

Wit geraakt hier niet verder met 1.Pa6+? Kd4 2.Pe2+ Ke5 of 2.Pf5 Ke5.

1... Kd4

1...Kc4 om de loper te blijven dekken faalt op 2.Pb6+ Kc5 3.Pxd5.

2.Pf5+

En niet 2.Pe2+? Ke3 3.Lxd5 Kxe2 met remise.

2... Ke4

Na 2...Kc4 volgt weerom een paardvork op e3.

3.Pd6+ Kd4

4.Pb5+

Een poging om te winnen met 4.Pf5+ Ke4 en dan een batterij te vormen met 5.Lh7? lukt niet wegens bijvoorbeeld 5...Pg5 6.Lg6 Kf4 7.Pxg7 Lf7 8.Lc2 Pe6+ 9.Pxe6+ Lxe6 met remise.

4... Ke4

4.Ke4? En nog maar eens een paardvork op c3.

5.Pa3+ Kd4

Na 5...Kb3/Kb4 valt na 6.Lxd4(+) Kxa3 ook 7.Lxf3.

6.Pc2+ Ke4

Ook hier dus niet 6....Kc4 of 6...Kd3 om de reeds vertoonde redenen.

7.Pc5+ Ke5

8.Pd3+ Ke4

En nu na deze carroussel staat alles klaar voor de finale:

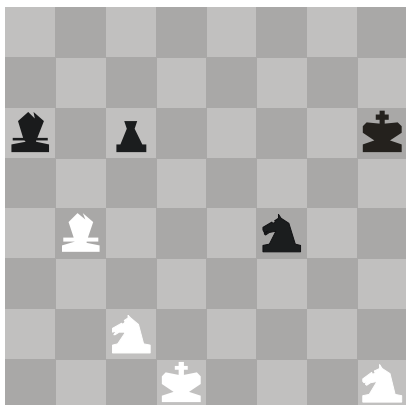
9.Lh7+ g6

10.Lxg6+

en mat.

De vijandelijke koning wordt, door de witte cavalerie en door zijn eigen krijgsmacht gehinderd, in een matnet gelokt.

Yehuda Hoch 50 JT, 1999
3de Aanbeveling

+ 0045.01 d1h6

1.Ld2 Kg5

Want na 1...Le2+ 2.Ke1 en 2...Kg5 volgt 3.Pf2 met de dreiging 4.Ph3+ en 5.Pxf4. Na 3...Lg4 volgt 4.Pd3 en 5. Pxf4. Of 3...Kf5 4.Pd4+ Ke5 5.Pxc6+ Kd5 6.Lxf4 Kxc6 7.Kxe2 met winst. Of hier 5...Kf5 6.Pd4+ Ke5 7. Pxe2 Pxe2 8.Kxe2, eveneens met winst.

2.Pf2 Kf5

3.Pd4+ Ke5

En nu komt de onverwachte verrassing: wit mag de pion niet nemen 4.Pxc6+? Kf5 5.Pd4+ Ke5 6.Pf3+ Kf5 7.Ph4+ Ke5 8.Pg4+ Ke4 9.Pf6+ Ke5 10.Pd7+ Kd6 11.Pb8 Le2+ 12.Ke1 Ke5 13.Pd7+ Ke4 14.Pf6+ Ke5

15.Lc3+ Ke6 en wit komt niet verder. Dus remise.

Maar wit speelt:

4.Pf3+	Kf5
5.Ph4+	Ke5
6.Pg4+	Ke4
7.Pf6+	Ke5
8.Pd7+	Kd6

De koning moet de bescherming van zijn paard opgeven.

9.Pb8	Le2+
10.Ke1	Ke5

10...Kc7 11.Lxf4+ Kb7 12.Kxe2.

11.Pd7+

Niet 11.Pxc6+? Ke4, enzovoort, maar na:

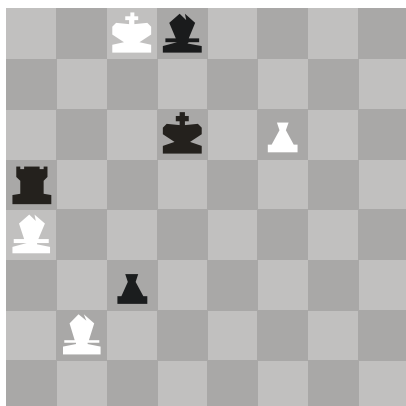
11...	Ke4
12.Pc5+	Ke5

slaat de witte loper het paard met schaak

13.Lxf4+	Kxf4
14.Kxe2	

En nu wint wit 'a la Troitzky', met twee paarden tegen een pion gestopt op veld c5. bijvoorbeeld: 14...Ke5 15.Kd3 Kd5 16.Pa4 c5 17.Pb6+ Kc6 18.Pc4. Wit heeft zich niet verslikt in gulzigheid.

"The long expedition of the Knights is impressive, and is all done to arrive at the Troitzky position."
vond de jarige Yehuda Hoch.

= 0350.11 c8d6

Niet goed is 1.f7? Le7 2.La3+ Ke6 3.Lb3+ Kf6 4.Lc1 Tb5 en bijvoorbeeld 5.Lc2 Kxf7 of 5.La4 Tb1 6.Le3 Kxf7. Beide met winst voor zwart, door overmacht.

1.La3+	Ke6
2.Lb3+	Kxf6
3.Lb4	Tb5
4.Lxc3+	Ke7

En nu houdt wit remise met de enige correcte zet:

5.Ld2	Txb3
--------------	-------------

5...Tc5+ 6.Kb7 Tc5+ 7.Kc8 haalt immers niets uit.

6.Lg5+	Kd6
---------------	------------

Nu niet:

a) 7.Lxd8? Kc6 of 7.Kxd8? Tb8+ waarna zwart wint, of:

b) 7.Kxd8? Tb8+ en mat. Maar:

7.Lf4+	Ke7
8.Lg5+	

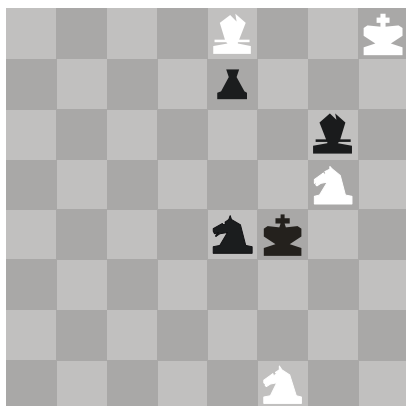
met remise door herhaling van zetten. Ook na 7...Kc6 8.Kxd8 blijft het gelijkspel.

Na 8 opeenvolgende loperzetten weet wit remise te houden.

Dit is een correctie van een 1ste Prijs in *Szachy* (1988) van David Gurgendz en Nikolai Kralin: Kb7 La3 Lb3 f6 / Kd7 Tf5 Ld8 c3 =.

Met de oplossing: 1.La4+ Ke6 2.Kc8 Ta5 3.Lb3+ Kxf6 4.Lb4 Tb5 5.Lxc3+ Ke7 6.Ld2 Txb3 7.Lg5+ Kd6 8.Lf4+ Ke7 9.Lg5+, remise.

Maar na 2.Kc8? wint zwart met 2...Lxf6 in 23 zetten, volgens de *Nalimov EGTB*.

+ 0045.01 h8f4

Wit heeft wel een stuk meer, maar er staan er twee aangevallen.

1.Ph3+

1.Pe6+? faalt op 1...Kf5 2.Pe3+ Kxe6, of 2....Pg7+ Kf6, of nog 2.Pd4+ Ke5 3.Lxg6 Kxd4. remise

1... Kf5

Na 1...Kg4 2.Lxg6 Kxh3 valt eveneens 3.Lxe4 met winst.

2.Pe3+ Kf6

3.Pg4+ Kf5

4.Ph6+ Kf

5.Pg8+ Kf5

6.Pxe7+ Kf6

Na dat dit pionnetje veroverd is, keert het paard op zijn stappen terug:

7.Pg8+ Kf5

8.Ph6+ Kf6

9.Pg4+ Kf5

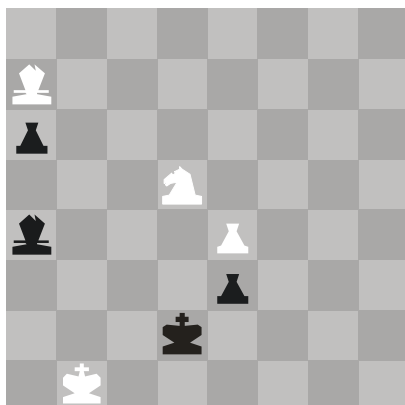
De diagonaal is nu vrij.

10.Ld7+

en mat. Want de zwarte koning is zijdelings gehinderd door zijn eigen stukken.

Deze studie werd reeds gecomponeerd in 1995, maar werd slechts opgestuurd naar Oscar Carlsson in 2005.

José Copié schreef: *“Excelente Estudio de mi amigo Vandecasteele en donde el caballo blanco de ‘f1’ debe realizar un periplo muy interesante para eliminar la única defensa que impide la conclusión de mate cual es el peón en ‘e7’, para luego retornar y generar la apropiada red de mate.”*

+ 0041.12 b1d2

1.Lxe3+

De gevaarlijke zwarte pion dient eerst geëlimineerd te worden, en het toch door de loper gedekte 1.Pxe3? is fout: 1...Kd3 2.e5 Ke4 3.e6 Ke5 4. e7 Kd6 5.Pf5+ Ke6 6.Pd4+ Kxe7 met remise,

1...

Kd3

2.Lb6

Een probleemzet. Het waarom wordt eerst op de vijfde zet duidelijk.

2...

Lc2+

Het beste, omdat anders de witte koning, langzaam maar zeker, de pion op a6 gaat plukken met winst.

3.Kb2

En niet 3.Kc1? Kxe4 4.Pc3+ Kd3 5.Kb2 5...Kd2 en komt de zwarte loper vrij. Remise.

3...

Kxe4

Daar gaat de pion, want na 3...a5 loopt de witte pion door.

4.Pc3+

Kd3

En nu de zwarte loper gevangen zit blokkeert wit, dank zij de tweede zet, tevens de pion met:

5.La5

Kd2

En een aftrekschaak:

6.Pd5+

Kd3(d1)

7./Pb4(e3)+

K~

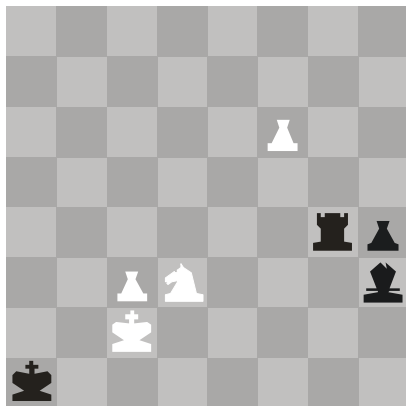
8.Pxc2(+)

brengt wit de overwinning.

“De prima verleiding 1.Pxe3? faalt omdat de loper op a7 verkeerd staat,” concludeerde Dolf Wissmann.

- 161 -

Origineel

+ 0331.21 c2a1

1.f7 Tg2+
2.Kd1

En niet 2...Kc1 Tg1+ 3.Kd2 Tf1
4.Pe5 Le6 en de pion sneuvelt.

2... Lg4+

2...Tg1+ 3.Ke2 Lf1+ 4.Kf2 Tg6
5.f8D Lxd3 6.Dd8 Lc2 7.Dxh4 en
wit wint na 34 zetten (*Nalimov
EGTB*). Of hier 3...Lg4+ 4.Kf2 Td1
5.f8D Txd3 6.Da3 Kb1 7.Db4+
Kc2 8.Dxg4 Kxc3 9.Dxh4 en winst
na 32 zetten.

3.Ke1 Te2+
4.Kf1 Te3

Na 4...Te4 5.f8D Le2+ 6.Ke1 Lxd3
7.Kd2 Lb1 8.Da3+ La2 9.Da7 h3
10.Df2 h2 (er dreigde 11.Kc1)
11.Dxh2 wint wit na 24 zetten.

5.Pe1 Te5

Niet goed is 5...Le2 6.Kg2 h3+
7.Kh2 Ld3 8.f8D Txe1 9.Da3+
Kb1 10.c4 Td1 11.c5 Td2+
12.Kxh3 en ook hier wint wit, dit-
maal na 34 zetten.

6.Pc2+ Kb2
7.Pd4 Lh3+
8.Kf2

Maar niet 8.Kg1? Te1+ 9.Kf2 Tf1
en 10.Txf7. Na de tekstzet is de
pion nu eindelijk niet meer te stop-
pen. Zwart gaat dan maar de pion
en het paard plukken.

8... Kxc3
9.f8D Kxd4
10.Db4+ Kd5

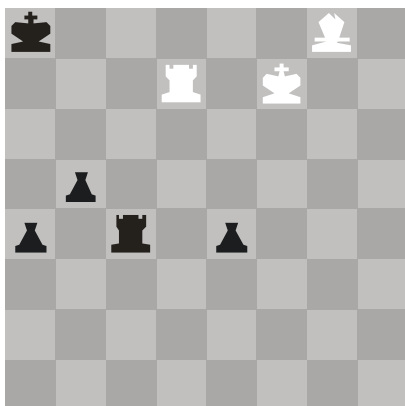
Speelt zwart echter 10...Kd3 dan
volgt 11.Da(b)3+ Kd2 12.Db2+ en
13.Dxe5, maar niet 12.Dxh3?
Te2+ 13.Kf1 Te1+ 14.Kf2 Te2+
15.Kf3 Te3+ 16.Kg4 Txx3 met
remise.

11.Db3+ Kd4
12.Dxh3 Th5
13.Dg4+ K~
14.Dxh5

Dit is een correctie van een studie
zonder de extra pion op h4 die ik
publiceerde in *Schakend Neder-
land* in 1960. Recent ontdekte ik
dat wit dan ook kan winnen met
9.Pe2+ Kc4 10.Pg3 Kd5 en
11.f8D.

Origineel

+

0410.03 f7a8

De zwarte koning staat weliswaar in de hoek, maar hoe kan wit met één loper meer het opnemen tegen drie pionnen?

1.Ke7 Tc8

Dit is de veiligste plaats van de toren. Na:

- a) 1...Tc3 verliest zwart door 2.Ld5+ Kb8 3.Tb7+ Kc8 4.Kd6 Td3 5.Ta7 Txd5+ 6.Kxd5, enzovoort. Of hier bijvoorbeeld 4...Tg3 5.Txb5 Tg6 6.Le6+ Txe6 7.Kxe6, enzovoort. Ook verlies na:
- b) 1...Tb4 2.Ld5+ Kb8 3.Kd6 Td4 4.Td8+ Ka7 5.Kc5 Txd5 6.Kxd5, enzovoort.

2.Ld5+ Kb8
3.Tb7+ Ka8

4.Kd7 Th8

Dit is de enige goede torenzet, wil hij niet door aftrekschaak veroverd worden, want na 4...Tf8 volgt 5.Kc7

5.Kd6 Tc8

De toren moet terug, want:

- a) 5...Th6+ verliest na 6.Kc5 Th5 7.Th7+ Txd5 8.Kxd5 enzovoort. Of na:
- b) 5...Th5 6.Lxe4 Th4 7.Lc6 Th6+ 8.Kc5 a3 Txb5+ Ka7 10.Ta5+ Kb8 11.Kb6 Txb6 12.Kxb6.

6.Lc6

En niet het gulzige 6.Lxe4? a3 7.Kd7 Kf8 en al slaat wit een pion het blijft remise. Ook na 7.Txb5+ Ka7 8.Ta5+ Kb6.

6... e3

Na 6...a3, volgt: 7.Txb5+ Ka7 8.Kc5 e3 9.Tb7+ Ka6 10.Tb3 Txc6+ 11.Kxc6 en wit wint. Of hier 8...a2 9.Ta5+ Kb8 10.Kb6 a1D 11.Txa1 Txc6+ 12.Kxc6, enzovoort.

7.Kc5

Deze zet is nu mogelijk dank zij de vorige.

7... e2
8.Te7+ Kb8
9.Kb6

En niet 9.Txe2? a3 10.Kxb5 Td8 11.Kb6 Kc8 12.Te3 Td2 13.Txa3 met remise.

Wit trekt de strop dichter en dichter, maar zwart heeft nog één hoop:

9... e1D

Na 9...Tc7 slaat wit de pion:
10.Txe2 a3 11.Te8+ Tc8 12.Te7
Txc6+ 13.Kxc6 a2 14.Kb6
enzovoort.

10.Tb7+

Want slaat wit deze dame dan
wint hij niet: 10.Txe1? Tf8 11.Te7
Kc8 12.Ta7 Kd8 13.Ta8+ Ke7 met
remise.

Maar wit is onverbiddelijk en
wurgt zwart met:

10... Ka8

11.Ta7+ Kb8

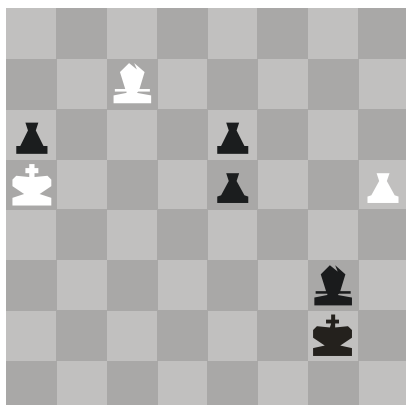
12.Ta8+

en mat. .

Het is een correctie van mijn
studie: Kf7 Td7 Lg8 / Ka8 Tc4 a4
e4 f5 +, in *Probleemblad* (2004).

Eddy Van Espen schreef mij:
*"Weer een pareltje aan uw reeds
lange snoer 'beauties' "*

Origineel

+ 0040.13 a5g2

1.h6

Op weg naar promotie.

1... Le1+

2.Ka4

En niet 2.Kxa6? Lc3 en nu mislukt 3.La5 op 3...Lb2 4.h7 e4.Of 3.Kb5 e4 4.Kc4 Lh8 enzovoort.

2... Lc3

Dreigt 3...e4.

3.Kb3 La1

4.Ka2

Een vroege poging met 4.La5? e4 5.Lc3 Lxc3 6.Kxc3 e3 7.Kd3 Kf3 8.h7 e2 9.h8D e1D geeft slechts remise.

4... Lc3

5.La5

Lokt de zwarte loper weg.

5... Ld4

4...Lxa5 5.h7.

6.Lb6 Lc3

7.Kb3 La1

Alles staat nu klaar voor de winnende zet:

8.Kc4

Maar niet onmiddellijk 8.h7? wegens 8...e4 9.Kc4 Lh8 10.Ld4 e5 11.Lxe5 Lxe5.

8... e4

9.Ld4 Lxd4

9...e3 10.Lxa1 e2 11.Lc3.

10.Kxd4 Kf3

11.h7 e3

12.h8D

En wint, want zwart komt te laat met zijn pionpromotie.

Het is een uitbreiding van een idee van P. Heuäcker: Kc1 Lb8 h6 / Kh4 Ld4 e5 +:

1.La7 La1 2.Kb1 Lc3 3.Kc2 La1 4.Ld4 exd4 5.Kd3 en wint.

“Dat briljante ideeën met een minimum aan materiaal uit te drukken zijn leert ons Heuäcker” besloot Hans Bouwmeester in zijn boek: *Schaakstukken spelen U voor*.

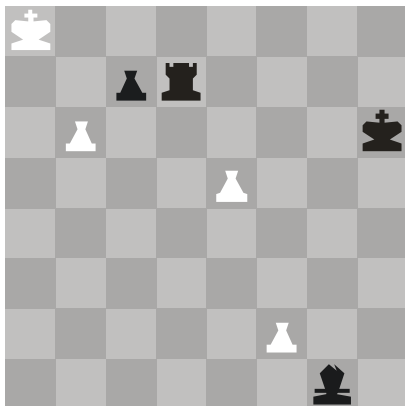
Maar mijn vriend Ward Stoffelen schreef in zijn rubriek “Eindspel en -studie” in Schaakschild (1984) dat men Anatole Mouterde onrecht zou aandoen, moest men hem niet vernoemen als de voorganger van de ‘Letztform’ van Heuäcker.

In *Sydsvenska Dagbladet Snällposten* (1914) verscheen van Mouterde deze studie: Kc1 Lb4 a3 h5 / Kb7 Lb6 a5 e5 h4 +,

met de oplossing 1.h6 Ld4 2.Lc5 La1 3.Kb1 Lc3 4.Kc2 La1 5.Ld4 Lxd4 5.Kd3 La1 6.Ke4 en wint.

In mijn oorspronkelijke versie, (*Schakend Nederland* 1962) zonder de pion op e6, is er een dual aanwezig, want dan wint wit ook met: 7.h7! e4 8.Kb3 Le5 9.Kc4 Kf3 10.Ld4, e3 11.Lxh8 e2 12.Lc3, enzovoort.

Origineel

= 0330.31 b8h6

1.b7 Td8+

Na 1...c5 volgt 2.b8D en bijvoorbeeld 2...Lxf2 3.Df8+ Tg7 4.Dxf2 met winst.

**2.b8D Txb8+
3.Kxb8 c5**

Uiteraard niet 3...c6 4.e6 Lh2 5.Kb7 en ofwel valt de zwarte pion, ofwel loopt de witte door.

4.e6 Lh2+

a) 4...Lxf2 en de witte pion promoveert. Ook:

b) 4...Kxg7 is niet goed wegens 5.Kc7 Kf6 6.Kd7 Lxf2 7.e7 en 8.e8D.

5.Kc8

Fout is 5.Kb7? Ld6 6.Kc6 en na

bijvoorbeeld 6...Le7 7.Kd5 Kg6 en zwart houdt de witte pionnen in bedwang terwijl zijn eigen pion door loopt.

5... Ld6

6.Kd7 Lf8

De loper is gehinderd door zijn eigen pion.

7.Ke8

Maar niet 7.f4? Kg6 8.Ke8 Kf6 9.Kxf8 Kxe6.

7... Kg7

Opnieuw staat een eigen stuk de zwarte loper in de weg: 7...Lg7 8.Kf7.

8.e7 Lxe7

9.Kxe7 Kg6

10.Ke6 c4

11.f4 c3

12.f5+ Kg7

13.Ke7 c2

14.f6+ Kg6

15.f7 c1D

16.f8D Dc5+

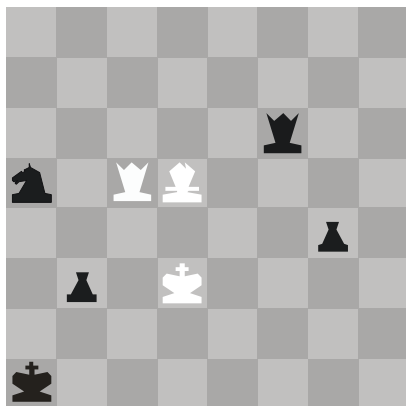
17.Ke8

En zwart komt niet verder.

Remise.

Het leuke is dat zowel de witte als de zwarte pion van uit hun startpositie de eindmeet bereiken. Twee *excelsiors* dus.

Origineel

+ 4013.02 d3a1

Pogingen als 1.Dxa5+?, 1.Dc1+? of 1.Dg1+? halen niets uit.

1.Da3+	Kb1
2.Le4	Db2
3.Ke3+	Kc1
4.Dc5+	Kd1
5.Dd6+	Kc1

Maar niet 5...Ke1 6.Dg3+ Kf1 7.Ld3+ De2+ 8.Lxe2+ en mat.

6.Dc7+

En veld c6 is niet toegankelijk.

6... Kd1

Maar speelt zwart hier:

- a) 6...Pc6 dan volgt 7.Dxc6+ met 7...Kd1 8.Lc2+ Kc1 en bijvoorbeeld 9.Lf5+ Kd1 10.Dh1+ en mat. Of offert zwart zijn paard met
- b) 6...Pc4+ dan volgt 7.Dxc4+

Dc2 (7...Kd1 8.Df1+ en mat) 8.Lxc2 bxc2 en bijvoorbeeld 9.Kd3 Kb1 10.Dxc2+ enzo voort, en wint.

7.Dd8 + Kc1

En weerom niet 7...Ke1 8.Dh4+ en gedwongen 8...Df2+ 9.Dxf2+ Kd1 10.Dd2+ en mat.

8.Dc8+ Kd1

Het tussenplaatsen van het paard hebben we reeds gezien, daarom deze laatste poging, maar wit besluit met:

9.Dxg4+

En om het dreigend mat na 9...Ke1 10.Dg1+, of 9...Kc1 10.Dg1 te voorkomen, is zwart genoodzaakt zijn dame te offeren:

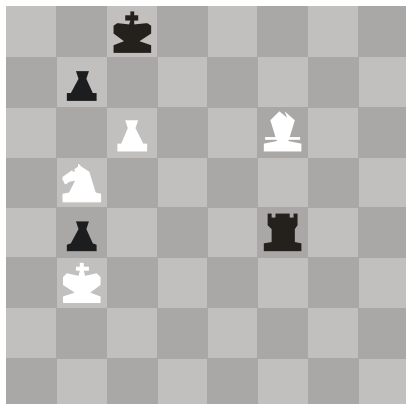
9... De2
10.Dxe2+ Kc1
11.Dd2+

en mat..

Een correctie van mijn studie in de krant *De Morgen* uit 1999: Kd3 Dd6 Lc6 / Ka1 Dg7 b3 g4 +.

1.Da3+ Kb1 2.Le4 Db2 3.Ke3+ Kc1 4.Dc5+ Kd1 5.Dd6+ Kc1 En hier in plaats van 6.Dc7+ Kd1 7.Dd8+ Kc1 8.Dc8+ Kd1 9.Dxg4+ Kc1 10.Dg1+ en mat. Maar ook is 6.Dc6+ winnend met 6...Kd1 7.Lc2+ Kc1 8.Lf5+ Dc2 9.Lxc2 bxc2 10.Kd3 Kb1 11.Dxc2+ en eveneens mat.

Origineel

+ 0311.12 b3c8

1.Pa7+ Kb8

Niet goed is 1...Kc7 2.Le5+ Kb6 3.Lxf4 bxc6 4.Pc8+ en wit wint.

2.c7+

Maar niet 2.Le5+ Kxa7 3.Lxf4 bxc6 met remise.

2... Kxa7

2...Kxc7 verliest snel: 3.Le5+ Kb6 4.Pc8+ en 4.Lxf4

Wat nu na de tekstzet?

- a) 3.c8D? exf6. En zwart bouwt hier een oninneembare vesting. (*Nalimov EGTB*)
- b) 3.c8T? of 3.c8L?, en 3...Txf6 met remise
- c) 3.c8P+? is onvoldoende voor de winst.

d) 3.Ld4+? bxc4, en ook een zwarte vestingsbouw.

e) 3.Ld8? Tf3+ 4.Kxb4 b5 5.c8D (5.c8T? is onvoldoende voor de winst.) 5...Tf4+ 6.Kb3 (6.Kxb5 Tb4+ 7.Txb4 mat) 6...Tb4+ 7.Ka3 Ta4+ 8.Kb3 Tb4 en willens nillens uiteindelijk mat, bijvoorbeeld 9.Kc3 Tc4+ 10.Dxc4 bxc4.

Verrassend maar correct is:

3.Le7 Tf3+

En niet 3...Te4 of 3...Tf7 4.c8D Txe7 5.Dc5+ en 6.Dxe7.

4.Kxb4 Tf4+

5.Kb3

Nog even oppassen: 5.Kb5? is fout wegens 5...Tf5+ 6.Lc5+ b6 7.c8D Txc5+ 8.Dxc5 bxc5 of hier 5.Kc3? b5 6.c8D Tc4+ 7.Dxc4 bxc4.

5... Tf3
6.Kc2 Tf2+
7.Kd3 Tf3+
8.Kd4 Tf4+
9.Kd5 Tc4

Een uitzichtloze poging, want na 9...Tf5+ volgt zowel 10.Kd6 als 10.Ke6.

10.Kxc4 Kb6
11.b8D

En eerst nu kan de pion promoveren met winst.

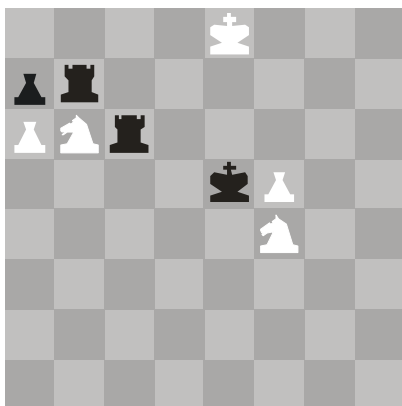

Studies

Het einde kroont het werk
(Ovidius)

+ 0602.21 e8e5

1.axb7? faalt op 1...Txb6. Daarom dit offeraanbod:

1.Pc4+ Kxf5

Want zwart mag het niet aan nemen:

a) 1...Txc4 2.axb7 Tb4 3.Pd3+ en 4.Pxb4. Of:

b) 1...Kxf4 2.axb7 Th6 3.b8D+ met winst.

2.axb7 Th6

Na 2...Txc4 3.b8D Txf4 wint 4.Dxa7.

3.Pd6+

Fout is 3.Pg6? Kxg6 4.Pe5+ Kg7 5.Pd7 (5.Pf7? Tb6) Th1 P~ 6.Tb1, of hier 5...b1D Th8+ 6.Pf8 Txf8 met remise.

3... Kxf4

Zwart moet dit paard wel slaan, want na bijvoorbeeld 3...Kf6 4.Pf7 of 3...Kg4 4.Pe6 (*dreigt* 5.Pf8) Txe6+ 5.Kd7 is de promotie niet meer te stuiten.

4.Pc8

Dekt veld b6, wat 4.Pf7? niet doet.

4... Th8+

5.Kd7 Th7+

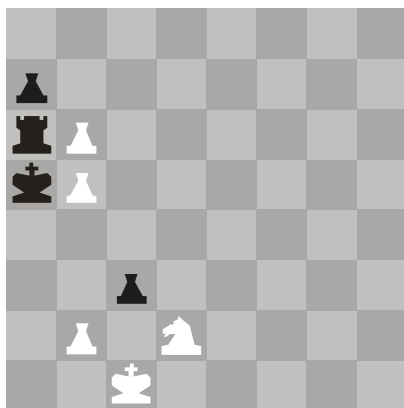
6.Pe7 Th8

7.Pg6+ K~

8.Pxh8

En eerst *nu* kan de promotie geschieden.

In bovenstaande stelling is pion a7 overbodig, zie ik nu.

+ 0301.32 c1a5

De witte pionnen en het paard staan alle aangevallen, en:

- a) 1.b7? faalt op 1...cxd2+ 2.Kxd2 Tb6. Zo ook:
- b) 1.bxa6? op 2.cxd2+ 3.Kxd2 Kxb6. Daarom

1.Pc4+   Kxb5
2.b7   cxb2+
3.Kb1

Na 3.Kxb2? Kxc4 4.b8D, volgt 4...Tb6+ 5.Dxb6 axb6 met remise.

3...   Ta1+

Niet 3...Kxc4 4.b8D Tb6 5.Dxa7 Tb5 met de enige winnende zetten van wit: 6.De7 Kd5 7.Dc7, enzovoort, volgens de *Endgame Databases* van Ken Thompson.

4.Kxb2   Ka6

Zwart hoopt nu op een pat: 5.b8D? Tb1+ 6.Kxb1.

5.Pd6   Ta4

6.Kc3

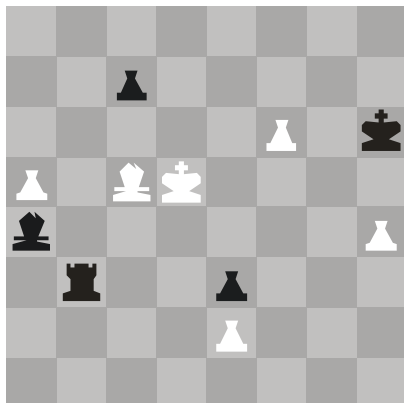
- a) 6.b8D? Tb4 7.Dxb4 en er ontstaat een tweede pat. En na:
- b) 6.Kb3? Tg4 7.b8T is het remise, en ook 7.b8D Tb4+ 8.K(D)xb4 geeft een derde pat.

6...   Ta3+
7.Kc4   Ta4+
8.Kc5   Ta5+
9.Kc6   Ta4
10.b8D

Wit wint, en na bijvoorbeeld 10...Tc4+ vermijdt hij het vierde pat 11.Pxc4?, door eenvoudig zijn koning naar de d-lijn te verplaatsen.

- 169 -

Schakend Nederland, 1960
3de Bijzondere Vermelding

+ 0340.42 d5h6]

Een ietwat grove inleiding:

1.f7	Tb8
2.f8D	Txf8
3.Lxf8+	Kh5

Nu dreigt zwart pion h4 te veroveren, Maar wit wil de a-pion tot promotie brengen:

4.a6	Lb5
-------------	------------

Deze zet is beter dan: 4...Lb3+ 5.Kd4 La4 6.a7 Lc6 7.Le7 en bijvoorbeeld 7...Kg4 8.Kxe3 en één van de witte pionnen promoveert.

5.a7	Lxe2.
6.Ke4	Lf1

Niet 6...Kg4 want dan loopt de h5-pion door.

7.Kf3

Natuurlijk niet 10.Kxe3? Lg2 en weg is de winst.

7...	e2
-------------	-----------

8.Lb4

En niet 8.Kf2? Lg2 9.Le7 en zwart dekt eveneens zijn pion met 9...Lf3, dat slechts gelijkspel oplevert.

8...	e1P(D)+
9.Lxe1	Lb5

Dreigt nu 10...Lc6.

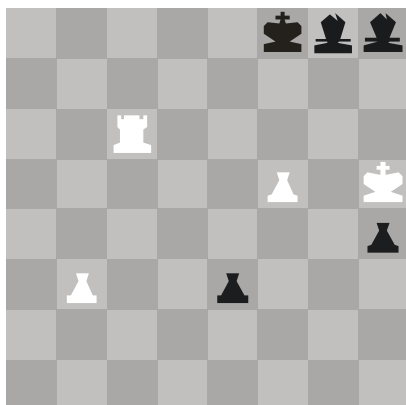
10.a8L

En dankzij de onderpromotie wint wit na loperruil, door promotie van de h-pion, daar hij de goede loper overhoudt. Niet goed is 10.a8D? Lc6+ 11.Dxc6, pat.

Cor de Feijter commentarieerde: *"Aardige steen, maar enkele facetten kunnen nog bijgeslepen worden."*

- 170 -

Tijdschrift KNSB, 1962
3de Prijs

= 0160.22 h5f8

Wit tracht de diagonaal a1-h8 te sluiten.

1.Tc8+	Kf7
2.Tc7+	Ke8
3.Tc8+	Kf7
4.Tc7+	Kf6

Deze zet interfereert nu Lh8, zodat de aanval op de e-pion mogelijk is.

5.Tc3

Na 5.Tc1(2) Kxf5 komt ook de andere lopers in het spel, met winst.

5...	e2
6.Te3	Lxb3
7.Kxh4	

Niet 7.Txe2? Ld1 8.Lxe2.

7... Ld1

7...Lc4 8.Kg4 Lg7 9.Kf3 en 10.Txe2 met remise.

8.Kg3

Er dreigt nu 9.Kg2.

Een cruciaal moment voor zwart.

Want na 8...Kxf5 9.Kf2 Ld4

10.Ke1 Lxe3, staat wit pat..

Variant A

8...	Kh7
9.Te6	Ld4
10.Kg2	Lf6
11.Kg3	Le7
12.Te4	Lc5
13.Te6	Lg1
14.Kg2	Ld4
15.Kg3	

En zwart komt niet verder dan remise

Variant B

8...	Kg5
9.f6	

Blokkeert nog eens de diagonaal a1-h8.

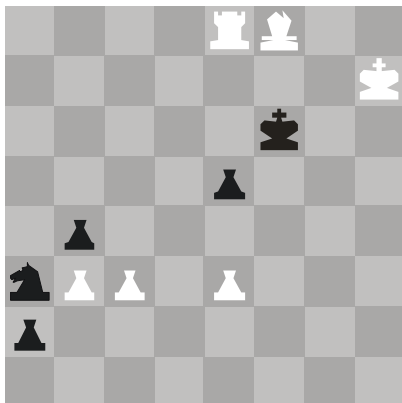
9...	Lxf6
10.Kf2	

Veld h4 is nu ontoegankelijk voor de zwarte koning door zelfinterferentie.

10...	Ld4
11.Ke1	Lxe3

En het is toch pat.

Schakend Nederland, 1963
1ste en 2de Eervolle Vermelding

= 0113.33 h7f6

Er dreigt 1...a1D. Wit tracht de toren op de onderste rij te brengen:

1.Lg7+ Kf7

a) 1...Kf5 of 1...Kg5 2.Txe5+ Kg4 3.Te4+ Kf3 4.Tf4+ Kxe3 Tf1 en nu 5...bxc3 6.Lxc3 of

b) 5...Pb1 6.cxb4, beide met winst voor wit.

2.Tf8+

2.Txe5? is te vroeg: 2...a1D en deze dame komt in het spel.

2... Ke7

3.Tf1 Pb1

Na 3...bxc3 volgt 4.Lf8+ K~ 5.Lxa3. De tekstzet sluit het paard hierbij de eerste rij af voor zijn toekomstige dame.

4.Tf5 a1D

Na 4...Bxc3 5.Txe5 Kd6 6.Ta5 c2 7.Lb2 zijn beide zwarte pionnen onschadelijk

5.Txe5+ Kf7

6.Tf5+ Ke6

7.Te5+ Kd6

8.Td5 Kc6

8...Kxd5 9.c4+ en 10.Lxa1.

9.Tc5+ Kb6

9...Kxc5 10.cxb4+ en 11.Lxa1.

10.Tb5+ Ka6

10...Kxb5 10.c4+ en 11.Lxa1. Na andere koningzetten blijft het eeuwig schaak. Veilig hoopt zwart: 11.Ta5+? kan niet wegens 11.Dxa5. Dan komt de pointe:

11.cxb4

en de zwarte dame is gevangen. Bijvoorbeeld 11...Da2 of 11...Da3 12.Ta5+ Dxa5 13.bxa5.

11... Dxd7+

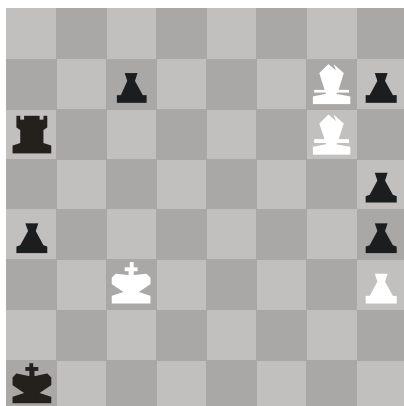
12.Kxg7 Kxb5

Maar het blijft dus remise.

Ik inspireerde mij voor deze studie op een werk van A.O. Herbstman in *Shackhmaty v SSSR* (1953) die een 2de prijs won: Kh7 Tb6 Lh6 c2 c3 / Kf5 Lb2 a2 b4 =:

1.Tb5+ Ke6 2.Ta5 La3 3.Lg7 a1D 4.Te5+ Kf7 5.Tf5+ Ke6 6.Te5+ Kd6 7.Td5+ Kc6 8.Tc5+ Kb6 9.Tb5+ Ka6 10.Ta5+, remise. De looper verving ik door een paard.

Schakend Nederland, 1966
1ste Eervolle Vermelding

+ 0320.15 c3a1

Een directe matstudie van twee lopers tegen een toren. Wit start met een aftrekschaak:

1.Kc2+	Ka2
2.Lf7+	Ka3
3.Lf8+	Td6!
4.Kc3	

Na 4.Lxd6? cxd6 is het remise wegens de verkeerde looper, de zwarte koning bereikt immers op tijd veld h8.

4...	h6
5.Le7	

Een afwachterende zet. Want na:

a) 5.Lg8? c5 6.Lf7 (6.Lxd6 pat)
6...Tc6 7.Ld5 Td6 8.Lxd6 is het pat. Of

b) 5.Lc4? c5 6.Lf7 (6.Lxd6 pat.)
6...Tc6 7.Lc4 Td6 8.Lxd6 pat.
Ook hier is 6.Kc2? fout:
6...Tc6 7.Ld5 Tc8 8.Ld6 Kb4,
en de zwarte koning ontsnapt.
De tekstzet verplicht zwart de pion op te spelen.

5...	c5
-------------	-----------

6.Kc2

6.Lxd6 pat.

6...	Tc6
-------------	------------

Dekt de pion.

7.Ld5	Tc8
--------------	------------

Zwart wint een tempo, want na 7...Tc7 8.Ld6 Tc8 9.Kc3 moet zwart de toren offeren om mat te voorkomen.

8.Kc3	Tc7
--------------	------------

9.Ld6

9.Lxc7?, pat.

9...	Tc8
-------------	------------

Na bijvoorbeeld 9...Tc6 volgt 10.Lxc6 Ka2 11.Kc2 c4 12.Ld5 Ka1 13.Lxc4 a3 14.Le5+ en mat.

10.Lc4

Wit blokkeert de pion.

10...	Tc6
--------------	------------

En nu de afwerking:

11.Lf4	Tb6
---------------	------------

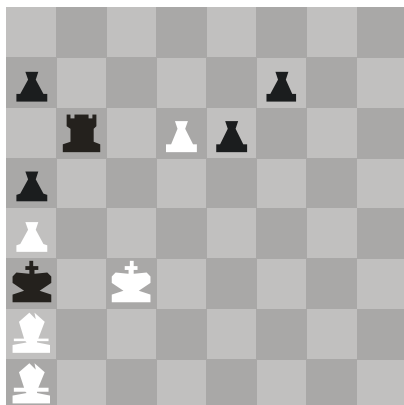
12.Lc1+	Tb2
----------------	------------

13.Lxb2+

En mat.

Schakend Nederland, 1968
1ste Bijzondere Vermelding

+ 0320.24 c3a3

1.d7

Zwart kan wel beide lopers slaan:

- a) 1...Kxa2 2.d8D Kxa1, maar dan wint wit door overmacht, bijvoorbeeld 3.Df6 Ka2 4.Dxf7 Ka3 5.Df7 a6 6.Kd4 Txb4+ 7.Ke5 Txa4 8.Dd3+ Kb2 9.Dxa6 Ta1 10.Db5+ Kc3 11.Kxe6, enzovoort. (K.T.)

Ook andere zwarte tegenstand verliest. Zelfs:

- b) 1...Tb8 2.Lc4 en bijvoorbeeld 2...Kxa4 3.La6 Tg8 4.Kc4 Tg4+ 5.Kc5 Tg5+ 6.Kc6 Td5 7.Le5 Txd7 8.Kxd7. Of hier bijvoorbeeld 2...a6 3.Lxa6 Td8 4.Lb2+ Kxa4 5.Kc4 Tb8 6.d8D Txd8 7.Lb5 mat. Of:

- c) 2...Kxa3 3.La6 Td8 4.Kc4 Kay 5.Lb5 a6 6.Lc6 Tg8 7.Lf6 Tg4+ 8.Kc5 Tg8 9.d8D Txd8 10.Lxd8, en de beide lopers kunnen de pionnen de baas.

Het beste antwoord van zwart is:

1... Td6

2.Lb3

Er dreigt 3.Lb2 mat.

2... Tc6+

3.Lc4 Td6

4.Lb5 a6

4.Ka2? 5.Lb2 a6 6.Lc4 mat.

5.Lb2 Ka2

6.Lc4+ Kb1

7.Ld3+ Ka2

8.Kc2

Opnieuw met matdreiging.

8... Tc6+

9.Lc4+

Een offeraanbod, want 9.Lc3? is niet voldoende wegens: 9...Td6 10.Lxa6 Txd7 11.Lxa5 Ta7 12.Lc4+ Ka3 13.Lb6 Ta8, en weg is de winst.

9... Txc4+

10.Lc3

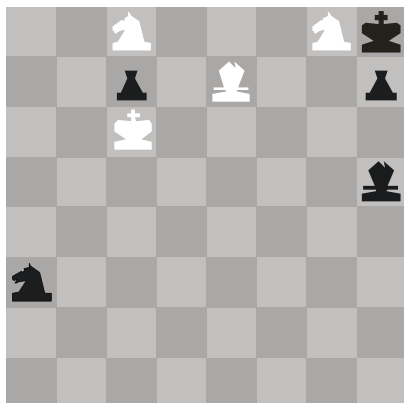
En wit wint.

Maar niet: 10.Kd3? Tc5 11.d8D Td6+ 12.Dxd6 exd6, remise..

Cor de Feijter schreef: *“In nr 1108 handhaaft wit voorlopig zijn d-pion door de matdreiging. Op het moment dat de pion verloren schijnt te zijn brengt een magneetoffer, waardoor de toren zijn greep op de d-pion verliest, wit de overwinning.”*

In 64 studies op 64 velden dacht ik dat de toren op a6 diende te staan, maar dit lijkt niet nodig, want 1...Tb8 wordt immers ook afgestraft.

Schakend Nederland, 1969
2de Eervolle Vermelding

+ 0045.02 c6h8

1.Ph6

Want na 1.Pf6? Lf3+ 2.Kxc7 Kg7, ontsnapt de zwarte koning. Nu dreigt er reeds mat met 2...Lf6+.

1... Le8+

Na 1...Lf3+ volgt 2.Kxc7 Pb5+ 3.Kb6 Kg7 4.Pf5+ Kg6 5.Ph4+ en 6.Pxf3. Of hier 2...Kg7 met eveneens 3.Pf5+ enzovoort, als boven.

2.Kxc7 Pb5+

Ook nu is 2...Kg7 te vroeg, want dan verliest zwart weerom de loper: 3.Pf5+ Kg6 4.Lxa3 Kxf5 5.Pd6+ en 6.Pxe8.

3.Kd8 Kg7

Er dreigt immers nog altijd mat.

4.Pf5+ Kg6

En niet: 4...Kf7 5.Pd6+ Pxd6 6.Pxd6+ en 7.Pxe8. Of hier 5...Kg6 6.Kxe8 Pxd6 7.Pxd6.

5.Ph4+ Kf7

Zwart dekt zijn loper. Maar dan komt de pointe:

6.Pf3

En plots kan geen enkel zwart stuk zonder stukverlies gespeeld worden: 6...Pa3 (of 6...Pc3) 7.Pd6+ en 8.Pxe8, of 6...Lc6 7.Pe5+ en 8.Pxc6. Dan maar:

6... h6

Dit is beter dan 6...h5 7.Pg5+ Kg6 8.Kxe8 Pc7+ 9.Kf8 Pd5 10.Ld8.

7.Lb4

De enige afwachterende zet. Want 7.Lc5? Lc6 8.Pe5+ Ke6 9.Pxc6 Kd5 10.Le3 Kxc6 11.Lxh6, is onvoldoende voor de winst. (K.T.)

7... h5

8.Le7

Alles zit nu muurvast bij zwart.

8.... Lc6

Want na 8...h4 9.Lxh4 Pc3, om de eigen loper doorgang te verlenen, volgt 10.Pd6+ en 11.Pxe8. Of hier 9...Kf8 10.Le7+ Kf7 11.Pg5+ en 12.Kxe8.

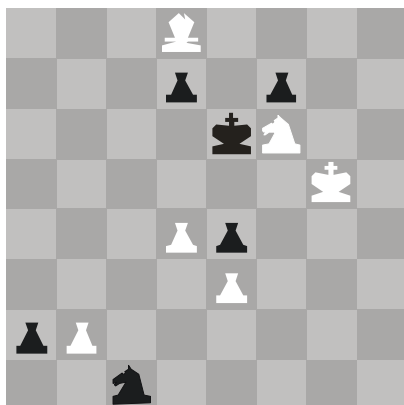
9.Pe5+ Ke6

10.Pxc6

Wit wint..

- 175 -

*Schakend Nederland, 1972*3de
Bijzondere Vermelding

= 0014.34 g5e6

De dreigende zwarte a-pion is niet tegen te houden. Maar Wit tracht de zwarte koning in een matnet te drijven:

1.d5+

en nu:

Variant A

1... Ke5

2.Lc7+ d6

3.La5

Dreigt mat op c3.

3... Pe2

4.Lc3+

Toch. Een verrassend offer.

4... Pxc3

5.bxc3

De koning is nu wel geïmmobiliseerd, maar zwart kan toch dame halen:

5... a1D

6.c4

Dekt nog eens pion d5 met een dubbele matdreiging.

6... Dg1+

7.Pg4+ Dxg4+

8.Kxg4

met remise.

Variant B

1... Kd6

2.Pxe4+ Ke5

Na 2...Kxd5 3.Pc3+ en 4.Pxa2 is het remise.

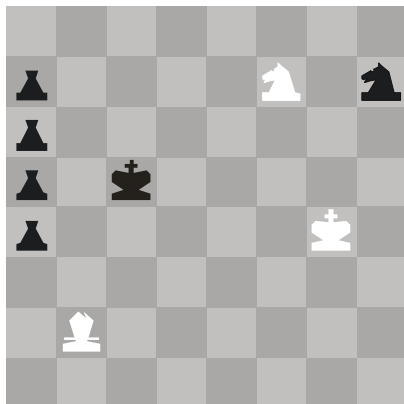
3.Pc3 a1D

4.Lc7+ d6

5.Ld8 f6+

met een ondekbaar mat op:

6.Lxf6+

+ 0014.04 g4c5

Eerst tracht wit het zwart paard te isoleren met:

1.Kf5

En niet:

- a) 1.Kh5? Kd5 2.Lg7 Ke6 3.Kg6 Ke7 4.Lb2 Pf8+ 5.Kg7 Pe6+ en het zwarte paard ontsnapt. Ook na:
b) 1.Lg7? a3 2.Kf(h)5 a2 3.Kg6 a1D 4.Lxa1 Pf8+ 5.Kg7 Pe6+. En ook na:
c) 1.La3+? Kc4 2.Kf5 Kb3 3.Ld6 a3 4.Kg6 a2 5.Le5 Pf8+ enzovoort.

1... Kc6

Natuurlijk niet:

- a) 1...Pf8 2.La3+ en 3.Lxf8. Of:

- b) 1...Kb4 2.Lg7 en bijvoorbeeld 2...a3 3.Kg6 Pf8+ 4.Lxf8 a2 5.Lg7 Kb3 6.Ld6 a4 7.Kf5 Kc2 8.Pc4 Kb3 9.Pe3, en de witte koning komt naderbij. Ook hier na bijvoorbeeld 3...a2 4.Kxh7 Kb3 5.Pd6 Kc2 6.Pc4 Kc1 7.Pa3 enzovoort.

2.La3

En het zwarte paard kan niet weg, maar na

2... Kd7

en niet 2...Kd5 3.Ld6 K~ 4.Kg6, enzovoort,

3.Kg6 Ke6

kan wit het paard niet ongestraft slaan.

4.Pd8+ Kd7

5.Pb7 Kc6

6.Pxa5+

De eerste zwarte pion wordt geplukt.

6... Kb5

Niet 6...Kb6 7.Pc4+ Kb5 8.Pb2 en 9.Kxh7 met vrij makkelijke winst voor wit.

7.Pb7 Kc6

8.Pd8+ Kd7

9.Pf7 Ke6

10.Lb4

De enige afwachterende zet want 10.Lc5? is fout, zoals later blijkt.

10...	a5
11.La3	a6
12.Pd8+	Kd7
13.Pb7	Kc6
14.Pxa5+	

Daar verdwijnt de tweede pion.

14...	Kb5
15.Pb7	Kc6
16.Pd8+	Kd7
17.Pf7	Ke6

En opnieuw:

18.Lb4	a3
---------------	-----------

Of 18...a5 19.La3 Pf6 20.Pg5+ Ke5 21.Lb2+ en 22.Lxf6.

19.Lxa3

Ook de derde pion sneuvelt.

19...	a5
20.Pd8+	Kd7
21.Pb7	Kc6
22.Pxa5+	

En ook de laatste pion wordt opgeslokt.

22...	Kb5
23.Pb7	Kc6
24.Pd8+	Kd7
25.Pf7	Ke6
26.Lb4	

Hier ziet men waarom 26.Lc5? fout is. Er volgt dan 26...Pf6 27.Pg5+ Kd5 en de zwarte pion ontsnapt..

26...	Pf6
27.Pg5+	Ke5
28.Lc3+	K~
29.K(L)xf6	

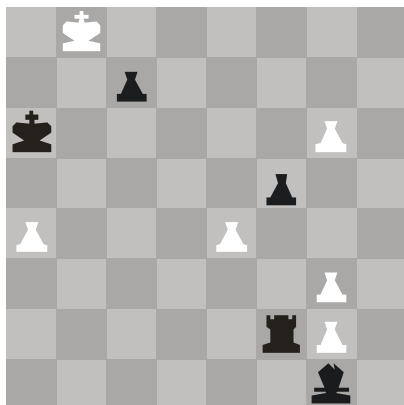
En wit wint.

Voor deze drievoudige heen en weer gaande manoeuvre gaf de scheidsrechter P.Joita mij, op een totaal van 10 punten, een 7 voor de originaliteit, een 8 voor de artistieke impressie en een 6 voor de moeilijkheidsgraad.

Maar Julien Vandiest schreef in *Flemish Miniatures*: “*Seems to me that a reward of only 21 out of 30 does not sufficiently do justice to this highly original composition.*”

En Roger Missiaen concludeerde leuk met: “*A fine finding! An amusing feature is the way an hungry Knight galops back and front all over the board to enjoyment of the spectators*”.

New Statesman, 1975
4de Eervolle Vermelding

= 0330.52 b8a6

Nadat wit een nog te behalen dame ruilt tegen de toren, ontstaat er een stelling met wit aan zet. Men zie:

1.g5 Tb2+

2.Ka8

a) 2.Kc8? Ka7 3.g8D Tb8+ en 4...Txg8. Ofwel

b) 2.Kxc7? Tb7+ en 3...Txg7.

2...

La7

3.g8D

Tb8+

4.Dxb8

Lxb8

Tot zover dus de inleiding. En nu:

5.e5

Niet 5.exf5? La7 6.f6 Ld4 7.f7 Lg7 (7.Kb8 c5), en de c-pion loopt door.

5...

La7

En ook niet 5...c5 6.Kxb8 c4 7.e6 c3 8.e7 c2 9.e8D c1D 10.Db5 mat. Dit is de eerste functie van pion a4.

6.e6

Lc5

Zwart blokkeert hier de doorgang voor zijn c-pion.

7.Kb8

Ld6

Maakt de weg vrij voor de pion, want bijvoorbeeld:

a) 7...c6 faalt op 8.Kc7. Of:

b) 7...Kb6 8.Kc8 Ld6 9.Kd7 Kb7 10.a5 Ka6 11.e7 Lxe7 en 12.Kxc7, met remise.

8.Kc8

Nu dreigt er 9.e7, daarom:

8...

c5

Na bijvoorbeeld 8...Kb6 9.Kd7 Kb7 10.a5, de tweede functie van pion a4, 10...Kb8 11.a6 moet de zwarte Koning zijn pion loslaten met 11...Ka7 12.e7 Lxe7 13.Kxc7.

9.Kd7

Maar nu is de loper geblokkeerd door de eigen pion.

9...

Lf8

10.Ke8

Lh6

11.Kf7

Lg5

12.Kg6

Le7

En na deze achtervolging slaat wit een vervelende pion:

13.Kxf5

c4

13...Ka5 14.g4 c4 15.g5 Lxg5
16.Kxg5 c3 17.e7 c2 18.e8D. Of
hier: 15...c3 16.g6 c2 17.g7 c1D
18.g8D met remise.

14.Ke4 Ka5

Een derde functie van de a-pion,
die 14...Kb5 niet toelaat. Na-
tuurlijk niet 14...e3? 15.Kd3
Lf6(Lb4) 16.e7 Lxe7 en 17.Kxc3.

15.Kd4 Kb4

16.a5

Vierde functie: de a-pion dreigt
door te lopen. En nu zijn er twee
voortzettingen voor zwart:

Variant A

16... Lc5+

17.Kd5 c3

18.a6 c2

19.a7

Maar niet 19.e7? c1D 20.e8D
Dc4+ 21.Ke5 De2+ en 22...Dxe8.
Of hier 21.Kc6 Db5+ en
22...Dxe8.

Variant B

16... Lf6+

17.Kd5 c3

18.a6 c2

19.e7

En niet 19.a7? c1D 20.e8D Dd2+
21.K~ Dg2+ en 22.Dxa8.

19... Lxe7

20.a7 c1D

21.a8D

En zwart kan niet winnen.

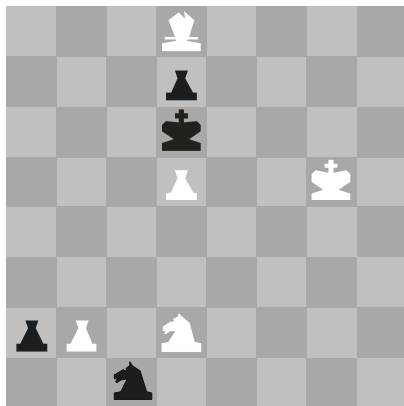
De prijsrechters schreven: "*White King outside the c-pawn quadrant, tours the board to get sufficient counterplay.*"

Het leuke is dat wit in variant **A**:
19.a7 moet spelen, en in variant
B: 19.e7 om remise te halen. Deze
laatste variant vond ik jammer
genoeg eerst *na* de prijsuitreiking.
Wie weet had ik, bij het eerder
vermelden ervan, misschien ho-
ger gescoord?

- 178 -

Schakend Nederland, 1983

= 0014.22 g5d6

Wit kan de promotie van de zwarte pion tot dame niet beletten, maar toch is de prille koningin geen lang leven beschoren.

1.Pe4+ Ke5

Niet: 1...Kxd5 2.Pc3+ en 3.Pxa2.

2.Pc3

Toch. Na 2.Lf6+? Kxe4 3.b4 Kxd5, wint zwart vrij makkelijk.

2... a1D

3.Lf6+ Kd6

4.Pb5+ Kxd5

Na 4...Kc5 volgt uiteraard 5.b4+, gevolgd door 6.Lxa1. Maar ook nu speelt wit

5.b4

en plots heeft de pas verworven dame geen goed vluchtveld meer.

Na 5...Da2, 5...Da4, 5...Da6, 5...Da8 of 5...Db1, wordt zij veroverd door een paardvork. Bijvoorbeeld:

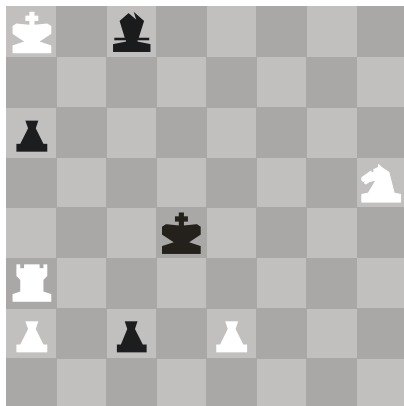
5... Da2

5...Dxf6 6.Kxf6.

6.Pc3+ Kc4

7.Pxa2 Pxa2

En het blijft remise.

= 0131.22 a8d4

Hoe kan wit de dreigende promotie van de zwarte c-pion verhinderen?

1.Td3

1.Ta4? Kc3 2.Ta5 Kb4 3.Pf4 Kxa5 4.Pd3 Lf5 5.Pc1 Kb4 en bijvoorbeeld 6.Ka7 a5 7.Kb6 a4 8.e3 Ka3 9.Ka5 Kb2 10.Pe2 Ld3 11.Pf4 Lc4 en 12...c1D.

1...

Kc4

2.Td6

Dreigt 3.Tc6+ en 4.Txc2.

Niet goed is aanstonds 2.Td8? Lh3 4.Pf4 c1D 5.Pxh3 Dh1+ en 6.Dxh3 met winst voor zwart.

2...

Kb5

3.a4+

Kc5

4.Td8

Dreigt hier 5.Txc8+ enzovoort.

4...

Lf5

5.Pf4

Kb4

6.Td4+

En niet: 6.Tb8+? Kxa4 7.Pd3+ Lxd3 8.Tc8 Le4+ 9.Ka7 Kb6 en de a-pion zorgt voor winst.

6...

Kb3

7.Pd3

Hier faalt 7.Td3+? Kc4 8.Pd5 Lxd3 9.Pe3+ Kb4 10.Pxc2 Lc2 11.Kb7 a5 en dankzij deze pion wint zwart.

7...

Lxd3

8.Txd3+

Kb4

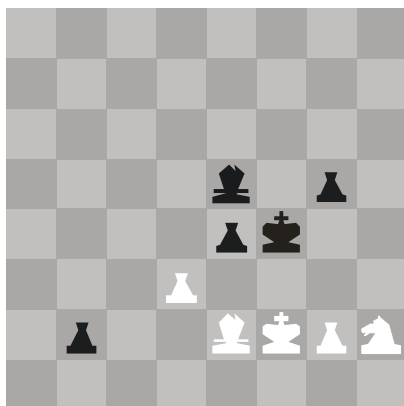
9.Td4+ Kb3

10.Td3+

Kb4

Met herhaling van zetten. Remise.

De reddende zetten zijn: 1.Td3, 2.Td6, 6.Td4+ en 7.Pd3..

= 0041.23 f2f4

Zwart dreigt met promotie op b1, maar wit verhindert dit voorlopig met:

1.g3+ Kf5
2.dxe4+ Kxe4
3.Pf1

a) 3.Pf3? faalt op 3...Ld4+ 4.Kg2 Ke3, 5.Pxd4 Kxd4, evenals:

b) 3.Lh5? Kf5 4.g4+ Kf6.

3... Lc3

Deze zet is sterker dan 3...Ld4+, 4.Kg2 Lc(e)3 5.Lh5 Kf5 6.P(x)e3+ Kf6 7.Pd5+ Kg~ 8.Pc3 met winst.

4.Lh5

Dreigt 5.Lg6.

4... Le1+

En niet 4...Kf5 5.Pe3+ Kf6 6.Pd5+ Kg7 7.Pxc3.

5.Kg1

Wit kiest het juiste veld, waar zijn koning later geen schaak krijgt, want na 5.Ke2? of 5.Kg2?, Kf5 6.Pe3+ Kf6 7.Pd5+ Kg7 is 8.Pc3 nu niet mogelijk, en zwart wint.

5... Kf5

6.Ld1

Dreigt 7.Lc2+.

6... Lf2+

Na 6...b1D 7.Lc2+ Dxc2 8.Pe3+ en 9.Pxc2 is het remise.

7.Kh1 b1D

8.Lc2+ Dxc2

9.Pe3+ Lxe3

En nu komt het hoogtepunt:

10.g4+

Of zwart deze pion nu slaat of niet, wit staat pat! Een rein pat nog wel.

Schaakredacteur Cor de Feijter schreef indertijd: *“Correctie van een bewerking van een Kubbelj”*. De waarheid is echter dat ik, in mijn beginperiode, deze studie niet eens kende:

L. Kubbelj in Shamhmaty (1922): Kh2 Le2 Pf1 g4 / Ke4 Lh6 b2 =.

1.g5 Lxg5 2.Lh5 Lf4+ 3.Kh1 Kf5 4.Ld1 b1D 5.Lc2+ Dxc2 6.Pe3+ Lxe3 pat.

Deze Kubbelij lijkt mij trouwens ook geanticipeerd door de gebroeders V. en M. Platov in de Deutsche Schachzeitung (1905): Ke8 Lg4 Pf5 c5 / Ke4 Lf2 d7 h2 =.

1.Ph4 Lxh4 2.Lxd7 Kd5 3.Lc8 Kc6
4.Lg4 h1D 5.Lf3+ Dxf3 pat.

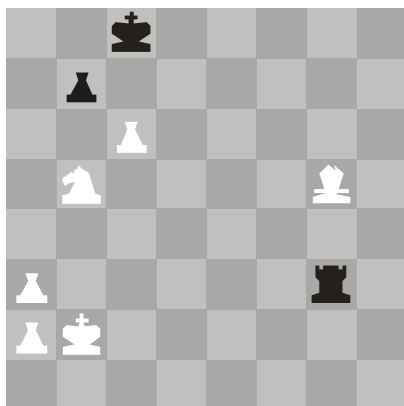
Ook een voorloper is Graafland (1916): Kd8 Le3 Pa3 / Ke5 Ld3 a2, =:

1.Pb5 Lxb5 2.Lh6 Kf6 3.Ld2 a1D
4.Lc3+ Dxc3 pat.

Tenslotte nog een studie van Eysinga (1969): Kh3 Le2 Pf3 / Ke4 Lc3 b2 =.

1.Pe1 Lxe1 2.Lh5 Kf5 3.Ld1 b1D
4.Lc2+ Dxc2 pat.

In EBUR vond Harm Benak mijn versie "*veruit de mooiste*".

+ 0311.31 b2c8

1.Pa7+ Kb8

Na 1...Kc7 2.Lf4+ Kb6 3.Lxg3 bxc6 redt het paard zich met 4.Pc8+, en wint.

2.c7+

Want nu faalt 2.Lf4+? Kxa7 3.Lxg3, en na 3...bxc6 is de winst foetsie: wit heeft de verkeerde looper.

2... Kxa7

Weerom niet 2...Kxc7 3.Lf4+, enzovoort.

Nu is de verleidelijke promotie 3.c8D? fout, wegens de zet:

3...Txg5, die een oninneembare vesting kan bouwen door zich te plaatsen op a6, b6 of c6. Maar beter is:

**3.Ld8 Tg2+
4.Kb3**

Plaats de koning zich op de c-lijn dan volgt: 4...Tg6 5.c8D Tc6+ 6.Kxc6 en 6...bxc6, met remise.

**4... Tg3+
5.Kb4 Tg4+
6.Kb5 b6**

Met de dreiging 7...Kb7. Speelt wit daarom 7.c8D? dan antwoordt zwart met 7...Tg5+. en na bijvoorbeeld 8.Ka4 (8.Lxg5? is pat) 8...Ta5+ 9.Kb4 Tb5+ 10.Kc4 (10.Kxb5? pat) 10...Tc5+ 11.Dxc5 bxc5, is het remise. Ook hier na: 8.Kc6 Tc5+ 9.Kd7 Txc8 10.Kxc8. Wat dan?

7.c8T

Dankzij deze minorpromotie wint wit nu door overmacht, bijvoorbeeld:

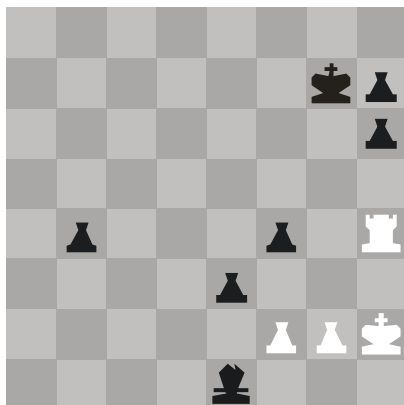
**7... Tg8
8.Lb6+ Kb7**

En wit wint het snelst met:

9.Tc7+

En niet overmoedig 9.Txg8?, pat!

EBUR, 2002
3de Eervolle Vermelding

= 0130.25 h2g7

Deze copieuze studie kwam tot stand dankzij de hulp van mijn jonge landgenoot, de getalenteerde Eddy van Espen.

Na mijn negende(!) mislukte poging, onder de titel *'Het Leste is het Beste'* in *EBUR*, hebben wij samen er iets moois van gebakken. Mits kleurverwisseling, doch met behoud van alle ingrediënten: geweigerde offers, verscheidene patwendingen, falende promoties tot dame, looper of paard, werd zelfs een dreigende vestingbouw verhinderd. Ik verrijkte het geheel met een verrassende eerste zet, de kers op de taart. Proef maar:

1.Tg4+

Wit moet omzichtig te werk gaan wegens de zwarte dreigende vrijpionnen, en fout is het rechtstreekse 1.Txf4? exf2 2.g3 (2.Tf3, b3) 2...b3 3.Kg2 b2 4.Tg4+ Kh8 en zwart haalt dame.

1... Kh8

Zwart kruipt veilig in het hoekje, want na 1...Kf6 2.Txf4+ Ke5 3.fxe3 b3 4.Tf1 Lc3 en bijvoorbeeld 5.Kg3 Ke4 6.Tb1 b2 7.Kg4 Kxe3 8.Kh5 Kd3 9.g4 Lg7 10.Txb2 Lxb2 11.Kxh6 Lc1+ 12.Kxh7, is het remise.

2.Txf4

Maar beslist niet:

- a) 2.fxe3? Lg3+ 3.Kg1 b3 4.exf4 Le1 5.f5 (5.Kf1 Lc3) 5...b2 6.f6 b1D 7.f7 Lg3+ en mat. Of hier 3.Kh3 b3 4.exf4 Le1 5.f5 b2 6.f6 b1D 7.f7 Df5. Ook niet:
- b) 2.g3? e2 3.Txf4 Lc3, en zwart wint.

Na de tekstzet heeft zwart een relatief makkelijke keuze:

2... Lc3

Pogingen als:

- a) 2...Lxf2 3.Txb4 e2 4.Te4, of:
- b) 2...exf2 3.g3 b3 4.Kg2 b2 (4...Kg7 5.Tf3 b2 6.Tb3) 5.Tf8+ Kg7 6.Tb8, of nog:

c) 2...b3 3.fxe3 b2 4.Tf8+ Kg7
5.Tb8, halen niets uit.

Het ziet er plots goed uit voor zwart, want er dreigt niet alleen de dodelijke penning 3...Le5, maar tevens dreigt nu de e-pion op te rukken. Daarom:

3.Txb4

En niet:

- a) 3.Tf8+? Kg7 4.Te8 exf2, noch
- b) 3.Te4? exf2 4.Te8+ Kg7
5.Te7+ Kg6 6.Te6+ Lf6, en
zwart promoveert.

3... exf2

Slaat zwart echter de toren, dan offert wit beide pionnen en is het remise, al heeft zwart nog zoveel pionnen op de h-lijn. Ook na 3...e2 4.Te4 e1D 5.Txe1 Lxe1. 6.f3.

4.Tb8+

Eerst dit schaak, want na 4.Tb1? Le1 5.Tb8+ Kg7 6.Tb7+ Kg6 7.Tb6+ Kg5 8.Tb5+ Kg4 9.g3, heeft wit een tempo minder dan in de hoofdvariant: het verschil tussen remise en verlies. De toren staat hier namelijk op b5 in plaats van op b1. Zwart besluit dan met: 9...f1T!

(Beter dan 9...b1D 10.Tb4+ Kg5, - En niet de toren slaan wegens pat. - 11.Tg4+ Kh5 12.Th4+ Kg6 13.Tg4+ Kf5 14.Tf4+ Dxf4 15.gxf4

remise. Of hier 10...Kf3 11.Tf4+ Ke2 12.Txf1 Kxf1, ook remise.)

10.Kg2 Tf2+ en wint door overmacht.

4...	Kg7
5.Tb7+	Kg6

5...Kf6? 6.Tb1 Le1 7.Tb3 f1D
8.Tf3+ Dxf3 9.gxf3, remise.

6.Tb6+	Kg5
7.Tb5+	Kg4

7...Le5+ 8.Txe5+ Kg6 9.Te6+ Kg7
10.Te4 f1D 11.Th4, met de welgekende vestingremise op h3.

8.Tb1

Na 8.Tc5?, en het fijne antwoord 8...Ld2 verliest wit: 9.Tc4+ Kg5 10.Tc5+ Kg6 11.Tc6+ Kf7 12.Tc7+ Ke6 13.Tc6+ Ke5 14.Tc5+ Ke4 15.Tc4+ Kd3, daar veld f4 onder vuur ligt, maar niet na 8.Tc5 f1D 9.Txc3 en de toren blijft op f3 en h3 het binnendringen van de zwarte koning voorkomen, zodat wit ondanks de grote materiële achterstand een onneembare vesting heeft.

8...	Le1
9.g3	

Hans Böhm schrijft hier: “ *Er zijn nog maar acht stukken over, een uitgangstelling voor een miniatuur, en derhalve het terrein van Vandecasteele. Inderdaad een hoogst opmerkelijke situatie!* “

Zwart kan promoveren, maar tot wat?

- a) 9.f1D? faalt op 10.Tb4+! en bijvoorbeeld Kg5 (10...Lxb4? pat.) 11.Tg4 Kh5 12.Th4 Kg6 13.Tg4+ Kf5 14.Tf4+ Dxf4 15.gxf4, met remise, en ook:
- b) 9...f1P+? 10.Kg1 Pd2 11.Txe1 Pf3+ 12.Kf2 Pxe1 13.Kxe1 Kxg3 14.Kf1, en precies remise.

Dus probeert zwart:

9... f1T

Zodat alle patwendingen eruit zijn.

10.Kg2 Tf2+

11.Kg1 Te2

12.Kf1

En opnieuw Hans: *"En dat is het grote verschil met de variant bij zet 4. Als wit eerst 4.Tb1? speelt en de toren dus op b5 zou staan, dan zou zwart de tijd hebben om met 12...Te4 simpel te winnen door materiële overmacht.*

En waar alle Vandecasteeles naar op zoek zijn is juist een overwinning van de geest op de materie.

12... Th2

13.Txe1 Th1+

14.Kf2 Txe1

15.Kxe1 Kxg3

16.Kf1

En de welverdiende remise is binnen."

Een smakelijk baksel.

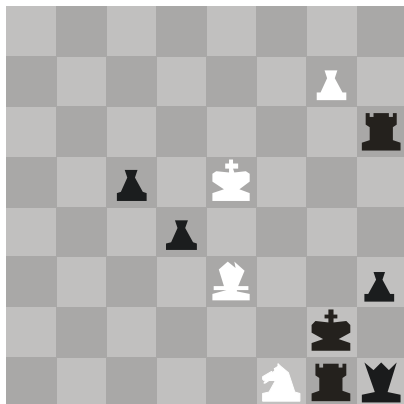
Dit boeiend eindspel werd door Jan Timman en Hans Böhm verkozen tot een van de tien mooiste studies van het jaar 2003.

In het boek *Briljant Schaken* verwonderde de vermoedelijk verkeerd ingelichte Böhm zich erover hoe ik, de 'allerbelabberste partij-speler' (sic), tot zulk een uitzonderlijke prestatie kon komen. Sorry Hans, maar ik ben nooit ofte nimmer een partijspeler geweest, doch enkel een studiecomponist *pur et simple*. Het is dus een flinke flater, maar goed bedoeld als tegenstelling weliswaar.

Scheidsrechter Rainer Staudte schreef over deze studie: *"The motivation for the underpromotion because of different stalemate resources is very original."*

Julien Vandiest besloot met: *"Deze studie heeft alles! Een waar monument."*

+ 3611.13 e5g2

Kan wit stand houden tegen zo'n zwaar bewapende tegenstander, die de beide lichte stukken reeds aanvalt? Gelukkig is er hulp van boven:

1.g8D+

En nu:

Variant A

1... Kxf1

2.Dc4+ Ke1

Na 2...Kg2 gaat het vlugger: 3.Dc2+ Kg3 4.Df2+ Kg4, enzovoort, zie hoofdvariant. De witte dame jaagt nu de koning op:

3.Dc1+ Ke2

4.Dd2+ Kf3

5.Df2+ Kg4

6.Df4+ Kh5

7.Dxh6+ Kg4

Nu na:

8.Dg6+

Niet 8.Dg5+? Kf3 9.Lxg1 Ke2 10.Dg4 Df3 en wit komt niet verder,

8... Kf3

slaait de loper de tweede toren:

9.Lxg1 Ke2!

Het beste om de dame te bevrijden, want fout is:

a) 9...Kg2 10.De4+ Kg3 11.Df4+ en mat. Of:

b) 9...d3 10.De4+ Kg3 11.Df4+ Kg2 12.Df2+ en mat.

10.Dc2+ Ke1

a) 10...Kf3 11.De4+ en 12.Dxh1. Of:

b) 10...Kf1 11.Df2+ en mat.

Thans zou dit de beginstelling kunnen zijn van een kleine studie op zich, met de als oplossing:

11.Lf2+ Kf1

12.Db1+ Kg2

13.De4+ Kh2

14.Lg3+ Kg1

15.De1+ Kg2

16.Df2+

en mat.

Variant B

1... Kf3

2.Dd5+

a) **2... Kg4**

3.Dd7+ Te6+

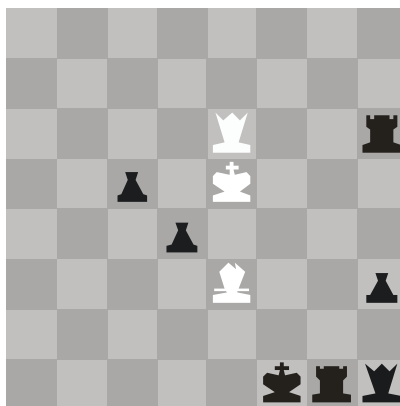
3...Kd7 4.Df5+ Ke2 5.Dc2+ Ke1 6.Dd2+ Kxf1 7.Df2+ en mat.

4.Dxe6+ Kh4

5.Df6+ Kh5

Origineel

	6.Df5+	Kh4
	7.Lf2+	Tg3
	8.Lxg3+	
en mat.		
b)	2...	Ke2
	3.Da2+	Kd3
	4.Db3+	Ke2
	5.Dc2+	Ke1
5...Kf3	6.Dd + Kg2	7.De2+ en mat.
	6.Dd2+	Kxf1
	7.Df2+	
en eveneens mat.		

+ 4610.03 e5f1

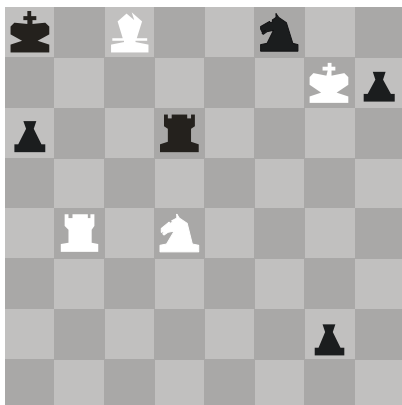
Er volgt hetzelfde verloop 1...Ke1
2.Dc1+, enzovoort, zoals hoger.

Een felle strijd tussen Dame en Loper tegen Dame en twee Torens, waarbij wit aan het langste eind trekt.

Wit kan niet alleen stand houden, maar hij verslaat zelfs de tegenstander met verve.

Met de verleiding om aanstonds de h-toren te slaan, ofwel schaak te geven op een ander veld dan 1.Dc4+, had de volgende economischere versie misschien mooier geweest:

Die Schwalbe, 2003
1ste Eervolle Vermelding

+ 0414.03 g7a8

Eerst moet wit de dreigende zwarte pion elimineren met:

1.Lb7+ Ka7

Na 1...Kb8 2.Lxg2+ Kc7 3.Kxf8 wint wit met twee stukken meer.

2.Lxg2 Txd4

Zwart slaat nu een stuk dat wit niet kan nemen: 3.Txd4? Pe6+ en 4...Pxd4.

3.Tb7+ Ka8

Op zijn beurt slaat wit het paard:

4.Kxf8 Td8+

Om een aftrekschaak te vermijden. De witte koning heeft na deze inleiding de keuze uit drie mogelijkheden:

a) 5.Ke7 Tg8 met de dubbele dreiging: 6...Txg2 of 6...Tg7+, en hier na 6.Tb2+ Ka7, ontsnapt de zwarte koning uit de hoek met remise. Of:

b) 5.Kg7 Tc8 6.Kxh7 en na 6...a5 kan wit deze pion niet meer tegenhouden zonder de diagonale batterij te lossen. Hier dus ook remise. Blijft:

5.Kf7 Tc8

Na 5...Th8 volgt 6.Ke6 Tc8 7.Txh7+ Kb8 8.Tb7+ Ka8 9.Kd6 a5 10.Lc6 a4 11.Kc5 a3 12.Tb3+ Ka7 13.Txa3+ Kb8 14.Kb6 Txb6 15.Kxc6 Kc8 16.Ta8+ en mat.

Nu er geen goed aftrekschaak meer voorhanden is, nadert de witte vorst schoorvoetend zijn rivaal:

6.Ke6

Variant A

6... h5

7.Kd6 h4

Na 7...a5 8.Lc6 a4 9.Kc5 a3, faalt nu 10.Kb6? op 10...Tb8, maar wit speelt hier 10.Tb3+ Ka7 11.Txa3+ Kb8 12.Kc6 Txc6+ en 13.Kxc6, enzovoort.

8.Lc6 h3

En 8...Txc6 9.Kxc6 haalt niets uit.

9.Kc5   **h2**
10.Th7+   **Kb8**

En nu het onverwachte:

11.Kb6

Maar niet 11.Txh2? wegens bijvoorbeeld 11...Tf8 met remise. (*Nalimov's Endgame Databases.*)

Zwart daagt wit nu uit met

11...   **h1D**

Een zwarte exelsior.

Want ook 12.Txh1 faalt om dezelfde reden: 12...Tf8. Wit echter wint nu met grof geschut:

12.Tb7+   **Ka8**

13.Ta7+   **Kb8**

14.Ta8+

en mat. Ook na:

Variant B

6...   **a5**

wint wit op een gelijkaardige wijze:

7.Txh7+   **Kb8**

8.Tb7+   **Ka8**

9.Kd6   **a4**
10.Lc6   **a3**

11.Tb3(4)+

Maar niet 11.Kc5? Txa6+ 12.Kxc6 a2, en deze pion is niet te stoppen.

11...   **Ka7**

En nu:

12.Kc5   **a2**

13.Ta3+   **Kb8**

14.Kb6   **a1D**

15.Txa1   **Txc6**

16.Kxc6

Prijsrechter Jarl Ulrichsen besloot aldus: *"Der Belgische Altmeister Vandecasteele hat uns beinahe halbes Jahrhundert mit seinen Kompositionen erfreut. Das den Gewinn sicherende Manöver fordert freilich Genauigkeit, und obwohl nicht direct neu, ist es auch nicht alltäglich".*

Averbach-80 JT, 2004
Aanbeveling

= 0143.12 h8d8

- a) 1.Th4? om 1...Ld4+ te beletten faalt door 1...fxe2 2.Te4 e1D 3.Txe1 en er volgt toch 3...Ld4+ met 4.Kh7 en 4...g1D. Na:
- b) 1.Lxf3? Ld4+ 2. Kh7 g1D 3.Tg2 Dh1+ 4.Kg6 Dh8, of hier 2.Kg8 g1D 3.Tg2 De3 verliest wit door de overmacht van zwart.

En alhoewel de witte toren en loper beide aangevallen staan, biedt wit zijn pion aan:

1.e7+

in de hoop dat de koning deze pion zal slaan.

Zwart verschuilt zich er achter om de promotie te verhinderen:

1... Ke8

Slaat zwart de pion, dan gaat het vlugger:

- a) 1...Kxe7 2.Lxf3 Ld4+ 3.Kg8 g1D+ 4.Tg2 en na bijvoorbeeld 4...De3 5.Te2 Dxe2 6.Lxe2, of 4...Dh1 5.Tg2+ K~ 6.Lxh1. Ook:
- b) 1...Kc7 is fout: 2.Th4 Ld4+ 3.Txd4 g1D 4.Tc4+ Wit redt eerst zijn toren. 4...Kd7 5.Te4 Dg6 6.Lb5+ Kc7 7.e8D, en wint door overmacht. Ook na bijvoorbeeld 5...Dh2+ 6.Kg7 Db8 7.e8D+ Dxc8 met 8.Lb5+ en 9.Lxe8.

2.Lxf3 Ld4+

3.Kg8

En niet 3.Kh7? g1D 4.Tg2 Dh1+ 5.Kg6 Dh8, en de zwarte dame komt in het spel met winst.

3... g1D+

4.Tg2

Maar nu is de dame gehinderd door haar eigen stukken:

Variant A

4... De3

5.Lh5+ Kxe7

6.Te2 Dxe2

7.Lxe2,

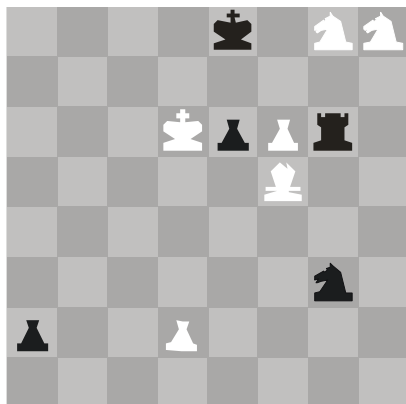
met remise.

Ook is er gelijkspel na:

Variant B

4...	Dh1
5.Lc6+	Kxe7
6.Te2+	K~
7.Lxh1	

Het commentaar van de jarige componist luidde: *"Here White cannot prevent queening, but using a pawn he succesfully traps the new queen."*

+ 0315.22 d6e8

1.f7+

a) 1.Pxg6? Pxf5+ 2.Kxe6 Pd4+ 3.Kd5 a1D 4.Pe5 Pf3 5.Pxf3 Da8+ 6.Ke5 Dxf3, en wit wint niet. Ook niet:

b) 1.Lxg6+? Kf8 2.Lh7 a1D 3.Pg6+ Ke8 4.P6e7 Da6+ 5.Ke5 De2+ 6.Kd6 Pe4+ 7.Lxe4 Dxe4. En evenmin:

c) 1.Lxe6? Pe4+ 2.Kc6 Pxf6 3?Lxa2 Txg8 4.Lxg8 Pxd8.

1.... Kf8

2.Pxg6+ Kxf7
3.Lxe6+ Kxg6
4.Lxa2 Pe4+
5.Ke5 Pxd2

En na deze inleiding wint wit door:

6.Kf4 Kg7

7.Pe7

Nu reeds 7.Ke3? faalt op 7...Pb1, met remise.

7.... Kf6

Er ontstaat nu een hevige strijd tussen beide paarden:

8.Pc6 Pf1
9.Pd4 Pd2
10.Pe2 Pf1
11.Pc3 Pd2
12.Pd1 Pf1
13.Pf2 Pd2
14.Pg4+ Ke7
15.Ph2

Het zwarte paard is gevangen, en na:

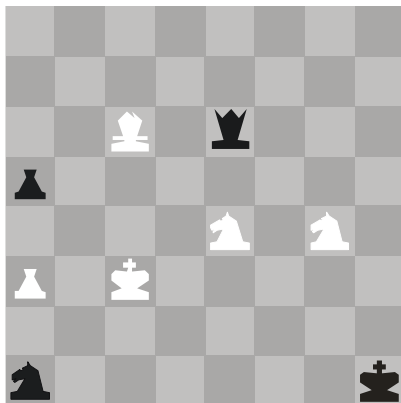
15.... Kd6

wordt het nu wel veroverd na :

16.Ke3 Ke5

17.Kxd2

Wit wint.

+ 3015.11 c3h1

De machtige zwarte dame valt twee stukken aan. Maar het tweespan witte paarden drijft haar echtgenoot van de ene hoek naar de andere, met een noodlottig gevolg.

1.Pef2+ Kg1
2.Ph3+ Kf1
3.Ph2+ Ke1

3...Ke2 4.Pf4+ en Pxe6.

4.Pf3+ Kd1

Niet goed is: 4...Kf1 5.Lb5+ De2 (5...Kg2 6.Pf4+ Kxf3 7.Pxe6.) en bijvoorbeeld 6.a4 Pc2 7.Pd2+ Ke1 8.Lxe2 Kxe2 9.Kxc2, en wit wint gemakkelijk. Of hier 7...Kg2 8.Pf4+ Kf2 9.Pxe2 Pb4 10.Pc4 Pd5+ 11.Kd2 Pc7 12.Pxa5, enzovoort.

5.Pf2+ Kc1
 5...Ke2 6.Pd4+ Kxf2 7.Pxe6.

6.Pd3+ Kb1
 Ook fout is: 6...Kd1 7.La4+ en nu bijvoorbeeld 7...Db2+ 8.Lxb3+ Pxb3+ 9.Kxb3 Ke2 10.Pde5, etc...

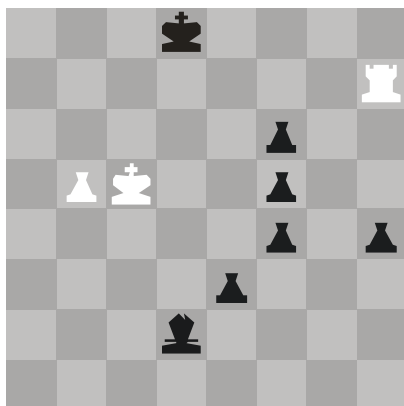
7.Pd2+ Ka2
8.Pc1+ Kxa3
9.Pb1+

en mat.

Nu na negen achtereenvolgende 'schaak's door de witte paarden moet de zwarte koning uiteindelijk het loodje leggen, terwijl de zwarte dame machteloos toekijkt.

Julien Vandiest vond het: "*Origineel en geestig.*"

+ 0130.15 c5d8

1.b6

Want 1.Kd6? faalt op 1...Lb4 2.Kc6 e2 3.Th8+ Ke7 4.b6 e1D 5.b7 Ld6 en winst is uitgesloten.

1... Lc3

Een rechtstreekse verdediging is niet goed:

- a) 1...La5 2.b7 Lc7 3.Kc6 Le5 (3...Lb8 4.Th8+ Ke7 5.Txh8 e2 6.Te8+ Kxe8 7.b8D Kf7 8.Da7+ K~ 9.Df2, en wit wint.) 4.Td7+ Ke8 5.Td6 Lxd6 (5...e2 6.b8D+ Kf7 7.Td7+ Kg6 8.Dg8+ Kh5 9.Th7+ en mat.) 6.Kxd6 e2 7.b8D+, etc. Ook fout is:
- b) 1...Lb4+ 2.Kc6 en nu 2...Lc3 3.Td7+ Ke8 4.b7 Le5 5.Td6, etc. Tenslotte faalt ook:

- c) 1...e2 op 2.b7 met 2...Le3+ 3.Kd6 Lc5+ 4.Kxc5 e1D 5.B8D+ en mat, ofte wel met 2...Lb4+ 3.Kc6 Ld6 4.Kxd6 e1D 5.b8D+ en mat.

2.Kd6

- a) 2.b7? Le5 3.3.Th8 Ke7 4.b8D Lxb8 5.Txb8 f3, of hier 4.Th7+ Ke5 5.Th8 e2, en er is geen winst. Ook niet na
- b) 2.Td8+ Ke7 3.b7 Le5 4.Th7+ Ke6 5.Th8 e2 6.Te8+ Kf7 7.Txe5 fxe5 8.b8D e1D, En ook hier niet na:
- c) 7.b8D Lxb8 8.Txe8.

2... Le5+

- a) 2...Ke8 is niet goed: 3.Te7+ Kf8 4.b7 Lxb4+ 5.Ke6 Lxe7 6.b8D Kg7 7.Kxe7 e2 8.Df8+ Kg6 9.Dg8+ Kh5 10.Kxf6 e1D 11.Dg6+ en mat. Ook fout is:
- b) 2...Lb4+ 3.Ke6 Kc8 4.Kd5 La5 5.b7+ Kb8 6.Kc6 Ld8 7.Ta8+ en mat.

3.Ke6

3.Kc6? is onvoldoende wegens 3...e2 4.Th8+ Ke7 5.b7 e1D, of 4.b7 e1D 5.Th8+ Ke7, etc.

3...	Kc8
4.b7+	Kb8
5.Kd5	e2
6.Kc6	Ka7
7.Th8	Lb8
8.Te8	f3
9.Te3	Ld6

10.Tb3

10.Kxd6? Kxb7.

10...

Kb8

11.Tb1

Le5

Om veld a1 te dekken. Want na 11...Lc5 12.Ta1 La7 13.Txa7 Kxa7 14.Kc7 Ka6 15.b8D Ka5 16.Kc6 Ka4 17.Df4+ wint wit vrij makkelijk.

12.Tg1

Verplicht zwart tot

12...

Ka7

want bijvoorbeeld na 12...Lg3 13.Ta1 is mat op a8 onvermijdelijk.

13.Tc1

De winnende zet!

Men zie bijvoorbeeld 13...e1D 14.Txe1 f2 15.Tf1 Ld4 16.Tb1 Kb8 17.Td1 f1D 18.Txf1 Ka7 19.Txf5 Le5 20.Tf2 Lc3 21.Ta2+ La5 22.Txa5+ Kb8 21.Ta8+ en mat.

Variant A

13...

Kb8

14.Kb6

Ld4+

15.Ka6

Lc3

16.Txc3

b1D

17.Tc8+

en mat.

Variant B

13...

Lb2

14.Tc4

e1D

15.Ta4+

Da5

16.Txa5+

Kb8

17.Ta8+

en ook mat.

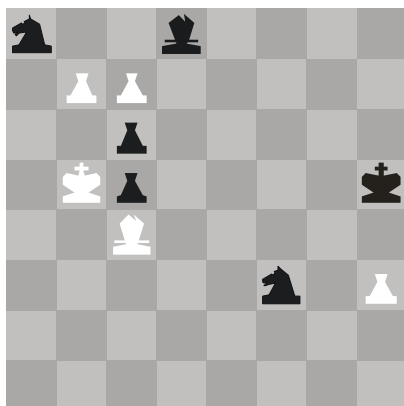
Ward Stoffelen schreef: *“Via ingewikkelde wegen en korte dreigingen verzekerd de combinatie koning-toren-pion de winst.”*

Ook John Dubois schreef: *“Moeilijk. Zwart heeft veel verweer. Een spannende tweestrijd.”*

En Julien Vandiest oordeelde: *“Dat 13.Tc1 is een juweeltje.”*

- 190 -

Springaren, 2006

+ 0046.32 b5h5

Hier zijn er vier (!) mogelijkheden om een pion tot dame te laten promoveren. Maar...

1.Kxc5

Een poging als 1.Kxc6? Pe5+ 2.Kxc5 Pxc7 3.Le2+ Kh4 4.Kd6 Pe8+ 5.K~ Lc7+ mislukt.

1... Le7+

a) 1...Lxc7 2.bxa8D, of

b) 1...Pxc7 2.b8D.

2.Kxc6 Pe5+

3.Kd5 Pxc7+

3...Pxc4 4.bxa8D Pb6+ 5.Ke5 Pxe8 6.cx8D.

4.Kxe5 Pe8

5.Lf7+

Natuurlijk niet 5.b8D? Ld6+ 6.Dxd6 Pxd6, remise

5...

Kh6

Zwart ruimt de doorgang voor de looper.

6.Lxe8

Lh4

Dreigt 7.Lg3+

7.Kf4

Ld8

Niet 8.b8D? Lc7+ 9.Dxc7 pat!

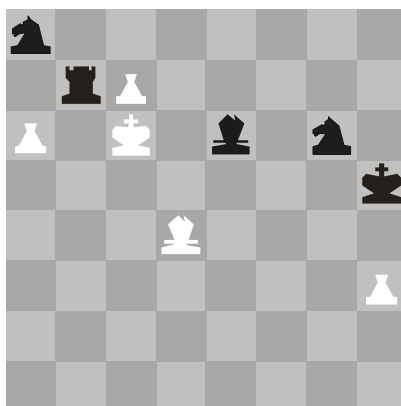
8.b8L

En wit wint door overmacht zoals verwacht, maar niet dankzij een damepromotie.

Het vreemde is dat in deze studie geen enkele pion promoveert tot dame, dank zij zwarts tegenspel.

- 191 -

Tijdschrift van de KNSB 1960

+

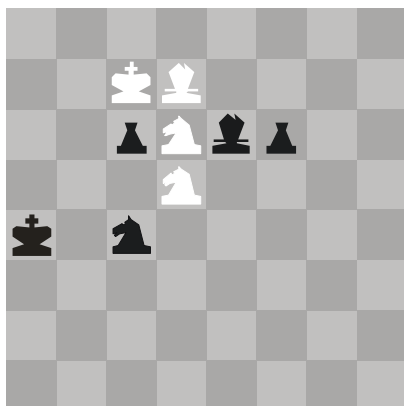
0336.30 c3h5

Nr 190 is een veredeling van deze laatste versie met een minder fraaie eerste zet die verscheen in de eindspelrubriek van het *Tijdschrift van de KNSB* (1960):

1.axb7 Pe5+ 2.Kd5 Pc7+ 3.Ke5
Pe8 4.Lf7+ Kh6 5.Lxe8 Lh4 6.Kf4
Ld8 7.b8L!

De eindredacteur Cor de Feijter poneerde toen: *"De minorpromotie is aantrekkelijk voor beginnende componisten, ik weet het uit ervaring."* En verder: *"Componeren is soms een worsteling met het materiaal!"*

Nou, en of !

+ 0045.02 c7a4

Alle stukken staan aangevallen.
En zowel na:

a) 1.Lxc6+? Kb3 2.Pxf6 Pxd6
3.Kxd6 als na:

b) 1.Lxe6? cxd5 2.Lxd5 Pxd6
3.Kxd6 is het remise.

1.Pc3+ Kb4

Na 1...Kb3? volgt 2.Lxe6 Kxc3
3.Lxc4 met winst.

2.Pa2+

2.Lxe6? Pxd6 3.Kxd6 Kxc3 is
remise.

2... Kc5

2...Ka(b)3 3.Lxe6 Kxa2 4.Lxc4.

3.Pb7+

Want niet goed is 3.Pe4+ Kd5
4.Lxc6+ Ke5 en wit komt niet ver-
der, ook niet na 4.Pxf6+ Ke5
5.Pg4+ Lxg4 6.Lxg4.

3... Kd5

4.Pb4+ Ke5

5.Pxc6+ Kd5

5...Kf5 6.Pd4+ en 7.Pxe6.

6.Pe7+ Ke5

7.Pg6+ Kf5

7...Kd5 8.Pf4+ en 9.Pxe6.

8.Ph4+ Ke5

Ook hier dient de zwarte vorst zijn
raadsheer te steunen: 5...Kg4
6.Lxe6+ Kxh4 7.Lxc4 verliest.

9.Pf3+ Kd5

Opnieuw 9...Kf5 10.Pd4+ en
11.Pxe6.

10.Lc6+

en mat.

De witte ruiter heeft de vijande-
lijke koning met een grote boog
opgejaagd van veld a4 tot veld f3.

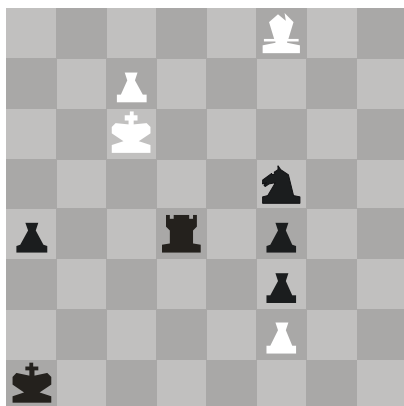
In 1994 heb ik deze studie op-
gestuurd voor het *Third Interna-
tional Tourney* naar Magadan
Pravda-Chess ul. Proletarskaya
11 Magadan 68500 Rusland –
Far East.

Nooit heb ik er verder iets van
vernomen tot ik ze nu terugvond
tussen mijn paperassen.

Ik heb ze dan ook opgestuurd
naar Ward Stoffelen, die ze pu-
bliceerde in *Probleemblad* (2007).

- 193 -

Origineel

+ 0311.32 c6a1

1.Kb5

Dreigt 2.c8D. En niet eerst:

- a) 1.c8D? Tc4+ 2.Lc5 Pe7+
3.Kb5 Pxc8 4.Kxc4 Kb2,
ezovoort. Ook niet :
b) 1.Lg7+? Pxd7 2.Kb5 Pe8
3.c8D Pd6+ 4.Kc5 Tc4+
5.Kxd6 Txc8, en zwart wint.

1... Td5+

Want na 1...Pd6 2.Lxd6 Txd6
3.c8D wint wit reeds.

2.Kxa4

Na 2.Kb6? Td6+ 3.Lxd6 Pxd6
4.Kc6 Pc8 is er geen winst meer.

2... Td4+

3.Kb3 Td3+

Na 3...Td2 volgt 4.c8D en wit wint
door overmacht.

4.Kc2 Td6

Dit offeraanbod dreigt na 5.c8D?
met 5...Tc6+ 6.Dxc6 Pd4+ en
7...Pxc6.

5.Lg7+

Op zijn beurt een offeraanbieding.

5... Pd4+

En nog een. Hier niet: 5...Ka2
6.c8D Pe3+ 7.fxe3 f2 8.Tc4+ Ka3
9.Lb2+ en mat, maar:

6.Lxd4 Txd4

En nu het overbekende:

7.c8T

7.c8D? wordt afgestraft met
8.Tc4+ Dxc4 pat.

7.... Ta4

8.Kb3

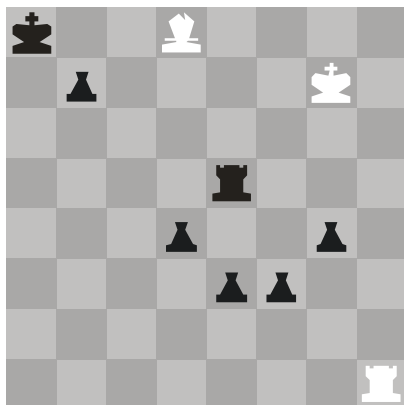
Ofwel valt nu de toren, ofwel is
het mat op c1.

Dit is de zoveelste bewerking van
de beroemde *Saavedra*.

Het is een correctie van mijn
miniature: Kb4 Lf8 c6 / Ka1 Td5
Pf5 (1959).

Na 1.c7 Td4+ 2.Kb3 Dd3+ 3.Kc2
Td6 4.Lg7+ kan zwart hier 4...Ka2
spelen, en na 5.c8D wordt deze
nieuwe vorstin gevangen door:
5...Pe3+ 6.Kc3 (6...Kc1 Td1+ en
mat.) 6...Pd5+ 7.Kd~ 8. Pb6+ en
9.Pxc8, of hier 7.Kc2 Pe3+, en
eeuwig schaak.

Corus Endgame Study
Composing Tourney

+ 0410.05 g7a8

Een boeiende maar ingewikkelde strijd tussen toren-en-loper tegen toren, start met het blokkeren van pion b7, en matdreiging op h8:

1.Lb6   Te7+
2.Kf6   Te8
3.Kf7

De vorst zit de toren op de hielen.

3...   Tc8

Niet 3...Tb8 4.Ta1+ en mat.

4.Ke7

4.Ta1+ is te vroeg : 4...Kb8 5.Ke7 Tc6! 6.Lxd4 Tc7+ 7.Kd8 Tc8+ 8.Kd7 b5, en de zwarte koning komt vrij en weg is de winst.

4...   Kb8

Na de aanval op de loper: 4...Tc6 volgt 5.Th8+ Tc8 6.Txc8+ en mat

5.Kd7

Steeds dichterbij, want bijvoorbeeld:

a) 6.La7+ Kc7, en de zwarte koning ontsnapt uit de hoek.Ook na bijvoorbeeld:

b) 6.Lxd4 b5, blijft het remise.

5....   e2
6.Ta1   Tc6
7.La7+   a8
8.Lxd4+   Ta6
9.Th1

Met matdreiging, want 9.Tc1? is onvoldoende : 9...b6 10.Tc8+ Kb7 11.Tc7+ Kb8 12.Le5 Ta7 13.Kc6 Txc7, met remise.

9...   b6
10.Kc6

Wat nu? 10...f1D? Txf1 is stuk-en tijdverlies. En 10...b5+ loopt faliekant uit: 11.Lb6 Txb6 12.Txb6 12.Kxb6, met winst. Daarom:

10...   Ka7
11.Th7+   Kb8

En hier niet 12...Ka8 12.Lxb6 Txb6 13.Kxb6 f1D 14.Th8+ Df8 15.Txf8+ en mat.

12.Le5+   Ka8
13.Th8+   Ka7

En nu komt de finishing touch:

14.Lb8+   Ka8
15.Lc7+   Ka7
16.Th7

De beslissende *stille* genadeslag:

Variant A**16...****17.Lxb6****18.Kxb6****19.Th8+****20.Txe8+**

en eindelijk mat.

Ka8**Txb6****e1D****De8****Variant B****16...****17.Lxb6+****18.Th8+****19.Txe8+**

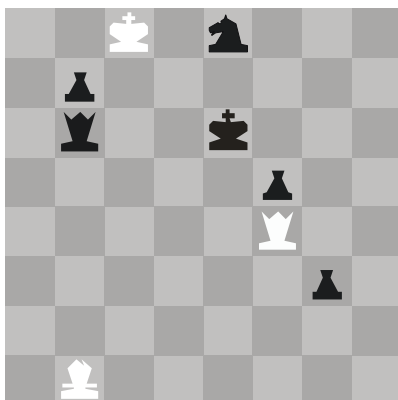
en eveneens mat

e1D**Kb8****De8**

- 195 -

Origineel

+ 4013.03 c8e6

Verleidingen zijn:

a) 1.Dxf5? Ke7 2.Dh7+ Kf8
3.Dh8. Ke7 4.Dh7+, enzo-
voort. Of:

b) 1.Lxf5+? Ke7 2.De5+ Kf7
3.Dd5+ Kf8, en wit komt in
beide gevallen niet verder.

Daarom:

1.La2+	Ke7
2.De5+	Kf8
3.Dh8+	Ke7
4.Dh7+	Kd6
5.Dh6+	

Variant A

5...	Kc5
6.De3+	Kb5
7.Lc4+	Kc6
8.Dxe8+	

a)	8...	Kc5
	9.De3+	Kc6
	10.De5	Dc5
	11.Dc7+	

en mat.

b)	8...	Kd6
	9.De6+	Kc5
	10.De3+	Kc6
	11.De5,	Dc5
	12.Dc7+	

en ook mat.

Variant B

5...	Pf6
6.Dxf6+	Kc5

Nu de weg naar f2+ geblokkeerd
is speelt wit:

7.Dc3+

Maar niet:

a) 7.Dxf5? Kb4 8.Db1+ Ka5
9.De1+ Db4 en er zit geen
winst meer in. Noch:

b) 7.De5+? Kb4 8.Db2+ Ka5
9.Da3+ Kb5 en wit komt niet
verder.

Variant A

7...	Kb5
8.Lc4+	Ka4
9.Dc2+	

Korter dan 9.Da1+

9...	Ka3
10.Da2+	Kb4
11.Db3+	Kc5
12.De3+	Kc6
13.De5	Dc5
14.Dc7+	

en mat.

Variant B**7... Kd6****8.Dxg3+**

Na 8.Df6+ Kc5, zie zet 6. in deze variant.

8... Kc6**9.Dg6 Kb5****Kc6 9.Dg6+ Kb5****10.Lc4+ Ka5**

Zwart vermijdt steeds de diagonaal a7-g1;.

11.Dxf5 Kb4**12.Db1+ Kc5****13.Dg1+ Kc6****14.Dg2+ Kc5****15.Df2+ Kc6****16.Df3+ Kc5****17.De3+ Kc6****18.De5 Dc5**

Een tegenaanval.

Of 18...f4 19.Dd5+ en mat.

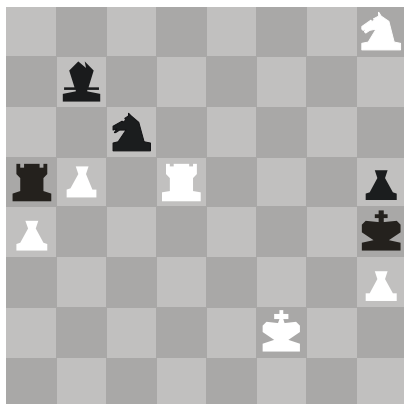
19.Dc7+

En ook hier mat.

Alle stukken netjes in het gelid.

Wit is er, na een lange achtervolging, niet in geslaagd de zwarte dame te vangen maar net op het moment dat deze ontsnapt wordt haar echtgenoot mat gezet.

Origineel

+ 0733.30 f2h4

Om de overmacht van zwart te breken dient wit minstens een stuk te slaan, maar 1.bxc6 is te vroeg. Daarom:

1.Pg6+ Kxh3
2.Txh5+ Kg4

En nu:

3.bxc6

Dreigt 4.Lxb7

4... Txh5

3...Lxc6 4.Txa5 wint. Thans zijn we op een belangrijk punt gekomen, want 4.cxb7? kan niet winnen wegens 4...Th2+ 5.Ke3 Tb2 6.Pe5+ Kg3 en de pion wordt veroverd met remise. Maar wit heeft een buitengewoon offeraanbod:

4.Pe5+

dat zwart niet mag aanvaarden: 4.Txe5? 5.cxb7 Te8 6.a5 Tb8 7.a6 ezovoort. Het enige goede antwoord is:

4... Kf5

Men zie:

- a) 4...Kg5 5.Pf3+ Kg4 6.cxb7 Th8 7.a5 Tf8 8.a6 Kf4 9.Pd4 Ke4 10.Pc6 Tf8+ 11.Ke2 Kd5 12.b8D Txb8 13.Pxb8 Kc5 14.a7 Kb6 15.a8D.
- b) 4...Kf4 5.cxb7 Th2+ 6.Kg1 Tb2 7.Pd3+ en 8.Pxb2.
- c) 4...Kh4 5.cxb7 Tf5+ Pf3+ K~ 7.b8D.
- d) 4...Kh3 5.cxb7 Tf5+ 6.Pf3 Tf3 7.a5 Tb8 8.a6, en ook hier komt het paard ter hulp.

5.cxb7 Th2+

En niet 5...Th8 volgt 6.a5 enzo-voort, zoals eerder aangetoond.

6.Ke3

Dit is nog een belangrijke zet, zoals verder blijkt.

6... Tb2+

7.Pc4 Tb3+

Maar niet 7...Txb7? 8.Pd6+ en 9.Pxb7.

8.Kd4 Ke6

9.Pa5

Blokkeert wel de eigen pion, maar beschermd de andere.

9.... Ta2

Had wit op de zesde zet bijvoorbeeld 6.Kf3 gespeeld dan zou zwart hier remise houden met 9...Tb6. Dit is nu niet mogelijk wegens 10.Kc5 Tb1 11.Pc6 Kd7 12.b8D Txb8 13.Pxb8+ enzovoort en wit wint.

10.Pc6 Kd6

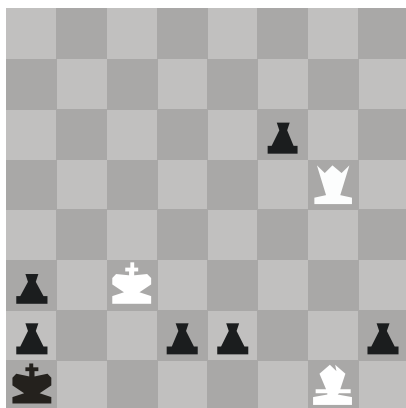
Opnieuw is 10...Txb7 fout wegens 11.Pd8+ en 12.Pxb7.

En eindelijk na:

11.b8D	Txb8
12.Pxb8	Kc7
13.Pa6	Kc7
14.Pc5	

is de overblijvende pion gedekt.
En wit wint.

Dit is een uitbreiding van nr 91..

+ 1010.06 c3a1

In deze bizarre stelling staan beide witte stukken aangevallen en dreigen de zwarte pionnen te promoveren. Daarom start wit met een matdreiging:

1.Ld4 d1D

1...e1P 2.Dxd2+ Kb1 3.Db5+ en mat.

2.Dh4 f5

Een afwachtende zet, want fout is:

a) 2...Kb1 3.De4+ Ka1 4.Lxf6 Df1 5.Le5 Dc1+ 6.Kb3+ Db2 7.Lxb2+ axb2 7.Dd4 e1D 9.Dxb2+ en mat. Ook

b) 2...e1D is niet goed: 3.Dxe1 Dxe1+ 4.Kc2+ Dc3+ 5.Dxc3+ en mat. En ook

c) 2...h1D faalt op 3.Dxh1 f5 4.Lg6 Kb1 5.Db7+ Kc1

6.Lg5+ f4 7.Lxf4 Dd2+ 8.Lxd2+ Kd1 9.Db3+ en mat.

3.Lg7

De enige winnende zet:

a) 3.Le5? e1D+ 4.Dxe1 Dxe1+ 5.Kd4 h1D, en zwart wint.

b) 3.Lf6? f4 4.Dh7 Dd6 5.Dh4 Dd1 6.Dh7 Dd6, wit komt niet verder.

c) 3.Lh8? h1D 4.Dxh1 Dxh1+ 5.Kd3+ Dxh8, remise.

3... f4

Er is niets beters.

4.De7 h1D

Zwart pleegt nu bigamie, maar niet met 4...e1D 5.Dxe1 Dxe1+ 6.Kc2+ Dc3+ 7.Lxc3+ en mat.

5.Kc4+ Kb1

6.Db4+ Db3+

6...Kc2 7.Db3+ Kc1 8.Dxa3+ Kb1 9.Db2+ en mat.

7.Dxb3+ Kc1

8.Dc3+

Na 8.Dxa3+? komt wit niet verder, bijvoorbeeld 8...Kd1 9.Dd6+ Ke1 10.Lc3+ Kf2 11.Dxf4+ Kf3 12.Ld4+ Kg2 13.Dg5+ Kh3, enzovoort.

8... Kd1

Wit kan nu kiezen tussen:

a) 9.Db3+? Ke1 10.Lc3+ Kf1 11.Dxa2 Dc6+ 12.Kd3 Dxc3+ 13.Kxc3 e1D+, en zwart wint.

Ook is de winst weg na:

b) 9.Dd3+? Ke1 10.Dd4 Df3
11.Da1+ Kf2 12.Ld4+ Kg3,
enzovoort. Ook na:

c) 9.Dd4+? Ke1 10.Da1+ Kf2
11.Dxh1 e1D.

Daarom de éniġ winnende zet:

9.Da1+

en wit wint.

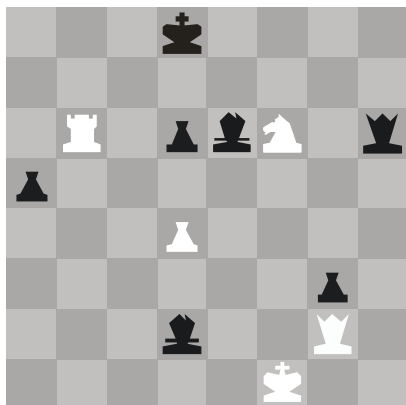
Er kan nu na bijvoorbeeld 9...Kd2
nog volgen: 10.Dxh1 e1D 11.Lc3+
K~ 12.Dxe1(+)

Maar wit heeft de vele zwarte
piondreġingen tot promotie on-
dervangen, met succes.

Deze studie heb ik opgezonden
voor het *Memorialtourney G. Kas-
parjan-95* in Armenia (2000).

Recent (2008) nu gepubliceerd in
Probleemblad.

Corus Endgame Study
Composing Tourney

+ 4161.13 f1d8

1.Txd6+

Onvoldoende is:

- a) 1.Tb8+? Ke7 2.Pd5+ (2.Pg8+ Lxg8 3.Db7+ Kf6 4.Df3+ Df4 5.Dxf4 Lxf4 6.Txg8 Kf5,= of hier 3.Txg8 Df4+ 4.Ke2 De3+ 5.Kd1 Db3+ 6.Ke2 Db5+ 7.Kd1 Da4+ 8.Ke2 Dc4+ 9.Kd1 Dxc8, geen winst.) 2...Lxd5 3.Dxd5 Df4+ Kg2 Df2+ 5.Kh3 Df1+ 6.Kxg3 De1+ 7.Dg2 De2+ 8.Kh3 De3+ 9.Kg2 De2+ 10.Kg3 De1+ 11.Kh3 De3. enzovoort. Ook niet goed is:
- b) 1.Da8+? Ke7 2.Pg8+ (Pd5+? Lxd5 3.Dxd5 Df4+ 4.Kg2 Df2+, enzovoort als hoger.)

2...Lxg8 3.Dxc8 Dh1+ 4.Ke2 De4+ 5.Kd1 De1+ 6.Kc2 De1+ 7.Kd3 Dc3 8.Ke2 De2+ 9.Kd1 De1+, enzovoort.

1... Ke7

- a) 1...Kc7 2.Dc6+ Kb8 3.Td8+ Lc8 4.Txc8+ Ka7 5.Ta8+ mat.
b) 1...Kc8? 2.Da8+ Kc7 3.Pe8+ en eveneens mat.

2.Pg8+

Nu kan zwart kiezen tussen twee zetten, en speelt:

2... Kxd6

Want hij verliest snel na 2...Lxg8 3.Txh6 Lxh6 4.Dxc3 en wit wint. Ook na 3...Lc4+ 4.Kg1 Le3 5.Kh1 Lxh6 6.Db7+ Kd6 7.Db6+ 8.Dxh6.

3.Pxh6

Zwart is nu weduwnaar. En vermits 3...Lxh6? faalt op 4.Dxc3+ Kd7 5.d5 Lxd5 6.Dh3+ en 7.Dxh6 met winst, neemt hij wraak met

3... Lc4+

4.Kg1 Le3+

5.Kh1 Ld5

De witte dame is nu ten dode opgeschreven. Maar er is nog het trouwe paard met

6.Pf7+

En niet het verleidelijke 6.Pf5+? Ke6 7.Pxe3 Lxg2+ 8.Kxc3 a4 9.Kxc3 a3 10.Kf3 a2 11.Pc2 Kd5 12.Ke3 Kc4 13.Pa1 Kc3 14.d5 Kb2 15.d6 Kxa1 16.d7 Kb1 17.d8D a1D, remise.

6...   Ke6

a) 6...Kc6 7.Pe5+ Kd6 8.Pc4+
Ke6 (8...Lxc4 9.Dxg3+ en
10.Dxe3) 9.Pxe3 Lxg2+
10.Kxg2 a4 11.Kxg3 a3
12.Kf3 a2 13.Pc2 Kd5 14.Ke3
enzovoort. Of:

b) 6...Pf7 7.Dxg3+ en 8.Dxe3

7.Pd8+   Kd6

8.Pb7+   Kc6

Na 8...Ke6 volgt 9.Pc5+ Kd6
10.Pe4+ Kc6 11.Dc2+ Kd7
12.Dd3 Lf4 13.Kg1 Lxe4 14.Dxe4,
enzovoort.

Of hier 10...Lxe4 11.Dxe4.

9.Pxa5+   Kd6

10.Pc4+   Ke6

11.Pxe3   Lxg2

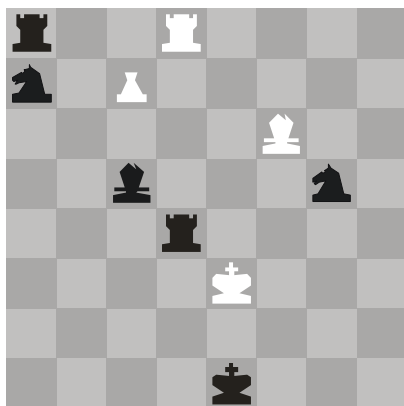
De wraak is zoet, en wint wit na:

12.Kxg2.

Wie zou, bij het bekijken van de
beginstelling; vermoeden dat de
witte pion hier nog zou pro-
moveren met winst?

Origineel

= 0746.10 e3e1

Vermits zwart twee Torens heeft moet wit er minstens één slaan.

1.Lxd4

Niet goed is:

- a) 1.Txa8? Td8+ 2.Kf4 Ph3+ 3.Kg3 Ld6+ 4.Kxh3 Kxa8 en zwart wint. Ook is er uiteraard winst voor zwart na:
- b) 1.Txd4? Lxd4 Pe6+, enzovoort. En eveneens na:
- c) 1.c8D? Te4+ 2.Kd3 Pxc8.

1... Lxd4+

2.Kd3

Want na 2.Kxd4? Pe6+ 3.Ke5 Pxd8 4.cxd8D Txd8 verliest wit.

2... Pc8

Anders dreigt wit ook de tweede toren te slaan, maar zwart stopt de pion af.

3.Kxd4

Nu wel, al volgt de vork.

**3... Pe6+
4.Kd5 Pxc7+
5.Kc6 Pa6**

Na 5...Pe6 6.Te8 Ta6+ 7.Kd7 valt een der paarden. Niet 6.Kb7? wegens 6...Ta7+ 7.Kc6 Tc7+ 8.K~, en zwart wint door overmacht. Eerst dus een tussenschaakje

**6.Te8+ Kd2
7.Kb7 Ta7+**

7...Tb8+ 8.Kxa6.

8.Kxc8

En wit houdt remise.

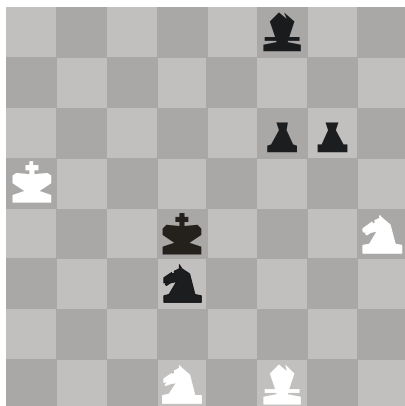
Deze studie is gebaseerd op een door mij nevenoplosbaar bevonden miniatuurtje van D. Gurgendze, die er de 2de prijs mee won in *l'Italia Scacchistica* (1973): Kf8 Ta6 Pc5 Pg4 / Kd5 Td2 c2 +.

Zijn oplossing luidt: 1.Pb3 Td3 2.Ta5+ Kd6 3.Pc1 Td1 4.Ta1 Kd5 5.Pe3+ Kd4 6.Pxc2+ Kc3 7.Pa3 Kb2 8.Ta2+ Kxc1 Tc2+ en mat.

Maar ik speel hier 4...Ke6 5.Ke8 (5.Pe3? Tf1 6.Txf2, remise) 5...Tg1 6.Ph6 Kf6 7.Kf8 Tf1 8.Pf7 Kg6 9.Ta6+ Tf6 10.Ta7 Tf1 11.Pa2 c1D 12.Pxc1 Txc1, En remise.

- 200 -

Origineel

+ 0045.02 a5d4

Het slaan van de pion met aanval op de loper leidt tot niets, daarom:

1.Pf3+ Ke4

1...Kc4 2.Pb2+ en 3.Lxd3

2.Pd2+ Kd4

De zwarte koning moet het paard blijven dekken.

3.Pb3+ Ke4

3...Kc4 4.Pc1 en 5.Pxd3

4.Pc3+ Ke3

5.Pd5+ Ke4

6.Pxd6+ Ke3

Een aanval op het paard mislukt:
6...Kf5 7.Pd7+ en een van de zwarte stukken verdwijnt.

7.Pd5+

De zwarte hengt galoppeerd nu de hele weg terug.

7... Ke4

8.Pc3+ Ke3

9.Pd1+ Ke4

10.Pd2+ Kd4

11.Pf3+ Ke4

12.Pg5+

Dit is nu mogelijk want de pion op f6 is verdwenen.

12... Kf5

Niet goed is 12...Kd4 wegens de vork 13.Pe6+ en 14.Pxf8.

13.Ph7+ Lb4+

Een ultieme reddingspoging.

14.Kb5 Ke4

Maar de witte vorst heeft het laatste woord met:

15.Kc4

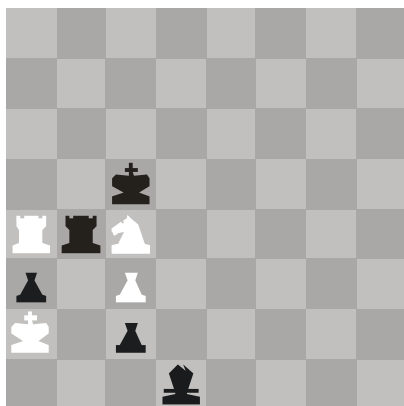
en na bijvoorbeeld

15... Pf2

16.Pxf2+ Kf3

17.Kxb4 Kxf2

En alhoewel zwart ook een stuk veroverd, wit wit met loper en paard.

= 0431.12 a2c5

Er dreigt een zwarte promotie, en het slaan van de zwarte toren is fout:

a) 1.Txb4? c1D 2.Pxa3 Pd2+ 3.Kb1 Le2 4.Tb3 Lf1 5.Ka1 Ld3 6.c4 Lxc4 7.Pxc4 Kc4 en zwart wint. Ook na:

b) 1.cxb4+? Kd4 2.Pb2 c1D 3.Pxd1 Dxd1 4.Txa3 Kc4 5.Kb2 Kxb4.

1.Ta5+ Kxc4

a) 1...Kc6 2.cxb4 en na bijvoorbeeld 2...c1D volgt 3.Tc5+ Kb7 4.Pd6+ en 5.Txc1. Of hier 3...Kd7 4.Pe5+ en 5.Txc1. En na 2...Kb(d)7 3.Tc5 c1P+ (3...c1D 4.Pd6+ en 5.Txc1) 4.Kxa3 wint wit door overmacht.

b) Ook na 1...Tb5 2.Txb5+ Kxc4 (2...Kxb5 3.Pxa3+ en 4.Pxc2) 3.Tb1 cxb1D+ 4.Kxb1 Lb3 5.Ka1 is het remise na bijvoorbeeld 5...Kxc3 6.Kb1 K~ 7.Ka1, daar zwart de slechte loper heeft.

2.cxb4

Dreigt na:

a) 2...c1D 3.Tc5+ en 4.Txc1. of:

b) 2...c1P? 3.Kxa3 en remise.

2...

Kxb4

Hoe kan wit nu de dreigende zwarte promotie overleven? Speelt hij, om van een patstelling te profiteren na 3.Txa3? c1D, nu 4.Ta4+?, hopen op *eeuwig schaak*, dan ontsnapt de zwarte koning uiteindelijk aan een zinvol schaak, bijvoorbeeld 4...Kc5 5.Ta5+ Kd4 6.Td5+ Ke3 7.Te5+ Kf3 8.Tf5+ en 8...Kg3.

3.Tg5

De enige zet die remise houdt daar nu 3...Le2? faalt op 4.Tg1 Ld1 5.Tg5 Le2 6.Tg1, met *eeuwig schaak*. Omdat nu na de tekstzet 3...Kc4? 4.Tg7 c1D 5.Dc7+ enzo voort de pion sneuvelt, rest dus:

Variant A

3...

c1D

4.Tb5+ Kxb5

En pat. Of *eeuwig schaak*, of damevangst.

Variant B

3...	c1T
4.Tg4+	Lxg4

En pat. Of remise na bijvoorbeeld
4...Tc4 5.Txc4 Kxc4 6.Kxa3.

Variant C

3...	c1L
4.Tg3	

met remise volgens de *Endgame
Tablebases* van *Nalimov*, bijvoor-
beeld

4...	Lh5
5.Tb3	Ka4

6.Tb7	Lf3
7.Td7	Lb2
8.Td2	Lg4
9.Txb2	axb2
10.Kxb2	

enzovoort.

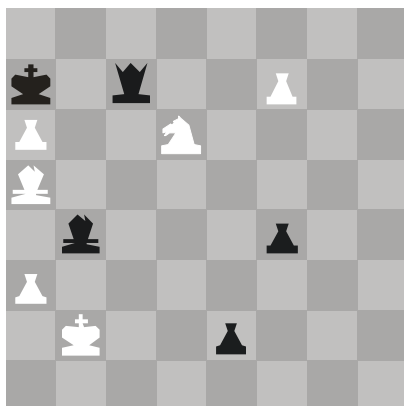
Variant D

3...	c1P+
4.Ka(b)1	

en ook hier remise wegens mate-
riaalgebrek.

Pet af! voor de bordspeler die in
een wedstrijd de zet 3.Tg5 vindt.

Origineel

+ 3041.32 b2a7

Omdat er een tweede zwarte dame dreigt heeft wit de keuze tussen de eigen pionpromotie of het onmiddellijk slaan van de dame of de looper, maar kiest uiteindelijk voor een paardvork:

1.Pb5+

Want na:

- a) 1.f8D? Dc3 2.Ka2 Dc2+ 3.Ka1 e1D+ is het reeds mat. Of:
- b) 1.Lxc7? e1D en bijvoorbeeld 2.axb4+ 3.Kc2 Dc5+ 4.Kb3 Dd5+ 5.Kb4 Dd4+ 6.Kb5 De5+ 7.Ka4 Df6 8.Ka5 Ka8 9.Pc4 Df5+ 10.Le5 f3 11.Pb6+ Ka7 12.Pd7 f2 13.f8D Dxf8 14.Ld4+ Ka8 15.Pxf8 f1D en er zit geen winst meer in (Nalimov).

Tenslotte zou zwart zelfs winnen na:

- c) 1.Lxb4? Db8 2.Pb5+ Dxb5 3.f8D en 3...e1D.

1... Kxa6

2.Pxc7+

Niet goed is 2.Lxc7? e1D 3.axb4 Dxb4+ 4.Kc1 Kxb5 en zwart wint.

2... Kxa5

3.axb4+ Ka4

Nog het beste, want de winst is duidelijk voor wit na:

- a) 3...Kxb4 met 4.f8D+ en na bijvoorbeeld:
- b) 3...Kb6 4.f8D e1D 5.Dd6+ Kb7 6.Pe6 De2+ 7.Kb3 Db5 8.Pc5+ Kc8 9.Df8+ Kc7 10.Dxf4+ Kd8 wint wit na 16 zetten maximum volgens *Nalimov*. Bijvoorbeeld: 10...Kd8 11.Dc4 De8 12.Pb7+ Kd7 13.Db5+ en 14.Dxe8.

Na deze inleiding mag de pion nog niet promoveren: 4.f8D? e1D 5.Da8+ Kxb4 en er is geen winst meer voor wit. Dan maar een dreigende paardvork met

4.Pd5 e1D

5.Pc3+

Want ook hier faalt 5.f8D? op 5...Dd2+ 6.Kb1 Kb3 en 4...Db2+ en mat.

5... Kxb4

En nu is de jacht open.

6.f8D+ Kc4

6...Ka5 7.Dc5+ Ka6 8.Dc6+ Ka7
9.Pb5+ enzovoort.

7.Dxf4+ Kc5

7...Kd3 8.Kf3 Dd4 9.Dd5+ Ke3
10.De4+ Kf2+ 11.Dh4+, zie zet
14. in de hoofdvariant.

8.Dc7+ Kd4

9.Dd6+ Ke3

10.De7+

10.Kd2

10...Kf2 11.Dh4+, zie weerom zet
14. in de hoofdvariant.

11.Dg5+ Kd3

11...De3 12.Dg2+ Kd3 13.Dg6+
Kd2 (13...Kc4 14.Da6+ Kd4
15.Dd6+ Kc4 16.Dd5+ Kb4
17.Db5+ en mat.) 14...Dc2+ Ke1
15. Db1+ Kf2 16.Pd1+ en
17.Pxe3.

12.Dd5+

13.De4+

14.Dh4+

15.Dh1+

16.Pd1+

17.De4+

18.Pe3+

19.Pg4+

20.Dh1+

21.Dg2+

22.Dd5+

23. Kc2

24.Dh1+

25.Dg2+

26.Dxf2+

Ke3

Kf2

Kf1

Kf2

Ke2

Kf1

Kf2

Kf1

Ke2

Kd3

Ke2

Kf1

Ke2

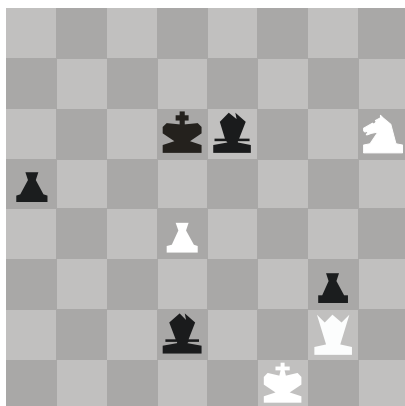
Df2

En eindelijk mat.

Oef!

- 203 -

Origineel

+ ZAZ

1061.12 f1h6

Na 1...Lxh6 komt de dame in actie met winst, maar zwart heeft een verrassing in petto:

1...	Lc4+
2.Kg1	Le3+
3.Kh1	Ld5

Nu is de dame ten dode opgeschreven.

4.Pf7+

Fout is het verleidelijke 4.Pf5+ Ke6 5.Pxe3 Lxg2+ 6.Kxg2 a4 7.Kxg3 a3 8.Kf4 a2 9.Pc2 Kd5

10.Ke3 Kc4 11.Pa1 Kc3 12.d5 Kb2 13.d6 Kxa1 14.d7 Kb1 15.d8D a1D, met remise.

4.Ke6

Na 4...Lxf7? zou de dame met 5.Dxg3+ nu winnen.

4.Pd8+ Kd6

5.Pb7+

Kc6

Ook hier is het paard slaan met de loper uit den boze, de koning moet deze laatste blijven dekken. En na 5...Ke6? volgt bijvoorbeeld 6.Pc5+ Kd6 7.Pe4+ Kc6 8.Dc2+ K~ 9.Dd3 Lf4 10.Kg1 met winst. Ook na 7...Ke7 8.Df3 Lg5 9.Kg2 a4 10.Kxg3 enzovoort.

6.Pxa5

Kd6

7.Pc4+

Ke6

Voor de vierde maal is het paard onaantastbaar.

8.Pxe3

Lxg2+

Daar gaat de dame, maar wit wint na:

9.Kxg2

Dit is een vereenvoudigde stelling die verkies boven nr 198. Maar ik vond geen aanneembare eerste zet van wit.

Het wilde westen

The struggle for live
(Darwin)

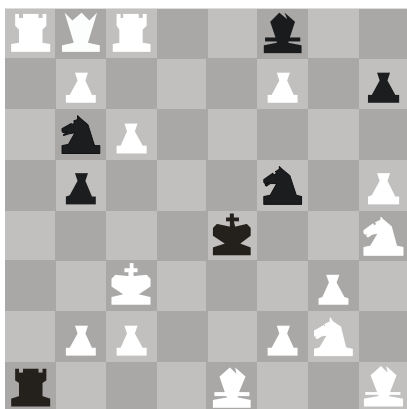
Dit is het epos van de kleine Indiaanse held Pickle Pigmy (pion b5).

En aanschouw, beste schaakvrienden, hoe snugger hij, in de strijd om de jachtvelden van de stam tegen blanke inwijkelingen te verdedigen, de aanvoerder der bleekgezichten tot overgave dwong.

Tussen de in cirkels opgestelde huifkarren keken de verbijsterde kolonisten met lede ogen toe, hoe Pickle Pigmy de snode indringer opjoeg, terwijl woeste roodhuiden op hun appaloosa's hem achterna slopen. Na een efficiënt gecoördineerde rondtrekkende charge van deze lichte cavalerie gaf de snode indringer zich tenslotte over. Hij werd tot staan gebracht door hetzelfde dappere indiaantje.

Pickle Pigmy stak een witte arendspluim tussen zijn gitzwarte vlechten en sprak: "Ugh!"

Zie hier dan deze historische droom in beeld gebracht:

Rood aan zet wint. + 0558.82 c3e4

1...	b4+
2.Kd2	Pc4+
3.Ke2	Pd4+
4.Kf1	Pd2+
5.Kg1	Pe2+
6.Kh2	Pf1+
7.Kh3	Pg1+
8.Kg4	Ph2+
9.Kg5	Ph3+
10.Kf6	Pg4+
11.Ke6	Pg5+
12.Kd7	Pf6+
13.Kc7	Pe6+
14.Kb6	Pd5+
15.Kb5	Pd4+
16.Kc4	Pb6+

mat.

En zodat dan
de blanke man
niet verder kan..
met zijn boos plan.

Naar Heinrich Meyer (1880) :

Kd5 Th8 Lc1 Pe5 Pg3 a2 g4 / Kf6 Dg1 Tf1 Th1 La8 Ld8 Pa5 Pb7 a4 b6 **c2**
c7 f3 f7 g2 g7 =.

1.Pg4+ Ke7 (1...Kg6 2.Pe5+ Kf6 3.Pg4+, enzovoort) 2.Pf5+ Kd7 3.Pe5+ Kc8 4.Pe7+ Kb8 5.Pd7+ Ka7 6.Pc8+ Ka6 7.Pb8+ Kb5 8.Pa7+ Kb4 9.Pa6+ Kc3 10.Pb5+ Kd3 11.Pb4+ Ke2 12.Pc3+ Kf2 (12...Ke1? 13.Pd3+ en mat.) 13.Pd3+ Kg3 14.Pe4+ Kg4 15.Pe5+ Kf5 16.Pg3+ Kf6 17.Pg4+, enzovoort.

Remise door herhaling van zetten.

(uit EBUR 2005)

Index

Studies gerangschikt volgens de **GBR code**

Die zoekt, die vindt
(Mattheüs)

Om het opzoeken naar een studie te vergemakkelijken, staat onder elk diagram de GBR code in de vorm 1234.56, voorafgegaan door het **+** teken voor **winst** of het **=** teken voor **remise**, gevolgd door de stand van beide koningen. De vier cijfers links van het punt staan voor het **aantal** én de **kleur** van respectievelijk **dame, toren loper en paard**. Het codenummer is voor **wit 1** en voor **zwart 3**. De som van deze nummers wordt door de vier eerste cijfers weergegeven. De twee cijfers rechts van het punt geven respectievelijk het aantal witte en zwarte pionnen aan.

Het voorbeeld **+ 1234.56 a7c8** betekent dus dat het een winststudie is, bestaande uit **1 witte dame (1), 2 witte torens (1+1=2), 1 zwarte Loper (3) en 1 wit en 1 zwart paard (1+3=4)**. Wit heeft 5 pionnen en zwart 6. De witte koning staat op a7 en de zwarte op c8. Wit begint steeds behalve als er ZAZ staat, dan is zwart aan zet.

Achter onderstaande codes, gerangschikt volgens materiaal, staat telkens het volgnummer waar U de studie kunt terugvinden.

Winststudies (+):

0001.11 e8h8 - 29 -	0014.00 h1e1 - 125 -	0041.01 g8d7 - 99 -
0001.12 g2d5 - 64 -	0014.00 h4b1 - 106 -	0041.01 g8d7 - 133 -
0001.13 h1d6 - 124 -	0014.00 h4b1 - 156 -	0041.02 c5b7 - 134 -
0002.01 c3b1 - 31 -	0014.00 h4c1 - 157 -	0041.02 g5a8 - 167 -
0002.01 c8h1 - 8 -	0014.01 b3a5 - 150 -	0041.11 g2g6 - 196 -
0002.01 h6e8 - 4 -	0014.01 d5a8 - 159 -	0041.11 h7h5 - 69 -
0003.10 b8e2 - 16 -	0014.02 a6d6 - 200 -	0041.12 b1d2 - 197 -
0003.10 d3g1 - 10 -	0014.02 c2f4 - 174 -	0042.01 h5f5 - 203 -
0003.10 d3g5 - 6 -	0014.02 c4d6 - 192 -	0044.10 b5h8 - 34 -
0003.10 e4h2 - 9 -	0014.04 g4c5 - 60 -	0045.00 f1e3 - 35 -
0004.10 f5a1 - 41 -	0015.01 b2e4 - 190 -	0045.00 g2d6 - 82 -
0010.11 e8e4 - 37 -	0023.02 h7f7 - 85 -	0045.00 g3d5 - 30 -
0010.11 h6h3 - 23 -	0031.11 d6c1 - 128 -	0045.00 h8h6 - 26 -
0010.12 e1h1 - 58 -	0031.13 b1b8 - 142 -	0045.01 c7c5 - 62 -
0010.12 g5b1 - 55 -	0033.10 a8g3 - 95 -	0045.01 d1h6 - 66 -
0011.02 e8a7 - 45 -	0040.11 b1g3 - 138 -	0045.01 f6c5 - 188 -
0011.12 a6e6 - 98 -	0040.11 h3h5 - 46 -	0045.01 h8f4 - 116 -
0011.12 h8a7 - 144 -	0040.12 a1h2 - 119 -	0045.02 a5d4 - 202 -
0011.13 a5a7 - 143 -	0040.13 a5g2 - 189 -	0045.02 c6h8 - 149 -
0014.00 b8a6 - 15 -	0040.20 a3d3 - 68 -	0045.02 c7a4 - 112 -
0014.00 e3a2 - 17 -	0041.00 d5c8 - 97 -	0046.00 d4f6 - 14 -
0014.00 f5f1 - 25 -	0041.01 g7d6 - 129 -	0046.32 b5h5 - 183 -
0014.00 g1h7 - 32 -	0041.01 g8d7 - 107 -	0053.01 h8g6 - 38 -

0054.00	f4d2	- 128 -	0331.21	c2a1	- 161 -	4001.00	d1b3	- 1 -
0054.01	b7d7	- 142 -	0336.30	c3h5	- 191 -	4001.00	d5c7	- 19 -
0060.21	g4g2	- 95 -	0340.20	g3a1	- 110 -	4001.00	e1a8	- 84 -
0064.11	f3e8	- 138 -	0340.42	d5h6	- 169 -	4001.00	e1b8	- 42 -
0070.10	b8g1	- 46 -	0410.03	f6a8	- 137 -	4001.00	f6c5	- 18 -
0116.10	d1g1	- 119 -	0410.03	f7a8	- 162 -	4001.00	g4e4	- 13 -
0130.15	c5d8	- 189 -	0410.05	g7a8	- 194 -	4001.01	c4g2	- 70 -
0131.01	h2d1	- 68 -	0410.12	h6e8	- 141 -	4001.01	e1a8	- 83 -
0131.02	e6h6	- 97 -	0414.03	g7a8	- 185 -	4001.01	e6b3	- 77 -
0140.11	h3c3	- 129 -	0420.02	b3g2	- 139 -	4001.01	e6h1	- 78 -
0162.00	h1e8	- 107 -	0431.20	f2f4	- 148 -	4001.01	g2c1	- 63 -
0301.20	f2h4	- 72 -	0433.10	e1h3	- 99 -	4001.01	g2e2	- 67 -
0301.20	h7g5	- 56 -	0450.01	b1d2	- 133 -	4001.01	g5e5	- 75 -
0301.21	b8d8	- 101 -	0453.00	h1h3	- 134 -	4001.02	f1d1	- 102 -
0301.21	f2h4	- 96 -	0602.21	e8e5	- 167 -	4010.00	c3c6	- 40 -
0301.21	g3a7	- 126 -	0733.30	f2h4	- 196 -	4010.00	c7a6	- 11 -
0301.22	g2h6	- 145 -	1010.02	f5e8	- 69 -	4010.00	c8a8	- 12 -
0301.32	c1a5	- 168 -	1010.06	c3a1	- 197 -	4010.00	f3d1	- 7 -
0310.21	c8e8	- 108 -	1061.12	f1h6	- 203 -	4010.00	f3d2	- 20 -
0310.21	h7g4	- 87 -	1330.00	c1h5	- 34 -	4010.00	h4g7	- 43 -
0310.22	a1a7	- 153 -	1330.00	e1a1	- 35 -	4010.01	a7c7	- 80 -
0310.22	c5a5	- 154 -	1330.01	f5g8	- 82 -	4010.01	b3b1	- 65 -
0310.31	g1f7	- 135 -	3001.10	d2d6	- 30 -	4010.01	c6b4	- 73 -
0311.03	f3h2	- 147 -	3001.10	g8e6	- 26 -	4010.01	e1g3	- 76 -
0311.12	b3c8	- 166 -	3001.11	b2a4	- 62 -	4010.01	g3a1	- 81 -
0311.31	b2c8	- 181 -	3010.01	c4a1	- 66 -	4010.02	e4h4	- 115 -
0311.32	c6a1	- 193 -	3015.11	c3h1	- 188 -	4010.02	h5h8	- 130 -
0313.20	e1g1	- 103 -	3023.10	b8c6	- 116 -	4013.01	g4g8	- 114 -
0314.11	f5h4	- 140 -	3041.32	b2a7	- 202 -	4013.02	d3a1	- 165 -
0315.22	d6e8	- 187 -	3110.21	d3c5	- 149 -	4013.03	c8e6	- 195 -
0320.11	h6e5	- 93 -	3111.01	c3c8	- 112 -	4031.00	a3e5	- 57 -
0320.15	c3a1	- 172 -	3200.00	e1h1	- 14 -	4031.14	d2d8	- 24 -
0320.24	c3a3	- 173 -	3611.13	e5g2	- 183 -	4161.13	f1d8	- 198 -
0324.00	e4h5	- 131 -	4001.00	c7b5	- 38 -	4610.03	e5f1	- 184 -

Remisestudies (=):

0014.22	g5d6	- 178 -	0130.22	a2d5	- 151 -	0330.52	b8a6	- 177 -
0014.34	g5e6	- 175 -	0130.25	h2g7	- 182 -	0334.10	b8e3	- 127 -
0031.01	a8d5	- 3 -	0131.22	a8d4	- 179 -	0340.10	c6h6	- 48 -
0031.01	f7d5	- 5 -	0143.12	h8d8	- 186 -	0350.11	c8d6	- 158 -
0031.01	g8h1	- 21 -	0160.01	b1a3	- 49 -	0410.02	d3f6	- 113 -
0031.02	b3f7	- 117 -	0160.01	h6f6	- 47 -	0430.11	a2b6	- 152 -
0041.23	f2f4	- 180 -	0160.22	h5f8	- 170 -	0431.12	a2c5	- 201 -
0046.10	a3a1	- 109 -	0301.32	f3h4	- 146 -	0440.01	c7h4	- 90 -
0103.12	b1e8	- 91 -	0310.01	e2h1	- 36 -	0613.20	d8h7	- 155 -
0103.13	b1d1	- 132 -	0310.11	f1g6	- 53 -	0746.10	e3e1	- 199 -
0113.33	h7f6	- 171 -	0330.31	b8h6	- 164 -			

Colofon

SchaakStudieSpinsels

Verzonnen en gesponnen door Ignace Vandecasteele

Lay-out, ontwerp van de omslagtekening
en het diagram met schaakfiguurtjes door de auteur

Verantwoordelijke uitgever en Copyright ©:
i.vandecasteele@gmail.com

Druk en boekbinding: G. Michiels B-3700 Tongeren

Een jaarboek van ARVES
Alexander Rueb Vereniging voor schaakEindspelStudies

ISBN/EAN 978-90-9022776-4

Alle rechten voorbehouden.
All rights reserved.

2008